

การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

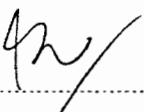
โดย

นางสาว ภัทริยา งามमुख

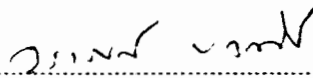
งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2542

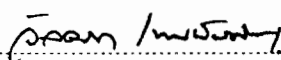
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
โดย	นางสาวภัทริยา งามมุข
สาขาวิชา	อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช

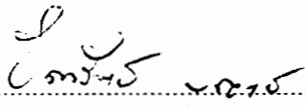
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

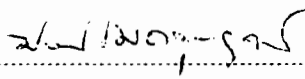

.....คนบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

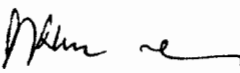
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

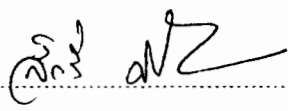

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สิวลี ศิริไล)

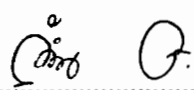
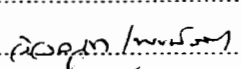
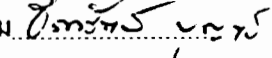
ภทริยา งามมุข : การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (AN ANALYSIS OF THAI CULTURAL CHARACTERISTICS OF STUDENTS
IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุษ, 350 หน้า, ISBN 974-17-0542-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งสิ้น 10 ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย 1. ด้านจารีตประเพณี 2. ด้านชนบประเพณี 3. ด้านธรรมเนียมประเพณี 4. ด้านการเรียน 5. ด้านสังคมและเพื่อน 6. ด้านศาสนา 7. ด้านศิลปะ 8. ด้านการเมือง 9. ด้านการใช้ภาษา 10. ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงบรรยาย โดยวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสร้างแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา และนำไปใช้กับนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,070 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย และสถิติทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบเอฟ (f-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการชื่นชม เทิดทูน สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้านการมีน้ำใจ การยิ้มแย้มแจ่มใส ความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ สุภาพ อ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ อยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.15
2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาพบว่า
 - 2.1 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยส่วนกลางและกรุงเทพมหานคร กับมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค พบว่านิสิตนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในส่วนกลางและกรุงเทพมหานครทุกด้านคุณลักษณะและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น 8 ด้านคุณลักษณะและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น 2 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.2 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล 9 ด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น 9 ด้านคุณลักษณะ และมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสิ้น 1 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้านคุณลักษณะ

ภาควิชา..... อุดมศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา..... อุดมศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา..... 2544..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##4084920327 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD : THAI CULTURAL CHARACTERISTICS / UNIVERSITY STUDENT

PATARIYA NGAMMUK : AN ANALYSIS OF THAI CULTURAL CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS

DISSERTATION ADVISOR: PROF. DR. WALLAPA DEVAHASTIN NA AYUDHYA, ED.D.

DISSERTATION CO-ADVISOR: ASST. PROF. DR. THIDARAT BOONNUJ, ED.D.,

350 pp. ISBN 974-17-0542-5

This research aimed to study Thai cultural characteristics of students in higher education institutions under the supervision of the Ministry of University Affairs. The quantitative research methodology was implemented. Content analysis was first conducted, and then a questionnaire evaluating students' ten aspects of cultural characteristics was adopted. The ten characteristics include i) behavior trait, ii) social convention, iii) tradition, iv) study habit, v) social and peer system, vi) religion, vii) arts, viii) political aspect, ix) language usage and x) daily's life routine. The samples of 3,070 students were tested. T-test and f-test were employed. The following results were yielded.

1. The present student population was found to earn high score levels in a number of Thai cultural characteristics, especially deep appreciation and respect for the three principal institutions, namely the nation, the religion, and the monarchy; generosity, amiability; deep gratitude to parents as well as teachers; courtesy, and timeliness as well as propriety. Of all the characteristics, the political aspect ranked the highest at 4.15.

2. The results of the comparison revealed that

2.1 Students in the regions obtained higher score levels than those in Bangkok and Central region in all aspects. There were statistically significant differences for eight characteristics ($p < 0.05$), while there was no statistical difference at the level of 0.05 for the other two characteristics.

2.2 Students in private universities and colleges obtained higher score levels than those in public ones. There were statistically significant differences for nine Thai cultural characteristics ($p < 0.05$). However, there was no statistically significant difference at the level of 0.05 for one characteristic.

2.3 When comparing students studying in different fields of studies, it was found that there were statistically significant differences for all characteristics ($p < 0.05$).

Department/Program.....Education..... Student's signature *P. Ngammuk.*
Field of study.....Education..... Advisor's signature *Wallapa Devahastin*
Academic year2001..... Co-advisor's signature *Thidarat Boonnuj*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของท่านศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้แนวทางเกี่ยวกับหัวข้อและรูปแบบการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษา ให้ข้อคิดความเห็นเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุษ และ รองศาสตราจารย์ สิวลี ศิริไล ซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลง

ขอกราบขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบแบบประเมิน ตรวจสอบคุณลักษณะ และให้ความรู้แก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชวอำรุง และอาจารย์ ดร.พันศักดิ์ พลสารมย์ ที่ท่านได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ให้ข้อคิด ในการเรียน ให้กำลังใจและให้โอกาสให้ผู้วิจัยศึกษาจนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งที่กรุณาให้ความร่วมมือช่วยเหลือให้ผู้วิจัยได้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน และต้องขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณชลินทร์และคุณกนกพรพน งามมุข ดร.สิริวรรณ รัตนาคาร อาจารย์นพรัตน์ ศุภวิจิตพัฒนา อาจารย์เกศสุตา พึ่งพระเกียรติ อาจารย์อุสราลักษณ์ อินทรสุวรรณ อาจารย์จริภา วงศ์จิตตะการ อาจารย์เพ็ญภา คันธวงศ์ อาจารย์ปัทมา เลอเลิศยุติธรรม อาจารย์อรุณี วิเศษสังข์ คุณสุดารัตน์ เจริญสุขอำนวย อาจารย์อรพิน ศิริสัมพันธ์ อาจารย์ภัทรพล มหาพันธ์ ดร.มนสมรณี วิฑูรเมธา ดร.เกียรติกาจร กุศล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ตังวิเศษ รองศาสตราจารย์ บุญศิริ อนันตเศรษฐี ดร.วิชานีย์ เชาว์ดำรงศักดิ์ คุณณัฐวิทย์และคุณพรณี บุญยะวัฒน์ คุณปางมาศ วิเชียรสินธุ์ และคุณวรรณภา แสงวัฒนะกุล ตลอดจนนิสิตปริญญาเอกภาควิชาอุดมศึกษารุ่นพี่และรุ่นน้อง ทุก ๆ ท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ นาวาโทหญิง รุณี จันทร์มณี และครอบครัวจันทร์มณี ที่กรุณาสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดเช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่กรุณาให้เวลาเพื่อศึกษาและวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยฉบับนี้

ขอกราบเท้าขอบพระคุณ คุณพ่อศราธร และคุณแม่รัตยา งามมุข ที่ท่านทั้งสองได้อดทน อดออม อดกลั้น ในสรรพสิ่ง สรรพปัญหา สนับสนุน แนะนำให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องมาตลอดจนกระทั่งผู้วิจัยศึกษาจนสำเร็จ

คุณคำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากยังมีข้อบกพร่องในพระคุณของคุณตาทับทิม และคุณยายสมจิตร์ บุญยพัชรินทร์ ซึ่งท่านทั้งสองได้อบรม สั่งสอน แนะนำช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยสามารถมีรูปแบบชีวิต และสร้างแนวคิดอันเป็นเครื่องชี้นำชีวิตของผู้วิจัยมาตั้งแต่วันที่กำเนิดจนกระทั่งวันนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณอันหาที่สุดมิได้ของท่านทั้งสองตลอดไป

ภัทริยา งามมุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ท
บทที่	
1	
1	1
2	1
3	6
4	7
5	17
6	19
7	20
2	
1	21
2	21
3	44
4	54
3	
1	108
1	110
2	113
3	114

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	124
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา.....	125
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน.....	143
ตอนที่ 3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน.....	145
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน.....	160
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	211
สรุปผลการวิจัย.....	213
อภิปรายผลการวิจัย.....	227
ข้อเสนอแนะ.....	239
รายการอ้างอิง.....	251
ภาคผนวก ก เครื่องมือในการวิจัย.....	259
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	279
ภาคผนวก ค คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตศึกษารายสถาบัน.....	282
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	347
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	350

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรจำแนกตามมหาวิทยาลัยและสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยตามภูมิภาค.....	115
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัยและสถานที่ตั้งตามภูมิภาค.....	117
3	จำนวนแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาที่มีความสมบูรณ์.....	120
4	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยและการแจกแจงข้อมูลคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย.....	125
5	สถานภาพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปี.....	143
6	สถานภาพของของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาและมหาวิทยาลัย.....	144
7	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านจารีตประเพณี.....	145
8	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านจารีตประเพณี (ต่อ).....	146
9	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านจารีตประเพณี (ต่อ).....	147
10	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านขนบประเพณี.....	148
11	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านขนบประเพณี (ต่อ).....	149
12	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านธรรมเนียมประเพณี.....	151
13	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านธรรมเนียมประเพณี (ต่อ).....	152
14	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการเรียน.....	153
15	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านสังคมและเพื่อน.....	154
16	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านศาสนา.....	155
17	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านศิลปะการแต่งกาย.....	156
18	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการเมือง.....	157
19	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ภาษา.....	158
20	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ชีวิตประจำวัน.....	159
21	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชน.....	160
22	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชน (ต่อ).....	161
23	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชน (ต่อ).....	162
24	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชน (ต่อ).....	163
25	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล ในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ.....	165
26	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล ในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ (ต่อ).....	166

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
41	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างสาขาวิชา.....	185
42	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	188
43	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี จำแนกตามสาขาวิชา.....	188
44	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	189
45	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	189
46	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อ ความจริง ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	190
47	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อ ความจริง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	190
48	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรม ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	191
49	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรม จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	191
50	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	192
51	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	192
52	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูด ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	193
53	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูด จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	193
54	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผล ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	194
55	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผล จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	194
56	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	195
57	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	195
58	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	196

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
59	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	196
60	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมาย ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	197
61	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมาย จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	197
62	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบ ในการทำงาน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	198
63	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบ ในการทำงาน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	198
64	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการมีวินัย ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	199
65	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการมีวินัย จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	199
66	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	200
67	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	200
68	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาจรรยาบรรณ และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	201
69	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาจรรยาบรรณ และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	201
70	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัว ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	202
71	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัว จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	202
72	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	203
73	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	203
74	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	204
75	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	204
76	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	205
77	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	205

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
78	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	206
79	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	206
80	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	207
81	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	207
82	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	208
83	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	208
84	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	209
85	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	209
86	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา.....	210
87	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	210

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา.....	109

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์นานาประการในปัจจุบันได้ก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้ระเบียบของสังคมอันสืบเนื่องมาแต่เดิมต้องเคลื่อนที่และเปลี่ยนแปลงไปด้วยความเจริญก้าวหน้าของโลกยิ่งมีมากเพียงใดก็ยิ่งทำให้วัฒนธรรมมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเพียงนั้น ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาแนวทางการพัฒนาประเทศทั่วโลกไม่มีความสมดุลกันระหว่างองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรม คือ ด้านจิตใจกับด้านวัตถุ ด้วยเหตุนี้องค์การศึกษาระดับนานาชาติและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จึงได้มีมติที่ 41/187 ในคราวประชุมสมัชชาใหญ่ในหมู่สหประชาชาติเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2529 ประกาศให้ พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2540 เป็น “ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม” (World Decade For Cultural Development)

วัฒนธรรมเป็นสมบัติอันชอบธรรมของมนุษย์ในสังคม มนุษย์เป็นเจ้าของเพราะเป็นผู้สร้าง ผู้ถ่ายทอดและถือปฏิบัติร่วมกันมา วัฒนธรรมเริ่มที่ใจและถ่ายทอดให้เห็นด้วยการอาศัยพฤติกรรมของมนุษย์เอง พฤติกรรมทางกาย ทางวาจา ซึ่งมนุษย์ในสังคมยอมรับปฏิบัติกัน นอกจากวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจและเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตแล้วยังเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้และศิลปวิทยาการด้านต่าง ๆ โดยที่มนุษย์เท่านั้นสามารถสร้างสรรค์และธำรงรักษาวัฒนธรรม

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ดังนี้ วัฒนธรรมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ วัฒนธรรมช่วยพัฒนาจิตใจของประชาชน มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติ วัฒนธรรมสร้างสันติสุขในการอยู่ร่วมกันระหว่างคนในชาติและระหว่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536) จะเห็นได้ว่าชนชาติไทยเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองมีวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองมาแล้วในอดีตกาลอันยาวนานถึงปัจจุบัน การที่วัฒนธรรมมั่นคงมาถึงทุกวันนี้ก็เพราะประชาชนชาวไทยรับของใหม่ ประสมประสาน ชัดเกล้าวัฒนธรรมและถ่ายทอดให้คนรุ่นหลัง

การที่จะให้คนในชาติมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรม ต้องอาศัยการศึกษา เป็นมาตรการในการอนุรักษ์และพัฒนาทั้งในและนอกระบบ เพื่อที่จะรับวัฒนธรรมด้วยการจัด กิจกรรมที่มีส่วนร่วมในวัฒนธรรม เพื่อการดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีของชาติ เนื่องจากการ ศึกษา มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยโดยถ่ายทอดแก่เยาวชน

ด้วยเหตุที่วัฒนธรรมมีมาแต่ดั้งเดิมและแสดงออกถึงเอกลักษณ์อันดีงามของไทย เป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาได้ประสบในชีวิตประจำวันในสังคม หากไม่พยายามปลูกฝังและชี้แนะ ให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ก็จะถูกลืมเลือนไป ดังจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติต่อกันของ สมาชิกในครอบครัวไทยซึ่งเคยมีความสัมพันธ์ทางใจต่อกันอย่างมากเริ่มเปลี่ยนแปลงไป การ ประกอบอาชีพมุ่งแต่อาชีพที่สามารถให้ผลตอบแทนเป็นเงินจำนวนสูงเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึง ความสุจริต ความถูกต้อง และประโยชน์ของประเทศชาติ อาชีพที่มีมาแต่ดั้งเดิมของไทยจนถึง ปัจจุบันที่ให้ประโยชน์แก่ประเทศชาติและที่ควรส่งเสริมยังมีอีกมาก

เรื่องของเทศกาลและพิธีการบางอย่างถูกละเลยจนมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจาก เดิมมาก ทำให้ชนรุ่นหลังมองไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญที่จะสืบทอดต่อไป การละเล่นของ เด็กไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย ไม่ได้ได้รับความ สนใจเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่ให้คุณค่าด้านสังคมและคุณค่าด้านภาษา ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านต่าง ๆ วรรณกรรมพื้นบ้านของไทย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและยังให้คุณค่าด้านความรู้เป็นคติสอนใจมาจน ทุกวันนี้ สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันดำรงรักษาสิ่งเหล่านี้ไว้ เพราะปัจจุบันการรุกรานทาง วัฒนธรรมอาจจะโดยจงใจหรือไม่จงใจเกิดขึ้นมากมายและตลอดเวลาด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาไป อย่างรวดเร็วในด้านการสื่อสาร การคมนาคม การติดต่อระหว่างกันและกัน แนวโน้มของวิถีการ ดำรงชีวิตของมนุษย์โลกต้องเปลี่ยนไปตามภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนอย่างรวดเร็ว รูปแบบมาตรฐาน ของพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ซึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อบ้านเมืองและสังคมต่อไป ได้รับอิทธิพล ของวัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นสากลมากขึ้นทุกวัน นักเรียนได้เรียนรู้ รับรู้ และสัมผัสกับข้อมูล อันกระทบต่อการดำรงชีวิตของระบบการสื่อความรู้的全新ใหม่จากนอกโรงเรียนมากกว่าในโรงเรียน หลายเท่า

สังคมทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจจากสังคมเกษตรกรรม มาสู่สังคมอุตสาหกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ การ คมนาคมขนส่ง การสื่อสารมวลชน เป็นสิ่งที่ช่วยแพร่กระจายวัฒนธรรมและเกิดการถ่ายทอด วัฒนธรรม ทั้งในลักษณะที่ดีและไม่ดี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมไปในทางที่ไม่เหมาะสม

ปัจจุบันพบว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ปล่อยตามสบายให้อิสระเสรี การบังคับเข้มงวดคลายลง การลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงไป การขึ้นอะไรดิอะไรชั่วเปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่กับลูกอยู่คนละทาง เพราะต้องทำงาน ทั้งพ่อและแม่จึงไม่มีเวลาสนใจว่าลูกประพฤติปฏิบัติตัวอย่างไร เด็กสมัยใหม่มีพฤติกรรมคล้ายตามกันไปไม่คำนึงว่าจะขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของชาติ พฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นการนำไปสู่สังคมตัวใครตัวมัน เมื่อใครยาวสาวได้สาวเอา เห็นแก่ตัว ช่มเหรงรังแกกัน เบียดเบียนกัน ไร้วินัย จึงเกิดปัญหาขึ้นในสังคมปัจจุบัน เช่น นักเรียนอาชีวศึกษาขกพวกตีกัน นิสิตนักศึกษาชายตัวเพื่อทดแทนคุณพ่อแม่ เด็กอายุ 12 ปี ขอดทะเลเบียนสมรส การอยู่กินกันฉันสามีภรรยา ของนิสิตนักศึกษาก่อนการสมรส เป็นต้น

สภาพทางวัฒนธรรมไทยในสังคมปัจจุบัน เกิดความสับสนเป็นอย่างมากและดูเหมือนจะรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ มีผลกระทบต่อค่านิยม ประเพณีเก่าแก่ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต ถูกกลบเลือนหายไปจากความทรงจำของคนรุ่นใหม่ ซึ่งพอจะสรุปปัจจัยสาเหตุที่ทำให้เกิดสภาพปัญหาด้านวัฒนธรรมไทย ดังต่อไปนี้

1. ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนมาตรฐานการครองชีพของชาวตะวันตก ส่งผลให้คนไทยส่วนหนึ่งเห็นว่าวัฒนธรรมตะวันตกดีและทันสมัยกว่าวัฒนธรรมไทย จึงเลียนแบบและรับเข้าไว้เป็นแบบแผนของการดำรงชีวิตโดยไม่รู้ตัว นั่นคือสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทย
2. การยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาผสมผสานในการดำรงชีวิต ในขณะที่วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต คนส่วนหนึ่งก็ยอมรับเอาวัฒนธรรมเหล่านั้นมาโดยไม่เจตนา ไม่รู้สึกตัว เช่น ภาษาพูด การบริโภค การเข้าสังคม การแต่งกาย เป็นต้น จนกลายเป็นวัฒนธรรมผสมผสานแยกไม่ออกกว่าเป็นวัฒนธรรมของชาติใด เหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทย
3. การทอดทิ้งวัฒนธรรม วัฒนธรรมไทยบางประการถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับความสนใจ โดยไม่มีใครได้ศึกษาให้รู้ถึงสาเหตุที่แน่ชัด จนเป็นเหตุให้วัฒนธรรมไทยส่วนหนึ่งได้หายสาบสูญไป ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะ วรรณคดี ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลายวัฒนธรรมดั้งเดิมอันดั้งงามของไทย
4. การไม่เกิดความซาบซึ้งในวัฒนธรรมไทย คนไทยจำนวนมากไม่ได้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าความรู้ให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งในวัฒนธรรมไทย แต่กลับมองวัฒนธรรมในทัศนะของชาตินิยม คือต้องการจะรักษาถ่ายทอดและเสริมสร้างวัฒนธรรมด้วยความรู้สึกว่าเป็นของไทยเท่านั้น โดย

ไม่ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมลึกลง ความประณีต ความงดงามของวัฒนธรรมนั้นแต่อย่างใด ในที่สุดก็รักษาเอาไว้ไม่ได้เพราะไม่เห็นคุณค่าเฉพาะของวัฒนธรรมนั้น ซึ่งก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ลายวัฒนธรรมของไทยอีกส่วนหนึ่ง

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น วัฒนธรรมอันดีงามที่บรรพบุรุษได้สั่งสมถ่ายทอดเอาไว้ให้ก็ถูกทอดทิ้งลบลือนหายไป และถ้าไม่ได้รับการปลูกฝังเสริมสร้างด้วยวิธีการที่เหมาะสมให้แก่เยาวชน เอกลักษณ์ของชาติก็จะเกิดขึ้นได้ยากในอนาคต

ปัจจุบันนี้วัฒนธรรมไทยแต่ละด้านกำลังสูญสลาย พุทธศาสนาและศิลปกรรมต่าง ๆ อันเป็นเครื่องประดับใจให้เป็นจิตใจที่เจริญถูกละเลยมาเป็นเวลานาน ไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องให้เยาวชนได้เล่าเรียนศึกษาเพียงพอให้รู้สขของความดีงาม จึงสมควรที่จะให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่เน้นให้เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทยเพื่อส่งเสริมให้วัฒนธรรมไทยคงอยู่ต่อไป

แปลก สนธิรักษ์ (แปลก สนธิรักษ์, ม.ป.ป. : 38-67) กล่าวว่า วัฒนธรรมไทยในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปกรรม วรรณกรรม และคติธรรม ของไทยมีมาแต่โบราณล้วนเป็นของดี แต่กำลังจะเสื่อมสิ้นไป ควรช่วยกันฟื้นฟูขึ้นให้เจริญคู่กับความเจริญด้านอื่น ๆ รากฐานทางศีลธรรมได้ถูกทำลายลงเสียแล้ว และยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น รากฐานของศีลธรรมมี 3 ประการคือ ศาสนา ระเบียบวินัย และความพอดี เครื่องหมายของความเสื่อมศีลธรรม คือ ความห่างเหินจากศาสนา ความย่อหย่อนทางระเบียบวินัย และความไม่พอดี ความเป็นไปในบ้านเมืองในปัจจุบัน ชี้ให้เห็นถึงลักษณะด้านเสื่อมของวัฒนธรรม คือ นิสัยทำลาย นิสัยหยาบหรือสุกเอาเผากิน

การที่จะหล่อหลอมให้นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเข้าใจธรรมชาติของนิสิตนักศึกษา ในด้านวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาและคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ดังที่ประกอบ คุปรัตน์ (2529) กล่าวว่า สถาบันใดก็ตามที่รู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของตนคือ นิสิตนักศึกษา และสามารถจัดระบบดำเนินงานของตนทั้งในด้านการเรียนการสอน การให้บริการ และการปกครองแล้ว ย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากกว่าสถาบันที่ผู้บริหารปราศจากความเข้าใจนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอน ไพฑูริย์ สีนลาวัฒน์ (2524) มีความเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนจะสอนได้ดีมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของ

ผู้เรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) กล่าวว่าอาจารย์จำเป็นต้องเข้าใจนักศึกษา เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับธรรมชาติของนักศึกษา รวมทั้งอิทธิพลที่มีต่อการเรียนรู้ ความคาดหวังและธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ทราบข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ในการวิเคราะห์ความสำคัญนี้ จึงควรมองทั้งทางด้านสถาบันและนักศึกษา สำหรับในส่วนของนักศึกษานั้น แอสติน (Astin, 1984) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ว่ามีความหมายต่อชีวิตของนักศึกษาเป็นอย่างมาก และคุณค่าของการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ค่าใช้จ่ายเพื่อลงทุนในการศึกษา ถือเป็นภาระประกันว่าเป็นหนทางที่จะช่วยพัฒนาเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ในชีวิตโลกกว้างของเขา และการลงทุนการศึกษานั้น มีอิทธิพลอย่างมากต่อโอกาสของการประกอบอาชีพ และความคาดหวังในแผนการชีวิตซึ่งมีนัยสำคัญต่อชีวิต บุคลิกภาพ พฤติกรรมและความเป็นอยู่ในอนาคต

เมื่อนิสิตนักศึกษาเข้ามาใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาตลอดระยะเวลา 4 ปี สถาบันมีหน้าที่ในการขัดเกลาสติปัญญา ความคิดและเพาะบ่มบุคลิกภาพให้เป็นไปในทิศทางที่พึงปรารถนา เพราะการเรียนรู้มิได้เกิดขึ้นในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียว การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน กลุ่มเพื่อน การอยู่ในระบบบริหารของสถาบัน และกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะหล่อหลอมให้นิสิตนักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ได้ โดยที่ค่านิยม วัฒนธรรมประเพณีในมหาวิทยาลัย วัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาและภูมิหลังของนิสิตนักศึกษาเป็นเครื่องหล่อหลอมความประพฤติ ความคิดและบุคลิกภาพของบุคคลที่อยู่ในสังคมของมหาวิทยาลัยนั้น

การศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษามีผลให้ผู้บริหารและอาจารย์สามารถกำหนดทิศทางของการเสริมสร้างคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา และสามารถดำเนินการ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด เพื่อควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องอันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์สำหรับในประเทศไทย การศึกษาเรื่องคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยยังเป็นเรื่องใหม่ ไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้วยเหตุผล 7 ประการ ดังนี้

1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาเป็นเรื่องใหม่ ยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อน โดยเฉพาะที่เป็นภาพรวม ทั้ง ๆ ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารและอาจารย์ ในการวางนโยบายเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อม และจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะของการเป็นศิษย์ดี และเป็นคนไทยที่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่ต้องการ

2. การศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาจะเป็นองค์ความรู้ทางด้านนิสิตนักศึกษาให้ลึกซึ้ง จึงสมควรมีข้อมูลหลักอย่างเพียงพอสำหรับการสรุปวิเคราะห์

3. ปัจจุบันสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมกำลังเผชิญปัญหาของคุณลักษณะของประชากรที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งมีผลทำให้ประเทศไม่ได้ก้าวไปในทิศทางของการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร การศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย จึงเป็นการช่วยแก้ปัญหาของประเทศในระยะยาว

4. ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนสถาบัน จำนวนนิสิตนักศึกษา และลักษณะภูมิหลังของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีแนวโน้มที่มีอายุน้อยลงซึ่งแตกต่างจากในอดีต เป้าหมายในการศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากในอดีตคือ ผู้เรียนบางกลุ่ม จะมีเป้าหมายหลักในการศึกษาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาโดยตรงโดยไม่สอบแข่งขัน จากการเปลี่ยนแปลงในด้านลักษณะของนิสิตนักศึกษาจึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาว่านิสิตนักศึกษาทั่วประเทศจะมีลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในภาพรวมอย่างไร

5. การปรับเปลี่ยนสังคมสู่ยุคโลกาภิวัตน์ และความเป็นนานาชาติ เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ดังนั้นการผลิตบัณฑิตสู่สังคมจะต้องผลิตให้เข้ากับยุคโลกาภิวัตน์ แต่ในขณะเดียวกันจะต้องธำรงความมีเอกลักษณ์ของชาติไว้ด้วย มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องทราบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาอันจะเป็นพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าสู่สังคมยุคใหม่อย่างไม่ละทิ้งวัฒนธรรมไทย

6. ในด้านการเป็นนานาชาติ จะต้องมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างชาติมากขึ้น การที่ได้ทราบถึงคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา จะช่วยสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

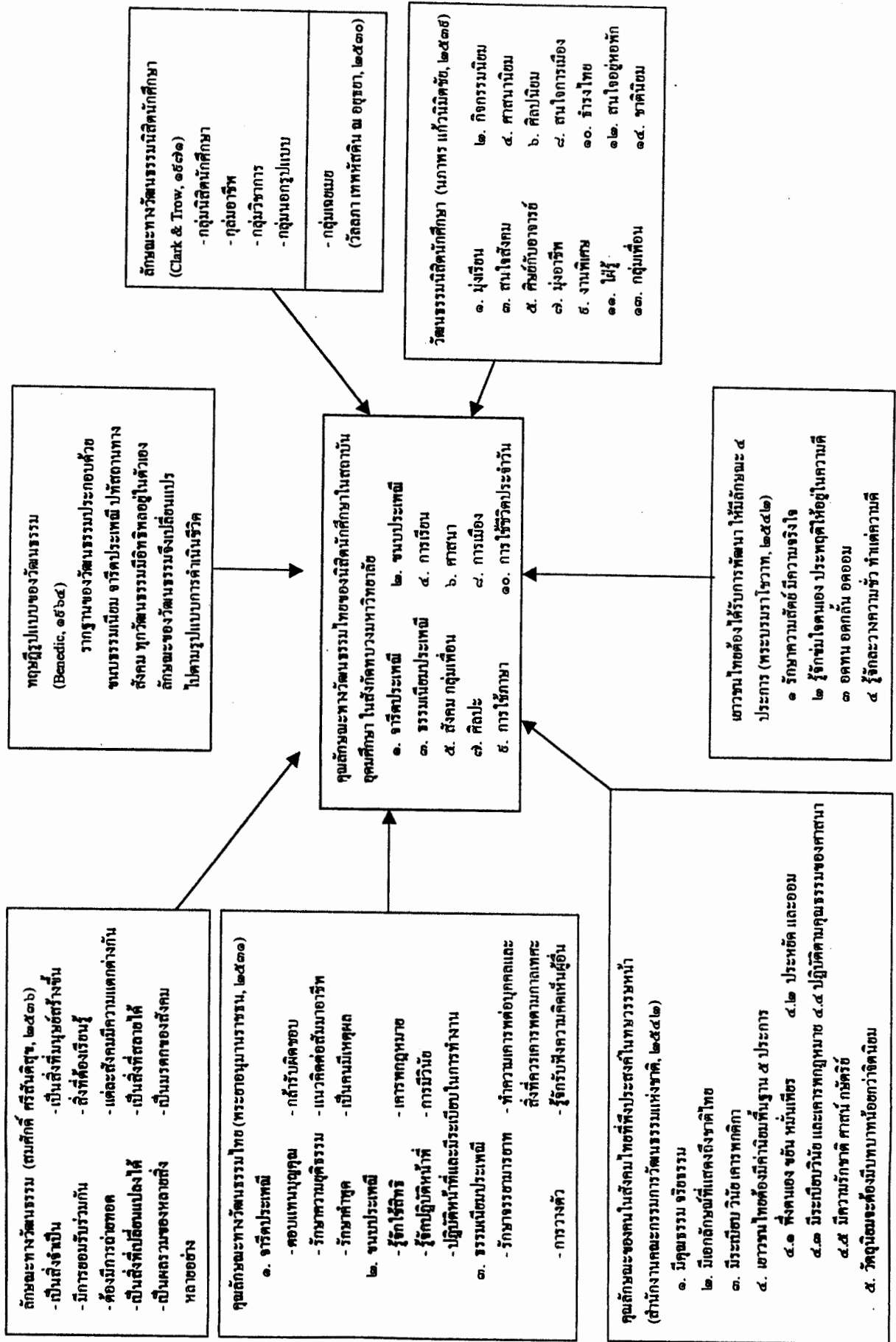
1. วิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระหว่างสถาบันของรัฐบาล และเอกชน
3. เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระหว่างสถาบันในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ในสถาบัน
อุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ลักษณะทางวัฒนธรรม ทฤษฎีรูปแบบของวัฒนธรรม แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับ
ลักษณะนิสิตนักศึกษา ลักษณะทางวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย
และคุณสมบัติของคนในสังคมไทยที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า แสดงได้ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ทฤษฎีรูปแบบของวัฒนธรรม

เบเนดิก (Benedic, 1964) มองว่าวัฒนธรรมเป็นรูปแบบของความคิด เป็นหน้าที การปฏิบัติและสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้รับผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สังคมกำหนดไว้ ทุกวัฒนธรรมมีอิทธิพลอยู่ในตัวของมันเองต่อบรรดาปัจเจกบุคคลทั้งหลายและอิทธิพลเหล่านี้ เกิดขึ้นเป็นวัฒนธรรมเฉพาะที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ดังนั้นบรรดาบุคคลที่เกิดในวัฒนธรรมอื่นที่มี ลักษณะต่างไปจะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมที่เขาสืบทอดมาจากบรรพชน ความคิดและ เจตคติทั้ง 2 ลักษณะที่แตกต่างกันในลักษณะนี้ ก็เพราะรูปแบบทางวัฒนธรรมนั่นเอง ทักษะและ เจตคติของมนุษย์ต่อชีวิตของมนุษย์เองมีส่วนสำคัญในการกำหนดรูปแบบทางวัฒนธรรม ดังนั้น ลักษณะธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมจึงเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบการดำเนินชีวิต ของมนุษย์ และด้วยเหตุผลเช่นนี้ เบเนดิก เห็นว่าลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะพื้นฐานสำคัญของ วัฒนธรรม จึงไม่ใช่คุณภาพ ธรรมชาติ หรือลักษณะพิเศษแต่เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมต่อ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

รูปแบบวัฒนธรรม หมายถึงวิถีของพฤติกรรมการแสดงออกที่มีการประสานสัมพันธ์ กับความต้องการที่เป็นปัจจัยสำคัญของมนุษย์หรือพันธกิจอันเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ในสังคม

ความคิดและความเห็นที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้อยู่ในตัวของมัน วัฒนธรรมไม่ได้มีอิทธิพลโดยความคิดทางวัฒนธรรม แต่เน้นวิถีการดำเนินชีวิตที่วัฒนธรรมมี อิทธิพลต่อมันมาก ดังนั้นในทุก ๆ วัฒนธรรมจึงมีรูปแบบของการดำรงชีวิต หรือวิถีการดำเนินชีวิต ของมนุษย์ เช่น คนไทยอยู่ในต่างประเทศมีการไหว้ทักทายกัน และมีความยิ้มแย้มแจ่มใส นี่คือ วิถีชีวิตดังกล่าวก็มาจากลักษณะความเป็นอยู่ของมนุษย์

2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย

2.1 วัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี

วัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี พระยาอนุนานราชชน (2531) ให้คำจำกัดความไว้ว่า คือ ประเพณีที่สืบทอดกันมานานมาก ใครฝ่าฝืนในประเพณีก็จะมีผิด มีถูก ดำเนินชีวิตไปตาม จารีตประเพณีที่บรรพบุรุษวางไว้ จารีตประเพณีถือเป็นของสำคัญใครจะฝ่าฝืนไม่ได้ เขาอาจจะ ลงโทษและมีประท้วงทันทีได้ เวลาต่อมาเมื่อบ้านเมืองเจริญแล้วจารีตประเพณีเดิมก็หมดไป บางส่วน แต่ก็ยังมีเหลืออยู่อีกมาก

จารีตประเพณีเป็นแบบแผนพฤติกรรมของกลุ่มคนที่กระทำตามกันมาในกรอบที่ถูกบังคับ เป็นวิถีทางการกระทำสิ่งต่าง ๆ ในสังคมหนึ่งเพื่อสนองความต้องการและความปรารถนาของ มนุษย์ รวมทั้งความเชื่อ ความคิด หลักเกณฑ์การปฏิบัติและมาตรฐานแห่งการกินดีอยู่ดีตาม วิถีทางเหล่านั้นด้วย

โดยสรุป พระยาอนุมานราชธน (2497) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี ว่าเป็นเรื่องความกตัญญูรู้คุณ เรื่องการกล้ารับผิดเผชิญต่อความจริง เรื่องการรักษาความยุติธรรม เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ เรื่องการรักษาคำพูด และเรื่องการเป็นคนมีเหตุผล

2.2 วัฒนธรรมด้านขนบประเพณี

ความหมายของ วัฒนธรรมด้านขนบประเพณี พระยาอนุมานราชธน (2531) ได้ให้ คำจำกัดความไว้ว่า “ขนบประเพณีคือ ประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้โดยตรง หรือโดย ปริยาย โดยตรง คือ วางเป็นระเบียบพิธีการไว้แจ้งชัด โดยปริยาย คือ รู้กันเอง ไม่ได้วางเป็นระเบียบ แบบแผนไว้ว่าควรจะทำปฏิบัติกันอย่างไร”

ภาษาไทยในปัจจุบันใช้คำว่า “สถาบัน” แทนขนบประเพณี (พระยาอนุมานราชธน, 2531) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ แต่ความหมายที่ใช้อยู่ในวิชา หมายความว่าเรื่องที่ตั้งขึ้น ซึ่งลงรูปเป็นระเบียบแล้วไม่มากนักน้อยซึ่งคนในสังคมใดสังคมหนึ่งมีความพึงพอใจตั้งขึ้น เกี่ยวกับ เรื่องส่วนใหญ่ซึ่งตนสนใจ เช่น เรื่องเกี่ยวกับศิลปวิทยา เรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สินสมบัติและครอบครัว เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน เรื่องการศาสนา และเรื่องเกี่ยวกับการสนุกและการพักผ่อน หย่อนใจ ซึ่งสืบต่อกันเป็นประเพณีมา ที่กล่าวว่าลงระเบียบแล้ว ก็หมายความว่ายอมมีกำหนด เป็นข้อบังคับ ซึ่งเขียนตราขึ้นไว้หรือจะไม่ได้เขียนขึ้นไว้ก็ตามที่ เช่น สถาบันการเล่นว่าว อันเป็น ประเพณีเกี่ยวกับการสนุกรื่นเริงของชาวไทยอย่างหนึ่ง ก็เป็นเรื่องที่รู้กันเองว่าการเล่นนั้นต้องมี กฎข้อบังคับซึ่งได้ตั้งขึ้นโดยได้ไตร่ตรองมาดีแล้ว

กฎข้อบังคับนี้ จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกันเป็นคราว ๆ ด้วยความจำเป็นเพราะการ ปรับปรุงและแก้ไขนั้นมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าตัวกฎข้อบังคับ ด้วยไม่มีกฎข้อบังคับใดที่มี ลักษณะสมบูรณ์อยู่ตลอดไปโดยไม่มีมีการปรับปรุงและแก้ไขกันเป็นคราว ๆ ตามความจำเป็น

สถาบันย่อมมีหลักอยู่ 5 ประการคือ 1.) มีสถานที่อันเป็นที่ตั้งของสถาบัน 2.) มีผู้เกี่ยวข้องอยู่กับสถาบัน 3.) มีผู้ปกครองดูแลเพื่อให้กิจการของสถาบันดำเนินไปด้วยดี 4.) มีระเบียบแบบแผน เป็นกฎข้อบังคับและอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการของสถาบันและ 5.) มีระเบียบพิธีที่จะต้องกระทำตามระเบียบแบบแผนที่สถาบันได้วางไว้ เช่น

สถาบันโรงเรียนก็มีโรงเรียน มีครูบาอาจารย์และลูกศิษย์ มีผู้ปกครอง เช่น อาจารย์ใหญ่ อาจารย์รอง และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน และมีอุปกรณ์อันเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ และมีพิธีเกี่ยวกับการรับสมัคร การเข้าเรียน การสอบไล่ สืบเป็นประเพณีกันมาเหล่านี้ เป็นต้น

สถาบันศาสนา ก็มีวัด มีพระภิกษุสงฆ์ มีเจ้าวัดและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีระเบียบข้อบังคับ สืบเป็นประเพณีมา และมีพิธีที่ต้องเกี่ยวกับการศาสนา

สถาบันครอบครัว ก็มีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยอันเป็นที่ตั้งของครอบครัว มีสมาชิกในครอบครัว มีสามีภรรยา มีชนบประเพณีอันเกี่ยวกับครอบครัว และมีพิธีการอันจะต้องกระทำเกี่ยวกับชนบพิถีเหล่านั้น

พระยาอนุমানราชธน (2497) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวัฒนธรรมด้านชนบประเพณีว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบประเพณีที่ยอมรับนับถือว่ามีความสำคัญพอกับกฎหมาย เช่น การรู้จักใช้สิทธิ การเคารพกฎหมาย การรู้จักปฏิบัติหน้าที่ การมีระเบียบ ในการคิดและในการทำงาน และการมีวินัย

2.3 วัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี

ความหมายของวัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี พระยาอนุমানราชธน (2531) ให้คำจำกัดความว่า คือ ประเพณีที่เกี่ยวกับเรื่องธรรมดาสามัญ ไม่มีผิดมีถูกเหมือนเรื่องจารีตประเพณี ไม่มีระเบียบแบบแผนอย่างเรื่องชนบประเพณี ผู้ใดทำผิดหรือฝ่าฝืนประเพณี ก็ไม่ถือว่าเป็นสลักสำคัญอะไรนัก นอกจากจะเห็นว่าเป็นผู้ขาดการศึกษาหรือเสียสมบัติผู้ดีเท่านั้น ธรรมเนียมประเพณีเป็นเรื่องที่นิยมและถือกันเป็นธรรมเนียมสืบกันมาในหมู่คณะ เรื่องกิริยามารยาทเกี่ยวกับอิริยาบถทั้งสี่ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ตลอดจนการกิน การพูดจา การแต่งตัว และการอื่น ๆ อีกมากอย่าง สิ่งเหล่านี้เด็ก ๆ ที่เกิดมาย่อมได้รับการสั่งสอนอบรมสืบต่อกันมาหรือไม่ก็ได้รับรู้ด้วยตนเอง จากที่เห็นผู้ใหญ่หรือคนอื่นประพฤติกันอยู่เป็นตัวอย่าง

โดยสรุป พระยาอนุমানราชธน (2497) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณีว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน ด้อยที่ด้อยอาศัยกัน รวมทั้งระเบียบมารยาทที่จะติดต่อกับบุคคลในสังคมทุกชนิด เช่น เรื่องการรักษาจรรยาบรรณมารยาท เรื่องการทำความเคารพต่อบุคคล และสิ่งที่ควรเคารพตามกาลเทศะ เรื่องการวางตัว และเรื่องการรักษาความรู้สึกนึกคิดเห็นของผู้อื่น

3. ลักษณะและวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา

วัฒนธรรมนิสิตนักศึกษามี 4 ลักษณะดังนี้ (Clark and Trow, 1966) อ้างถึงใน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2543

3.1 กลุ่มนิสิตนักศึกษา (Collegiate) ลักษณะกลุ่มนี้เป็นแบบชอบสมาคม มักจะเป็นนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวมีเงินหรือชนชั้นกลาง (Middle Class) กลุ่มนี้สนใจชีวิตในสังคม การกีฬา การบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับนักศึกษาในสหรัฐอเมริกา กลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่ มักจะอยู่ตามบ้านของสังคมที่มีอักษรกรีกตัวย่อเป็นเครื่องหมาย เช่น กลุ่มภคินิษฐชน (Sorority) และภราดรชน (Fraternity) พวกนี้บางครั้งอาจจะต่อต้านอาจารย์ที่เน้นความต้องการที่จะพัฒนาสติปัญญา ส่วนนักศึกษาไทยจะพบว่าเป็นกลุ่มที่มาจากครอบครัวคนชั้นกลางหรือสูง เป็นครอบครัวที่มาจากสังคมดี เศรษฐกิจดี เป็นพวกที่เรียนทางรัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ลักษณะทั่วไปจะเป็นคนที่มีน้ำใจช่วยเหลือสังคมได้ดี

3.2 กลุ่มอาชีพ (Vocational) กลุ่มนี้มักสนใจการฝึกฝนอาชีพ โดยเฉพาะครอบครัวของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มาจากพื้นฐานของชนชั้นกรรมอาชีพ (Working Class) พ่อค้า นักศึกษากลุ่มนี้จะมีทัศนคติว่า อุดมศึกษาคือ สถาบันที่ให้โอกาสแก่เขาในการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และยกสถานะทางสังคมไทย ฉะนั้นกลุ่มนักศึกษานี้มักจะเลือกสาขาวิชาทางวิศวกรรม ธุรกิจ บัญชี ครุศาสตร์ และเทคโนโลยี สำหรับนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยกลุ่มนี้ สนใจวิชาเรียนต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่จะประกอบต่อไปในอนาคต พวกนี้จะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่มีอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ การค้าขาย ลูกจ้างบริษัท ซึ่งมีฐานะครอบครัวปานกลาง

3.3 กลุ่มวิชาการ (Academic) กลุ่มนักศึกษากลุ่มนี้มักจะมุ่งด้านสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการส่วนใหญ่มาจากครอบครัวชั้นกลาง และมีพ่อแม่ที่มีการศึกษาดี มักจะสนใจการศึกษา และเลือกสถาบันที่ดี ๆ มีชื่อเสียงที่เข้าได้ยาก เพื่อจะแข่งขันทางประสิทธิภาพในการเรียน พวกนี้จะพยายามเรียนเพื่อให้ได้ปริญญาสูง ๆ ในสาขาที่ตนสนใจ มักไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับคนในสังคม มีเพื่อนน้อย บางครั้งอาจจะมึนสับสนแก่ตัวมากกว่าที่จะช่วยเหลือสังคมและคนอื่น ๆ ในสังคม

3.4 กลุ่มนอกกรอบแบบ (Non Conformist) กลุ่มนักศึกษาในกลุ่มนี้จะไม่ยอมรับค่านิยมใด ๆ ของนักศึกษาทั้งสามกลุ่มดังกล่าวมาแล้ว เพราะพวกนี้จะสนใจเรื่องความคิดและอุดมคติอย่างลึกซึ้งและมักจะมีลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสถาบันและระบบต่าง ๆ กลุ่มนี้รวมทั้งกลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมนิยม (Activist) บุปผาชน (Hippy) และพวกที่ชอบการแตกแยกและชอบต่อต้านสิ่งต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งก็จะเป็นพวกที่อยู่เฉย ๆ แต่เมื่อไม่พอใจจะเบียดต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยก็มักจะรวมตัวต่อต้านได้อย่างรวดเร็ว พวกนี้มักจะกลายเป็นผู้นำของสังคมนิสิตนักศึกษาและมักจะมีวิธีการที่จะทำให้กลุ่มนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ทำตามกลุ่มของตนได้ เนื่องจากกลุ่มพวกนี้จะคิดอะไรได้ฉับไว เจียบคม และมีทักษะการใช้ภาษาดี

สำหรับลักษณะนิสิตนักศึกษาของประเทศไทยนั้นอาจจะจัดได้เป็น 5 ลักษณะเพิ่มอีก 1 ลักษณะ คือ ประเภทเฉยเมย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) ลักษณะนี้ได้แก่ผู้ที่มักจะเฉยเมยไม่ยอมรับหรือรับผิดชอบต่อต้านใด ๆ ทั้งสิ้น การเรียนอยู่ในระดับอ่อนหรือปานกลาง แต่ก็ยังไม่ชวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม กิจกรรมต่าง ๆ ก็ไม่สนใจอยากมีชีวิตไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องทำอะไรลำบากยากเย็น นิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ ไม่สนใจเรื่องคะแนนมากนัก จะสอบตกสอบได้ก็ไม่รู้สึกเดือดร้อน เวลาว่างชอบนอน ไม่ชอบยุ่งสูงส่งกับใคร อาจจะมีเพื่อนเพียงคนสองคน ไม่ชอบการพูดในชั้นแต่ปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีนักอุดมศึกษาของไทยที่ทำงานวิจัยแล้วสามารถแบ่งวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาออกได้ 14 กลุ่มดังนี้ (นภาพร แก้วนิมิตชัย, 2539)

1. มุ่งเรียน	กลุ่มนี้จะไม่สนใจงานด้านกิจกรรม เข้าห้องเรียนตรงเวลา และแข่งขันกันเรียน เพื่อทำคะแนนดีดี
2. กิจกรรมนิยม	กลุ่มนี้ชอบการทำกิจกรรม กล้าแสดงออก สนใจเรียนบ้าง
3. สนใจสังคม	กลุ่มนี้สนใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม อาสาสมัคร แก้ไขปัญหาช่วยเหลือกิจกรรมสังคม
4. ศาสนานิยม	กลุ่มนี้จะให้ความสนใจศาสนา ชอบฟังอภิปรายเกี่ยวกับศาสนาไปศาสนสถานเป็นประจำ
5. ศิษย์กับอาจารย์	กลุ่มนี้ชอบใกล้ชิดอาจารย์เลือกทำกิจกรรมด้านวิชาการช่วยเหลืออาจารย์
6. ศิลปนิยม	กลุ่มนี้ชอบงานศิลปะ เข้าร่วมแสดงศิลปะชอบสะสมของที่ระลึก

7. มุ่งอาชีพ	กลุ่มนี้มีเป้าหมายชัดเจน คือ ต้องการเรียนเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ
8. สนใจการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง ชอบวิพากษ์วิจารณ์ เข้าร่วมชุมนุมประท้วง
9. สนใจงานพิเศษ	กลุ่มนี้จะหารายได้พิเศษระหว่างเรียน สร้างเสริมประสบการณ์
10. อารมณ์ไทย	กลุ่มนี้จะสนใจรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ
11. ใฝ่รู้	กลุ่มนี้จะสนใจเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งในวิชาที่เรียนชอบเรียนโดยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
12. สนใจอยู่หอพัก	กลุ่มนี้ชอบพักอยู่ในหอพัก มีความคิดว่าหอพักเป็นการสร้างความสามารถในการปกครองตนเอง มีสมาธิในการอ่านหนังสือ
13. กลุ่มเพื่อน	กลุ่มนี้จะชอบมีเพื่อนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับเดียวกัน มีความสนใจตรงกัน และพึ่งพาอาศัยได้
14. ชาตินิยม	กลุ่มนี้รักความเป็นชาติไทย ชอบใช้ของผลิตในประเทศไทย

4. คุณลักษณะของคนในสังคมไทยที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาในทางปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
2. เอกลักษณะที่แสดงถึงชาติไทยคนไทย เช่น ในเรื่องการแต่งกาย มารยาทไทย การเคารพผู้ใหญ่ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ค่านิยม ความเชื่อ ภาษา ศิลปะ เป็นต้น ที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะป็นวัฒนธรรมเมืองหรือวัฒนธรรมพื้นบ้านน่าจะได้รับ การตอบสนองจากเยาวชน ในการประพฤติปฏิบัติอย่างภาคภูมิใจและมีศักดิ์ศรี
3. ประชาชนจะเป็นคนมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกา โดยยึดกติกาสังคมเป็นบรรทัดฐานไม่มีอิทธิพลหรืออภิสิทธิ์เหนือบุคคลอื่น
4. ลักษณะนิสัยของเยาวชนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เช่น การไม่ตรงต่อเวลา การผิดผ่อน การไม่รักษาประโยชน์ ไม่ชอบการวางแผน เป็นต้น จะต้องได้รับการพัฒนา ให้เป็นคนตามพระบรมราโชวาท 4 ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

ก. พระบรมราชาชาต 4 ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้น อดออม ที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติล่วงความสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน

ข. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของรัฐบาล

1. พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
 2. ประหยัดและออม
 3. มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
 4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
 5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
5. วัตถุประสงค์จะต้องมีบทบาทน้อยกว่าจิตนิยม วัตถุประสงค์ควรเป็นเครื่องมือรับใช้เพื่อความสะอาดและประโยชน์ต่อการทำงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในสังคม

5. ลักษณะของวัฒนธรรม (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536)

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็น หมายความว่า วัฒนธรรมมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตในสังคมมนุษย์ เนื่องจากสังคมกับวัฒนธรรมไม่สามารถที่จะแยกจากกันได้ถ้าปราศจากวัฒนธรรมมนุษย์ก็ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้
2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายความว่า วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นมาเองหรือติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด ไม่ใช่เกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม นิสัยหรือความสามารถต่าง ๆ ของมนุษย์ แต่มนุษย์ได้สร้างวัฒนธรรมขึ้นมา แล้วกำหนดความหมายสัญลักษณ์หน้าที่ของสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากสมาชิกได้ยอมรับเป็นลักษณะเฉพาะของสังคม
3. วัฒนธรรมมีการยอมรับร่วมกัน เมื่อมนุษย์ได้สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาภายในสังคมตามความจำเป็นและความเหมาะสมของสังคมนั้น ๆ แล้ว วัฒนธรรมนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับเห็นพ้องต้องกันของสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคม เพราะจะทำให้วัฒนธรรมอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ การที่มนุษย์รู้จักวัฒนธรรมหรือ ปฏิบัติตาม วัฒนธรรมนั้นเกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่เกิดจากสัญชาตญาณ เช่น กิริยามารยาท การพูดจา ทักทาย เกิดจากการเรียนรู้ทั้งนั้น จนมีการพัฒนาขึ้นมาเป็นบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคลใน สังคมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าเป็นสมาชิกของสังคม

5. วัฒนธรรมต้องมีการถ่ายทอด หมายความว่า วัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาจะ ดำรงอยู่ในสังคมมนุษย์ได้นั้น นอกจากการเรียนรู้ของสมาชิกแล้ว มนุษย์ยังมีวิธีการถ่ายทอด วัฒนธรรมไปสู่สมาชิกรุ่นหลัง ๆ ให้ปฏิบัติสืบต่อมา เช่น พ่อแม่อบรมสั่งสอนวัฒนธรรมต่าง ๆ แก่บุตรหลานของตน หรือสมาชิกได้รับการถ่ายทอดจากโรงเรียนโดยตรง หรืออาจจะได้รับการ ถ่ายทอดทางอ้อม เช่น ได้รับการแพร่กระจายวัฒนธรรมทางสื่อสารมวลชน เป็นต้น

6. วัฒนธรรมของแต่ละสังคมมีความแตกต่างกัน ความแตกต่างที่เกิดขึ้นไม่สามารถ ที่จะนำมาเปรียบเทียบว่าวัฒนธรรมของสังคมใดดีกว่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละวัฒนธรรมมีความ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคม ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมนั้นเป็นผู้สร้างขึ้น และ ยอมรับนำมาประพฤติปฏิบัติกัน แนวความคิดที่ว่า วัฒนธรรมมีส่วนเหมาะสมในสังคมของตนนั้น เรียกว่า วัฒนธรรมสัมพัทธ์ (cultural relativism) ส่วนสมาชิกบางคนในสังคมอาจจะเห็นว่า วัฒนธรรมของตนดีกว่าวัฒนธรรมของสังคมอื่น สมาชิกแบบนี้เรียกว่า สมาชิกที่มีแนวความคิด แบบคติชาติพันธุ์เป็นเกณฑ์ (ethnocentrism)

7. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ หมายความว่า วัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลง ไปตามความเหมาะสมของสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคม เนื่องจากสังคมไม่ได้หยุดนิ่ง วัฒนธรรม ก็จะมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเช่นกัน ซึ่งเราอาจจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์ ว่าวัฒนธรรมการแต่งกายของไทยสมัยก่อนได้เปลี่ยนแปลงมาจนถึงสมัยปัจจุบัน โดยทั่วไปการ เปลี่ยนแปลงมักเป็นไปได้ 2 วิธีคือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในสังคม เช่น การประดิษฐ์ คิดค้น และการเปลี่ยนแปลงที่มาจากภายนอกสังคม เช่น การยืมวัฒนธรรมหรือการแพร่ กระจายทางวัฒนธรรมอื่นเข้ามาในสังคม ทั้งนี้เกิดจากการติดต่อทางวัฒนธรรม

8. วัฒนธรรมอาจจะสลายไปได้ หมายถึง วัฒนธรรมในสังคมนั้นเมื่อไม่มีการถ่ายทอด สืบต่อแล้ว วัฒนธรรมนั้นจะสลายไปหรือตายไป ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมจะมีชีวิตอยู่เมื่อยังมี มนุษย์และมีสังคมอยู่ บางครั้งเราไม่ทราบที่วัฒนธรรมในสมัยก่อนเป็นอย่างไร เพราะหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ไม่สมบูรณ์ เช่น วัฒนธรรมของอาณาจักรน่านเจ้า อาณาจักรขอม เป็นต้น

บางครั้งเราอาจจะเห็นว่าวัฒนธรรมหนึ่งอาจจะถูกกลืนจากอีกวัฒนธรรมอื่นที่แข็งแกร่งกว่า หรือรับเอาวัฒนธรรมอื่นมาทั้งหมดทำให้วัฒนธรรมเดิมค่อย ๆ สลายไป

9. วัฒนธรรม เป็นผลรวมของหลายสิ่งหลายอย่าง เราอาจจะกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมของสังคมหนึ่งเป็นผลรวมของแบบแผนหรือแนวทางการดำเนินชีวิตเข้าด้วยกัน หรือที่เรียกว่าแบบแผนวัฒนธรรม ซึ่งประกอบขึ้นจากส่วนต่าง ๆ เช่น แบบแผนของการรับประทานอาหาร จะประกอบด้วยส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น ถ้วย จาน ช้อน โต๊ะ เก้าอี้ อาหาร และแก้วน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้เรายังถือว่าแบบแผนวัฒนธรรมเป็นวัฒนธรรมรวม หรือ วัฒนธรรมใหญ่แล้ว เราอาจแบ่งวัฒนธรรมย่อย ๆ ได้อีก เพราะว่าภายในสังคมยากที่จะมีวัฒนธรรมเดียวกันหมด แต่อาจจะแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย เช่น วัฒนธรรมไทยตามภาคต่าง ๆ วัฒนธรรมย่อยทางชาติพันธุ์ (ethnic subculture) วัฒนธรรมย่อยตามท้องถิ่น (regional subculture) วัฒนธรรมย่อยทางอายุ (age subculture) และวัฒนธรรมย่อยทางอาชีพ (occupational subculture) เป็นต้น

10. วัฒนธรรมเป็นสมบัติทางสังคม ข้อนี้เราจะกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมไม่ได้เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสังคม แต่เป็นของส่วนรวม จึงเป็นสมบัติของสมาชิกทุกคน เราย่อมจะทราบแล้วว่าวัฒนธรรมได้มีการถ่ายทอดจากสมาชิกคนหนึ่ง ๆ ไปสู่สมาชิกคนอื่น ๆ วัฒนธรรมจากอดีตได้ตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน จนเป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่สมาชิกในสังคมได้ปฏิบัติกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้กำหนดขอบเขตงานวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านนิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม
2. ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้ศึกษาภูมิหลังของนิสิตนักศึกษาที่ก่อนเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

3. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่มีสถานะเป็น มหาวิทยาลัย และมีจำนวนนิสิตนักศึกษาเกิน 1,000 คนเท่านั้น เพราะมีขนาดและจำนวนนิสิต นักศึกษามากพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบ

4. สถาบันอุดมศึกษาในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จะรวมมหาวิทยาลัยในภาค ตะวันออกด้วย เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยบูรพาเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

5. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาโดยมีตัวแปรดังต่อไปนี้

5.1 วัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี

5.1.1 ความกตัญญูรู้คุณ

5.1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง

5.1.3 การรักษาความยุติธรรม

5.1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ

5.1.5 การรักษาคำพูด

5.1.6 การเป็นคนมีเหตุผล

5.2 วัฒนธรรมด้านขนบประเพณี

5.2.1 การรู้จักใช้สิทธิ

5.2.2 การเคารพกฎหมาย

5.2.3 การรู้จักปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน

5.2.4 การมีวินัย

5.3 วัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี

5.3.1 การรักษาจรรยา มารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพ ตามกาลเทศะ

5.3.2 การวางตัว

5.3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5.4 วัฒนธรรมไทยด้านการเรียน

5.5 วัฒนธรรมไทยด้านสังคม กลุ่มเพื่อน

5.6 วัฒนธรรมไทยด้านศาสนา

- 5.7 วัฒนธรรมไทยด้านศิลปะ และการแต่งกาย
- 5.8 วัฒนธรรมไทยด้านการเมือง
- 5.9 วัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา
- 5.10 วัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา หมายถึง ลักษณะอันดีที่เป็นที่ต้องการของสังคมไทย ด้านจารีตประเพณี ด้านขนบประเพณี ด้านธรรมเนียมประเพณี ด้านการเรียน ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน ด้านศาสนา ด้านศิลปะ และด้านการเมืองของนิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาในการวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

วัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี หมายถึง ประเพณีเกี่ยวกับศีลธรรมที่สังคมถือว่ามีค่าแก่ส่วนรวม ถ้าฝ่าฝืนถือว่าเป็นผิด ได้แก่ การกล่าวรับผิด กล่าวเผชิญต่อความจริง การรักษาความยุติธรรม การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ การรักษาคำพูด การเป็นคนมีเหตุผล และความกตัญญูรู้คุณ

วัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี หมายถึง ประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนข้อกำหนดไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยรู้กันเอง เป็นที่ยอมรับในกลุ่มชนและถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ได้แก่ การรู้จักใช้สิทธิ การเคารพกฎหมาย การรู้จักปฏิบัติหน้าที่ การมีระเบียบในการทำงาน และการมีวินัย

วัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี หมายถึง ประเพณีเกี่ยวกับเรื่องธรรมดาสามัญแม้มีผู้ฝ่าฝืนหรือทำผิดก็ไม่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ได้แก่ การรักษাজรรยาบรรณ การทำความเคารพต่อบุคคลและสิ่งที่ควรเคารพตามกาลเทศะ การวางตัว และการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วัฒนธรรมไทยด้านการเรียน หมายถึง การดำเนินชีวิตของนิสิตนักศึกษาในด้านการเรียน การใช้ชีวิตมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย การปรับตัว ความใฝ่รู้ การวางเป้าหมายในการเรียน การเรียนด้วยความสุข ความตั้งใจในการเรียน การทำตัวเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา

วัฒนธรรมไทยด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน หมายถึง การดำเนินชีวิตของนิสิตนักศึกษา ในด้านการใช้ชีวิตในสังคม และการคบเพื่อน ได้แก่ การรับมิตรชอบต่อสังคม การมีทัศนคติที่ดีต่อสังคม บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม การวางตัวอย่างเหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

วัฒนธรรมไทยด้านศาสนา หมายถึง การนับถือ เลื่อมใสและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ ได้แก่ การยึดมั่นเลื่อมใส และการปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ การมีเมตตา การให้อภัย การมีสติ

วัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย หมายถึง การชื่นชม ภาคภูมิใจ และซาบซึ้งในศิลปไทย รวมไปถึงการแต่งกายของนิสิตนักศึกษาที่ถูกต้องตามกาลเทศะและวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมไทยด้านการเมือง หมายถึง การดำเนินชีวิตของนิสิตนักศึกษาในด้านการเมือง ได้แก่ การเทิดทูนสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การใช้สิทธิออกเสียงตามกฎหมาย การแสดงความเห็นทางการเมืองอย่างมีขอบเขต การไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิ

วัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาไทยของนิสิตนักศึกษาอย่างถูกต้องตามอักขรวิธี รวมถึงความภาคภูมิใจในภาษาไทย ได้แก่ การพูดชัดเจนทั้งคำควบกล้ำ และ ตัว “ร” “ล” การเขียนเลขไทย และภาษาไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน และการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ความภาคภูมิใจในภาษาไทย การใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม

วัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน หมายถึง การใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในลักษณะทั่วไป ได้แก่ ด้านการกิน การใช้เวลาว่าง การพักผ่อน การใช้จ่าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับนิสิตนักศึกษา ได้เข้าใจสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาตลอดจนได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี
2. ได้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการอุดมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนา นิสิตนักศึกษาที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นแนวคิดทฤษฎี จากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและวัฒนธรรมไทย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา
3. ประวัติและบริบทของสถาบันที่ดำเนินการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

1.1 ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมในทางภาษานั้น คำว่า วัฒนธรรมเป็นคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นภาษาบาลี แปลว่า สิ่งที่เกิดจากองศา ความก้าวหน้า “ธรรม” เป็นภาษาสันสกฤต หมายถึง คุณความดี เมื่อนำมารวมกันแล้วจึงหมายถึง คุณธรรม หรือ ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญองศา ความหมายดังกล่าวนี้คนทั่วไปมักจะเข้าใจตรงกัน

วัฒนธรรมในแง่ที่ใช้กันทั่วไปมักจะหมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่ตกทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น พิธีแห่เทียนเข้าพรรษา พิธีทำบุญสงกรานต์ และพิธีทอดกฐิน เป็นต้น

ความหมายในการปกครองวัฒนธรรมมีลักษณะที่คนทั่วไปเข้าใจกันเพราะประเทศไทย เคยกำหนดความหมายของ วัฒนธรรม ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2485 ว่า “ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญองศา ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน”

ในทางสังคมศาสตร์วัฒนธรรม มีความหมายที่แตกต่างจากความหมายที่คนทั่วไปใช้ คือ นักสังคมศาสตร์จะไม่พิจารณาถึงเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความดี ความเลว ความเหมาะสม หรือความไม่เหมาะสม แต่จะพิจารณาถึง วัฒนธรรมในแง่ของปัจจัยสำคัญที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ยกตัวอย่างดังนี้

ไทเลอร์ (Tylor, 1871) นักมานุษยวิทยาและเป็นบิดาของสาขาวิชามานุษยวิทยา ได้ให้ความหมายของ วัฒนธรรม ว่า “วัฒนธรรม คือ ผลรวมของบรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสลับซับซ้อนที่ประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ กฎหมาย ประเพณี อุบิสัย ตลอดจนพฤติกรรมอื่น ๆ ที่มนุษย์แสดงออกในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม”

ส่วนนักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน กรีน (Green, 1972) ได้ให้ความหมายของ วัฒนธรรม ไว้ว่า “วัฒนธรรม คือ กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมให้บุคคลเกิดความรู้ รู้จักวิธีปฏิบัติ มีความเชื่อ ตลอดจนเข้าใจผลิตผลทางศิลปะทั้งหลาย และดำรงรักษาสิ่งเหล่านั้นไว้ หรือเปลี่ยนแปลงไปในเวลาที่เหมาะสม”

สำหรับนักมานุษยวิทยา ลินตัน (Linton, 1973) ได้ให้ความหมายของ วัฒนธรรม ไว้ว่า “วัฒนธรรม เป็นผลงานของความรู้ ทักษะคติแบบแผน พฤติกรรมหรือลักษณะที่สมาชิกใช้ร่วมกัน และถ่ายทอดไปยังสมาชิกรุ่นต่อมาในสังคมใดสังคมหนึ่ง”

เมื่อพิจารณาในแง่สังคมวิทยา โรเจอร์ส (Rogers, 1976) ได้กล่าวว่า “วัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ และเป็นที่ยอมรับปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในสังคม รวมทั้งมีการถ่ายทอดไปสู่สมาชิกรุ่นต่อ ๆ มา”

พัทธา สายหู (2514) ได้ให้ความหมายของ วัฒนธรรมในประเทศไทยว่า “แบบอย่างการดำรงชีวิตของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกเรียนรับการถ่ายทอดกันไป ด้วยการสั่งสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม”

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างไปอีก คือ ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน (2515) ได้ให้ความหมายของ วัฒนธรรม ไว้ 2 ประการด้วยกัน คือ “ประการที่ 1 วัฒนธรรม หมายถึง มรดกทางสังคม เป็นลักษณะพฤติกรรมของมนุษย์ที่ได้สะสมไว้ในอดีต และได้ตกทอดมาเป็นสมบัติที่มนุษย์ปัจจุบันนำเอามาใช้ในการครองชีวิต ประการที่ 2 วัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนแห่งการครองชีวิต”

เมื่อพิจารณาจากคำนิยาม วัฒนธรรม ข้างต้น อาจจะแยกความหมายของวัฒนธรรม ได้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 นิยาม วัฒนธรรม ว่า หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่รวมเอาความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศิลธรรม กฎหมาย ประเพณี ความสามารถ และนิสัยอื่น ๆ ที่มนุษย์ได้มาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม เช่น คำนิยามของไทเลอร์ ซึ่งเป็นการพิจารณาความหมายของ วัฒนธรรมในฐานะที่เป็นระบบความคิด ระบบความรู้ หรือความเชื่อที่คนในสังคมได้รับรู้ เพื่อนำมากำหนดรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรม หมายถึง วิถีแห่งการดำรงชีพ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ตามที่มนุษย์ มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคมและมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นทั้งระบบ ความรู้ ความคิด หรือความเชื่อจนมีการยอมรับปฏิบัติกันมาเป็นวิธีการหรือแบบแผน และมีการ อบรมและถ่ายทอดไปสู่สมาชิกรุ่นต่อมา ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อม ของมนุษย์

เราอาจจะกล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า ลักษณะของวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของสมาชิกในสังคม ทำให้สมาชิกได้เรียนรู้จากการถ่ายทอดของสังคม วัฒนธรรมในแต่ละสังคม ย่อมจะแตกต่างกัน ไปตามสภาพแวดล้อมทางสังคมนั้น วัฒนธรรมอาจจะเปลี่ยนแปลงและสลายไปได้ นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังเป็นผลรวมของหลายสิ่งหลายอย่างจนอาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม

1.2 หน้าที่ของวัฒนธรรม

เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการ ดำรงชีวิตในสังคมวัฒนธรรมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างเหมาะสม หน้าที่ของวัฒนธรรมมีอยู่หลายประการดังนี้คือ

1.2.1 วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบสถาบัน เพราะสถาบันเป็นระเบียบ แนวทาง ปฏิบัติที่เป็นระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม เช่น สังคมไทยโดยทั่วไปกำหนดให้ชายมีภรรยาได้เพียงคนเดียว แต่ในสังคมที่นับถือศาสนาอิสลาม ชายสามารถมีภรรยาได้อย่างมาก 4 คน เป็นต้น

1.2.2 วัฒนธรรมทำหน้าที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลในสังคมเพื่อที่จะให้มนุษย์ ทราบว่าในสถานการณ์หรือเหตุการณ์หรือทำกิจกรรมอะไรก็ตามเขาจะทราบว่าจะมีพฤติกรรม อย่างไรบ้าง ซึ่งวัฒนธรรมได้กำหนดบทบาทและความสำคัญไว้แล้ว เช่น เมื่อไปงานศพต้องใส่ชุด สีขาวหรือสีดำและต้องอยู่ในลักษณะสงบเสงี่ยม หรือเมื่อเวลาไปพบพระสงฆ์จะต้องสำรวมกิริยา เป็นต้น

1.2.3 วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดค่านิยมของบุคคลในสังคม การที่มนุษย์มีวัฒนธรรม เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้แสดงออกมานั้นย่อมเป็นการกำหนดค่านิยมต่อสิ่ง ต่าง ๆ ว่ามนุษย์จะแสดงออกอย่างไรเหมาะสมถูกต้องเพียงใด เช่น ในปัจจุบันค่านิยมอย่างหนึ่ง ของสังคมชนบทก็คือ ค่านิยมที่อยากให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษามากกว่าตนเอง เป็นต้น

1.2.4 วัฒนธรรมเป็นแนวทางที่มนุษย์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และพัฒนาจนเป็นบุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดูในสังคมแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมกำหนดวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างดีเป็นการถ่ายทอดความรู้และเป็นการสร้างบุคลิกภาพให้แก่สมาชิกใหม่ของสังคม เพื่อสมาชิกใหม่จะได้ประพฤติปฏิบัติได้ตามที่สังคมต้องการ

1.2.5 วัฒนธรรมทำหน้าที่เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ เมื่อมนุษย์อยู่ด้วยกันหลายคนจำเป็นจะต้องสื่อความเข้าใจ มนุษย์จึงได้สร้างสัญลักษณ์ขึ้น สัญลักษณ์ที่สำคัญคือภาษาเขียน ซึ่งต่อมาได้พัฒนาการสื่อสารออกไปเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น โทรเลข โทรศัพท์ และการติดต่อสื่อสารโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

1.2.6 วัฒนธรรมเป็นวิธีควบคุมสังคม ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันจำนวนมาก ไม่อาจที่จะปล่อยให้แต่ละคนแสดงพฤติกรรมของตนตามที่ปรารถนาเพราะจะก่อให้เกิดปัญหาและความวุ่นวายมนุษย์จึงได้สร้างกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อห้าม และจารีตประเพณีต่าง ๆ มาควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม ซึ่งในแต่ละสังคมก็จะมีวิธีการควบคุมสังคมแตกต่างกันไป

1.2.7 วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดเป้าหมายของชีวิต เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของชีวิตของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป เช่น นักศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์เมื่อเรียนจบย่อมอยากไปทำงานในตำแหน่งวิศวกรที่รายได้มากเราจะเห็นได้ว่าหน้าที่ของวัฒนธรรมหลายประการตามที่กล่าวมาได้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้มนุษย์ในการดำรงชีพร่วมกันภายในสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.3 ประเภทของวัฒนธรรม

นักสังคมวิทยาและนักมนุษยวิทยาส่วนใหญ่มักจะแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536)

1.3.1 วัฒนธรรมด้านวัตถุ (material culture) เป็นวัฒนธรรมที่เน้นสิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งของ หรือวัตถุที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์คิดค้นและสร้างขึ้น เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เครื่องบิน เครื่องยนต์ สิ่งก่อสร้าง และอาคารบ้านเรือน เป็นต้น

1.3.2 วัฒนธรรมที่ไม่ใช่ด้านวัตถุ (non-material culture) เป็นวัฒนธรรมที่เน้นสิ่งที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ภาษา ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม ลัทธิ ประเพณีต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีพของมนุษย์

แต่นักสังคมวิทยาและนักมนุษยวิทยาบางส่วนเห็นว่า การแบ่งวัฒนธรรม 2 ประเภทดังกล่าวมีขอบเขตของเนื้อหากว้างมากจึงได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536)

1.3.3 วัฒนธรรมด้านวัตถุ (material culture) เป็นวัฒนธรรมด้านวัตถุที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการดำรงชีพ

1.3.4 วัฒนธรรมด้านความคิด (ideal culture) เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความคิดทุกอย่าง เช่น ความเชื่อทางศาสนา วรรณคดี สุภาษิต ความเชื่อทางไสยศาสตร์ เป็นต้น

1.3.5 วัฒนธรรมด้านบรรทัดฐาน (norms) เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ไม่ว่าจะเป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่ลายลักษณ์อักษร

นักสังคมวิทยาและนักมนุษยวิทยาได้แบ่งวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นเป็น 4 ประเภท คือ (สมชัย ใจดี, 2528)

1.3.6 วัฒนธรรมด้านวัตถุ หมายถึง วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น

1.3.7 วัฒนธรรมด้านสังคม หมายถึง วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความประพฤติตามระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคม เช่น การทักทาย และการพูดจา เป็นต้น

1.3.8 วัฒนธรรมด้านกฎหมาย หมายถึง วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับกฎหมายบ้านเมืองที่มีอยู่ เพื่อรักษาและก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่ประชาชนในสังคม

1.3.9 วัฒนธรรมด้านจิตใจและศีลธรรม หมายถึง วัฒนธรรมที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในด้านความสุขทางอารมณ์และจิตใจ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเห็นอกเห็นใจ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

นอกจากนี้พระยาอนุমানราชชน ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 7 ประเภท คือ
(อนุমানราชชน, 2531)

1.3.10 ภาษา เป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่ง ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องมีภาษาถึงแม้ว่า
จะไม่มีภาษาเขียนก็ต้องมีภาษาพูด

1.3.11 ศาสนาและอุดมการณ์ เป็นวัฒนธรรมที่กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต
ของมนุษย์และจุดหมายปลายทางของมนุษย์ด้วย

1.3.12 ระบบเศรษฐกิจ เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแลกเปลี่ยนและ
การบริโภคของประชากรในสังคม เพื่อให้รู้จักจัดการกับสิ่งเหล่านั้นให้ดีที่สุด ตามทรัพยากรที่มีอยู่

1.3.13 จริยธรรมเป็นวัฒนธรรมที่ได้วางระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคมให้สมาชิกได้ปฏิบัติ
ตามเพื่อความสงบสุขภายในสังคม เช่น บุตรจะปฏิบัติต่อบิดามารดาและครูอาจารย์อย่างไร เป็นต้น

1.3.14 ค่านิยม เป็นวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์
ค่านิยมแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกันได้ เช่น สังคมไทยมีค่านิยมยกย่องผู้มีอาวุโสมากกว่า
สังคมอเมริกา

1.3.15 อำนาจ เป็นวัฒนธรรมที่ได้กำหนดวิธีการจัดการปกครองและการใช้อำนาจให้
เหมาะสมในสังคม

1.3.16 ศิลปะและสุนทรียศาสตร์ เป็นวัฒนธรรมแบบหนึ่งแสดงถึงศิลปะและ
สุนทรียศาสตร์ของสมาชิกภายในสังคม และสังคมส่วนรวม เช่น ศิลปะในการฟ้อนรำจะมีความ
อ่อนช้อยและงดงาม เป็นต้น

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2536) ได้แบ่งวัฒนธรรม
ออกเป็น 5 สาขา คือ

1. สาขาศิลปะ
2. สาขามนุษยศาสตร์
3. สาขากีฬาและนันทนาการ
4. สาขาการช่างฝีมือ
5. สาขาคหกรรมศิลป์

1.4 องค์ประกอบของวัฒนธรรม

จากความหมายและลักษณะของวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมมีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม และระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมา เป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตของคนในสังคม สุพัตรา สุภาพ (2523) ได้สรุปถึงองค์ประกอบของวัฒนธรรมไว้ 4 ประการ คือ

1.4.1 องค์คติหรือมโนทัศน์ คือ ความเชื่อ แนวคิดและอุดมการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละกลุ่มชนจะมีมาตรฐานในการคิดและการตัดสินใจแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม

1.4.2 องค์พิธีการ คือ ขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งแสดงออกในรูปของพิธีกรรมต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในแต่ละวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสภาพของสังคม

1.4.3 องค์การ คือ กลุ่มหรือสมาคม สโมสร สถาบันต่าง ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผน มีวัตถุประสงค์กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินงานที่แน่นอน

1.4.4 องค์วัตถุ คือ วัฒนธรรมทางวัตถุทั้งหลายที่สามารถสัมผัส จับต้องได้ ทั้งส่วนที่มีรูปร่าง เช่น แก้ว อี โบสถ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และส่วนที่ไม่มีรูปร่าง เช่น ภาษา ตัวเลข มาตราชั่ง ตวง วัด อันเป็นสัญลักษณ์ในการติดต่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

องค์ประกอบของวัฒนธรรม สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536) ได้กล่าวว่า มีอยู่ 3 ประการ คือ

1.4.5 การรับรู้ คือ การที่จะบอกได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในโลกนี้ ได้แก่ ความรู้อันเกิดจากการศึกษาเล่าเรียน ความเชื่อเทวดา และความเชื่อในทฤษฎีทางวิทยาการและวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ ความเชื่อที่นำมาใช้ประโยชน์ในโลกปัจจุบันนี้ ซึ่งเรียกว่า เทคโนโลยี

1.4.6 การยอมรับของคนส่วนใหญ่ ประกอบด้วยค่านิยมและกฎเกณฑ์สำหรับการประพฤติบางประการ ซึ่งมนุษย์ยอมรับบางประการ เพื่อคุ้มครองกระทำของตนเอง ซึ่งบางที่เราเรียกสิ่งนี้ว่า “อุดมการณ์” และอุดมการณ์เหล่านี้ได้ควบคุมการกระทำของโลกสมัยปัจจุบันนี้มากที่สุดทีเดียว

1.4.7 ด้านวัตถุ เช่น เครื่องจักร เครื่องมือ หนังสือ เสื้อผ้า สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ บรรดาวัตถุทั้งหลายนี้ดูจะแสดงความหมายทางวัฒนธรรมมากและสิ่งเดียวกันอาจมีความหมายแตกต่างกันมากในแต่ละสังคม

องค์ประกอบของวัฒนธรรมที่กล่าวมานี้เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้จะได้มีการแบ่งประเภท ออกเป็นหลายรูปแบบก็ตาม แต่มีส่วนที่คล้ายคลึงกันอยู่ ซึ่งอาจสรุปได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.4.8 ชนิดไม่มีรูปแบบและเนื้อหาที่แน่นอน ชัดเจน เรียกว่า “นามธรรม”

1.4.9 ชนิดที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่แน่นอน ชัดเจน เรียกว่า “รูปธรรม” องค์ประกอบของวัฒนธรรมทั้งสองรูปแบบนี้เกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ถ้าขาดเสียอย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่สมบูรณ์ หรือถ้าเน้นหนักไปในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็จะเกิดความไม่สมดุล วัฒนธรรมของชาติก็เช่นเดียวกัน หากขาดความสมดุลกันระหว่างองค์ประกอบทั้งสองก็ย่อมเกิดความเสียหายได้

1.5 ทฤษฎีทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมของแต่ละชาติมีรูปแบบและแนวทางการพัฒนาอยู่ในตัววัฒนธรรมนั่นเอง ดังนั้น จึงมีทฤษฎีวัฒนธรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ในบรรดาทฤษฎีวัฒนธรรมที่สำคัญมีดังนี้ (จรัล ทองเกษม, 2539)

1.5.1 มาลินอสกี (Malinowski) (อ้างถึงใน จรัล ทองเกษม, 2539) เห็นว่าในขณะที่มนุษย์พยายามเอาตัวรอดอยู่ในสังคม เขาจะพยายามใช้ความคิด รักษาป้องกันตัวเองให้มีความมั่นคงต่อการกระทำในสิ่งต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา ใช้ความคิดริเริ่มและการเอาแบบอย่างในวิถีทาง และวัตถุประสงค์ ซึ่งเรียกว่า วัฒนธรรม มนุษย์จะรู้จักการสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเขาเอง

นอกจากนี้ยังเห็นว่าพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของวัฒนธรรมมีอยู่มากมาย และพื้นฐานดังกล่าวนี้ช่วยในการเติมเต็มของความต้องการของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางจิตใจก็ตาม และพื้นฐานเหล่านี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ

- ก. พื้นฐานทางกายภาพหรือร่างกาย
- ข. พื้นฐานทางสมองหรือจิต
- ค. พื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจ

พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของมนุษย์ ส่วนแต่มีความเกี่ยวข้องกับโยงใยประสานสัมพันธ์ แก่กันและกันตามความต้องการทั้งหลายของมนุษย์ พื้นฐานที่แตกต่างกันของวัฒนธรรมมนุษย์ จึงเกี่ยวข้องกับโยงใยประสานสัมพันธ์กับความต้องการของมนุษย์ว่าเป็นเช่นไร ดังนั้นนับตั้งแต่มีมนุษย์ พื้นฐานดังกล่าวจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้เลย ความเป็นอยู่และชีวิตความอยู่รอดเป็นสิ่ง สำคัญในวัฒนธรรม เพราะการมีชีวิตความเป็นอยู่สืบทอดได้หมายความว่าคุณลักษณะของวัฒนธรรม จะถูกโยงใยและนำออกมาใช้ ดังนั้น ถ้าหากไม่มีหน้าที่ที่พันธกิจก็จะมีวัฒนธรรมและถ้าหากไม่มี คุณสมบัติทางวัฒนธรรมคงอยู่ก็แสดงว่าไม่ปรากฏว่ามีหน้าที่ที่พันธกิจอยู่ด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุผล ดังกล่าวทุก ๆ ลักษณะ หรือทุก ๆ ส่วนของวัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อสิ่งหนึ่งหรือสิ่งใดก็ตาม จะปราศจาก หน้าที่ที่พันธกิจไปไม่ได้ ทุก ๆ ส่วนของวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้นสำหรับการเติมเต็มหน้าที่ที่พันธกิจของมนุษย์ และสิ่งที่มีลักษณะเช่นนี้รวมกันเป็นรูปแบบหน่วยของวัฒนธรรมในบริบทดังกล่าวแล้ว อาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบพื้นฐานหนึ่งของวัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดไปยังวัฒนธรรมอื่น ๆ วัฒนธรรมเป็นผลของ ความต้องการทางสังคม และความต้องการทางกายของมนุษย์ ความต้องการทางกายที่สำคัญ คือ

- ก. เกี่ยวกับกระบวนการสันดาป (Metabolic)
- ข. เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ (Reproductive)
- ค. เพื่อความสุขทางกาย
- ง. เพื่อความปลอดภัย
- จ. เพื่อความเคลื่อนไหว
- ฉ. เพื่อความเจริญเติบโต
- ช. เพื่อสุขภาพ

ดังนั้น ทุก ๆ สังคมจึงมีวิธีการดำเนินไปของมันเป็นเอง โดยเฉพาะที่จะตอบสนองความต้องการทางกาย และการตอบสนองในลักษณะดังกล่าววัฒนธรรมก็ถูกกำหนดขึ้น

1.5.2 ทฤษฎีรูปแบบของวัฒนธรรม

บุคคลที่มีชื่อเสียงและผลงานเกี่ยวข้องกับทางสังคมและประกาศทฤษฎีรูปแบบของวัฒนธรรม คือ เบเนดิก (Benedic, 1964) ซึ่งเห็นว่ารากฐานสำคัญของวัฒนธรรมประกอบด้วยชนบทรรมนิยม จารีตประเพณี สถาบันต่าง ๆ ปทัสสถานทางสังคม เขากล่าวว่ามีปัจจัยบางประการในวัฒนธรรมที่ผูกพันกับรากฐานทั้งหมดเหล่านี้เข้าด้วยกันและการผูกพันเชื่อมโยงในลักษณะเช่นนี้ คือ “รูปแบบทางวัฒนธรรม” นอกจากนี้ยังมองว่าวัฒนธรรมเป็นรูปแบบของความคิด เป็นหน้าที่การปฏิบัติและสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้รับการผลตามวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายที่สังคมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าว ทุกวัฒนธรรมมีอิทธิพลอยู่ในตัวของมันเองต่อบรรดาปัจเจกบุคคลทั้งหลาย และอิทธิพลเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นวัฒนธรรมเฉพาะที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน ดังนั้นบรรดาบุคคลที่เกิดในวัฒนธรรมอื่นที่มีลักษณะต่างไปจะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมที่เขาสืบทอดมาจากบรรพชน ความคิดและเจตคติทั้ง 2 ลักษณะที่แตกต่างกันในลักษณะนี้ก็เพราะรูปแบบทางวัฒนธรรมนั่นเอง ทศนะและเจตคติของมนุษย์ต่อชีวิตของมนุษย์เองมีส่วนสำคัญในการกำหนดรูปแบบทางวัฒนธรรม ดังนั้นลักษณะธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมจึงเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และด้วยเหตุผลเช่นนี้ เบนดิก (Benedic, 1964) เห็นว่าลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะพื้นฐานสำคัญของวัฒนธรรมจึงไม่ใช่คุณภาพธรรมชาติ หรือลักษณะพิเศษแต่เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

รูปแบบวัฒนธรรม หมายถึงวิถีของพฤติกรรมการแสดงออกที่มีการประสานสัมพันธ์กับความต้องการที่เป็นปัจจัยสำคัญของมนุษย์หรือพันธกิจอันเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคม

1.5.3 ทฤษฎีแก่นสาระของวัฒนธรรม

ออปเลอร์ (Opler, อ้างถึงใน Tylor, 1871) เป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้เสนอทฤษฎีแก่นสาระของวัฒนธรรมซึ่งโดยพื้นฐานของทฤษฎีนี้จะไม่เห็นด้วยกับความเห็นของ เบนดิก (Benedic) ซึ่งเห็นว่าการแบ่งวัฒนธรรมในลักษณะดังกล่าวจำกัดและมองในลักษณะแคบเกินไป เพราะวัฒนธรรมไม่สามารถแสดงให้เห็นปรากฏได้ใน 2 รูปแบบเท่านั้น เขาอธิบายว่าวัฒนธรรมมีอิทธิพลอย่างยิ่งกับพฤติกรรมของมนุษย์ แต่เขาไม่เห็นด้วยว่ามีเพียงแค่ 2 ปัจจัยตามที่ เบนดิก (Benedic) อธิบายไว้ ออปเลอร์ (Opler) เห็นว่าปัจจัยสิ่งเร้าต่าง ๆ ขององค์ประกอบของวัฒนธรรม มีความแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรมปัจจัยสิ่งเร้าเหล่านั้น เบนดิก (Benedic) เรียกว่าแก่นสาระในธรรม

1.5.4 ทฤษฎีรูปแบบของการดำรงชีวิต

เรดฟิลด์ (Redfield) (1961) มีความคิดเห็นแตกต่างว่า ความคิด และความเห็นที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้อยู่ในตัวของมัน เขาเห็นว่าวัฒนธรรมไม่ได้มีอิทธิพลโดยความคิดทางวัฒนธรรม แต่เน้นวิถีการดำเนินชีวิตที่วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อมันมาก ดังนั้นในทุก ๆ วัฒนธรรมจึงมีรูปแบบของการดำรงชีวิต หรือวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น คนไทยอยู่ในต่างประเทศ มีการไหว้ทักทายกัน และมีความยิ้มแย้มแจ่มใส นี่คือนิยามชีวิตดังกล่าวก็มาจากลักษณะความเป็นอยู่ของมนุษย์

1.5.5 ทฤษฎีวิวัฒนาการ

ทฤษฎีวิวัฒนาการเกิดจากผลงานของบุคคลสำคัญ 2 ท่านคือ ชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin) และ เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) บุคคลสำคัญทั้ง 2 ท่านได้อธิบายเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์บนพื้นฐานของทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีวิวัฒนาการอธิบายเกี่ยวกับจุดกำเนิดและรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม ชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin) ได้เขียนหนังสือ "On the Origin of Species" เมื่อ ค.ศ. 1859 พูดถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิวัฒนาการของสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายเริ่มจากโครงสร้างของชีวิตขั้นต่ำก่อนแล้วพัฒนาโครงสร้างของชีวิตที่สลับซับซ้อนมากขึ้นในภายหลัง การปรับตัวของสิ่งที่มีชีวิตเพื่อการอยู่รอด

หลักวิวัฒนาการของ ชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin, 1859) มีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

- ก. ในยุคเริ่มต้นเมื่อสิ่งที่มีชีวิตอุบัติขึ้นเป็นเพียงโครงสร้างง่าย ๆ ของสิ่งที่มีชีวิตขั้นต่ำ องค์ประกอบยังไม่สลับซับซ้อน จนเวลาผ่านไปนานแสนนาน จึงมีรูปร่างแตกต่างและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น
- ข. ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกัน แต่บรรดาองค์ประกอบของร่างกายหรือส่วนประกอบอื่น ๆ จะมีความสัมพันธ์สอดประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน
- ค. ขบวนการวิวัฒนาการและการพัฒนาเป็นไปอย่างสืบเนื่อง
- ง. การพัฒนาหลังจากยุคปรากฏสิ่งที่มีชีวิตมีลักษณะเจริญเติบโตวิวัฒนาการชัดเจนแล้ว จะวิวัฒนาการจากองค์ประกอบที่ง่ายมาเป็นยุ่งยากสลับซับซ้อน นั่นคือ หมายความว่าหลังจากยุคที่ปรากฏชีวภาพชัดเจนแล้ววิวัฒนาการของสิ่งที่มีชีวิตจะมีความสลับซับซ้อนมากที่สุด

สรุปข้อสมมุติฐานสำคัญทฤษฎีวิวัฒนาการตามความเห็นของบรรดานักคิดเชิงวิวัฒนาการที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์มาได้เพราะสามารถรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติได้และวัฒนธรรมมนุษย์ก็เกิดจากการปรับตัวของมนุษย์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ ทางธรรมชาติและสังคมมนุษย์นั่นเอง ข้อสมมุติฐานสำคัญของทฤษฎีวิวัฒนาการวัฒนธรรมมีดังนี้

- ก. วิวัฒนาการจากรูปแบบที่ง่าย ๆ ไปสู่รูปแบบที่สลับซับซ้อน วัฒนธรรมเกิดขึ้นจากรูปแบบง่าย ๆ มาเป็นยุ่งยากซับซ้อน ศิลปะที่เคยสามารถอธิบายกันง่าย ๆ จึงกลายเป็นรูปแบบปรากฏอยู่เฉพาะยุคใด ยุคหนึ่งในอดีต แต่เป็นผลของขบวนการวิวัฒนาการอย่างสืบเนื่องจากง่ายไปสู่ความยุ่งยาก

ลับสน วิวัฒนาการวัฒนธรรมในสังคมเกี่ยวกับวิวัฒนาการของมนุษย์ควบคู่กันไปอย่างผสมกลมกลืน

- ข. ความคล้ายคลึงกันของโครงสร้างทางจิตใจและความคิด สมมุติฐานข้อสองของทฤษฎีวิวัฒนาการวัฒนธรรม คือ ทฤษฎีวัฒนธรรมเน้นจิตใจมนุษย์ว่ามีความคิดและโครงสร้างคล้าย ๆ กันในยุคต่าง ๆ ของประวัติศาสตร์ ดังนั้นผู้คนในยุคหนึ่ง ๆ จึงมีชีวิตความเป็นอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางธรรมชาติที่คล้ายคลึงกันในการสร้างวัฒนธรรมที่คล้าย ๆ กันด้วย
- ค. ขบวนการของวิวัฒนาการในทุก ๆ วัฒนธรรมไม่ว่าวัฒนธรรมยุคบรรพกาลหรือวัฒนธรรมยุคพัฒนามีหลักสำคัญอยู่ที่ขบวนการของวิวัฒนาการเหมือนกัน

1.5.6 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม

ทฤษฎีการแพร่กระจายวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากบรรดานักคิดทั้งหลายจากประเทศต่าง ๆ เช่น อังกฤษ อเมริกา เยอรมัน ฯลฯ ที่มีความเชื่อคล้าย ๆ กันว่าการกระจายของวัฒนธรรมอยู่บนพื้นฐานของการติดต่อสื่อสารกัน เมื่อวัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไปมาใกล้ชิดสัมพันธ์กันแต่ละวัฒนธรรมก็จะมีอิทธิพลแก่กันและกันโดยถ่ายทอดแพร่กระจายลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

1.6 วัฒนธรรมกับการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมกระบวนการหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ทักษะคติ กฎเกณฑ์ของสังคม ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ รวมทั้งพฤติกรรมทุกรูปแบบของมนุษย์ สิ่ง que การศึกษาถ่ายทอดนี้ก็คือ วัฒนธรรมนั่นเอง ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่ผู้เยาว์

ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่า วัฒนธรรมของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งในรูปของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงในรูปของการดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมกับสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ย่อมมีการกระจายหรือเผยแพร่จาก สังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเผยแพร่วัฒนธรรมใหม่ ๆ หรือวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ที่ดีที่สุด คือ การศึกษา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือของการเผยแพร่วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้อีกด้วย

การศึกษามีผลทำให้วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงดังที่ นิคม ทาแดง (2523) ได้กล่าวว่า การศึกษานอกจากจะทำหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปให้แก่สังคม บางครั้งการศึกษา ยังเป็นตัวการหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมให้แก่สังคมอีกด้วย การศึกษา เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม เป็นแหล่งผลิตวัฒนธรรม ใหม่ ๆ และเผยแพร่สิ่งที่ได้สร้างสรรค์นี้ให้แก่สังคมภายนอก

หน้าที่ของการศึกษาคือการถ่ายทอดวัฒนธรรมดังที่ ชนิดา รัชพลเมือง (2525) กล่าวว่า “การถ่ายทอดวัฒนธรรมนี้ ระบบการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนทำหน้าที่ได้ดีที่สุด วัตถุประสงค์ ของการศึกษาก็คือ การทำให้นักเรียนเข้าใจสังคม และโครงสร้าง รวมทั้งความสัมพันธ์ต่าง ๆ ใน สังคม การศึกษาจะต้องไม่เพียงแต่จะต้องถ่ายทอดและบำรุงรักษาวัฒนธรรมในอดีตเท่านั้น แต่จะ ต้องสร้างให้สมาชิกตระหนักถึงปัจจุบันและอนาคต นั่นก็คือ การศึกษาเป็นตัวการที่จะสร้าง วัฒนธรรมใหม่ ๆ ได้” นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มี หน้าที่ต่อสังคมดังต่อไปนี้

1. มีหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกชนรุ่นหนึ่ง ซึ่งในอดีตเป็นหน้าที่ของ สถาบันครอบครัวและศาสนา โรงเรียน (สถาบันการศึกษา) ถ่ายทอดวัฒนธรรมได้โดยทางการจัด หลักสูตรและเนื้อหาวิชา ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน เช่น วิชาศีลธรรม จริยศึกษา และ การสอดแทรกค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อ อันพึงประสงค์สู่นักเรียน
2. มีหน้าที่ปรับปรุง ดัดแปลงแก้ไขวัฒนธรรมของชนรุ่นก่อนให้เหมาะสมกับสภาพ หรือ โครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และในทางกลับกันทำหน้าที่ปรับปรุง ดัดแปลงแก้ไขสมาชิกของ สังคมให้เหมาะสมกับสภาพจริงของสังคม โรงเรียนกระทำได้โดยการดัดแปลงโปรแกรมการเรียน การสอนและหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม พร้อมกับปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนให้ตรงกับ ความต้องการของสังคม โรงเรียนจะทำได้ดีเพราะโรงเรียนเป็นสังคมกลุ่มย่อยกลุ่มหนึ่ง ถ้าทำให้มี สภาพใกล้เคียงกับสังคมจริง จะทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกและเตรียมพร้อมที่จะดำรงชีวิตในสังคม
3. มีหน้าที่เสริมสร้างวัฒนธรรมใหม่ ๆ เพราะเหตุที่วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงและเกิดใหม่ ได้ทุกเวลาและโอกาสในสังคม อีกนัยหนึ่งโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมให้มีรูปแบบ ใหม่และสร้างสมาชิกรุ่นใหม่ให้เหมาะสมกับรูปแบบนั้น ๆ

คำกล่าวข้างต้นย่อมชี้ชัดว่า การศึกษา และสถาบันการศึกษา มีบทบาท และหน้าที่ที่สำคัญยิ่งต่อวัฒนธรรมการทะนุบำรุงการรักษา และถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย การให้การศึกษาอบรมและเสริมสร้างนิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้านั้น ผู้วางนโยบายและวางแผนการศึกษาต้องเน้นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาด้านจิตใจให้มาก เพราะการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้ได้ผลนั้น ต้องอาศัยการสอนคุณธรรมซึ่งมีอยู่ในหลักสูตรเป็นตัวปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นพลเมืองที่ดีให้แก่บ้านเมืองในอนาคต

1.7 วัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี

ความหมายของวัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี พระยาอนูมานราชชน (2531) ให้คำจำกัดความไว้ว่า คือ ประเพณีที่สืบทอดกันมานานมาก ใครฝ่าฝืนในประเพณีก็จะมีผิด มีถูก มีดี มีชั่ว ดำเนินชีวิตไปตามจารีตประเพณีที่เขาวางไว้ จารีตประเพณีถือเป็นของสำคัญใครจะฝ่าฝืนไม่ได้ เขาอาจจะลงโทษและมีประท้วงทันทีได้ กาลต่อมาเมื่อบ้านเมืองเจริญแล้วจารีตประเพณีก็หมดไป แต่ก็ยังมีเหลืออยู่อีกมาก

จารีตประเพณีเป็นแบบแผนพฤติกรรมของกลุ่มชนที่กระทำตามกันมาในกรอบที่ถูกบังคับ เป็นวิถีทางการกระทำสิ่งต่าง ๆ ในสังคมหนึ่งเพื่อสนองความต้องการและความปรารถนาของมนุษย์ รวมทั้งความเชื่อ ความคิด หลักเกณฑ์การปฏิบัติและมาตรฐานแห่งการกินดีอยู่ดี ตามวิถีทางเหล่านั้นด้วย

จารีตประเพณีเป็นวิถีประชา รวมทั้งหลักปรัชญาและหลักจริยธรรมอันเป็นหลักในสังคม เป็นแบบแผนความประพฤติที่สำคัญกว่าวิถีประชา เพราะเกี่ยวกับสวัสดิภาพของกลุ่มชน หากมีการฝ่าฝืนถือว่าจะก่อให้เกิดความรู้สึกรุนแรงจากสังคม เพราะจารีตเป็นสิ่งที่สังคมถือว่ามีความถูกต้องในตัวของมันเอง เครื่องวัดความถูกผิดชั่วดีอยู่ที่กฎศีลธรรมหรือจารีตนี้เอง จารีตประเพณีจึงเป็นเครื่องเชื่อมความกลมเกลียวภายในกลุ่มของสังคมที่ถือตามจารีตอย่างเดียวกัน

จารีตประเพณีเป็นปทัสถาน ที่มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของสังคมมากกว่าวิถีประชา จารีตเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคคลต้องทำสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ไม่ขัดกับหลักของสังคม เรื่องใดมีความสำคัญต่อสังคมมากจารีตประเพณีนั้นก็สำคัญมาก จารีตประเพณีและวิถีประชาเป็นที่รู้กันในสังคมโดยไม่มีผู้ใดสงสัยในความถูกต้อง ไม่ทราบที่มาอย่างแน่นอนและจะเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่นยากมาก เมื่อมีการฝ่าฝืนสังคมจะมีปฏิกิริยาขึ้นมาเอง จารีตประเพณีเป็นรากฐานของสังคม เป็นเรื่องของ

ความรู้สึกว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ถ้าฝ่าฝืนหรือพยายามเปลี่ยนแปลงจะถูกต่อต้านอย่างรุนแรง เมื่อสังคมเปลี่ยนไป จารีตประเพณีบางอย่างอาจถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาว่าสมควรจะแก้ไขดัดแปลง หรือล้มเลิกไปเพื่อความเหมาะสม ตัวอย่างการจัดพิธีกรรมที่ฟุ่มเฟือย หรือการถือว่าผู้ใหญ่รู้ดีกว่าผู้อื่นหมด จารีตประเพณีบางอย่างถือเป็นข้อห้ามไม่ให้กระทำในบางสิ่ง อิทธิพลของจารีตประเพณีเห็นได้ชัดจากสังคมชนบท สังคมเหล่านี้ถ้าอาศัยกฎหมายบังคับจากตัวแทนสังคม จะมีน้อยมาก แต่การละเว้นการกระทำ ความเชื่อมั่นในจารีตประเพณี และหลักศีลธรรมมีอยู่ในศาสนา ความเชื่อสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ความเชื่อในบรรพบุรุษ การเชื่อโชคลางภูติผีปีศาจ การเชื่อประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ถือว่าถูก หากใครไม่ประพฤติตามประเพณีจะเกิดเหตุต่าง ๆ นานา (ไพบูลย์ ช่างเรียน, 2515 : 1-4)

ส่วนพระยาอนูมานราชชน ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวัฒนธรรมด้านจารีตประเพณี (การวัฒนธรรม, 2497) ว่า เป็นเรื่องการตอบแทนบุญคุณผู้มีคุณ เรื่องการกล้ารับผิดเมษิญต่อความจริง เรื่องการรักษาความยุติธรรม เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ เรื่องการรักษาคำพูด และเรื่องการเป็นคนมีเหตุผล

1.8 วัฒนธรรมด้านขนบประเพณี

ความหมายของวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี พระยาอนูมานราชชน (2531) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ขนบประเพณี คือ ประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้โดยตรง หรือโดยปริยาย โดยตรง คือ วางเป็นระเบียบพิธีการไว้แจ้งชัด โดยปริยาย คือ รู้กันเอง ไม่ได้วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้ว่าควรจะทำปฏิบัติกันอย่างไร”

แฮมิลตัน (Hamilton, 1931) กล่าวไว้ว่า “เป็นแนวทางแห่งความคิดหรือความประพฤติที่เด่นและยั่งยืน ซึ่งฝังอยู่จนเป็นนิสัยในกลุ่มชน หรือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชน”

ภาษาไทยในปัจจุบันใช้คำว่า “สถาบัน” แทนขนบประเพณี (พระยาอนูมานราชชน, 2531) ซึ่งเป็นคำมีความหมายกว้าง ๆ แต่ความหมายที่ใช้อยู่ในวิชา หมายความว่าเรื่องที่ตั้งขึ้นซึ่งลงรูปเป็นระเบียบแล้วไม่มากนักน้อย คนในสังคมใดสังคมหนึ่งมีความพึงพอใจตั้งขึ้นเกี่ยวกับเรื่องส่วนใหญ่ซึ่งตนสนใจ เช่น เรื่องเกี่ยวกับศิลปวิทยาและเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สมบัติและครอบครัว เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน และเรื่องศาสนา เรื่องเกี่ยวกับศิลปวิทยาและเรื่องเกี่ยวกับการสนุกและการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสืบต่อกันเป็นประเพณีมา ที่กล่าวว่าลงระเบียบแล้ว ก็หมายความว่ายอมมีกำหนดเป็นข้อบังคับเขียนตราขึ้นไว้หรือจะไม่ได้เขียนขึ้นไว้ก็ตาม เช่น สถาบัน

การเล่นว่าว อันเป็นประเพณีเกี่ยวกับการสนุกสนานรื่นเริงของชาวไทยอย่างหนึ่ง ก็เป็นเรื่องที่รู้กันเองว่าการเล่นนั้นต้องมีกฎข้อบังคับซึ่งได้ตั้งขึ้นโดยได้ไตร่ตรองมาดีแล้ว

กฎข้อบังคับนี้ จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกันเป็นคราว ๆ ด้วยความจำเป็นเพราะการปรับปรุงและแก้ไขนั้น มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าตัวกฎข้อบังคับด้วยไม่มีกฎข้อบังคับใดที่มีลักษณะสมบูรณ์อยู่ตลอดไปโดยไม่มีมีการปรับปรุงและแก้ไขกันเป็นคราว ๆ ตามความจำเป็น

สถาบันย่อมมีหลักอยู่ 5 ประการคือ 1. มีสถานที่อันเป็นที่ตั้งของสถาบัน 2. มีผู้เกี่ยวข้องอยู่กับสถาบัน 3. มีผู้ปกครองดูแลเพื่อให้กิจการของสถาบันดำเนินไปด้วยดี 4. มีระเบียบแบบแผนเป็นกฎข้อบังคับและอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการของสถาบันและ 5. มีระเบียบพิธีที่จะต้องกระทำตามระเบียบแบบแผนที่สถาบันได้วางไว้ เช่น

สถาบันโรงเรียนก็มีโรงเรียน มีครูบาอาจารย์และลูกศิษย์ มีผู้ปกครอง เช่น อาจารย์ใหญ่ อาจารย์รอง และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน และมีอุปกรณ์อันเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ และมีพิธีเกี่ยวกับการรับสมัคร การเข้าเรียน การสอบไล่ สืบเป็นประเพณีกันมาเหล่านี้ เป็นต้น

สถาบันศาสนา ก็มีวัด มีพระภิกษุสงฆ์ มีเจ้าวัดและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีระเบียบข้อบังคับสืบเป็นประเพณีมา และมีพิธีรีตองเกี่ยวกับการศาสนา

สถาบันครอบครัว ก็มีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยอันเป็นที่ตั้งของครอบครัว มีสมาชิกในครอบครัว มีสามีภรรยา มีชนบประเพณีอันเกี่ยวกับครอบครัว และมีพิธีการอันจะต้องกระทำเกี่ยวกับชนบพิธีเหล่านั้น

โดยสรุป เนื้อหาของวัฒนธรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณี พระยาอนุมานราชธน (การวัฒนธรรม, 2497) ได้กล่าวว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบประเพณีที่ยอมรับนับถือว่ามีความสำคัญพอกับกฎหมาย เช่น เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ เรื่องการเคารพกฎหมาย เรื่องการรู้จักปฏิบัติหน้าที่ เรื่องการมีระเบียบในการคิดและในการทำงาน และเรื่องการมีวินัย

1.9 วัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี

ความหมายของวัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี คือ ประเพณีที่เกี่ยวกับเรื่องธรรมดาสามัญ ไม่มีผิดมีถูกเหมือนเรื่องจารีตประเพณี ไม่มีระเบียบแบบแผนอย่างเรื่องชนบประเพณี ผู้ใดทำผิดหรือฝ่าฝืนประเพณี ก็ไม่ถือว่าเป็นสลักสำคัญอะไรนัก (พระยาอนุมานราชธน, 2531)

นอกจากจะเห็นว่าเป็นผู้ขาดการศึกษาหรือเสียสมบัติผู้ดีเท่านั้น ธรรมเนียมประเพณีเป็นเรื่องที่นิยมและถือกันเป็นธรรมเนียมสืบ ๆ กันมาในหมู่คณะ เป็นอย่างเรื่องกิริยามารยาทเกี่ยวกับอริยาบถ ทั้งสี่ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ตลอดจนการกิน การพูดจา การแต่งตัว และการอื่น ๆ อีกมากอย่าง สิ่งเหล่านี้เด็ก ๆ ที่เกิดมาย่อมได้รับการสั่งสอนอบรมสืบต่อกันมาหรือไม่ก็ได้รับรู้ด้วยตนเอง

โดยสรุป พระยาอนูมานราชชน (การวัฒนธรรม, 2531) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณีว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน รวมทั้งระเบียบมารยาทที่จะติดต่อกับบุคคลในสังคมทุกชนิด เช่น เรื่องการรักษาจรรยา มารยาท เรื่องการทำความเคารพต่อบุคคลและสิ่งที่ควรเคารพตามกาลเทศะ เรื่องการวางตัว และเรื่องการจัดเก็บฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.10 ระดับชั้นของวัฒนธรรม

ระดับชั้นของวัฒนธรรม แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ (โสภา ชูพิกุลชัย, 2522)

1. ระดับชั้นที่สังคมส่วนใหญ่ยึดถือ (Total Culture Patterns) หรือเรียกว่า เป็นลักษณะส่วนรวมประจำชาติ ได้แก่ ทศนคติ ลักษณะนิสัย การตอบโต้ขณะเกิดอารมณ์ เป็นต้น เป็นการแสดงออกที่สังคมมุ่งหวังให้บุคคลทั่วไปในสังคมเป็นคนดี หรือยึดถือปฏิบัติเป็นแบบฉบับของวัฒนธรรมโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใสของคนไทย การมีใจโอบอ้อมอารี การทำงานเสร็จทันเวลา การให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานในวันสงกรานต์ หรือวันปีใหม่ เป็นต้น

2. ระดับชั้นวัฒนธรรมที่สังคมกลุ่มย่อยยึดถือ (Subculture Patterns) วัฒนธรรมย่อย หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งมีเอกลักษณ์ที่เด่นเฉพาะตนเอง แต่ยังมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมหลักในสังคม (Horton and Hunt, 1964) เช่น ภาษาของแต่ละภาค พิธีรดน้ำดำหัวของประชาชนในภาคเหนือ เป็นต้น

นอกจากนี้ ระดับชั้นของวัฒนธรรมในสังคมกลุ่มย่อย ยังแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 กลุ่มย่อยตามความแตกต่างระหว่างเพศและอายุ เช่น หญิงและเด็ก เป็นผู้อ่อนแอ ควรได้รับความช่วยเหลือ หญิงถูกคาดหวังให้มีความนุ่มนวล สุภาพ อ่อนโยน เรียบร้อย ชายถูกคาดหวังให้เข้มแข็ง อดทน เป็นต้น

2.2 กลุ่มย่อยทางเชื้อชาติ ซึ่งแต่ละเชื้อชาติจะมีวิถีชีวิตที่มีความเฉพาะของกลุ่มตนเอง เช่น ชาวจีนไม่ว่าจะไปปะปนอยู่กับชนชาติใดก็ตาม จะเห็นได้ว่าเป็นคนขยันขันแข็งอดทน ชาวไทยเป็นคนอ่อนหวาน ยิ้มง่าย และใจบุญ เป็นต้น

2.3 กลุ่มย่อยตามอาชีพ ตำแหน่งและสถานภาพ ซึ่งจะมีแบบแผนการดำรงชีวิตเฉพาะกลุ่ม เช่น วัฒนธรรมทหาร วัฒนธรรมแพทย์ วัฒนธรรมอาจารย์ วัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา เป็นต้น

จากการศึกษาที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมมีความหลากหลายทั้งในมิติของความหมาย ประเภท ลักษณะและระดับของวัฒนธรรม ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่มีทั้งความกว้างขวางและความลึกซึ้ง วิธีการที่จะศึกษาจึงต้องมีหลาย ๆ วิธีผสมผสานกันจึงจะมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

1.11 วิธีการศึกษาวัฒนธรรม

วิธีการศึกษาและเปรียบเทียบทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมของสังคมใดสังคมหนึ่ง มีวิธีการศึกษาที่สำคัญ 3 วิธีคือ (โสภา ชูพิกุลชัย, 2522)

1. การศึกษาภาคสนาม (The Field Method) เป็นการศึกษาโดยที่ผู้ศึกษาเข้าไปอยู่ร่วมในท้องถิ่นหรือสังคม หรือบุคคลที่ต้องการศึกษา วิธีการศึกษาภาคสนามที่ใช้ ได้แก่ วิธีการคลุกคลี วิธีการสังเกตพฤติกรรม และวิธีการสัมภาษณ์ จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลที่ได้เป็นหมวดหมู่ เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

2. การศึกษาความแตกต่างและความเหมือนของวัฒนธรรม (The Cross Cultural Method) เป็นการศึกษาที่ผู้ศึกษาเลือกศึกษาในหลาย ๆ วิธี แล้วนำมาผลมาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างแบบแผนวัฒนธรรม ซึ่งวิธีการส่วนใหญ่นั้นได้จากการสร้างเครื่องมือหรือแบบวัดที่จะให้กลุ่มหรือสังคมที่ต้องการศึกษาตอบเพื่อสะท้อนวัฒนธรรมของกลุ่มหรือสังคมออกมา

3. การวิเคราะห์เนื้อหาของวัฒนธรรม (Content Analysis) เป็นการศึกษาโดยที่ผู้ศึกษาตั้งสมมุติฐานเบื้องต้นขึ้น เป็นต้นว่า เนื้อหาของวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นในการเล่น การแสดง การเขียน ฯลฯ ต่างก็แสดงให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมพื้นฐานของวัฒนธรรมนั้น จากนั้นจึงเลือกรูปแบบและผลผลิตของวัฒนธรรมในลักษณะต่าง ๆ มาศึกษาผลที่ได้ก็จะสะท้อนกลับเป็นวัฒนธรรมของกลุ่มที่ต้องการศึกษา

การศึกษาวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาที่มีผลทำให้อาจารย์รู้จักจุดของการพัฒนานิสิตนักศึกษา ว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นประเภทใด ถ้าเป็นจุดเด่นของนิสิตนักศึกษาอยู่แล้วก็ไม่ควรไปเน้นมาก ถ้านิสิตนักศึกษาชอบกิจกรรมมาก อาจารย์ก็ไม่ควรไปเน้นกิจกรรมมากไป แต่ในทำนองเดียวกัน ก็ไม่ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ชัดลักษณะ เช่น ทราบว่าจะมีการแข่งขันฟุตบอลชิงชนะเลิศ ระหว่างคณะ เวลา 16.00 - 17.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่อาจารย์สอนพอดี อาจารย์ทราบว่านิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่จะต้องไปเชียร์ เพราะเขาเป็นพวกชอบกิจกรรม อาจารย์ก็จัดทดสอบย่อยในวันนั้น ลักษณะนี้เหมือนเป็นการกลั่นแกล้ง อาจารย์จึงควรมีวิธีการพูดให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจว่าการเรียน ก็มีความสำคัญ และควรรหาทางประนีประนอมกับนิสิตนักศึกษาได้ โดยการจัดหาเวลาทดแทน และคอยโน้มน้าวให้นิสิตนักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่องานวิชาการ และด้านอื่น ๆ ที่กลุ่มนิสิตนักศึกษา ยังขาดไป ถ้าอาจารย์สามารถประเมินนิสิตนักศึกษาของตนเพื่อทราบว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็น ประเภทใดจะได้พยายามจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องได้ แต่โดยความจริงแล้ว นิสิตนักศึกษาจะมีลักษณะต่าง ๆ รวมกันอยู่ในตัวซึ่งระดับความมีมากน้อยอาจแตกต่างกัน เนื่องจาก

ก. สภาพแวดล้อม เช่น บางสถาบันสนับสนุนการเล่นกีฬา และการสมาคมมาก ก็จะมี เครื่องอำนวยความสะดวก เช่น มีสนามเทนนิสอยู่รายรอบมหาวิทยาลัย มีสนามฟุตบอล สนาม บาสเกตบอล มีห้องกีฬาในร่ม มีสถานที่สำหรับจัดฉายภาพยนตร์ จัดงานเลี้ยง เล่นดนตรี มีการ ให้เงินสนับสนุนในการจัดราตรีบันเทิงต่าง ๆ เช่น ราตรีชาวเหนือ ราตรีทักษิณ ราตรีอีสาน เป็นต้น บางสถาบันที่ไม่ค่อยนิยมกิจกรรมอาจจะจัดห้องสมุดที่ดี จัดที่สำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยตนเอง จัดบรรยายพิเศษ จัดฉายภาพยนตร์สารคดี จัดรายการแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ การจัดประชุม เชิงวิชาการ สัมมนาและมีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ต่าง ๆ จะเห็นว่าสภาพแวดล้อมของ สถาบันที่แตกต่างกันย่อมมีส่วนเสริมสร้างให้นิสิตศึกษามีลักษณะโน้มเอียงในด้านใดด้านหนึ่งได้

ข. กลุ่มเพื่อน นิสิตนักศึกษาแต่ละสถาบัน แต่ละกลุ่ม แต่ละปีจะแตกต่างกัน บางปี กลุ่มอาจมีลักษณะไปในทำนองชอบกิจกรรมก็จะชักจูงเพื่อน ๆ ให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และ เสนอให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่แต่เดิมสถาบันนั้นอาจไม่สนับสนุน แต่ด้วยแรงผลักดันของนิสิตนักศึกษาบางกลุ่ม สถาบันจึงต้องสร้างสนามกีฬาให้ สนับสนุนการ กีฬาให้ กลุ่มเพื่อนนี้จะช่วยกันชักจูงความสนใจ และทำให้คนในสังคมอุดมศึกษาขณะนั้นทำใน สิ่งที่กลุ่มสนใจหรือสนับสนุนจากการอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนลักษณะใด ก็ย่อมทำให้นิสิตมีแนวโน้ม ที่จะมึลักษณะวัฒนธรรมแบบนั้นไปด้วย

1.12 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับการศึกษา

วัฒนธรรมเป็นสิ่งทั้งหมดที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น ตกลงยอมรับร่วมกันเรียนรู้ถ่ายทอดกัน ต่อ ๆ มามีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชน การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่สำคัญ เพราะการศึกษาเป็นการหาความรู้ ผึกฝนและอบรมเพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความชำนาญ สามารถไปประกอบการทำงานอันเป็นอาชีพของตนได้ มีร่างกายสมบูรณ์ มีจรรยาความประพฤติดี อันจะเป็นคุณลักษณะที่ดี ชีวมณฑลประสานสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย วัฒนธรรมจะเจริญงอกงามได้ก็ต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดและปลูกฝังคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ให้กับคนในรุ่นต่อ ๆ ไป ดังนั้น วัฒนธรรมกับการศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กัน

วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อวัฒนธรรมไทย (กอบแก้ว สิงห์ดี, 2521) ผลการวิจัยพบว่า ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม นิสิตส่วนใหญ่เข้าใจความหมายและลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมเป็นอย่างดี ด้านความรู้สึกรับซึ่งต่อวัฒนธรรม นิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและซาบซึ้งต่อลักษณะของวัฒนธรรมไทยในด้านศิลปกรรม ภาษา ศาสนา จรรยา มารยาท การแต่งกาย และขนบธรรมเนียมประเพณีไปในทางที่ดี

งานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษา วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย (พยนต์ เอี่ยมสำอางค์, 2527) ได้ทำวิจัย จากผลการวิจัยพบว่า การจัดหลักสูตรวิชาวัฒนธรรมในวิทยาลัยครู นักศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาสังคีตนิยม ความเข้าใจในศิลปะและสุนทรียของนาฏศิลป์ไทย การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในระดับจังหวัดและวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ทำอย่างต่อเนื่อง และนักศึกษาทั้งสองระดับมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ ควรนำเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสอนในสถาบันการศึกษาให้มากขึ้น การเรียนการสอนควรจัดในรูปของกิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมในวิทยาลัยครูต้องเป็นผู้นำในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนั้นยังต้องศึกษาและวิจัยอยู่เสมอ

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านภาษา ศาสนา จรรยา มารยาท จารีตประเพณี ขนบประเพณี และธรรมเนียมประเพณีเป็นไปในทางที่ดี ส่วนในด้านการจัดหลักสูตรมีความเห็นว่า ควรนำเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสอนให้มากขึ้น และควรจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของกิจกรรม

วัฒนธรรมได้เข้าไปแทรกซึมเป็นวิถีชีวิตและสะท้อนสภาพจิตใจ ตลอดจนความเป็นอยู่ของเจ้าของวัฒนธรรมในการสร้างความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้นแก่สังคมมนุษย์ ส่วนหนึ่งจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของสังคมเป็นสำคัญ การร่วมกันทะนุบำรุงรักษาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตส่วนรวม จึงเป็นหน้าที่หลักสำคัญยิ่งของมนุษย์ ดังนั้น วัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นของชนชาติใดสังคมใด ถ้าไม่ได้มีการอนุรักษ์ ถ่ายทอด และสืบต่อกันไว้ทุกรุ่นอายุคนแล้ว วัฒนธรรมนั้นก็ไม้อาจดำรงอยู่และเจริญงอกงามได้

ปัญหาในการพัฒนาวัฒนธรรม (วิบูลย์ แซ่มชื่น, 2526)

1. ความสับสนในเรื่องค่านิยม
2. กิจกรรมการพัฒนามักเน้นรูปแบบมากกว่าแก่นสาร
3. ขาดความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ และแนวกรอบมค่านิยมพื้นฐาน
4. ระบบการศึกษาเน้นความรู้วิชาการมากกว่าจึงขาดบุคลากรด้านวัฒนธรรม

แนวทางพัฒนาวัฒนธรรมของชาติในสถาบันการศึกษา (วิบูลย์ แซ่มชื่น, 2526)

1. การจัดตั้งองค์กรในสถาบันดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
2. สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถาบันให้เป็นแบบวัฒนธรรมพึงปรารถนา
3. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรม หรือหอวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบัน
4. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังอบรมพัฒนาส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรม
 - 4.1 ให้มีองค์กรนักศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
 - 4.2 จัดกิจกรรมทางศาสนา และประเพณี
 - 4.3 จัดสัปดาห์รณรงค์ส่งเสริมค่านิยมไทย
 - 4.4 จัดกิจกรรมพิเศษด้านการบริการชุมชน
 - 4.5 จัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ เช่น เยี่ยมชมเรือนจำและนอภิปรายใต้แย่ง
5. ประกวดแข่งขันให้รางวัลแก่ผู้มีวัฒนธรรม
6. การสอนและการให้ปฏิบัติศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยม
7. การกำหนดแบบแผนการกระทำเป็นกิจวัตร
8. การจัดบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยเรื่องการทดลองถ่ายถอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเด็กวัยรุ่นในจังหวัด นครราชสีมา (อุบลวรรณ ภวากานันท์, 2523) ได้ทำโดยใช้วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอน แบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม ซึ่งไม่ได้รับการถ่ายถอดโดยวิธีใด ๆ ทั้งสิ้น กับนักเรียน 3 กลุ่มพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบอยู่ในค่ายพักแรมและกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบในห้องเรียน มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ดีกว่ากลุ่มควบคุม และกลุ่มที่อยู่ค่ายพักแรมมีความรู้ มากกว่า และมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มที่สอนในห้องเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิตา วิทยุฉิมเกียรติ (2524) เรื่องการทดลองการถ่ายถอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่น ในจังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการถ่ายถอดวัฒนธรรมไทยนั้น การศึกษาเป็น เครื่องมือที่ดีและเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะการศึกษานอกจากจะนำมาซึ่งการประดิษฐ์คิดค้น วัฒนธรรมใหม่ ๆ แล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายถอดและให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมแก่คนในสังคมอีกด้วย

โดยสรุปวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ดีและมีคุณค่า แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ สภาพการเมือง การศึกษา เทคโนโลยี การเพิ่มของประชากร ฯลฯ ทำให้คนในสังคมต้องปรับปรุง และแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมรอบตัว มีส่วนทำให้จิตใจ ความเชื่อ และทัศนคติเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมจึงถูกเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้สอดคล้องไปด้วย การให้การศึกษามีกรอบม จึงเป็นการถ่ายถอดความรู้ทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งการถ่ายถอด วัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้วัฒนธรรมคงอยู่ได้ ดังนั้นระบบการศึกษาจะต้องพัฒนา ประชาชน ให้เป็นคนไทยในอุดมคติ ศิลปวัฒนธรรม และค่านิยมอันเป็นคุณลักษณะของคนไทย ที่มีคุณภาพ และมีเอกลักษณ์ของความเป็นคนไทย

วิถีชีวิตของคนในสังคมไทยที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาในทางปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
2. เอกลักษณ์ที่แสดงถึงชาติไทย คนไทย เช่น ในเรื่องการแต่งกาย มารยาทไทย การเคารพผู้ใหญ่ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ค่านิยม ความเชื่อ ภาษา ศิลปะ ฯลฯ ที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะเป็วัฒนธรรมเมืองหรือวัฒนธรรมพื้นบ้านน่าจะได้รับการตอบสนองจากเยาวชนในการประพฤติปฏิบัติอย่างภาคภูมิใจและมีศักดิ์ศรี
3. ประชาชนจะเป็นคนมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกา โดยยึดกติกาสังคมเป็นบรรทัดฐานไม่มีอิทธิพลหรืออภิสิทธิ์เหนือบุคคลอื่น

4. ลักษณะนิสัยของเยาวชนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เช่น การไม่ตรงต่อเวลา การผิดผ่อน การไม่รักษาประโยชน์ ไม่ชอบการวางแผน ฯลฯ จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนตามพระบรมราโชวาท 4 ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการคือ

ก. พระบรมราโชวาท 4 ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

1. การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้น อดออม ที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติล่วงความสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ข. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของรัฐบาล

1. พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและออม
3. มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
6. วัตถุประสงค์จะต้องมีบทบาทน้อยกว่าจิตนิยม วัตถุประสงค์ควรเป็นเครื่องมือรับใช้เพื่อความสะดวกและประโยชน์ต่อการทำงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในสังคม
7. กลุ่มประชากรฐานะปานกลางควรจะมีมากกว่าร้อยละ 50
8. สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติจะต้องได้รับการอนุรักษ์ และไม่เป็นพิษ
9. การจัดกิจกรรมในประเทศจะต้องใช้เทคโนโลยีของตนเองมากกว่าร้อยละ 50
10. ประชาธิปไตยทั้งโดยโครงสร้างและเนื้อหา การบริการเชิงระบบและกระจายอำนาจ มีประสิทธิภาพต่อประชาชนโดยทั่วถึง

11. การพัฒนาอุตสาหกรรมมุ่งกำไรอย่างยุติธรรม และแบ่งผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ไม่เน้นประโยชน์นายทุน

12. เน้นการสร้างคุณสมบัติมนุษย์มากกว่าสอนหนังสือ คือ มนุษย์ต้องเป็นมนุษย์ทั้งกายและใจมิใช่มนุษย์ที่ไม่มีจิตใจ

13. สุขภาพอนามัยของประชาชนจะต้องดี มีอายุขัยยืนยาว

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในต่างประเทศนั้น มีผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าน้อย จากการศึกษที่ผ่านมาพบว่า วอลเลซ (Wallace, 1966) ได้วิจัยเรื่องวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ ต้องการทราบทัศนคติของนิสิตนักศึกษาต่องานทางด้านวิชาการและองค์ประกอบที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งในกลุ่มนักศึกษาประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 327 คน ปี 2, ปี 3 และปี 4 จำนวน 297 คน รวม 624 คน และอาจารย์จำนวน 83 คน จากวิทยาลัยมิดเวสต์ (Midwest College) เป็นการศึกษาที่ผสมผสานระหว่างการศึกษาภาคตัดขวางและการศึกษาระยะยาว แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะ โดยใช้ระยะห่างของการศึกษา 2 เดือน และ 5 เดือน ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า (อ้างถึงใน นภาพร แก้วนิมิตชัย, 2539)

1. นักศึกษาทุกชั้นปี มีค่านิยมสูงต่อการได้คะแนนดีในระยะแรก เมื่อการติดตามผลโดยใช้ระยะเวลาห่างจากครั้งแรก 2 เดือน พบว่าค่านิยมต่อการได้คะแนนดีลดลง
2. ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงค่านิยม มีทั้งเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิงและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง
3. เพศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมด้านหลักสูตรซ่อนเร้น คะแนนการนัดหมาย และเพื่อน
4. บิดามารดามีอิทธิพลน้อยต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านคะแนน

5. กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านคะแนนในทางลบ

6. ความปรารถนาและความคาดหวังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยความปรารถนาหลังจากสำเร็จการศึกษามีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านคะแนนความปรารถนาครั้งแรกว่าจะศึกษาต่อในระดับใดหลังจากสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างสูงกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านคะแนน

7. ทัศนคติต่อเพื่อนและการปฏิสัมพันธ์ในสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านคะแนน

8. นักศึกษาที่ได้คะแนนสูงในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีแรงจูงใจในการทำคะแนนให้ได้ดีในมหาวิทยาลัย

9. การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมต่อคะแนนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลของนักศึกษา

10. อาจารย์และรุ่นพี่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักศึกษา

ต่อมานักวิจัยได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมนักศึกษาเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป เป็นการศึกษาในระยะยาว เป็นผลงานวิจัยของ เมซอน และเซดลาเชค (Mason and Sedlacek, 1984) เรื่อง ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมย่อยของนิสิตนักศึกษา เป็นการศึกษาวัฒนธรรมย่อยของนิสิตนักศึกษาระยะยาวจากปี ค.ศ. 1969 – 1970 และ 1982 – 1983 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ และมหาวิทยาลัยปาร์ค ผลการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมย่อยทั้ง 4 กลุ่ม (กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มวิชาการ กลุ่มกิจกรรม และกลุ่มนอกรูปแบบ) และวัฒนธรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิงมีความแตกต่างกัน แต่ความแตกต่างจะลดลงเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

ต่อมามีนักการศึกษาได้ให้ความสนใจศึกษาวัฒนธรรมโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องวัฒนธรรมในระดับปริญญาตรีของนิสิตในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือต้องการทราบวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรูทเจอร์ (Rutgers College) ในนิวเจอร์ซี (New Jersey) ผลการวิจัยแบ่งชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาตามหัวข้อดังต่อไปนี้ มอฟแฟต (Moffatt, 1991)

1. การทำงานและการเล่น นักศึกษาปี 1 มีความเห็นว่างานด้านวิชาการและการคบเพื่อนมีความสำคัญเท่า ๆ กันในระหว่างเรียน และมีเป้าหมายในการอยู่มหาวิทยาลัย 2 ประการคือ การตั้งใจเรียนให้มากที่สุดเมื่ออยู่ในชั้นเรียน และสร้างความสนุกสนานให้กับตนเอง โดยการคบเพื่อนและการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ส่วนนักศึกษาปีอื่น ๆ มีความเห็นว่าการอยู่มหาวิทยาลัยเป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนการเล่น ความคิดเห็นเริ่มแตกแยกเป็นกลุ่ม จะมีกลุ่มที่มีความเห็นว่าจะต้องเน้นหนักทางวิชาการ บางกลุ่มจะชอบคบเพื่อนมาก ๆ บางกลุ่มไปงานสังสรรค์ บางกลุ่มสามารถสร้างความสมดุลได้ดีระหว่างงานวิชาการและการใช้ชีวิตด้านอื่นในมหาวิทยาลัย จึงเป็นนักการศึกษาที่มีความทันสมัย

จากการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมอย่างไม่เป็นทางการ พบว่านักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในมหาวิทยาลัย นักศึกษาเรียนวันละ 4 ชั่วโมง ว่าง 10 - 15 เรียนหนักมากคือมากกว่า 6-7 ชั่วโมง 1 วัน และมีการทบทวนก่อนสอบ นอนวันละ 8 ชั่วโมง และใช้เวลาไปกับกิจกรรมนอกหลักสูตรวันละ 1 - 2 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มภราดรชน และกนิษฐชนจะใช้เวลาไปกับกิจกรรมนอกหลักสูตรน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ นักศึกษาจะใช้เวลาว่างโดยการสนุกสนานกับเพื่อนวันละ 4 ชั่วโมง

2. ความเป็นอิสระ ชีวิตนักศึกษาจะมีความเป็นอิสระมาก ในขณะที่เล่นเท่านั้น แต่เมื่ออยู่ในระบบของมหาวิทยาลัยจะมีอิสระภายใต้การควบคุมของมหาวิทยาลัยใน 3 เขต คือ เขตการศึกษาที่เป็นทางการ การเรียนในชั้นเรียนและชีวิตในหอพัก

3. ความสนุกสนานส่วนตัวและกิจกรรมนอกหลักสูตร นักศึกษามีการจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ เช่น ภราดรชน สโมสร และหนังสือพิมพ์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยยึดมั่นในทัศนคติที่ว่ามหาวิทยาลัยเป็นสถานที่พัฒนาวัยรุ่นตอนปลาย ดังนั้นการอุดมศึกษาจึงเป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาประสานงานกับกิจกรรมนอกหลักสูตร

4. เพื่อนและคนรัก นักศึกษาจะมีเกณฑ์ในการเลือกคบทั้งเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ นักศึกษาถือว่าชีวิตส่วนตัวที่สำคัญคือการคบเพื่อน นักศึกษาปี 1 และ ปี 2 จะมีเพื่อนสนิทน้อยกว่า 5 คน เมื่ออยู่ปี 3 และ ปี 4 จะมีมากขึ้น นักศึกษาโดยส่วนใหญ่จะคบเพื่อนต่างเพศแบบคนรักมากกว่าเพื่อน ความเป็นอิสระในเรื่องการมีความสัมพันธ์ทางเพศมาก

การศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพอีกเรื่องหนึ่งเป็นผลงานวิจัยของ อิงเกิลส์เบิร์ก (Englesberg, 1993) เรื่องวัฒนธรรมของนักศึกษาในประเทศจีน ระหว่างปี ค.ศ. 1978 - 1990 : องค์กรนักศึกษาที่เป็นทางการและองค์กรนักศึกษาที่ไม่เป็นทางการ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ต้องการศึกษาวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในองค์กรที่เป็นทางการกับวัฒนธรรมนักศึกษาใน

องค์กรที่ไม่เป็นทางการ ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในองค์กรและการประเมินองค์กรของนักศึกษา
องค์กรที่เป็นแบบแผนแบ่งออกเป็น 3 องค์กร คือ

1. องค์กรทางวิชาการ
2. องค์กรมวลชน ได้แก่ สโมสรนักศึกษา และสโมสรยุวชนคอมมิวนิสต์
3. องค์กรทางการเมือง ได้แก่ พรรคคอมมิวนิสต์

สำหรับองค์กรที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มที่สมาชิกเป็นเพื่อนนักเรียนจากโรงเรียนเก่า
มาก่อน หรือมีภูมิลำเนาเดิมมาจากที่เดียวกัน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการเก็บ
รวบรวมข้อมูล 3 วิธีคือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเมืองทางทิศ
ตะวันตกของประเทศจีน การสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมของนักศึกษาในองค์กรที่เป็นทางการ เป็นการปกครองตาม
ลำดับชั้นที่เข้มงวดและเป็นระบบระเบียบ มีการแบ่งแยกระหว่างผู้ที่มีตำแหน่งกับสมาชิกทั่วไป
สมาชิกแต่ละคนมีความสำคัญต่อกันน้อยมากและจำนวนสมาชิกมีน้อย สำหรับวัฒนธรรมนักศึกษา
ในองค์กรที่ไม่เป็นทางการ มีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่เข้มงวด ไม่มีระบบการปกครองตามลำดับชั้น
สมาชิกมีความกระตือรือร้น และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมาก จะเห็นว่าเพื่อนเป็นผู้ที่มีความสำคัญ
ต่อเขามากที่สุด ทั้งในด้านการเรียนและชีวิตในสังคมโดยเฉพาะเพื่อนที่เรียนห้องเรียนเดียวกัน
อยู่หอพักเดียวกัน

นอกจากนี้ นักวิจัยสนใจศึกษากลุ่มวัฒนธรรมย่อย ได้แก่ งานวิจัยของ เพอร์สัน
(Person, 1991) เรื่องวัฒนธรรมนักศึกษาผิวดำในมหาวิทยาลัยฟายแอท (เพนซิลวาเนีย) โดยมี
วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ต้องการศึกษาวรรณกรรมนักศึกษาผิวดำในเรื่องพฤติกรรมทางสังคม
การรับรู้ต่อประสบการณ์ที่ได้รับและความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา
คณะศิลปศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในเพนซิลวาเนีย เครื่องมือ
ที่ใช้เป็นแบบสอบถามภูมิหลังของนักศึกษาในเรื่องเชื้อชาติ การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจและ
สังคม ความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษา ค่านิยมต่าง ๆ และความช่วยเหลือของสถาบันที่มีต่อ
นักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผิวดำมีวัฒนธรรมย่อย 6 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มมีความ
ซับซ้อนทั้งในเรื่องลักษณะพฤติกรรมและวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น และยังพบว่าวัฒนธรรม
ย่อยของนักศึกษาผิวดำมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติของนักศึกษา ซึ่งมีผลต่อไปยัง
การเรียนและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอีกด้วย นอกจากนี้ นักศึกษา ยังได้เสนอแนะให้มหาวิทยาลัย
ปรับปรุงพัฒนาประสบการณ์ทางการศึกษา

งานวิจัยเรื่องต่อมาที่ศึกษาระยะยาวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาของแอสติน (Astin, 1993) ทำการวิจัยเรื่องศาสตร์ที่ว่าด้วยประเภทของนิสิตนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประเภทของนิสิตนักศึกษา เป็นการศึกษาในระยะยาวตั้งแต่ปี ค.ศ.1971 ถึง ค.ศ.1980 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 2,595 คน ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศในสหรัฐอเมริกาจำนวน 1,300 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ เกี่ยวกับพฤติกรรม ทักษะคิด ความคาดหวัง และอัตมโนทัศน์ พัฒนามาจากการศึกษาจากนักศึกษาจำนวน 250,000 คน ในสถาบันอุดมศึกษา 1,300 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบผลการวิจัย ได้กลุ่มนักศึกษา 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ นักกิจกรรม ศิลปิน สุขนิยม ผู้นำ รักษาฐานะ และไม่ยึดมั่น

งานวิจัยในลักษณะข้ามวัฒนธรรมเป็นผลงานวิจัยของ ชู (Chew, 1993) เรื่องการศึกษาข้ามวัฒนธรรม : เปรียบเทียบบุคลิกภาพในมิติต่าง ๆ ระหว่างนักศึกษานิวซีแลนด์และนักศึกษานิวซีแลนด์ในอเมริกา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษานิวซีแลนด์ในอเมริกามีปมเด่นน้อยกว่า มีลักษณะของการคล้อยตามมากกว่า มีการคร่ำครวญเกี่ยวกับความเจ็บป่วยทางร่างกายมากกว่า ได้รับผลกระทบมากกว่าเมื่อต้องเกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจ และเมื่อเกิดภาวะของการเปลี่ยนแปลง ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มที่อยู่ในสถานที่ที่ความเชื่ออำนาจภายในตนและความช่วยเหลือจากครอบครัวที่ต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย ยังไม่ได้มีการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยที่ผ่านมาจะศึกษาวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในบางมิติ หรือเป็นการศึกษาเฉพาะบางสาขาวิชา หรือศึกษาเฉพาะแห่งหรือไม่ได้แสดงถึงวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาโดยตรง เช่น ผลงานวิจัยของ ประสิทธิ์ ลีระพันธ์ (2521) เรื่องการสร้างแบบวัดวัฒนธรรมอัตนัยสำหรับนักศึกษาไทย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดวัฒนธรรมอัตนัยที่นำมาใช้กับนักศึกษาไทยได้ โดยการพัฒนาจากแบบวัดที่เป็นเหตุและที่เป็นผล ตามที่ ไตแอสตีส และคณะ ได้สร้างขึ้น แบบวัดนี้ประกอบด้วยมโนทัศน์ จำนวน 20 มโนทัศน์ที่เป็นตัวอธิบายลักษณะวัฒนธรรม อัตนัยของนักศึกษาไทยและในแต่ละมโนทัศน์ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่แสดงความเป็นเหตุและกลุ่มที่แสดงความเป็นผล แต่ละกลุ่มมีตัวเลือกให้เลือกตอบ 5 ตัว ผู้วิจัยได้นำแบบวัดนี้ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 ของการศึกษาระดับปริญญาตรี จาก 14 คณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทั้งหมด 796 คน

ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบวัดชุดที่แสดงความเป็นเหตุและชุดที่แสดงความเป็นผลมีความเที่ยงแบบความคงเส้นคงวาทันทีเท่ากับ 0.695 และ 0.512 ตามลำดับ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งสองชุดนี้ ผู้วิจัยได้หาความตรงเชิงจำแนกของแบบวัดทั้งสองชุด พบว่ามีความตรงเชิงจำแนกที่สามารถจำแนกความแตกต่างการตอบของนิสิตคณะแพทยศาสตร์กับนิสิตคณะอื่น ๆ อีก 13 คณะ ได้ ($p < .05$) และเมื่อแยกพิจารณาแบบวัดแต่ละชุดพบว่าแบบวัดชุดที่แสดงความเป็นเหตุมีความตรงเชิงจำแนกที่สามารถจำแนกความแตกต่างการตอบของนิสิตเพศชายกับเพศหญิงได้ ($p < .05$) ในทางตรงกันข้าม แบบวัดชุดที่แสดงความเป็นผลมีความตรงเชิงจำแนกที่สามารถจำแนกความแตกต่างการตอบของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ได้ ($p < .05$) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แต่ละมิติของแบบวัดด้วย พบว่ามี 11 มิติที่คนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองของแต่ละมิติมีการกระจายสูงและมีความเหมาะสมนำมาใช้ในแบบวัดได้คือ มิติที่คนมีความโกรธ ความกลัว ความจริง การลงโทษ อาชญากรรม อำนาจ ความก้าวหน้า ความตาย ความรัก ความเคารพนับถือ และความเห็นอกเห็นใจ

ต่อมาได้มีการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีรวมซึ่งคุณลักษณะของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กฤตวรรณ โอบนพันธุ์, 2537) ซึ่งผลการวิจัยมีความใกล้เคียงกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษามาก กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ทุกคนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,700 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดคุณลักษณะใหม่ ซึ่งมีความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.8448 สร้างดัชนีรวมโดยการวิเคราะห์ตัวประกอบ สกัดตัวประกอบแบบวิธีภาพพจน์ และหมุนแกนตัวประกอบแบบอโรคอนอนด้วยวิธีแวนแมกซ์ และทำการเปรียบเทียบแต่ละดัชนีรวมของแต่ละคณะ และประเภทของการสอบคัดเลือกเข้าเรียนด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบสองทาง และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของทูกี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ดัชนีรวมลักษณะของนิสิตมี 6 ตัวดังนี้ ลักษณะของนิสิตเน้นกิจกรรม เน้นกีฬา เน้นศิลปะ เน้นวิชาการ เน้นสังคม และลักษณะของนิสิตที่ไม่ผูกพันกับสาขาอาชีพที่เรียน
2. เมื่อเปรียบเทียบดัชนีรวมแต่ละตัวของแต่ละคณะ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านระบบการสอบคัดเลือกรวมเพื่อเข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีดัชนีรวมที่เน้นสังคมมากกว่านิสิตโครงการพิเศษ แต่นิสิตโครงการพิเศษมีดัชนีรวมเน้นกิจกรรมและไม่ผูกพันกับสาขาวิชาอาชีพที่เรียนมากกว่านิสิตปี 1 ที่ผ่านระบบการสอบคัดเลือกรวม

งานวิจัยที่ศึกษาวิถีชีวิต ได้แก่งานวิจัยของ พรรณวิภา ัญญาคุปต์ (2530) เรื่องวิถีชีวิต นักศึกษาแพทย์ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิถีชีวิตนักศึกษา แพทย์ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และความคาดหวังในชีวิตการทำงาน อนาคต กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 6 ที่กำลัง ศึกษาในภาคการศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับดังนี้ ระดับ เตรียมแพทย์ (ปีที่ 1) ระดับเตรียมคลินิก (ปีที่ 2, 3) และระดับคลินิก (ปีที่ 4, 5, 6)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอายุระหว่าง 17 – 28 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 63.8) รองลงมาอยู่ในกรุงเทพฯ (ร้อยละ 21.9) นักศึกษาเกือบทั้งหมดพักอยู่ในหอพัก มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 95.2) และมาจากครอบครัวฐานะปานกลางค่อนข้างจน กล่าวคือบิดามีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 – 10,000 บาท (ร้อยละ 45.0) รองลงมารายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 22.0) บิดามีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 44.8) รองลงมารับราชการ (ร้อยละ 28.8) อาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 4.8) นักศึกษาใช้จ่ายเดือนละ 800 – 3,000 บาท เฉลี่ย 1,882 บาท ซึ่งพบว่านักศึกษาระดับคลินิกและเตรียมคลินิกใช้จ่ายมากกว่าเตรียมแพทย์

การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย เป็นช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาเข้ามาศึกษาและพักอยู่ในหอพัก มหาวิทยาลัย เป็นระยะเวลา 6 ปี ลักษณะกลุ่มเพื่อนมีลักษณะเป็นมิตรและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี (ร้อยละ 55.7) วิธีการเรียนมีความเห็นว่าสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งของการเรียนคือ การเรียนรู้ที่จะ เข้ากับเพื่อนคนอื่น ๆ การใช้เวลาในกิจกรรมประจำวันพบว่า นักศึกษาแพทย์ใช้เวลาเข้าชั้นเรียน ในวันปกติ 7 ชั่วโมง 17 นาที และวันหยุด 4 ชั่วโมง 17 นาที เวลานอน 6 ชั่วโมง 31 นาที พฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การอ่านตำรามากที่สุด รองลงมาคือ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ และเข้าห้องสมุด พฤติกรรมที่ปฏิบัติปานกลางคือการออกกำลังกาย เล่นกีฬา กิจกรรมที่นักศึกษา สนใจเข้าฟังมากที่สุดคือ การฟังปาฐกถาทางวิชาการ ส่วนการอภิปรายทางการเมืองน้อยที่สุด

นักศึกษาเลือกศึกษาในสาขาวิชาแพทย์ เพราะว่าเป็นวิชาชีพที่ช่วยเพื่อนมนุษย์ (ร้อยละ 41.4) และพบว่าแม่และพ่อมีอิทธิพลในการเลือกเรียนแพทย์ (ร้อยละ 67.1, 61.4) นักศึกษามีทัศนคติต้องการเป็นแพทย์ ร้อย 47.1 และมีร้อยละ 28.6 ที่ไม่ต้องการแพทย์ นักศึกษามีความเห็นต่อหลักสูตรที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพ มีความมั่นใจว่าสามารถประกอบอาชีพได้ดี (ร้อยละ 66.2) และพบว่านักศึกษาจะมีความมั่นใจลดลงในชั้นปีที่สูงขึ้น ความเห็นของนักศึกษาต่อสังคม นักศึกษาต้องการที่จะทำงานให้การรักษายาบาลในกระทรวงสาธารณสุขอยู่ในชนบทที่มีความ เจริญระดับปานกลางและจังหวัดใหญ่ ความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับแพทย์ในอุดมคติ

คือผู้ที่เสียสละและให้การรักษาโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ การที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต คือการมีชีวิตครอบครัว การงานดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ต่อมาทีมงานวิจัยที่ศึกษาทำนองเดียวกันนี้ และสถาบันเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างกว้างกว่า คือ นิสิตทั้งมหาวิทยาลัยคือ ผลงานวิจัยของ สว่างจิต ศิริระชา (2531) เรื่อง ชีวิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นครอบคลุม 6 ด้าน คือ ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านการเมืองการปกครอง และศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อชีวิตนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย เทียบเตรในเมืองขอนแก่น และท่องเที่ยวตามสถานที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชีวิตนักศึกษาด้าน วัฒนธรรมและประเพณี ส่วนใหญ่วัฒนธรรมและประเพณีที่จัดขึ้นมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาใหม่ ชีวิตนักศึกษาด้านสังคม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์สนิทสนมในกลุ่มเพื่อนที่เป็นนักศึกษาด้วยกันมากกว่าบุคคลอื่น ชีวิตนักศึกษาด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินเป็นค่าอาหาร และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ชีวิตนักศึกษาด้านการศึกษา นักศึกษารุ่นพี่มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง นักศึกษาส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือในช่วง สอบ และใช้ห้องสมุดกันเป็นจำนวนมากในช่วงที่ต้องการศึกษาค้นคว้า ทำรายงานและอ่านหนังสือ สอบ ชีวิตนักศึกษาด้านการเมืองการปกครอง การจัดกิจกรรมทางการเมืองของนักศึกษาส่วนใหญ่ จะเกิดจากการเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ และเนื่องมาจากความบกพร่องในการบริหารงานของ มหาวิทยาลัย

องค์ประกอบที่มีผลต่อชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ นักศึกษาประพฤติปฏิบัติดังปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย สภาพมหาวิทยาลัย สภาพหอพักนักศึกษา วัฒนธรรมและประเพณีนักศึกษา ลักษณะการเรียนการสอน กลุ่มเพื่อน การบริหารงานของมหาวิทยาลัย ลักษณะนักศึกษา ครอบครัวและกลุ่มสังคมก่อนเข้ามาวิทยาลัย สภาพสังคม สภาพการเมืองการปกครองของประเทศและสื่อสารมวลชน ปัจจัยดังกล่าวนี้มีผลต่อชีวิตนักศึกษา หลากหลายแตกต่างกันไป ปัจจัยบางอย่างมีผลต่อชีวิตนักศึกษาเฉพาะบางมิติเท่านั้น และปัจจัย บางอย่างมีผลต่อชีวิตนักศึกษาในหลายมิติ

ในปีต่อมา มีการทำวิจัยในทำนองเดียวกันนี้ ซึ่งพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นวัฒนธรรมกลุ่มย่อยที่ชัดเจนขึ้น คือผลงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2530) เรื่อง รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงลักษณะการใช้ชีวิตของนิสิตตามลักษณะกลุ่มต่าง ๆ กัน 7 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรม กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มเก็บตัว กลุ่มสมาคม กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มวิชาการและกลุ่มอาชีพ โดยการศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี หลักสูตร สาขาวิชา และคณะที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีแนวโน้มในลักษณะการใช้ชีวิตในกลุ่มก้าวหน้าสูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนกลุ่มที่มีลักษณะแนวโน้มไปน้อยคือ กลุ่มเก็บตัว
2. จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง คือ กลุ่มก้าวหน้ากับกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มวิชาการกับกลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้ากับกลุ่มวิชาชีพ กลุ่มกิจกรรมกับกลุ่มสมาคม กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ คือ กลุ่มเก็บตัวกับกลุ่มสมาคม กลุ่มเก็บตัวกับกลุ่มกิจกรรม กลุ่มสมาคมกับกลุ่มวิชาการ
3. นิสิตหญิงมีลักษณะการใช้ชีวิตในกลุ่มวิชาการ และกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์สูงกว่านิสิตชาย
4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะการใช้ชีวิตกลุ่มเก็บตัว กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ และกลุ่มวิชาการแตกต่างกัน
5. นิสิตต่างระดับชั้นปี มีลักษณะการใช้ชีวิตกลุ่มกิจกรรม กลุ่มสมาคม กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มวิชาการ และกลุ่มวิชาชีพแตกต่างกัน
6. นิสิตในต่างหลักสูตร มีลักษณะการใช้ชีวิตกลุ่มกิจกรรม กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มวิชาการและกลุ่มวิชาชีพแตกต่างกัน
7. นิสิตในต่างสาขาวิชา มีลักษณะการใช้ชีวิตกลุ่มก้าวหน้า กลุ่มเก็บตัว กลุ่มสมาคม กลุ่มวิชาการ และกลุ่มวิชาชีพแตกต่างกัน
8. นิสิตในต่างคณะวิชา มีลักษณะการใช้ชีวิตกลุ่มก้าวหน้า กลุ่มเก็บตัว กลุ่มสังคม กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มวิชาการ และกลุ่มกิจกรรมแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในบางมิ แต่มิได้แสดงถึงวัฒนธรรมอย่างชัดเจน เช่น ผลงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อชีวิตการเรียนในมหาวิทยาลัย (จิตต์นิภา ศรีไสย, 2524) กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2523 ผลการวิจัยพบว่า

ทัศนคติของนิสิตปีที่ 1 ที่มีต่อชีวิตในมหาวิทยาลัยคือ การมีเสรีภาพทางความคิดเห็นและทางการเรียนมากที่สุด ส่วนเสรีภาพทางการจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ มีน้อยที่สุด ชีวิตในมหาวิทยาลัยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเสรี มีเวลาว่างมากและเรียนหนักกว่ามัธยม ได้พบกับคนทุกระดับและยากแก่การบังคับตนเอง ต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตเลือกปรึกษาในระดับปานกลาง ผู้ปกครองและเพื่อน นิสิตเลือกปรึกษามากที่สุด ลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาที่นิสิตต้องการคือ ให้ความอบอุ่นเป็นกันเอง อ่อนโยน และจริงจังต่อนิสิต ปัญหาของอาจารย์ที่ปรึกษาคือ มีเวลาให้ปรึกษาน้อยและไม่รู้จักนิสิตเป็นรายบุคคล ส่วนลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยที่นิสิตคาดหวังคือ มีความสามารถ มีความรู้ มีคุณธรรม และบริการสังคม ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรเน้นด้านรับผิดชอบต่อสังคมและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ปัญหาที่นิสิตหนักใจเมื่อเข้ามหาวิทยาลัยคือ การลงทะเบียนเรียน การปรับตัวในการเรียน ความมุ่งหวังของนิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาคือ ทำงานในกรุงเทพฯ และเรียนต่อให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เวลานอกเวลาเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ถนอมวงศ์ ทวีบุรณ และคณะ, 2524) พบว่านิสิตใช้เวลานอกเวลาเรียนส่วนมากเพื่อพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง พักผ่อนและเล่นกีฬา ส่วนการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย นิสิตใช้เวลาส่วนน้อยเท่านั้น นิสิตส่วนใหญ่มีช่วงเวลานอกเวลาเรียนคือ 7.00 - 8.00 น. 12.00 - 13.00 น. และ 18.00 น. เป็นต้นไป

นิสิตส่วนมากมามหาวิทยาลัยเป็นครั้งคราว และเหตุผลการมามหาวิทยาลัยเพื่อเรียน ทบทวนวิชา ทำรายงาน พบปะเพื่อนฝูง เพื่อความสนุกสนาน และค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด และเหตุผลที่ไม่มามหาวิทยาลัยเพราะอยู่บ้านหรือหอพัก ไปตามศูนย์การค้า และกลับบ้านต่างจังหวัด

นิสิตชอบใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัยเพราะมีเพื่อนมาก บรรยากาศดี รวมทั้งเงียบสงบ และประหยัดด้วย ส่วนนิสิตที่ชอบใช้เวลานอกเวลาเรียนนอกมหาวิทยาลัย เพราะต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ และทำให้มีประสบการณ์มากขึ้น สถานที่ที่นิสิตชอบไปใช้นอกมหาวิทยาลัยเมื่อมีเวลานอกเวลาเรียน ได้แก่ บ้านหรือหอพัก โรงภาพยนตร์หรือศูนย์การค้า

นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่ศึกษาแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาของ ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) เรื่อง แบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า

1. มีแบบการเรียนเป็นแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมาเป็นแบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระ ตามลำดับ ส่วนแบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันนั้น นิสิตนักศึกษาไม่สนใจ

2. นิสิตชายมีแบบการเรียนในทางอิสระสูงกว่านิสิตหญิง ในขณะที่นิสิตหญิงมีแบบการเรียนในทางพึ่งพา และมีส่วนร่วมสูงกว่า
3. นิสิตที่มีผลการเรียนสูง (สูงกว่า 2.5) มีแบบการเรียนในทางร่วมมือและมีส่วนร่วมสูงกว่านิสิตที่มีผลการเรียนต่ำ
4. นิสิตปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงกว่านิสิตปีที่ 3 และนิสิตปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงกว่านิสิตปีที่ 2 และ 3
5. นิสิตในแต่ละสาขาวิชา (มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์) มีแบบการเรียนแตกต่างกันในทางการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วม โดยนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีแบบการเรียนแบบอิสระสูงสุด ในขณะที่นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงสุดเช่นกัน ส่วนนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ มีการแบบเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด

3. ประวัติและบริบทของสถาบันที่ดำเนินการวิจัย

3.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.1 ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ถือกำเนิดจากโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น ณ ตึกยาวข้างประตูพิมานชัยศรีในพระบรมมหาราชวังเมื่อ พ.ศ. 2442 [ประเทศไทยเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินสากลในปี พ.ศ. 2483 (ค.ศ.1940) ดังนั้น พ.ศ. กับ ค.ศ. ก่อนหน้านี้จึงเหลื่อมกันอยู่ 1 ปี] และได้รับพระบรมราชานุญาตให้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมหาดเล็ก เมื่อ 1 เมษายน พ.ศ. 2445 ทั้งนี้เพื่อผลิตบุคลากรให้รับราชการซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลจากพระบรมราโชบายปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินเมื่อ พ.ศ. 2425

ต่อมาทั้งภาคราชการและเอกชนต้องการบุคลากรทำงานในสาขาวิชาต่าง ๆ กว้างขวางมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระอนุสรณ์คำนึงถึงพระบรมราโชบายในสมเด็จพระบรมชนกาธิราชที่จะ “ให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นสำหรับเป็นสถาบันอุดมศึกษาของชาวสยาม” พอที่จะช่วยให้กิจการปกครองท้องที่ของกระทรวงมหาดไทยดำเนินไปได้ดีในระดับหนึ่งแล้ว สมควรขยายการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของ กระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ จึงทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กเป็นสถาบันอุดมศึกษา พระราชทานนามว่า “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เมื่อ 1 มกราคม 2453 ต่อมา ทรงเห็นว่าควรขยายกิจการให้กว้างขวางตามพระราชประสงค์เพื่อให้เป็นพระบรมราชานุสาวรีย์อันยิ่งใหญ่และถาวรในสมเด็จพระบรมชนกาธิราชพระองค์จึงได้พระราชทานเงินทุนที่เหลือจากการที่ราษฎรได้เรียโรเพื่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบรมรูปทรงม้าจำนวนเก้าแสนกว่าบาทให้ใช้เพื่อสร้างอาคารเรียนและเป็นตึกบัญชาการบนที่ดินของพระคลังข้างที่จำนวน 1,309 ไร่ ซึ่งอยู่ที่อำเภอปทุมวัน และเงินที่เหลือจากการสร้างก็ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เพื่อกิจการของโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ได้พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินและทรงวางศิลาพระฤกษ์ในการสร้างอาคารดังกล่าวเมื่อ 3 มกราคม พ.ศ. 2458

ในครั้งนั้นมีการเปิดสอน 8 แผนกวิชา ได้แก่ การปกครอง กฎหมาย การทูต การคลัง การแพทย์การช่าง การเกษตร และวิชาครู จัดการศึกษาในโรงเรียน (คณะในปัจจุบัน) คือ โรงเรียนรัฐประศาสนศาสตร์ตั้งอยู่ในพระบรมมหาราชวังโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ตั้งอยู่ที่บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยาโรงเรียนราชแพทยาลัยตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราชโรงเรียนเนติศึกษาตั้งอยู่ที่เชิงสะพานผ่านพิภพลีลา และโรงเรียนยันตรศึกษาตั้งที่วังใหม่หรือวังกลางทุ่ง หรือวังวินเซอร์ (เคยเป็นวังของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ) ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริที่จะขยายการศึกษาในโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น คือ ไม่เฉพาะสำหรับผู้ที่จะเล่าเรียนเพื่อรับราชการเท่านั้น แต่จะรับผู้ซึ่งประสงค์จะศึกษาขั้นให้เข้าเรียนได้ทั่วถึงกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานโรงเรียนราชการพลเรือนฯ ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ 26 มีนาคม พ.ศ. 2459 เพื่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์เฉลิมพระเกียรติแห่งสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงให้เจริญก้าวหน้ากว้างขวางแผ่ไพศาลและมีผู้เลื่อมใสศรัทธา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงแรกมีการจัดการศึกษาเป็น 4 คณะ ได้แก่ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยในระหว่าง พ.ศ. 2459 – 2465 มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาระดับประกาศนียบัตร และการเตรียมการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญา มีการติดต่อกับมูลนิธิร็อกกี้ เฟลเลอร์ เพื่อให้ช่วยเหลือการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์ จากนั้นระหว่าง พ.ศ. 2466 – 2480 เริ่มรับผู้สำเร็จหลักสูตรมัธยมบริบูรณ์เข้าเรียนในคณะแพทยศาสตร์ขณะเดียวกันก็ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรและรับนักเรียนผู้จบประโยคมัธยมบริบูรณ์เข้าเรียนอีก 4 คณะ และในระหว่างปี พ.ศ. 2481 – 2490 เริ่มเน้นการเรียนการสอนอันเป็นพื้นฐานของวิชาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดยมีการจัดเตรียมมหาวิทยาลัยเปิดสอนทำให้มีโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากนั้น ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2491 – 2503 เป็นระยะเวลาของการขยายการจัดการศึกษาออกไปในศาสตร์และศิลปวิทยาการต่าง ๆ โดยเน้นระดับปริญญาตรีเป็นหลัก และตั้งแต่ พ.ศ.2504 จนถึงปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาของการขยายการศึกษาระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น และเริ่มพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย การอนุรักษ์และสนับสนุน ศิลปวัฒนธรรมและการบริการทางวิชาการให้แก่สังคม มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยสถาบันบริการ และศูนย์ เพื่อให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการวิจัยและพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ทุกวิถีทางให้สมกับเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง พระปิยมหาราชของพสกนิกรชาวไทยตลอดไป

3.1.2 ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการสถาปนา ขึ้นด้วยพระปรีชาญาณของพระมหาธีรราชเจ้า และแรงศรัทธาของประชาชนชาวไทยถวายเป็น ราชานุสรณ์แห่งพระปิยมหาราชผู้ทรงปรารถนาให้ปวงชนมีโอกาสได้เล่าเรียนเสมอกัน เพื่อยังประโยชน์แก่ชาติไทยไม่มีเวลาเสื่อมสูญ มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีจุดมุ่งหมายที่เป็นหลัก คือการบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอดความรู้กับการสร้างเสริมคุณธรรมให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติและปัญญา ความรู้ที่นับว่าสำคัญยิ่งคือ ความรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคม อันได้แก่ ความรู้รอบและความเชี่ยวชาญในสรรพวิทยาการที่อำนวยความสะดวกแก่การดำเนินชีวิต ส่วนคุณธรรมที่ผู้เรียนผู้รู้ พึงมี และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝัง คือ ความรู้จักตนเอง ใฝ่รู้อยู่เสมอ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ รอบคอบ ไตร่ตรองเหตุผล รับผิดชอบเห็นการณ์ไกล มีศีลธรรมและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.1.3 สัญลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระเกี้ยวเป็นศิราภรณ์ประดับพระเกศาหรือพระเศียรของพระราชโอรสและพระราชธิดาของพระมหากษัตริย์ คำว่า เกี้ยว ถ้าเป็นคำนามแปลว่า เครื่องประดับศีรษะหรือเครื่องสวมจุก ถ้าเป็นคำกริยาแปลว่าผูกมัดหรือพัน พระเกี้ยวเป็นสัญลักษณ์ที่ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภูมิใจ ทั้งนี้สืบเนื่องจากชื่อของมหาวิทยาลัยได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ในสมเด็จพระปิยมหาราช ผู้พระราชทานกำเนิดมหาวิทยาลัยนี้ จุฬาลงกรณ์ แปลว่า เครื่องประดับศีรษะหรือจุลมงกุฎ จุลมงกุฎมีความหมายสำคัญยิ่งคือเกี้ยวโยงถึงพระนามาภิไธยเดิมของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามงกุฎฯ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ จึงมีความหมายว่า จุลมงกุฎ หรือพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎฯ ยิ่งกว่านั้น ยังมีความเกี่ยวพันถึงพระปรมาภิไธยในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีความหมายว่า “พระจอมเกล้าน้อย”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดให้พระเกี้ยวเป็นพิจิตรเรขา (สัญลักษณ์) ประจำรัชกาลของพระองค์ เมื่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดข้าราชการพลเรือนหรือโรงเรียนขนาดเล็ก จึงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระเกี้ยวเป็นเครื่องหมายหน้าหมวกของนักเรียนขนาดเล็ก ต่อมาเมื่อโรงเรียนขนาดเล็กกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตอัญเชิญพระเกี้ยวเป็นเครื่องหมายของโรงเรียนก็ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่กราบบังคมทูลขอพระราชทาน เมื่อโรงเรียนขนาดเล็กได้วิวัฒนาการขึ้นเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารก็ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเปลี่ยนข้อความใต้พระเกี้ยวตามชื่อซึ่งได้รับพระราชทานใหม่ตลอดมา

พระเกี้ยวองค์ที่ประดิษฐานอยู่ที่หอประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกจักรพงษ์ เป็นพระเกี้ยว ซึ่งมหาวิทยาลัยได้รับพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เพื่อสร้างจำลองจาก พระเกี้ยวจริงที่ประดิษฐานอยู่ในพระคลังมหาสมบัติในพระบรมมหาราชวัง มหาวิทยาลัยสร้างเมื่อ พ.ศ. 2529 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเจิมและทรงพระสุหร่ายที่องค์พระเกี้ยว แล้วพระราชทานแก่มหาวิทยาลัยต่อหน้าประชาคมจุฬาฯ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรประจำปีการศึกษา 2531 (13 กรกฎาคม 2532)

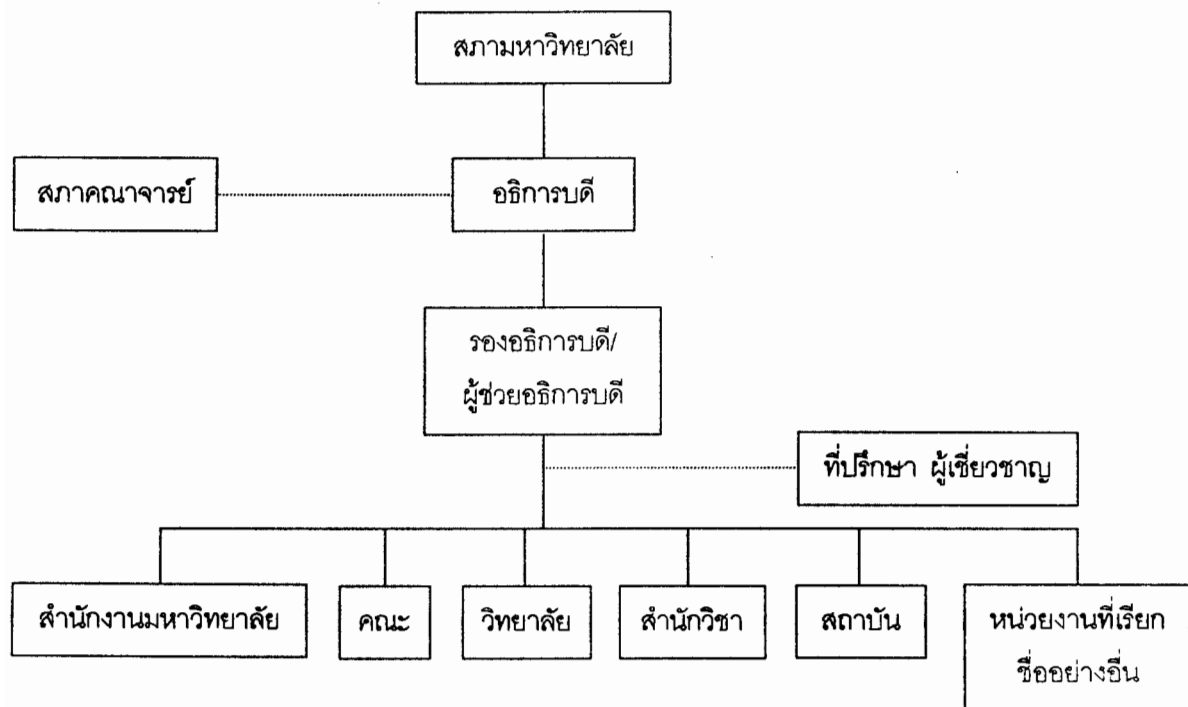
3.1.4 ข้อมูลทั่วไปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง มีฐานะเป็นส่วนราชการอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การบริหารงานภายในเป็นแบบกระจายอำนาจ แบ่งโครงสร้างออกเป็นส่วนสำคัญ ๆ คือ องค์การเชิงนโยบาย ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันมี ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อธิการบดีเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายบริหาร ผู้แทนฝ่ายคณาจารย์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีการประชุมทุกวันพฤหัสบดีสุดท้ายของเดือน เพื่อพิจารณานโยบายและแนวทางการดำเนินงานตลอดจนตัดสินใจอนุมัติและวางกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานหลักของมหาวิทยาลัยอยู่ภายใต้คณะวิชา/สถาบันวิทยาลัย ซึ่งคณบดี ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 18 คณะ และบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันสอนและวิทยาลัย 4 แห่ง สถาบันวิจัย 11 แห่ง และสถาบันบริการ/ศูนย์/สำนัก 4 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถาบันสมทบอีก 3 แห่ง ในส่วนของการบริหารงานประจำ ตลอดจนการให้การสนับสนุนและบริการต่าง ๆ จะอยู่ภายใต้สำนักงานมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยสำนักบริหาร 4 สำนัก สำนักงานต่าง ๆ หน่วยงานวิสาหกิจ และหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งมีขอบข่ายภารกิจหน้าที่ของตนเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอิสระหรือศูนย์วิสาหกิจทำหน้าที่เป็นกลไกพิเศษรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อเสริมภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

จำนวนนิสิตทั้งหมด	26,588	คน
ระดับปริญญาตรี	17,911	คน
ระดับปริญญาบัณฑิต	8,677	คน
จำนวนอาจารย์	2,729	คน
อาจารย์วุฒิปริญญาเอก	1,121	คน
อาจารย์วุฒิปริญญาโท	1,401	คน
ศาสตราจารย์	64	คน
รองศาสตราจารย์	744	คน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	826	คน
อาจารย์	1,065	คน

ผังองค์กรการบริหารงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะ สำนักวิชา วิทยาลัย สถาบันในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะ

- คณะสหเวชศาสตร์
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- คณะอักษรศาสตร์
- คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
- คณะนิเทศศาสตร์
- คณะทันตแพทยศาสตร์
- คณะเศรษฐศาสตร์
- คณะครุศาสตร์

สำนักวิชา

- บัณฑิตวิทยาลัย
- สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

วิทยาลัย

- วิทยาลัยประชากรศาสตร์
- วิทยาลัยการสาธารณสุข
- วิทยาลัยปิโตรเลียมและปิโตรเคมี

- คณะวิศวกรรมศาสตร์
- คณะศิลปกรรมศาสตร์
- คณะนิติศาสตร์
- คณะแพทยศาสตร์
- คณะพยาบาลศาสตร์
- คณะเภสัชศาสตร์
- คณะรัฐศาสตร์
- คณะจิตวิทยา
- คณะวิทยาศาสตร์
- คณะสัตวแพทยศาสตร์

สถาบันสมทบ

- วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
- วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
- สถานศึกษาเคมีปฏิบัติ

สถาบัน

- สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ
- สถาบันเอเชียศึกษา
- สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์
- สถาบันวิจัยพลังงาน
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
- สถาบันภาษา
- สถาบันพานิชยนาวิ
- สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ
- สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์
- สถาบันวิจัยสังคม

สำนักงานมหาวิทยาลัย

กลุ่มงานหลัก

- สำนักบริหารแผนและการคลัง
- สำนักบริหารวิชาการ
- สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์
- สำนักบริหารระบบกายภาพ
- สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
- สำนักทะเบียนและประมวลผล
- สถาบันวิทยบริการ
- ศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลุ่มงานเฉพาะภารกิจ

- สำนักงานเลขานุการการบริหารของอธิการบดี
- สำนักงานตรวจสอบภายใน
- สำนักงานจัดการทรัพย์สิน
- สำนักงานวิรัชกิจ
- สำนักงานสารนิเทศ
- สำนักงานนิสิตเก่าสัมพันธ์
- สำนักงานนิสิตสัมพันธ์
- สำนักงานบริหารโครงการเงินกู้ (OECF)

กลุ่มงานวิสาหกิจ

- โรงพิมพ์
- ศูนย์หนังสือ
- ศูนย์กีฬา
- สถานีวิทยุ
- ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง
- ศูนย์ทดสอบทางวิชาการ
- สำนักพิมพ์
- ศูนย์บริการวิชาการ
- หอพักบุคลากร
- หอพักนานาชาติศึกษิตินิเวศน์
- ศูนย์บริการสวัสดิการ

กลุ่มงานอื่น ๆ

- สถาบันทรัพย์สินทางปัญญา
- หน่วยจุฬาฯ-ชนบท
- สถาบันไทยศึกษา
- เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (นานาชาติ)
- โครงการอเมริกาศึกษาและแคนาดาศึกษา
- ศูนย์เครือข่ายงานวิเคราะห์วิจัยและฝึกอบรมการเปลี่ยนแปลงของโลก
- ศูนย์พุทธศาสนศึกษา
- ศูนย์ยุโรปศึกษา
- โครงการการศึกษาทั่วไป
- ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรม
- หอประวัติ
- ธรรมสถาน

หน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรม
- หอศิลปวิทยนิทรรศน์
- ธรรมสถาน
- หอประวัติ
- พิพิธภัณฑ์สถาน
- คลังพระไตรปิฎก
- รางวัลพระเกี้ยวทองคำ
- วันภาษาไทยแห่งชาติ
- การไหว้ครู

- วงชิมโฟนีออร์เคสตรา
- วงแชมเบอร์ออร์เคสตรา
- วงดนตรีสากล
- วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์
- วงนักร้องประสานเสียง
- เพลงมหาวิทยาลัย
- การรวบรวมผลงานศิลปกรรม
- หอศิลป์จามจุรี
- รายการจุฬาวาทิต
- โครงการภาพยนตร์นานาชาติ
- ปกิณกะวัฒนธรรม

3.2 มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2.1 ประวัติมหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล มีประวัติเริ่มต้นจาก "โรงพยาบาลศิริราช" ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2429 โดยทรงมีพระราชประสงค์จะให้เป็นที่รักษาพยาบาลราษฎรที่เจ็บป่วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2432 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนแพทย์แห่งแรกของประเทศไทย ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อปี พ.ศ. 2436 โรงเรียนแห่งนี้ได้ใช้ชื่อว่า "โรงเรียนแพทยากร" และในปี พ.ศ. 2443 ได้รับพระราชทานนามเป็น "โรงเรียนราชแพทยาลัย" เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวสถาปนามหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย และพระราชทานนามว่า "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" เมื่อ พ.ศ. 2459 นั้น ได้โปรดเกล้าฯ ให้โอนโรงเรียนราชแพทยาลัย และตั้งเป็นคณะแพทยศาสตร์อันเป็นคณะหนึ่งในสี่คณะแรกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2460 ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงในวงการอุดมศึกษาครั้งใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2486 โดยรัฐบาลในสมัยนั้นได้ตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่อีกหลายมหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาลแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงถูกโอนมาเป็นคณะหนึ่งใน "มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์" ที่ได้ตั้งขึ้นใหม่ในปีนั้น และได้โอนไปอยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ขณะนั้นมหาวิทยาลัยประกอบด้วย 4 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล (ปัจจุบันคือคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล) คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะ

สัตวแพทยศาสตร์ (โอนไปสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2498) มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้เจริญก้าวหน้าและขยายกิจการในด้านการศึกษาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก เช่น ได้จัดตั้งคณะวิชาขึ้นใหม่อีกหลายคณะ เป็นต้นว่า คณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2491 คณะเทคนิคการแพทย์ (พ.ศ. 2500) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ (พ.ศ. 2502) คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ (พ.ศ. 2503 ปัจจุบันคือคณะวิทยาศาสตร์) และคณะอายุรศาสตร์เขตร้อน (พ.ศ. 2503 ปัจจุบันคือคณะเวชศาสตร์เขตร้อน) ในปี พ.ศ. 2503 นี้เองก็ได้มีการโอนมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ให้ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2507 ได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย และในปี พ.ศ. 2509 ได้จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2511 เมื่อได้มีการโอนคณะทั้งสองที่มีอยู่เดิมไปสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับที่ได้มีการโอนคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่ได้โอนไปเมื่อ พ.ศ. 2512

ในปี พ.ศ. 2512 นับว่าเป็นปีที่สำคัญที่สุดในประวัติของมหาวิทยาลัย เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระนามาภิไธย "มหิดล" แห่งสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ให้เป็นนามใหม่ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ อันนับได้ว่าเป็นมงคลอันสูงสุด ดังนั้น นับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา "มหาวิทยาลัยมหิดล" จึงเป็นนามทางการของมหาวิทยาลัย อนึ่ง สมควรที่จะบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วยว่า ในวโรกาสที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระนามาภิไธยแห่งสมเด็จพระบรมราชชนกให้เป็นนามของมหาวิทยาลัยนั้นได้ทรงมีพระบรมราโชวาทแก่คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทให้พัฒนามหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ตามความหมายและขยายขอบเขตของวิชาการให้กว้างขวางออกไปจากวิชาแพทยศาสตร์อีกด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ถือเป็นนโยบายในการดำเนินงานมาโดยตลอด และได้กระทำทุกวิถีทางที่จะผลักดันการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ เช่น การจัดตั้งคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ขึ้น และต่อมาได้จัดตั้งสถาบันวิจัยประชากรและสังคมในปี พ.ศ. 2514 และยกฐานะโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์ เป็นคณะพยาบาลศาสตร์ในปี พ.ศ. 2515 มหาวิทยาลัยมหิดลถูกโอนมาอยู่ภายใต้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2515 ได้จัดตั้งสถาบันวิจัยโภชนาการในปี พ.ศ. 2520 ยกฐานะโครงการการศึกษาและวิจัยสิ่งแวดล้อมเป็นคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ในปี พ.ศ. 2521 ยกฐานะโครงการศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรม

เอเชียอาคเนย์เป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นในปี พ.ศ. 2524 ยกฐานะกองห้องสมุดและโครงการศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นสำนักหอสมุด และสำนักคอมพิวเตอร์ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2528 นอกจากนั้นยังได้ยกฐานะโครงการศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติเป็นสำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติในปี พ.ศ. 2530 ยกฐานะศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซียนเป็นสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนในปี พ.ศ. 2531 ต่อมาได้มีการตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยราชสุดา และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ตามลำดับ

ในขณะนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วยคณะ 13 คณะ สถาบันวิจัย 5 สถาบัน สำนักบริการ 3 สำนัก วิทยาลัย 2 วิทยาลัย ศูนย์ 2 ศูนย์ และสำนักงานอธิการบดี นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยยังได้จัดตั้งศูนย์และโครงการต่าง ๆ ขึ้น เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมภารกิจหลักทั้ง 4 ของมหาวิทยาลัยโดยหน่วยงานเหล่านี้ได้ตั้งอยู่ใน 3 พื้นที่ คือ

1. พื้นที่เขตบางกอกน้อย และเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งบริเวณถนนพรานนอก เขตบางกอกน้อย มีเนื้อที่ 72 ไร่ เป็นที่ตั้งของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะเทคนิคการแพทย์และคณะพยาบาลศาสตร์ และส่วนที่สองบริเวณเชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า เขตบางพลัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 18 ตารางวา เป็นที่ตั้งของสำนักงานอธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย และศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการ

2. พื้นที่เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ประมาณ 198 ไร่ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งบริเวณถนนศรีอยุธยา เป็นที่ตั้งของคณะเภสัชศาสตร์ ส่วนที่สองบริเวณถนนพระราม 6 เป็นที่ตั้งของคณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และสำนักคอมพิวเตอร์ ส่วนที่สามบริเวณถนนราชวิถี เป็นที่ตั้งของคณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน และคณะทันตแพทยศาสตร์ ซึ่งมีบริเวณติดต่อกับถนนโยธีอีกด้านหนึ่งด้วย

3. พื้นที่ตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ 1,242 ไร่ 20 ตารางวา เป็นที่ตั้งของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยโภชนาการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน สำนักหอสมุด สำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ ศูนย์ศาลายาคณะวิทยาศาสตร์ (เฉพาะส่วนที่ดำเนินการนักศึกษาปีที่ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยราชสุดา วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนานาชาติ โครงการปลูกสวนสมุนไพร "สิริรุกชาติ" ของคณะเภสัชศาสตร์ (โครงการบางส่วน)

นอกจากพื้นที่ทั้ง 3 แห่งนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับบริจาคที่ดินอีกประมาณ 6,200 ไร่ ในอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นวิทยาเขตใหม่ ที่จะใช้เป็นที่จัดตั้งคณะสัตวแพทยศาสตร์ รวมทั้งยังมีโครงการใหม่ ๆ อีกหลายโครงการ

3.2.2 พุทธสุภาษิตของมหาวิทยาลัยมหิดล

อรรถาธิบายของความหมายพุทธสุภาษิต
ของมหาวิทยาลัยมหิดล

“ อดตานํ อุปมํ เกร ”

พุทธภาษิตบทนี้เป็นส่วนหนึ่งของข้อความเต็มต่อไปนี้

(1)

สพเพ ตสนติ ทณทสส สพเพ ภายนติ มจฺจุโน

อดตานํ อุปมํ กตวา น หเนยฺย น ฆาตये.

...ทุกคนกลัวโทษทัณฑ์ ทุกคนกลัวความตาย ทำตนให้เป็นอุปมาแล้ว
ไม่พึงฆ่า...ไม่พึงให้ฆ่า

(2)

สพเพ ตสนติ ทณทสส สพเพสํ ชีวิตํ ปิยํ

อดตานํ อุปมํ กตวา น หเนยฺย น ฆาตये.

...ทุกคนกลัวโทษทัณฑ์ ชีวิตเป็นที่รักของทุกคน ทำตนให้เป็นอุปมาแล้ว
แล้วไม่พึงฆ่า ไม่พึงให้ฆ่า...

(3)

ยถา อหํ ตถา เอเต ยถา เอเต ตถา อหํ

อดตานํ อุปมํ กตวา น หเนยฺย น ฆาตये.

...เราฉันใด สัตว์เหล่านี้ก็ฉันนั้น สัตว์เหล่านี้ฉันใด เราก็ฉันนั้น ทำตนให้เป็นอุปมาแล้ว
ไม่พึงฆ่า ไม่พึงให้ฆ่า...

(4)

“ผู้ใดแสวงหาความสุขเพื่อตน แต่ใช้โทษทัณฑ์เบียดเบียนสัตว์
ทั้งหลายที่รักความสุขผู้นั้นจากไปแล้ว ย่อมไม่ได้ความสุข” และ

“คิดและปฏิบัติต่อผู้อื่น ดังเช่นที่คิดและปฏิบัติต่อตนเอง” หรือใช้
ข้อความอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

ฟังปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนดังปฏิบัติต่อตนเอง

ฟังใส่ใจทุกข์สุขของผู้อื่น เหมือนใส่ใจทุกข์สุขของตน

ฟังใส่ใจทุกข์สุขของผู้อื่น เหมือนดังทุกข์สุขของตน

ทำเพื่อเขา ให้เหมือนกับที่คิดจะทำให้แก่ตัวเราเอง

ทำเพื่อผู้อื่น ให้เหมือนกับที่ทำเพื่อตนเอง

ทำเพื่อผู้อื่น เหมือนดังเพื่อตนเอง

ทำเพื่อความสุขของผู้อื่น ดุจทำเพื่อความสุขของตน

ทำเพื่อความสุขของผู้อื่น เหมือนที่จะทำให้แก่ตนเอง

ทำต่อผู้อื่นด้วยจิตสำนึกว่า เขาก็รักสุขเกลียดทุกข์เช่นเดียวกับเรา

ฟังทำต่อเขา เหมือนที่อยากให้ผู้อื่นทำต่อตนเอง

ทำต่อผู้อื่น เหมือนที่อยากให้เขาทำต่อเรา

3.2.3 พันธกิจของมหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษา มีพันธกิจคือ มุ่งความเป็นเลิศในการสร้าง
ความรู้ ผลิตบุคลากรและขยายความรู้สู่สังคมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างมีความ
ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาและส่งเสริมการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ ทักษะและ
คุณธรรม ให้สามารถสร้างความคิด สร้างความรู้ใหม่จากการวิจัย ให้ขยายความรู้ และบริการ
วิชาการเพื่อก่อให้เกิดสานตีสืบแก่สังคมและการพึ่งตนเอง และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
การกีฬา และสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม อันเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยี การสื่อสารและการ
คมนาคม และการผันผวนของสถานะทางการเงินภายในประเทศและต่างประเทศ

ในด้านการทะนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยได้ให้การ
สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และสโมสร/ชมรม
นักศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และคุณธรรม จริยธรรม ของบุคลากรและ
นักศึกษา พร้อมทั้งการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติ ถึงแม้ภารกิจนี้ได้รับการ

สนับสนุนงบประมาณแผ่นดินเพียงอัตราร้อยละ 0.02 ของงบประมาณแผ่นดินทั้งหมดที่มหาวิทยาลัยได้รับจากที่ตั้งไว้ อัตราร้อยละ 0.19 แต่มหาวิทยาลัยได้จัดสรรเงินรายได้มาสมทบอีก อัตราร้อยละ 0.17 ของเงินรายได้ทั้งหมดที่จัดตั้งไว้ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมในด้านนี้

นอกจากภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มหาวิทยาลัยยังได้ดำเนินงานในด้านอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อบุคลากร นักศึกษา บุคคลทั่วไป และประเทศชาติ เป็นอย่างมาก อาทิ การจัดทำพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ การพัฒนาทางด้านการแพทย์-สาธารณสุข การกีฬา และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น พร้อมทั้งได้พัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวไปสู่ความเป็นสากลและรักษาความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศต่อไปอีกด้วย

3.2.4 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการสถาปนาในนามมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ โดยรัฐบาลสมัยนั้น (จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี) ต้องการจะรวมกิจการแพทย์และตั้งหน่วยงานแพทย์ขึ้นใหม่ จึงจัดตั้งกระทรวงการสาธารณสุข (ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2485) โดยมีกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เป็นส่วนราชการหนึ่ง ดังมีคำชี้แจงของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการแพทย์ (มีจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นประธานกรรมการ) ดังนี้ "กรมนี้ จะได้จัดตั้งขึ้นโดยโอนการปกครองการศึกษาที่เกี่ยวกับการแพทย์มาตั้งเป็นกรมหนึ่ง คือ โอนคณะแพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลศิริราช คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ กับคณะสัตวแพทยศาสตร์ มาตั้งเป็นกองตามลักษณะแห่งการศึกษานั้น ส่วนการเตรียมเพื่อเข้าศึกษาวิชาเหล่านี้ ยังคงขึ้นอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมนี้รวมทั้งสำนักงานเลขานุการ จะเป็นหน่วยราชการ ซึ่งมีฐานะเป็นกอง 4 กอง" ต่อมาได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบของส่วนราชการของกระทรวงการสาธารณสุขและพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 16 เล่มที่ 59 วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2485 จึงเป็นวันแรกเริ่มดำเนินการของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งนับเป็นมหาวิทยาลัยแรกที่เป็นต้นแบบต่อมาของประเทศไทยในการจัดสร้างมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชา

ในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระอภัยมณีตราพาศิลเป็นอธิบดีกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และเป็นผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ต่อมาในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2486 รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พุทธศักราช 2486 ทำให้เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์และมีพระราชบัญญัติรองรับ

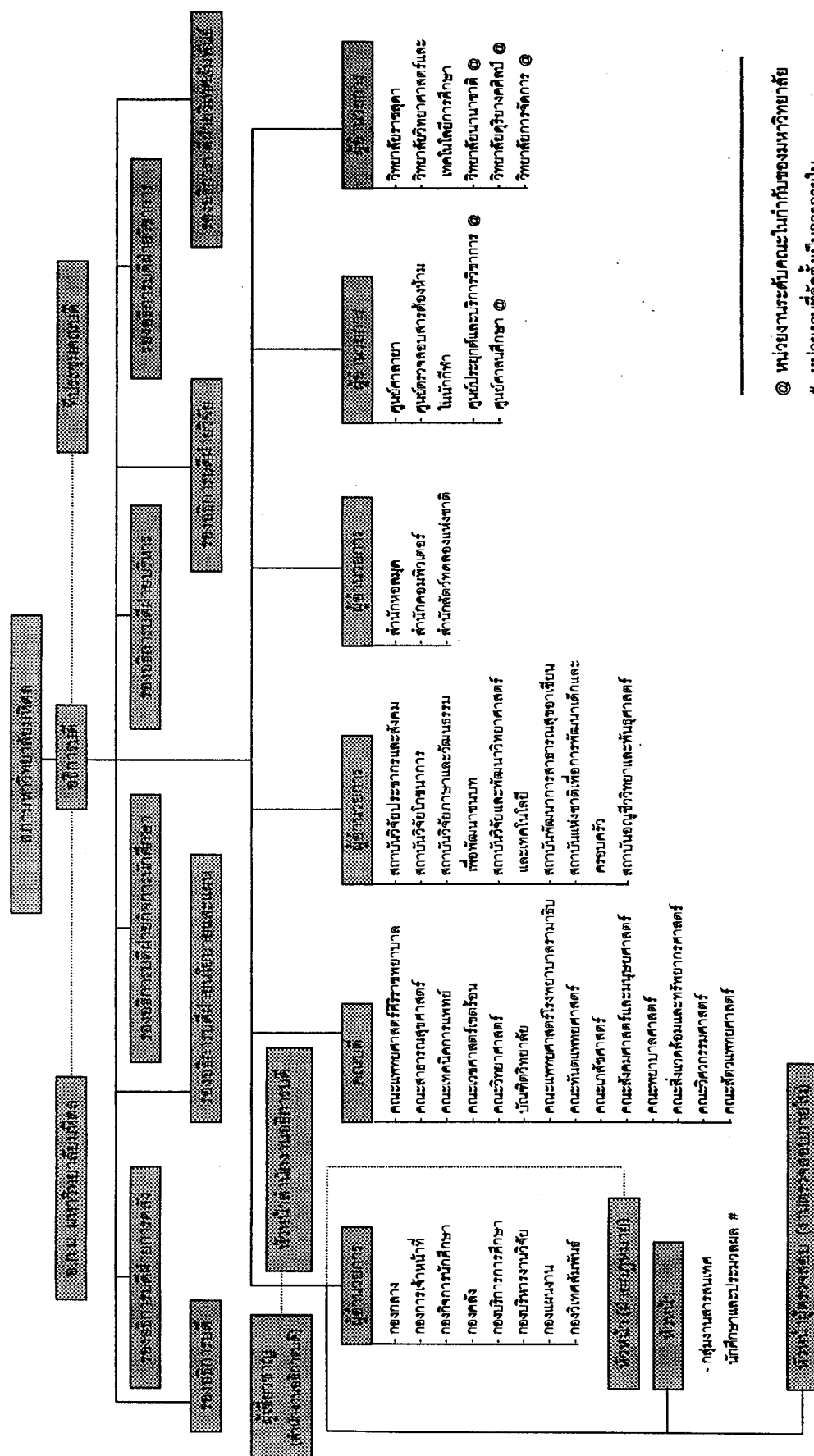
ในระยะแรก มหาวิทยาลัยประกอบด้วย 4 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล (ปัจจุบันคือ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล) คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ (ได้ออนไปสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสองคณะ ในปี 2515, จัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์พญาไทและคณะเภสัชศาสตร์พญาไท ขึ้นใหม่อีก 2 คณะ เมื่อ พ.ศ. 2511 ต่อมาได้ตัด "พญาไท" ทิ้ง เป็นคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2516) และคณะสัตวแพทยศาสตร์ (ได้ออนไปสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี 2497)

เมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2502 รัฐบาลได้ออนมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยทุกแห่งในประเทศไทย ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และต่อมาในปี 2515 ได้ออนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ (ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อเป็นทบวงมหาวิทยาลัยและมีฐานะเป็นทบวงอิสระเทียบเท่ากระทรวง เมื่อ พ.ศ. 2520)

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้จัดการศึกษา ดำเนินการวิจัยและให้บริการวิชาการแก่สังคมทางด้านแพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์มาตลอด และจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์ ในปี 2491 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในปี 2491 (โอนไปสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี 2510) คณะเทคนิคการแพทย์ ในปี 2500 คณะแพทยศาสตร์เชียงใหม่ ในปี 2502 (เปลี่ยนชื่อเป็นคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2503, โอนไปสังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี 2508) คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน และคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในปี 2503 (เปลี่ยนชื่อเป็นคณะเวชศาสตร์เขตร้อน และคณะวิทยาศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2517) บัณฑิตวิทยาลัย ในปี 2507 และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในปี 2508

เมื่อ พ.ศ. 2507 อาจารย์ชั้นผู้ใหญ่หลายท่านได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อกราบบังคมทูลรายงาน และขอรับพระราชทานนาม "มหิดล" เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่าไม่ขัดข้อง แต่มหาวิทยาลัยมหิดลควรเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ มีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขวาง จึงใน พ.ศ. 2512 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง "มหาวิทยาลัยมหิดล" ขึ้นแทนมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2512 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 86 ตอนที่ 17 หน้า 4 วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2512) และทรงมีพระบรมราโชวาทแก่คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ให้พัฒนามหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ตามความหมายและเพิ่มเติมขอบเขตของวิชาการให้กว้างขวางออกไปจากวิชาแพทยศาสตร์อีกด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ยึดถือถือเหตุเป็นนโยบายในการดำเนินงาน และได้กระทำทุกทางที่จะสนองพระราชประสงค์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เพื่อจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยในวิทยาการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ การแพทย์และสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ สังคมศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสนองพระบรมราชโองการ ดังนี้ จัดตั้งคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในปี 2512 จัดตั้งสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ในปี 2514 ยกฐานะโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์เป็นคณะพยาบาลศาสตร์ ในปี 2515 จัดตั้งสถาบันวิจัยโภชนาการ ในปี 2520 ยกฐานะโครงการการศึกษาและวิจัยสิ่งแวดล้อม เป็นคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ในปี 2521 ยกฐานะโครงการศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ เป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นในปี 2524 ยกฐานะกองห้องสมุดและโครงการศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นสำนักหอสมุดและสำนักคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ ในปี 2529 ยกฐานะโครงการศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติเป็นสำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ ในปี 2530 ยกฐานะศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซียนเป็นสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน ในปี 2531 ยกฐานะโครงการศูนย์ศาลาयाเป็นศูนย์ศาลาयाในปี 2532 จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในปี 2533 จัดตั้งวิทยาลัยราชสุดา ในปี 2536 จัดตั้งศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา ในปี 2538 จัดตั้งวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาและจัดตั้งหน่วยงานในกำกับมหาวิทยาลัยอีก 3 แห่ง คือ วิทยาลัยการจัดการ วิทยาลัยนานาชาติ และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ในปี 2539 และจัดตั้งคณะสัตวแพทยศาสตร์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว และสถาบันอนุชีววิทยาและพันธุศาสตร์ ในปี 2541 จวบจนปัจจุบันนี้

@ หน่วยงานระดับคณะในกำกับของมหาวิทยาลัย
 # หน่วยงานที่จัดตั้งเป็นภาครายภายใน

3.3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.3.1 ประวัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่ทางราชการได้จัดตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาคตามโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2501 ซึ่งมีนโยบายขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาออกจากนครหลวง ตั้งอยู่บริเวณเชิงดอยสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วันเกิดตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยนั้น คือวันที่ 22 มกราคม 2507 ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2507 มีผลใช้บังคับ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2507 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 81 ตอนที่ 7 ลงวันที่ 21 มกราคม 2507 และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา) แต่วันสำคัญที่ชาวมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถือว่าเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัยคือ วันที่ 24 มกราคม 2508 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ

เนื่องจากในปีการศึกษา 2507 งบประมาณเศรษฐกิจสำหรับงานการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมีอยู่จำกัด และการเตรียมอาจารย์ใช้เวลานาน ดังนั้น ในปีการศึกษาแรกนี้ จึงได้เปิดทำการสอน 3 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ โดยมีนักศึกษาชุดแรก 291 คน ส่วนคณะเกษตรศาสตร์เดิมตั้งเป้าหมายที่จะเปิดในปี 2507 เมื่อไม่สามารถดำเนินการได้จึงเปิดสอนสาขาเกษตร โดยจัดตั้งเป็นภาควิชาหนึ่งในคณะวิทยาศาสตร์ชื่อภาควิชาวิทยาศาสตร์การเกษตรไปก่อน เมื่อพร้อมแล้วจึงจะขยายเป็นคณะต่อไป ในปีแรกนี้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประกอบด้วยส่วนราชการดังต่อไปนี้

1. สำนักงานอธิการบดี
2. วิทยาลัยที่หนึ่ง
3. คณะมนุษยศาสตร์
4. คณะสังคมศาสตร์
5. คณะวิทยาศาสตร์

ต่อมาตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2507 ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 81 ตอนที่ 23 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2507 ได้เพิ่มส่วนราชการขึ้นอีกหน่วยหนึ่ง คือ วิทยาลัยที่สอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ในวันที่ 24 เมษายน 2507 ได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้พันเอกพระยาตรีวิสารวาจาดำรง

ตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ ศาสตราจารย์ ดร.บัวเรศ คำทอง รักษาราชการในตำแหน่งรองอธิการบดีและคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ และแต่งตั้ง ศาสตราจารย์ ดร.หม่อมหลวง ดุ้ย ชุมสาย รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะสังคมศาสตร์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และรักษาการในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยที่หนึ่ง และในวันที่ 12 มิถุนายน 2507 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายแพทย์บุญสม มาร์ติน รักษาการในตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายปกครอง

เมื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เริ่มเปิดสอนในวันที่ 18 มิถุนายน 2507 นั้น มีการดำเนินงานแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในกรุงเทพฯ คือมีวิทยาลัยเป็นส่วนราชการหนึ่ง (ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2507) โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาทั้งหลักสูตรปริญญาตรี และหลักสูตรวิทยาลัยควบคู่กันไปตามแนวนโยบายช่วงแรก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ เมื่อครั้งเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2503 ถึงกลางปี พ.ศ. 2506 แต่หลังจากนั้นสภาการศึกษาแห่งชาติรับโอนกิจการไป จึงเป็นเหตุให้นโยบายเดิมของหลักสูตรวิทยาลัยไม่ต่อเนื่องและถูกยกเลิกไปในที่สุด โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2512

วันที่ 24 มกราคม 2508 เป็นวันสำคัญของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ พร้อมด้วยพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัลยาฯ และพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ โดยมีนายกสภามหาวิทยาลัย (ฯพณฯ จอมพลถนอม กิตติขจร) เป็นประธานในการถวายการต้อนรับและกราบบังคมทูลรายงานกิจการและความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งขอพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บรรดาข้าราชการ และนักศึกษา

พ.ศ. 2508 โอนคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์มาสังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และยังสามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพแขนงอื่น โดยจัดในรูปภาควิชา สังกัดในคณะแพทยศาสตร์ คือ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ภาควิชาทันตแพทยศาสตร์ ภาควิชาเภสัชศาสตร์ และภาควิชาเทคนิคการแพทย์

พ.ศ. 2510 จัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ขึ้น โดยขยายงานมาจากภาควิชาวิทยาศาสตร์การเกษตร ในคณะวิทยาศาสตร์

พ.ศ. 2511 จัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์

พ.ศ. 2512 จัดตั้งโครงการศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร สังกัดอยู่ใน
สำนักงานอธิการบดี

พ.ศ. 2513 จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์

พ.ศ. 2515 จัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์
โดยยกฐานะจากภาควิชาทันตแพทยศาสตร์ ภาควิชาเภสัชศาสตร์และภาควิชาพยาบาลศาสตร์
ในคณะแพทยศาสตร์ขึ้นเป็นคณะ

พ.ศ. 2517 เมื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งมาครบทศวรรษที่หนึ่ง (10 ปี) มีส่วนราชการ
เพิ่มขึ้นอีก 7 หน่วยงาน ดังนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์
2. คณะแพทยศาสตร์
3. คณะเกษตรศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์
5. คณะทันตแพทยศาสตร์
6. คณะเภสัชศาสตร์
7. คณะพยาบาลศาสตร์

ในภาคการศึกษาที่หนึ่งของปีเดียวกันนี้ คณะวิทยาศาสตร์ได้เปิดทำการสอนนักศึกษา
ในระดับปริญญาโท เป็นคณะแรก (คณะแพทยศาสตร์ได้เปิดสอนปริญญาโท ตั้งแต่ พ.ศ.2506
แต่เป็นการทำร่วมกับมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เพิ่งมาเปลี่ยนเป็นงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เมื่อ พ.ศ. 2520)

พ.ศ. 2518 จัดตั้งคณะเทคนิคการแพทย์

สำหรับในช่วงท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) คือในปี พ.ศ. 2519
มหาวิทยาลัยได้มีการขยายการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยขึ้น

เพื่อเป็นหน่วยประสานงานด้านการเรียนการสอน และด้านมาตรฐานหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษาเป็นการรองรับการขยายตัวของคณะต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีการเปิดสอนในระดับที่

สูงกว่าปริญญาตรีในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 4 และจัดตั้งสำนักหอสมุดขึ้นเพื่อบริการด้านวัสดุตำรา แก่คณาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อวิจัย และ หน่วยงานสนับสนุนวิชาการรวม 3 หน่วยงาน คือ

1. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ (พ.ศ. 2521)
2. สถาบันวิจัยสังคม (พ.ศ. 2524)
3. สำนักบริการคอมพิวเตอร์ (พ.ศ. 2524)

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) คือ ในปี พ.ศ. 2526 ได้มีการจัดตั้ง คณะวิจิตรศิลป์

พ.ศ. 2527 เมื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งมาครบทศวรรษที่ 2 (20 ปี) มีส่วนราชการเพิ่มขึ้นอีก 7 หน่วยงาน รวมเป็น 18 หน่วยงาน

พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นช่วงต้นแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 6 (2530-2534) ได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน เพื่อการวิจัยเพิ่มขึ้นอีก 1 หน่วยงาน คือ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งเป็นปีที่มหาวิทยาลัยมีอายุครบรอบ 25 ปี ได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน เพิ่มขึ้นอีก 2 หน่วยงาน คือ สำนักทะเบียนและประมวลผล และสำนักบริการวิชาการ

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีส่วนราชการทั้งสิ้น 25 ส่วนราชการ คือ

1. สำนักงานอธิการบดี
2. คณะเกษตรศาสตร์
3. คณะทันตแพทยศาสตร์
4. คณะเทคนิคการแพทย์
5. คณะพยาบาลศาสตร์
6. คณะแพทยศาสตร์
7. คณะเภสัชศาสตร์
8. คณะมนุษยศาสตร์
9. คณะวิจิตรศิลป์
10. คณะวิทยาศาสตร์

11. คณะวิศวกรรมศาสตร์
12. คณะศึกษาศาสตร์
13. คณะสังคมศาสตร์
14. คณะอุตสาหกรรมเกษตร
15. คณะสัตวแพทยศาสตร์
16. คณะบริหารธุรกิจ
17. คณะเศรษฐศาสตร์
18. บัณฑิตวิทยาลัย
19. สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
20. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ
21. สถาบันวิจัยสังคม
22. สำนักทะเบียนและประมวลผล
23. สำนักบริการคอมพิวเตอร์
24. สำนักบริการวิชาการ
25. สำนักหอสมุด

3.4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.4.1 ประวัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปีพุทธศักราช 2484 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายและโครงการที่จะขยายการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสู่ส่วนภูมิภาค สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่จังหวัดอุบลราชธานี แต่ในระหว่างนั้นได้เกิดสงครามอาเชียบูรพา ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องตัดสินใจเข้าร่วมกับญี่ปุ่นต่อสู้กับพันธมิตร จึงทำให้การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยุติลงในปีพุทธศักราช 2503 รัฐบาลซึ่งมีจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการทบทวนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนี้อีกครั้งหนึ่ง ปีพุทธศักราช 2505 จึงได้มีมติให้จัดตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูง ด้านวิศวกรรมศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ ขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น เสนอชื่อสถาบันแห่งนี้ว่า สถาบันเทคนิคขอนแก่น และเสนอชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า KnonKaen Institute of Technology มีชื่อย่อว่า K.I.T.

ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อสถาบันนี้เป็น มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีหน่วยราชการใดที่จะรับผิดชอบ การดำเนินการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยโดยตรง รัฐบาลจึงได้มีมติให้สภาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในด้านการหาสถานที่จัดร่างหลักสูตร ตลอดจนการติดต่อ ช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ปีพุทธศักราช 2506 คณะอนุกรรมการได้ตกลงเลือกบ้านสีฐานเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยในเนื้อที่ประมาณ 5,500 ไร่ ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 4 กิโลเมตร

ปีพุทธศักราช 2507 สำนักงานจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ ได้รับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรุ่นแรก จำนวนทั้งสิ้น 107 คน โดยแยกเป็นนักศึกษาเกษตรศาสตร์ 49 คน และวิศวกรรมศาสตร์ 58 คน โดยฝากเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน)

ปีพุทธศักราช 2508 คณะรัฐมนตรีมีมติให้เปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามชื่อเมืองที่ตั้งและได้อโอนกิจการจากสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติไปเป็นของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปีพุทธศักราช 2509 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2509 ซึ่งถือเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย และในปีเดียวกันนี้ได้ย้ายนักศึกษาที่ฝากเรียนไว้ที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มาศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นในสถานที่ปัจจุบัน อีกทั้งยังได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัย จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี และนายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นในขณะนั้นได้ประชุมสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น และพิจารณาแต่งตั้งให้

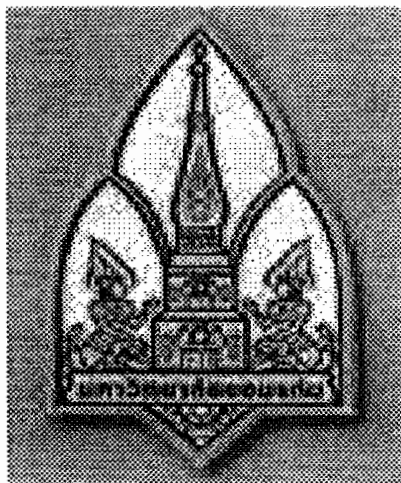
1. ฯพณฯ พจน์ สารสิน เป็นอธิการบดี
2. ศาสตราจารย์พิมล กลกิจ เป็นรองอธิการบดี ผู้รักษาการคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ - อักษรศาสตร์ และผู้รักษาการคณบดีคณะเกษตรศาสตร์
3. ดร.วิทยา เพียรวิจิตร เป็นผู้รักษาการคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในปีเดียวกันนี้ได้ย้ายนักศึกษาที่ฝากเรียนไว้ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มาเรียน ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการในวันที่ 20 ธันวาคม 2510 จึงนับว่าเป็นวันสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอีกวันหนึ่ง

3.4.2 ปณิธานและปรัชญาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นศูนย์รวมทางความคิด สติปัญญาของสังคม และเป็นศูนย์รวมการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่นยึดมั่นในความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับนานาชาติทั่วโลกเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ใกล้ชิดกับกลุ่มประเทศอินโดจีน จึงเป็นสถานบันการศึกษาที่เป็นแหล่งเชื่อมโยงความรู้ทางอินโดจีนอย่างแท้จริง พันธกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงครอบคลุม การบุกเบิกแสวงหาและถ่ายทอดวิทยาการในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วยวิธีการวิจัยและวิเคราะห์อย่างรอบคอบเพื่อเพิ่มโอกาสและเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดี มีชีวิตที่สมบูรณ์โดยคำนึงถึงการประยุกต์ความรู้ความคิดใหม่ ๆ ให้ผสมผสานกับภูมิปัญญาอีสาน เพื่อเอื้ออำนวยให้สามารถเผชิญสภาวะวิกฤตและพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง ให้มีความเป็นอยู่ทางด้านวัตถุและจิตใจดียิ่งขึ้นด้วยความสมดุลและยั่งยืน มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงเป็นกลไกในการพัฒนาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการทุกสาขารวมทั้งการวางรากฐานให้เป็นศูนย์เอกสารและสารสนเทศของภูมิภาคโดยอาศัยความร่วมมือการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ บัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น พึงเป็นผู้ที่ก่อปรด้วย วิทยา จริยา และปัญญาอันสามารถที่จะประยุกต์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ภูมิภาคแก่ประเทศชาติ และขยายสู่ความเป็นสากลต่อไป

3.4.3 สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ รูปพระธาตุพนม ซึ่งเป็นปูชนียสถานอันสำคัญและศักดิ์สิทธิ์แห่งภาคอีสาน ประดิษฐานอยู่เหนือขอนแก่นไม่แก่น สองข้างมีเทวดาอัญเชิญมิ่งขวัญสิริมงคลจากองค์พระธาตุพนมประทานสู่สถาบันแห่งนี้ พื้นหลังแบ่งเป็น 3 ช่อง หมายถึงคุณธรรมของนักศึกษา ได้แก่

1. วิทยา คือ ความรู้ดี
2. จริยา คือ ความประพฤติดี
3. ปัญญา คือ ความฉลาดเกิดแต่เรียนและคิด

3.4.4 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อแรกเริ่มมี 3 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้มีการขยายตัวทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องตลอดมา จนปัจจุบันมีคณะวิชาที่เปิดสอน จำนวน 17 คณะวิชา และเปิดสอนใน 3 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ระดับปริญญาตรี
3. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

1. ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ (งดรับนักศึกษาชั่วคราว)

2. ระดับปริญญาตรี เปิดสอนใน 16 คณะวิชา	จำนวน 62 สาขาวิชา ดังนี้
2.1 คณะเกษตรศาสตร์	จำนวน 10 สาขาวิชา
2.2 คณะวิศวกรรมศาสตร์	จำนวน 8 สาขาวิชา
2.3 คณะศึกษาศาสตร์	จำนวน 4 สาขาวิชา
2.4 คณะพยาบาลศาสตร์	จำนวน 1 สาขาวิชา
2.5 คณะวิทยาศาสตร์	จำนวน 9 สาขาวิชา
2.6 คณะแพทยศาสตร์	จำนวน 3 สาขาวิชา
2.7 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 5 สาขาวิชา
2.8 คณะเทคนิคการแพทย์	จำนวน 2 สาขาวิชา
2.9 คณะสาธารณสุขศาสตร์	จำนวน 3 สาขาวิชา
2.10 คณะทันตแพทยศาสตร์	จำนวน 1 สาขาวิชา

2.11 คณะเภสัชศาสตร์	จำนวน 1 สาขาวิชา
2.12 คณะเทคโนโลยี	จำนวน 4 สาขาวิชา
2.13 คณะสัตวแพทยศาสตร์	จำนวน 1 สาขาวิชา
2.14 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	จำนวน 1 สาขาวิชา
2.15 คณะวิทยาการจัดการ	จำนวน 5 สาขาวิชา
2.16 คณะศิลปกรรมศาสตร์	จำนวน 4 สาขาวิชา

3. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี เปิดสอนในบัณฑิตวิทยาลัย มีดังนี้

3.1 ประกาศนียบัตรบัณฑิต	จำนวน 16 สาขาวิชา
3.2 ปริญญาโท	จำนวน 76 สาขาวิชา
3.3 ปริญญาเอก	จำนวน 18 สาขาวิชา

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังได้เปิดสอนหลักสูตรร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ด้วย ดังต่อไปนี้

หลักสูตรที่สอนร่วมกับสถาบันอื่น

1. หลักสูตรวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ว.ว.) ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดร่วมกับแพทยสภา ระยะเวลาศึกษา 3 ปี เทียบเท่าปริญญาเอก

ลำดับ	ชื่อหลักสูตร/สาขาวิชา	ระดับ	คณะ	สถานภาพ
1.	วุฒิบัตร สาขาวิชาอายุรศาสตร์	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
2.	วุฒิบัตร สาขาวิชาศัลยศาสตร์ออร์โทปิดิกส์	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
3.	วุฒิบัตร สาขาวิชากุมารเวชศาสตร์	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
4.	วุฒิบัตร สาขาวิชาศัลยศาสตร์	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
5.	วุฒิบัตร สาขาวิชาจักษุวิทยา	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
6.	วุฒิบัตร สาขาวิชาสูติศาสตร์ - นรีเวชวิทยา	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
7.	วุฒิบัตร สาขาวิชาวิสัญญีวิทยา	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด
8.	วุฒิบัตร สาขาวิชาศัลยศาสตร์ทรวงอก	เทียบเท่า ป.เอก	แพทยศาสตร์	เปิด

2. โครงการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ลำดับ	ชื่อหลักสูตร/สาขาวิชา	ระดับ	คณะ	สถานภาพ
1.	พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	ปริญญาเอก	พยาบาลศาสตร์	เปิด

3. โครงการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

ลำดับ	ชื่อหลักสูตร/สาขาวิชา	ระดับ	คณะ	สถานภาพ
1.	พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	ปริญญาเอก	พยาบาลศาสตร์	เปิด

วิสัยทัศน์และนโยบายในการบริหารและพัฒนา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2542 – 2545)

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งในเรื่องการศึกษา การวิจัย บริการวิชาการ วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นศูนย์เชื่อมโยงทางวิชาการกับนานาชาติ

นโยบาย

1. นโยบายทั่วไป

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนโยบายที่จะเป็นผู้นำในการให้และจัดระบบการศึกษา สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ สามารถนำและผลิตเทคโนโลยีมาพัฒนามาตรฐาน คุณภาพทางวิชาการ การบริการวิชาการและสังคมให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัย ให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนั้นยังมีนโยบายในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติชอบ ในวงราชการ ส่งเสริมให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการมีวินัยในตนเอง รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชากรของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพชีวิตของการดำรงอยู่ และมีคุณภาพชีวิตของการทำงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. นโยบายเฉพาะด้าน

2.1 มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล

มาตรการ

- 2.2.1 ให้ประชากรของมหาวิทยาลัยได้ทราบถึงกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล
- 2.2.2 ปฏิรูปการบริหารการจัดการให้คล่องตัวทั้งในด้านบุคลากร การเงิน การพัสดุ ระเบียบ คำสั่ง ฯลฯ โดยเน้นประสิทธิภาพความโปร่งใส และตรวจสอบได้
- 2.2.3 ดำเนินการให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัยการบริการแก่สังคม การสารสนเทศ การอนุรักษ์เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม อย่างน้อยที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.2.4 ให้แทรกคุณธรรมและจริยธรรมในทุกขั้นตอนของงานบริหารและงานวิชาการ

2.2 วิชาการ

มาตรการ

- 2.2.1 การประกันคุณภาพการศึกษา เน้นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับนักศึกษา หลักสูตร และคณาจารย์
- 2.2.2 ให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และศึกษาให้สูงขึ้นได้
- 2.2.3 ส่งเสริมการปรับปรุงหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร รวมทั้งรายวิชาอยู่เสมอ
- 2.2.4 ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้สอน ทั้งในการสอนด้วยตนเองและการใช้เทคโนโลยี
- 2.2.5 บริการวิชาการแก่สังคม

2.3 การวิจัย

มาตรการ

- 2.3.1 สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยทั้งด้านพื้นฐาน และประยุกต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยที่ครบวงจรในเรื่องที่เป็นความต้องการของประเทศและหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.3.2 วางนโยบายและความสนใจของแต่ละคณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกัน
- 2.3.3 สนับสนุนให้เกิดการวิจัยที่ทำงานเป็นทีม ทั้งนักวิจัยใหม่และที่มีประสบการณ์แล้ว
- 2.3.4 พัฒนาขีดความสามารถของนักวิจัยให้มีศักยภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

2.4 การสนับสนุนการศึกษา การวิจัย และบริการสังคม

มาตรการ

2.4.1 มีแผนพัฒนาการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้กับการศึกษา การเกษตร

การอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ต่อภูมิภาค

2.4.2 การเป็นศูนย์ของแหล่งความรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศใกล้เคียง

2.4.3 มีแผนการพัฒนาบุคลากรทุกสาขาวิชาการและอาชีพอย่างต่อเนื่อง

3.5 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

3.5.1 ประวัติมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตั้งขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2483 สำนักงานหอการค้าไทย ตึกพาณิชย์ภัณฑ์ ถนนศรีอยุธยา สนามเสือป่า โดยในครั้งนั้นใช้ชื่อ "วิทยาลัยการค้า" เปิดรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีหลักสูตรการศึกษา 6 เดือน และ 2 ปี มีนักศึกษาประมาณ 300 คน หลักสูตรการสอนของวิทยาลัยการค้า นับว่าทันสมัยอย่างยิ่ง เพราะดำเนินตามหลักสูตรของหอการค้าแห่งกรุงลอนดอน แต่วิทยาลัยการค้าเปิดสอนได้เพียง 1 ปี ก็เกิดสงครามมหาเอเชียบูรพาเป็นเหตุให้วิทยาลัยต้องปิดตัวเองเนื่องจากการสงคราม และรัฐบาลต้องการใช้สถานที่เป็นที่ตั้ง สำนักงานประสานงานระหว่างไทยกับญี่ปุ่น วิทยาลัยการค้าปิดไปร่วม 22 ปี กรรมการหอการค้าไทยทุกสมัยได้พยายามเป็นลำดับที่จะรื้อฟื้นวิทยาลัยขึ้นใหม่ จนกระทั่ง พ.ศ. 2506 คณะกรรมการหอการค้าไทยก็ประสบผลสำเร็จในการเปิดวิทยาลัยอีกครั้งในชื่อ "วิทยาลัยการค้า" เช่นเดิม แต่ได้ย้ายอาคารที่ตั้งมาอยู่ที่ ณ ที่ทำการของหอการค้าไทย เลขที่ 150 ถนนราชบพิธ เปิดรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักสูตรการศึกษา 3 ปี ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรการค้าชั้นสูง การเปิดสอนของวิทยาลัยการค้าครั้งนี้ อยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์

8 กรกฎาคม พ.ศ. 2508 ที่ประชุมสภาวิทยาลัยการค้า มีมติให้เปลี่ยนชื่อวิทยาลัยเป็น "วิทยาลัยการพาณิชย์" (College of Commerce of The Thai Chamber of Commerce) ดำเนินการตามเงื่อนไขมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติหอการค้า (พ.ศ. 2509) ที่กำหนดให้หอการค้าไทยมีหน้าที่จัดตั้ง และดำเนินการสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ และในวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2513 คณะกรรมการวิทยาลัยเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุญาตให้หอการค้าไทยจัดตั้ง "วิทยาลัยการพาณิชย์" (College of Commerce) อักษรย่อ "ว.พณ." (C.C.) เปิดสอนหลักสูตร 3 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรใน 7 สาขาวิชา ได้แก่

สาขาวิชาบริหารทั่วไป ธุรกิจระหว่างประเทศ เลขานุการ การตลาด การบัญชี การคลัง การธนาคาร และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับในหลักการให้วิทยาลัยเอกชนดำเนินการสอนได้ในระดับเกินกว่า 3 ปี และวิทยาลัยการพาณิชย์ได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนทั้งหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ทั้ง 7 สาขาวิชา ในวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2516 พร้อมกันนี้วิทยาลัยได้ขอเปลี่ยนชื่อเป็น "วิทยาลัยการค้า" อีกครั้ง ในชื่อภาษาอังกฤษว่า College of Commerce อักษรย่อ "วค" (C.C.)

21 มิถุนายน พ.ศ. 2517 วิทยาลัยการค้าโอนมาสังกัดกับทบวงมหาวิทยาลัยพร้อมกับได้ย้ายมาอยู่ เลขที่ 126/1 ถนนวิภาวดีรังสิต เขตดินแดง อันเป็นสถานที่ตั้งในปัจจุบัน เมื่อวิทยาลัยการค้าปฏิบัติพันธกิจได้อย่างครบถ้วน ตามเงื่อนไขแห่งการเป็นสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2527 ทบวงมหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้เปลี่ยนประเภทสถาบันเป็นมหาวิทยาลัย ในชื่อ "มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย" (The University of Thai Chamber Commerce) อักษรย่อ "มกค" (UTCC)

3.5.2 วัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เพื่อให้การพัฒนากิจการเรียนการสอน และการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ มหาวิทยาลัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

- จัดการศึกษาขั้นปริญญาบัณฑิตให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนากิจการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยส่วนรวมของชาติ โดยคำนึงถึงความพร้อม เอกลักษณะ ศักยภาพของมหาวิทยาลัย และความต้องการกำลังคนของสังคมไทย
- มุ่งให้มหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติภารกิจหลักได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งในด้านมาตรฐานการผลิตบัณฑิต การค้นคว้าวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ
- ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจในความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ และให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความสามารถในระดับนักบริหาร ตลอดจนมีคุณธรรมที่มีใหม่มุ่งแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง

- ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักใช้ความคิดในการวิเคราะห์ และประยุกต์วิชาการให้สอดคล้องกับสภาวะความเป็นจริง และปัญหาทางธุรกิจ ตลอดจนปัญหาสังคมของชาติเป็นส่วนรวม
 - ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหาร และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับมาตรฐาน และคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
- สำหรับการเปิดทำการสอนภาคค่ำนั้น มหาวิทยาลัยมีความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการฝึกสอนภาคค่ำดังนี้

- เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาได้ในภาคปกติได้เข้าศึกษาในภาคค่ำ
- เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ของสถานประกอบการของภาคเอกชน หรือประกอบอาชีพส่วนตัว
- เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหอการค้าไทยที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยขึ้นเพื่อให้บริการทางการศึกษา โดยมีให้มุ่งหวังเพื่อค้ากำไร หรือ แสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลใด หากแต่จัดตั้งเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทางการศึกษาวัตถุประสงค์

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ มหาวิทยาลัยจึงได้วางนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

- ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการผลิตบัณฑิต
 - เพิ่มพูนคุณวุฒิ และประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์ประจำ
 - ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพความต้องการกำลังของประเทศ
 - จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยให้เพียงพอเพื่อช่วยการสอน
 - ส่งเสริมการสอนในภาคปฏิบัติโดยให้นักศึกษาได้ฝึกงานระหว่างปิดภาคเรียน

- ปรับปรุงระบบการบริหาร และจัดสวัสดิการ แก่พนักงานให้เหมาะสม
- สนับสนุนให้คณาจารย์ค้นคว้า และวิจัย ตลอดจนแต่งตำราเพื่อประกอบการสอน
- ขยายการศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยพร้อม และประเทศชาติมีความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาเหล่านั้น
- บริการสังคมโดยจัดหลักสูตรการสอนระยะสั้น เพื่อฝึกอบรมนักธุรกิจในสาขาที่มหาวิทยาลัยมีความพร้อม และเป็นที่ต้องการของสังคมธุรกิจ
- จัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเน้นการสงวนรักษา และเผยแพร่ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ

3.5.3 สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้นำเอาตราของหอการค้าไทยมาปรับปรุงให้เป็นตรามหาวิทยาลัย โดยประกอบด้วยเรือสำเภาคชกัโบบนระลอกคลื่นภายในอาร์มเรียว ซึ่งทั้งหมดจะอยู่ภายในวงกลมที่มีอักษรชื่อของมหาวิทยาลัยทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

“สำเภาคชกั” สำเภาคชกัเป็นสัญลักษณ์ของการค้าขายระหว่างประเทศมาตั้งแต่ออดีตจนถึงปัจจุบัน และสำเภาคชกัเป็นสัญลักษณ์ของเรือสำเภาไทย

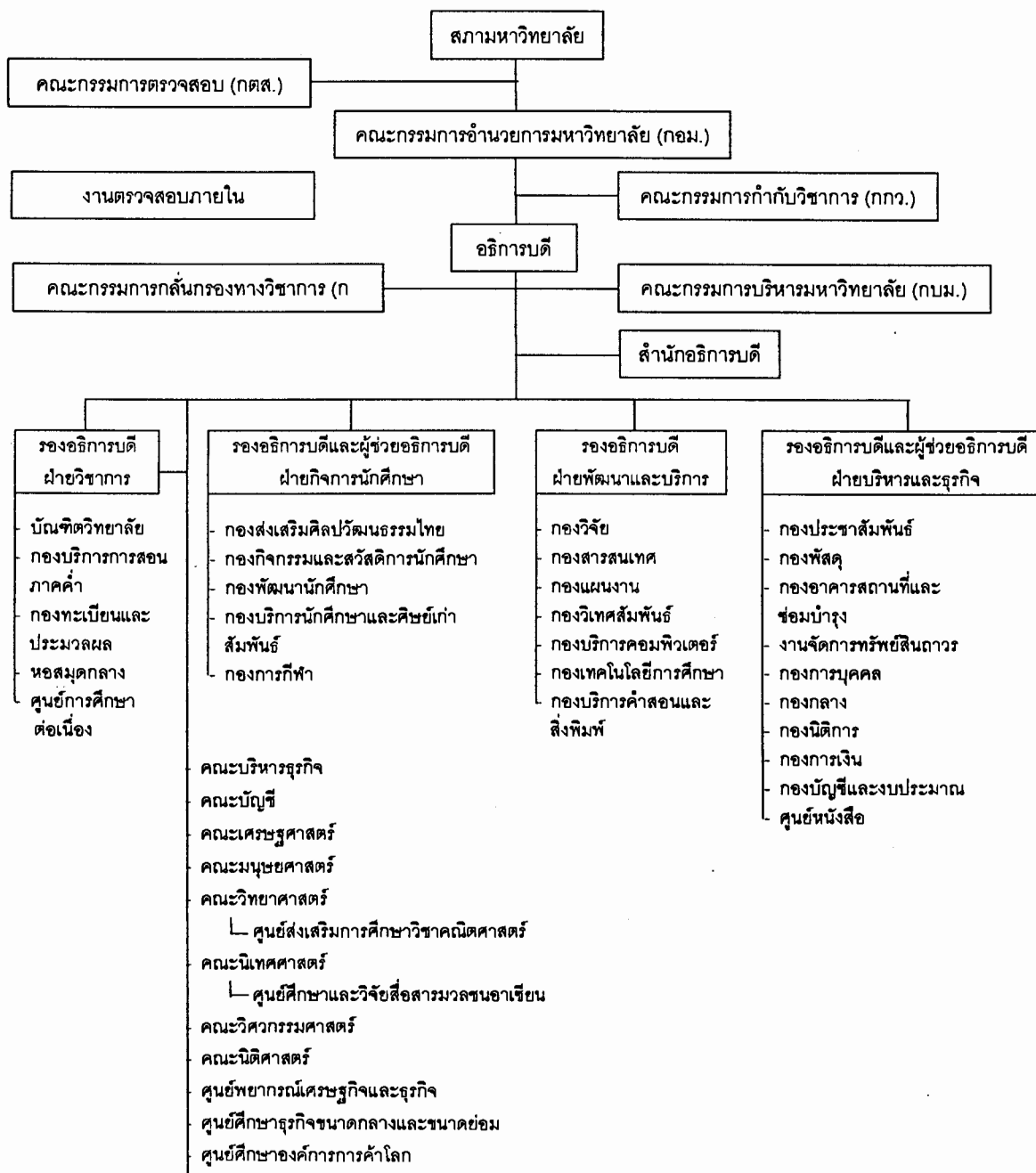
“คลื่น” คลื่นเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งในการเดินเรือสำเภาที่จะสามารถฝ่ากัเรียวคลื่นและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ต้องเป็นสำเภาที่มีนายท้ายเรือที่ชำนาญและมีความวิริยะอุตสาหะ

“อาร์ม” ตราอาร์มมักใช้เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติสำหรับผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน

ความหมายรวมของตรามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จึงหมายถึงสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการธุรกิจ เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์นำไปประกอบอาชีพจนประสบผลสำเร็จในชีวิตตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

3.5.4 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

โครงสร้างองค์การบริหารหน่วยงานมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ปริญญา
บัณฑิต) 8 คณะ 39 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะบริหารธุรกิจ (9 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ● สาขาวิชาการเงิน ● สาขาวิชาการตลาด ● สาขาวิชาการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ ● สาขาวิชาการจัดการสำนักงาน ● สาขาวิชาการจัดการ ● สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ● สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ● สาขาวิชาการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)
2. คณะบัญชี (5 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาการบัญชีการเงิน ● สาขาวิชาการบัญชีต้นทุน ● สาขาวิชาการสอบบัญชี ● สาขาวิชาการบัญชีเพื่อการจัดการ ● สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางการบัญชี
3. คณะเศรษฐศาสตร์ (4 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ● สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ● สาขาวิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ● สาขาวิชาการค้าระหว่างประเทศ
4. คณะมนุษยศาสตร์ (6 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ● สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ● สาขาวิชาวรรณคดีอังกฤษ ● สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ● สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ● สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ

5. คณะวิทยาศาสตร์ (6 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ● สาขาวิชาสถิติประยุกต์ ● สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ● สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การอาหาร ● สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอาหาร ● สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. คณะนิเทศศาสตร์ (4 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาวารสารศาสตร์ ● สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ● สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ● สาขาวิชาการโฆษณา
7. คณะวิศวกรรมศาสตร์ (4 สาขาวิชา)	● สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ● สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ● สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ● สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม
8. คณะนิติศาสตร์	● สาขาวิชานิติศาสตร์

3.6 มหาวิทยาลัยรังสิต

3.6.1 ประวัติมหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยรังสิต ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 161 ไร่ ตำบลหลักหก ถนนพหลโยธิน จังหวัดปทุมธานี ห่างจากท่าอากาศยานดอนเมืองเพียง 3 กิโลเมตร บริเวณรอบข้างมหาวิทยาลัยเป็นชุมชน "เมืองเอก" เนื้อที่ 4,000 ไร่ มหาวิทยาลัยอยู่ในทำเลที่มีสภาพแวดล้อมดีเยี่ยม ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น สนามกอล์ฟ สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส เป็นต้น มีอากาศบริสุทธิ์แจ่มใส เหมาะสำหรับเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาชั้นสูง

มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การออกแบบ และการจัดการเป็นสำคัญ รวมถึงวิชาชีพอิสระที่สามารถสร้างงานของตนเองได้

ความคิดที่จะดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรังสิตมีมานานแล้ว โดยนายประสิทธิ์ อุไรรัตน์ (อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดหลายจังหวัด อดีตผู้ว่าการการทางพิเศษ และอดีตรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ตั้งแต่เมื่อครั้งยังอยู่ในราชการว่าจะรวบรวมบุคคลที่รักใคร่ชอบพอสรางกิจกรรมขึ้นอย่างหนึ่งที่จะอำนวยความสะดวกแก่สังคมส่วนรวมได้เต็มที่ โดยได้ตั้งปณิธานไว้ว่า “เราจะสร้างเยาวชนและคนรุ่นใหม่ให้เป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมด้วยวิทยาการ และเพียบพร้อมด้วยจริยธรรม”

คณะผู้ก่อตั้งโครงการมหาวิทยาลัยรังสิต ประกอบด้วย นักการศึกษา นักวิชาการและผู้อำนวยการจากรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่มีความเห็นตรงกันว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศยังไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การออกแบบ และการจัดการ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว มหาวิทยาลัยรังสิตจึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ อย่างชัดเจน ดังนี้

มุ่งเน้นในเรื่องของมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริม พัฒนา หลักสูตร และสาขาวิชาให้สอดคล้องและทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

ส่งเสริมให้มีการศึกษาภาคทฤษฎีควบคู่และสัมพันธ์ไปกับภาคปฏิบัติ ซึ่งนอกเหนือจากการฝึกฝนปฏิบัติงาน หรือการเรียนรู้โดยตรงจากธุรกิจอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการในสาขาที่ตนศึกษาแล้ว ยังมุ่งส่งเสริมให้คณะและสาขาวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรหรือสถานปฏิบัติงานในตัวเอง ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายให้องค์กรเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและยังเป็นการให้บริการชุมชนอีกส่วนหนึ่งด้วย

มหาวิทยาลัยตระหนักดีว่า บัณฑิตทุกคนจำเป็นต้องมีทักษะ หรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะสำหรับระบบธุรกิจสมัยใหม่ อันได้แก่ความรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้นักศึกษาทุกคน ทุกคณะต้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และเน้นความรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน

ในด้านการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างเสริมทัศนคติที่ถูกต้องต่อการศึกษาคือ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความตั้งใจ ใฝ่รู้ และมีความกระตือรือร้นในการศึกษาด้วยตนเองอย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิต นอกจากการจัดสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของมหาวิทยาลัยให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้ให้ความสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอนที่ทันสมัย การจัดเตรียมห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีหนังสือ วารสาร

สื่อผสมต่าง ๆ รวมทั้งซีดีรอม วีดีทัศน์ และบริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้าศึกษาค้นคว้า เป็นรายบุคคล การจัดให้มีอาจารย์ประจำที่มีคุณภาพจำนวนมากพอสำหรับการเรียนการสอนและการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังจัดให้มีทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ จำนวนมาก รวมทั้งทุนกู้ยืม เพื่อการศึกษาของรัฐบาล เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการศึกษามากยิ่งขึ้น

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตการทำงาน และมีพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง มหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน ทั้งด้านดนตรี กีฬา สันทนาการ และการบริการชุมชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักศึกษา ทั้งนี้โดยอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบจะต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุกด้านของชีวิตนักศึกษา ทั้งในเชิงวิชาการ คุณธรรม บุคลิกภาพ พละนาถัยและศิลปะวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งโรงเรียนสอนดนตรี มีสนามฟุตบอล บาสเกตบอล กรีฑาสู่และลาน ฯลฯ เพื่อให้นักศึกษาได้เลือกตามความถนัดและความสนใจ

อนึ่ง มหาวิทยาลัยได้จัดสร้างหอพักนักศึกษา เพื่อเป็นแหล่งหล่อหลอมพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ให้ได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่น การร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการปลูกฝังคุณลักษณะและคุณธรรมต่าง ๆ ตามแนวปรัชญาของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เริ่มดำเนินการเปิดรับนักเรียนรุ่นแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 ในนามของวิทยาลัยรังสิต ต่อมาได้รับการเปลี่ยนประเภทเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2533 โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เป็นองค์ประธานในพิธีสถาปนามหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2533 นับเป็นสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยรังสิต เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 45 สาขาวิชา และในระดับบัณฑิตศึกษา 11 สาขาวิชา

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยรังสิตได้เปิดดำเนินการหลักสูตรนานาชาติ โดยจัดสอนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งปัจจุบันเปิดสอนระดับปริญญาตรี 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาปรัชญา การเมือง และเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม

บริการ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และเตรียมการสำหรับหลักสูตรใหม่ที่จะเปิดสอนเพิ่มเติมทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยรังสิต ยังได้เข้าร่วมโครงการ University Studies Aboard Consortium (USAC) ซึ่งมีมหาวิทยาลัยชั้นนำจากทั่วโลกเข้าร่วมโครงการกว่า 400 แห่ง และมหาวิทยาลัยรังสิตได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนในภูมิภาคเอเชีย

เพื่อมุ่งสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยมุ่งสู่ความเป็นสากลมากขึ้น มหาวิทยาลัยได้ร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันและมหาวิทยาลัยชั้นนำนานาประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ เบลเยียม ฯลฯ ครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน ความร่วมมือกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การทำวิจัย การแลกเปลี่ยนคณาจารย์และนักศึกษา การส่งบุคลากรและนักศึกษาไปฝึกอบรม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเปิดสำนักงานศึกษาต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาที่ต้องการไปศึกษา และหาประสบการณ์เพิ่มเติมยังต่างประเทศ ในบางภาคการศึกษา โดยสามารถโอนหน่วยกิตทั้งหมดมายังมหาวิทยาลัยรังสิตได้

พัฒนาการของมหาวิทยาลัย

- 2529 จัดตั้งมหาวิทยาลัยรังสิต นักศึกษารุ่นแรกมี 2 คณะ คือ คณะพยาบาลศาสตร์ และ คณะบริหารธุรกิจ และจัดตั้งคณะวิทยาศาสตร์ในปีเดียวกัน
- 2530 จัดตั้งคณะเภสัชศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะกายภาพบำบัด คณะนิเทศศาสตร์ และคณะศิลปกรรม
- 2531 จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์
- 2532 จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์
- 2533 ได้รับอนุมัติเปลี่ยนประเภทสถาบันเป็น มหาวิทยาลัย
- 2534 เปิดหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร และสาขาวิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์
- 2536 เปิดหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา ปริญญาตรีสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และโครงการหลักสูตรนานาชาติ
- 2539 จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย 5 ปี และแผนพัฒนาคณะ 5 ปี

- 2540 ปรับโครงสร้างบริหารวิชาการเป็น 4 กลุ่มคณะ ได้แก่ กลุ่มคณะแพทยศาสตร์ และ
วิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะศิลปะ
และการออกแบบ และกลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดหลักสูตร
มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม และสาขาวิชาโครงข่ายคอมพิวเตอร์
และโทรคมนาคม
- 2541 เปิดหลักสูตรใหม่ระดับปริญญาตรี 8 หลักสูตร คือ วิทยาศาสตร์ชีวการแพทย์
คอมพิวเตอร์อาร์ต ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์
และการจัดการสารสนเทศ และหลักสูตรใหม่ระดับปริญญาโท 4 หลักสูตร คือ
นิเทศศาสตร์องค์รวม การออกแบบชุมชนเมืองและชนบท โครงข่ายโทรคมนาคม
และศิลปมหาบัณฑิต
- 2542 เปิดคณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และแยกสาขาวิชาการจัดการโรงแรมและ
สาขาวิชาการท่องเที่ยว มาเป็นคณะอุตสาหกรรมบริการ
- 2543 จัดตั้งวิทยาลัยนานาชาติ

3.6.2 วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยรังสิต

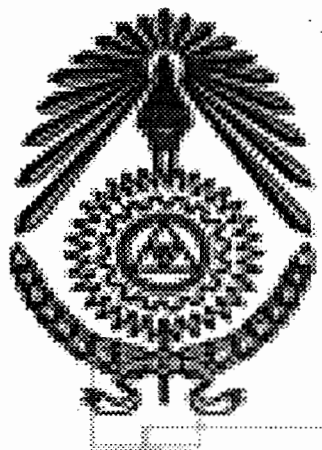
การจัดตั้งมหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่มุ่งมั่นความเป็นเลิศในทางวิชาการ โดยมุ่งผลิต
บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถสูง รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาความรู้
ความสามารถนั้นให้เกิดความชำนาญ รู้จักใช้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องทั้งของ
ตนเองและส่วนรวม มีความกระตือรือร้นที่จะร่วมรับผิดชอบต่อการแก้ปัญหาสังคม
2. เพื่อพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น โดยสนับสนุนงานศึกษาค้นคว้าและ
งานวิจัย รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และความเห็นในหมู่นักวิชาการ
และผู้สนใจใฝ่รู้โดยทั่วไป
3. เพื่อให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยเน้นที่จะใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่มีอยู่ใน
แวดวงการศึกษา ให้สามารถรับใช้และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่
ประเทศชาติได้โดยแท้จริง
4. เพื่อปลูกฝังและก่อตั้งสถาบันหลักทางด้านจริยธรรมในสังคม โดยเป็นศูนย์กลางการ
เผยแพร่แนวความคิดและค่านิยมที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาประเทศ

5. เพื่อส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทย

6. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.6.3 สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิต

ตามวัตถุประสงค์ที่จะสร้างสถาบันอุดมศึกษา ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง เครื่องหมายของมหาวิทยาลัยรังสิต จึงประกอบด้วย กลุ่มสามเหลี่ยม พันเฟือง ดวงอาทิตย์ ช่อชัยพฤกษ์ และปิ่น

กลุ่มสามเหลี่ยม	หมายถึง	ประชาชนทุกหมู่เหล่าที่รวมกันเป็นสังคม
พันเฟือง	หมายถึง	พลังแห่งวิทยาการและเทคโนโลยีทุกแขนง
ดวงอาทิตย์ส่องแสง	หมายถึง	อำนาจ ความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง
ช่อชัยพฤกษ์	หมายถึง	พลังแห่งคุณธรรมและสามัคคีธรรม
ปิ่น	หมายถึง	เป้าหมายอันดั่งามสูงสุดของสังคม

คำขวัญมหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยรังสิต สร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่สังคม

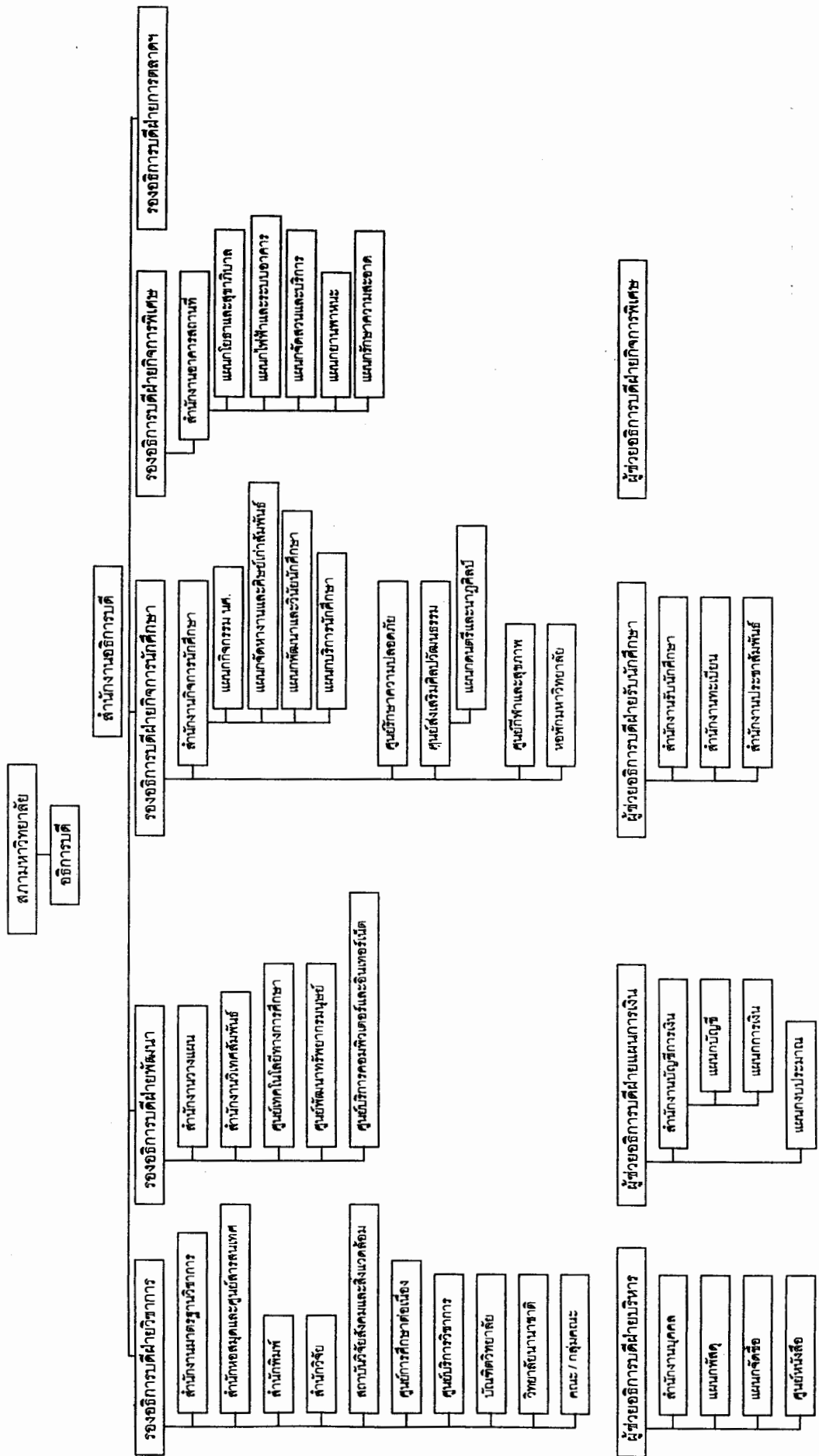
สี่ประจํามหาวิทยาลัย

ฟ้า - บานเย็น

ดอกไม้ประจำสถาบัน

ดอกพะยอม

3.6.4 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยรังสิต

หมายเหตุ สถาบันวิจัยสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ศูนย์วิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 2) ศูนย์วิจัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 3) ศูนย์วิจัยไทยและเอเชียศึกษา 4) ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาชนบท 5) ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.7 มหาวิทยาลัยพายัพ

3.7.1 ประวัติมหาวิทยาลัยพายัพ

สภาคริสตจักรในประเทศไทย มีความมุ่งมั่นมากกว่า 50 ปี ที่จะจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของคริสเตียน แต่ความตั้งใจดังกล่าวต้องหยุดชะงักลงด้วยสาเหตุหลายประการ จนในปี พ.ศ. 2512 เมื่อรัฐบาลออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอุดมศึกษาของเอกชนโดยอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ สภาคริสตจักรในประเทศไทยจึงรื้อฟื้นแนวความคิดที่จะจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2513 โดยจะยกฐานะของสถาบันการศึกษาเดิม คือ โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยแมคคอร์มิค และโรงเรียนพระคริสตธรรมแมคกิลลารีขึ้นเป็นสถาบันอุดมศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยเอกชนของสภาคริสตจักรในประเทศไทยขึ้น เพื่อให้เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ จนในที่สุดได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้จัดตั้งเป็นวิทยาลัยพายัพ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2517 โดยเปิดสอนครั้งแรก ในระดับปริญญาตรี 7 สาขาวิชา และระดับอนุปริญญา 1 สาขาวิชา มีนักศึกษารุ่นแรกทั้งสิ้น 189 คน มาจาก 15 จังหวัด และต่อมาวิทยาลัยพายัพก็ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนประเภทจาก "วิทยาลัย" เป็น "มหาวิทยาลัย" เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 นับเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรก

3.7.2 ปณิธานของมหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกของประเทศ จัดตั้งขึ้นโดยมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อแสดงถึงความรักของพระเจ้า ความเชื่อ ความศรัทธาของมนุษย์ต่อพระเจ้าและความเกื้อกูลซึ่งกันและกันของมนุษยชาติ

มหาวิทยาลัยพายัพ จะยึดมั่นใน "สัจจะ - บริการ" โดยแสวงหาความดีเลิศทางวิชาการ และคุณธรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเห็นแจ้งในสัจจะแห่งชีวิต และจะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการบริการรับใช้สังคม

ผู้ที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยพายัพ จะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง มีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความประพฤติดีงาม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.7.3 สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยพายัพ ใช้อักษรย่อว่า ม.พ.ย. หรือภาษาอังกฤษใช้ชื่อว่า Payap University ใช้อักษรย่อว่า P.Y.U. เครื่องหมายมหาวิทยาลัย เป็นรูปวงกลม ตรงกลางประกอบด้วยวงกลมเล็กสี่วง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของ มนุษย์ วิทยาศาสตร์ และศาสนา ด้านบนวงกลมมีข้อความว่า "มหาวิทยาลัยพายัพ" ด้านล่างมีข้อความว่า "สัจจะ – บริการ" หรือภาษาอังกฤษ "PAYAP UNIVERSITY" และ "TRUTH – SERVICE" อันเป็นปณิธานของมหาวิทยาลัย

สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย คือ ดอกบุนนาค (Mesua Ferrea Linn) ซึ่งมีความหมายดังนี้

ดอกบุนนาคมีสีขาวบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความสะอาด หอมจืด คุณงามความดี ดอกบุนนาคมีกลิ่นหอม ทำให้เกิดความพึงพอใจ เป็นสัญลักษณ์ของการขยายขจร

ชื่อเสียง

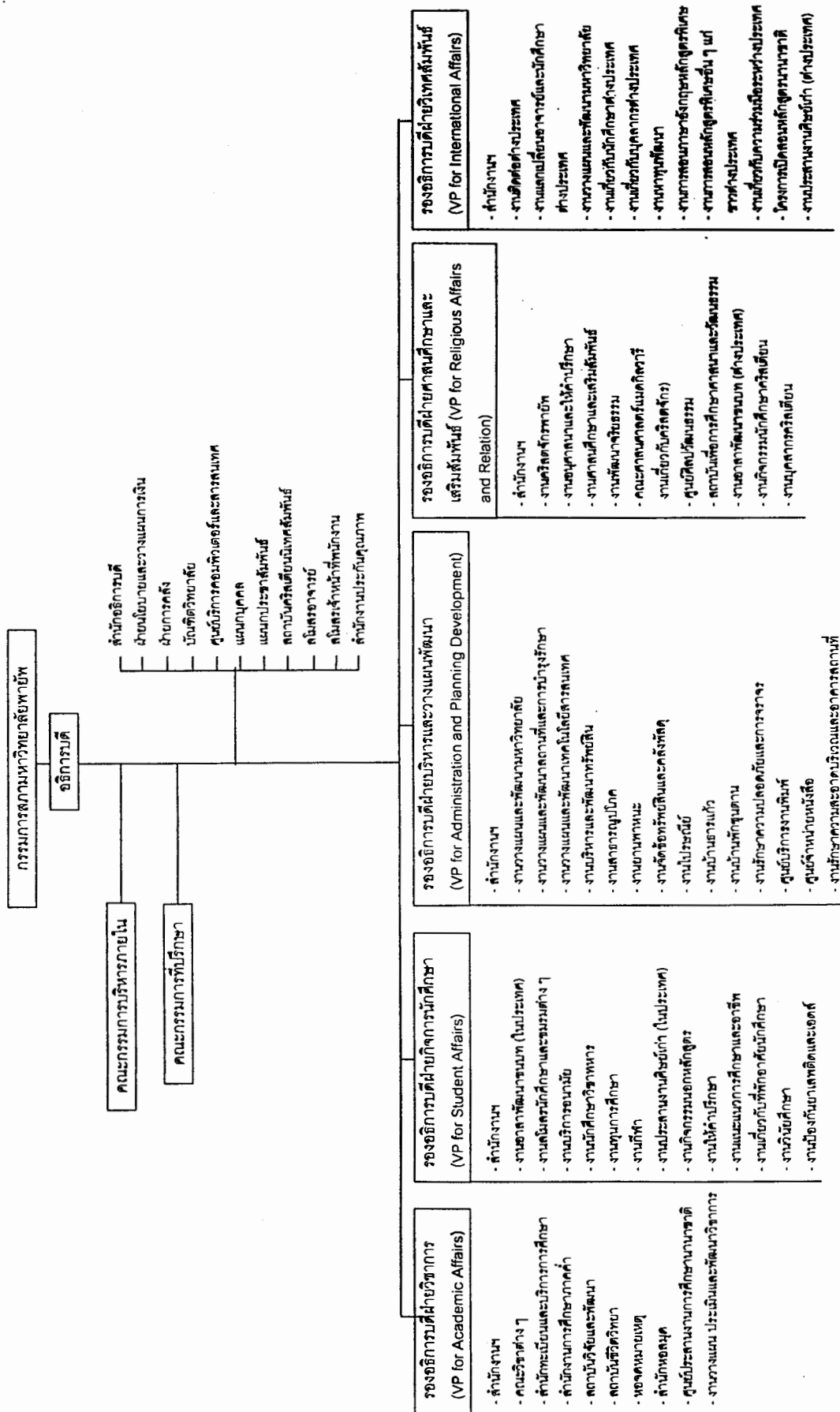
ดอกบุนนาคมีลักษณะเป็นรูปฉัตร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเกียรติศักดิ์อันสูงส่ง คือคุณค่าแห่งชีวิต

ต้นบุนนาคมีสรรพคุณทางรักษาโรค เป็นสัญลักษณ์การรักษาความเจ็บปวดทั้งกายและใจ ซึ่งหมายถึงความรู้และสัจจะ ที่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยพายัพได้รับควรจะเป็นยาที่สามารถรักษาความเจ็บป่วยของสังคม หรือผู้อื่น สามารถที่จะสมานน้ำใจของผู้มีความทุกข์ยาก

ต้นบุนนาคเป็นต้นไม้ที่เลี้ยงยากที่สุด ต้องทะนุถนอมเป็นอย่างดีจึงจะเจริญเติบโตได้ เป็นสัญลักษณ์ของการทำชวนและทำทวย

3.7.4 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ

โครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัยพายัพ

โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยพายัพ แบ่งออกเป็น 3 วิทยาเขตด้วยกันคือ วิทยาเขตแม่คาว, วิทยาเขต แก้วนารัฐ และวิทยาเขตธารแก้ว โดยวิทยาเขตหลักจะอยู่ที่วิทยาเขตแม่คาว

มหาวิทยาลัยพายัพ ปัจจุบันได้แบ่งโครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัยพายัพ ออกเป็นแต่ละฝ่าย โดยขึ้นตรงกับอธิการบดี และรองอธิการบดี 5 ฝ่าย ซึ่งหน่วยงานทั้งหมด ประกอบด้วย คณะวิชาที่เปิดสอนในปัจจุบันมี 9 คณะ 24 สาขาวิชา บัณฑิตวิทยาลัย 1 แห่ง สำนัก สถาบัน ศูนย์ และหน่วยงานอื่น ๆ ดังนี้

คณะวิชาที่เปิดสอน ปริญญาตรี 9 คณะ 24 สาขาวิชา ปริญญาโท 3 หลักสูตร

- บัณฑิตวิทยาลัย
- คณะมนุษยศาสตร์
- คณะสังคมศาสตร์
- คณะบริหารธุรกิจ
- คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร
- คณะวิทยาศาสตร์
- คณะพยาบาลศาสตร์
- คณะนิติศาสตร์
- คณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารี
- คณะเศรษฐศาสตร์

สำนัก

- สำนักงานอธิการบดี
- สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา
- สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา
- สำนักงานการศึกษาภาคค่ำ
- สำนักหอสมุด

สถาบัน

- สถาบันคริสเตียนนิเทศสัมพันธ์
- สถาบันวิจัยและพัฒนา
- สถาบันชีวิตวิทยา
- สถาบันเพื่อการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

ศูนย์

- ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ
- ศูนย์ประสานงานการศึกษานานาชาติ
- ศูนย์บริการงานพิมพ์
- ศูนย์จำหน่ายหนังสือ
- ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

ฝ่าย

- ฝ่ายนโยบายและวางแผนทางการเงิน
- ฝ่ายการคลัง

แผนก

- แผนกประชาสัมพันธ์
- แผนกบุคคล
- แผนกงานทุน

โครงการ

- โครงการต่างประเทศ
- โครงการเพื่อเด็กไทย

อื่น ๆ

- หอจดหมายเหตุ
- ศิษย์เก่า
- พายัพเครดิตยูเนียน

ด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพในด้านปัญญา ความรู้ ความสามารถและคุณธรรม นับจนถึงสิ้นปีการศึกษา 2543 นี้ มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีไปแล้ว 24 รุ่น รวม 16,732 คน ปริญญาโท รวม 260 คน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันมหาวิทยาลัยพายัพเปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ทั้งภาคปกติและภาคค่ำ รวม 9 คณะ 26 สาขาวิชา ระดับปริญญาโทรวม 5 สาขาวิชา มีจำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้น 8,808 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 8,427 คน ระดับปริญญาโท 378 คน นักศึกษาพิเศษ 3 คน นอกจากนี้ยังมีนักศึกษา ชาวต่างประเทศอีก 50 คน มีอาจารย์ประจำรวม 403 คน เป็นอาจารย์ชาวไทย 347 คน อาจารย์ ชาวต่างประเทศ 56 คน และมีอาจารย์พิเศษ 121 คน รวมทั้งมีบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 332 คน มหาวิทยาลัยพายัพได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ เพื่อให้ทันกับพัฒนาการของโลก อาทิ การปรับปรุงหลักสูตร การผลิตตำราและเอกสารประกอบการสอน การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเรียนการสอน การร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา และองค์กรต่างประเทศที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ยังมีโครงการที่จะเปิดสอนหลักสูตรอื่น ๆ ทั้งที่เป็นหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรนานาชาติเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคตอีกด้วย

ด้านการพัฒนาบุคลากร ในปีการศึกษา 2544 มหาวิทยาลัยพายัพได้สนับสนุนให้คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ไปศึกษาต่อและดูงานทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 53 คน เป็นการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี 1 คน ปริญญาโท 26 คน โดยศึกษาในประเทศ 24 คน ต่างประเทศ 2 คน และระดับปริญญาเอก 26 คน โดยศึกษาในประเทศ 5 คน ต่างประเทศ 21 คน นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมการสัมมนา อบรม ดูงาน ที่หน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ได้จัดขึ้นตลอดปีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสบการณ์เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพได้จัดตั้งสำนักประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพ ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และกระแสโลกที่มุ่งเน้นคุณภาพ ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากลให้มากยิ่งขึ้น

ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ ศึกษาวิจัย เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ และเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ปัจจุบันมีผลงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว จำนวน 164 เรื่อง และอยู่ในระหว่างดำเนินการ 16 เรื่อง โครงการวิจัยเหล่านี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพ จากทบวงมหาวิทยาลัยและจากองค์กรภายนอก

ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยพายัพมีหน่วยงานที่ให้บริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนา ศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันชีวิตวิทยา หอจดหมายเหตุ คณะและภาควิชา ที่ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรม สัมมนา การจัดนิทรรศการให้กับหน่วยงานและชุมชนต่าง ๆ การบริการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านกฎหมาย แก่บุคคลทั่วไป การบริการส่งเสริมสุขภาพแก่ชุมชน เป็นต้น ในปีการศึกษา 2544 มหาวิทยาลัยพายัพได้ดำเนินการโครงการที่ให้บริการแก่ชุมชนต่าง ๆ และบุคคลภายนอกแล้วเสร็จทั้งสิ้น 16 โครงการ อาทิ โครงการเสื่อกก โครงการเกษตรกรรมธรรมชาติ โครงการวิจัยเกษตรอินทรีย์ ภาคเหนือตอนบน โครงการฝึกอบรมผู้นำชุมชน โครงการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีโครงการร่วมระหว่างประเทศ โดยจัดทัศนศึกษาดูงานในประเทศไทยให้กับ โซเอะ คอมมูนิตี้ คอลเลจ แห่งประเทศญี่ปุ่น และโครงการประสานงานกลุ่มสภาคริสตจักรในภูมิภาคเอเชีย เป็นต้น

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพมีศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งทำหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น เก็บรวบรวมทำเนียบนักดนตรีพื้นบ้านล้านนา โครงการเยาวชนอาสาวัฒนธรรมด้านยาเสพติด โครงการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างมหาวิทยาลัยพายัพกับ Senzoku Gakuen Junior College โครงการดนตรีวิถีไทย เป็นต้น

3.8 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

3.8.1 ประวัติมหาวิทยาลัย

รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษา เอกชนได้อนุญาตให้จัดตั้งวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยมี นาย मुख วงษ์ชวลิตกุล เป็นผู้รับใบอนุญาต เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2527 นับตั้งแต่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งวิทยาลัยเป็นต้นมา วิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับจนกระทั่งปีการศึกษา 2536 วิทยาลัยได้ดำเนินการเสนอทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อขอเปลี่ยนแปลงประเภทเป็นมหาวิทยาลัยด้วยสภาวิทยาลัย ได้พิจารณาเห็นว่าวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลได้ปฏิบัติภารกิจในเรื่อง

ต่าง ๆ ได้ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐาน เมื่อถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2537 รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอนุญาตให้วิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเปลี่ยนประเภทสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็น มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ชื่อ

(ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อักษรย่อ มว.

(ภาษาอังกฤษ) VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY อักษรย่อ V.U.

ปณิธานมหาวิทยาลัย

จริยธรรม นำปัญญา

3.8.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

วิสัยทัศน์

- มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำในส่วนภูมิภาค ที่มีความทันสมัย
- และมีคุณภาพทางวิชาการ บนพื้นฐานของควมมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม

พันธกิจ

- มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการสร้างงานวิจัยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- การจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ได้เปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละคณะ ในระดับปริญญาตรี 20 สาขาวิชา และเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา 3 หลักสูตร ซึ่งเป็นการช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้เป็นอย่างดี
- ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาพื้นฐานได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยจัดแบ่งเป็นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา โดยมีสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีสถานภาพเทียบเท่าคณะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอน

มหาวิทยาลัยฯ ได้จัดให้มีคณะวิชาต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพ รวมทั้งหมด 7 คณะวิชา กับ 1 สำนักวิชา ดังนี้

1. คณะนิติศาสตร์
2. คณะบริหารธุรกิจ
3. คณะเศรษฐศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์
5. คณะนิเทศศาสตร์
6. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
7. บัณฑิตวิทยาลัย (ทำหน้าที่ประสานงานจัดการศึกษาระดับปริญญาโท)
8. สำนักวิชาศึกษาทั่วไป (จัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไประดับปริญญาตรี)

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ ด้านต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยฯ ได้ปฏิบัติภารกิจหลัก 4 ประการ ประกอบด้วย

ภารกิจด้านการสอนและการผลิตบัณฑิต

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักสูตรระดับปริญญาตรี 7 หลักสูตร ใน 6 คณะวิชา ทั้งหลักสูตร 4 ปี และต่อเนื่อง 2 ปี คือ หลักสูตรนิติศาสตร์ บัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต เศรษฐศาสตร์บัณฑิต วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต นิเทศศาสตร์บัณฑิต และสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ส่วนระดับบัณฑิตศึกษา ได้เปิดสอนระดับปริญญาโท 3 หลักสูตร คือ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการงานวิศวกรรม และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต / M.B.A.

ในการนี้เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรและนักวิชาการในระดับสูง มหาวิทยาลัยจึงได้เตรียมแผนที่จะขยายการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทในอีกหลายสาขาวิชา รวมทั้งมีโครงการร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เพื่อที่จะเปิดสอนในระดับปริญญาเอกทางด้านบริหารธุรกิจและบริหารการศึกษ่อีกด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม คือ เป้าหมายหลักของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ภารกิจด้านการวิจัย

มหาวิทยาลัยฯ ได้ให้ความสำคัญกับการทำงานวิจัย ว่าเป็นภารกิจที่คณาจารย์ต้องถือปฏิบัติควบคู่ไปกับภารกิจด้านการสอน มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งสำนักวิจัยให้เป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะวิชาเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน อำนวยความสะดวกด้านกรวิจัยให้แก่คณาจารย์ทุกคณะวิชาทั้งยังทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยภายนอก มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการ รวมทั้งการวิจัยองค์ความรู้ใหม่และการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

เพื่อให้ภารกิจด้านการวิจัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยได้ตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อเป็นทุนสนับสนุนการวิจัยแก่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอก เพื่อสนับสนุนการวิจัย เช่น ทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ทุนสนับสนุนการวิจัยจากทบวงมหาวิทยาลัย ทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ รวมทั้งทุนสนับสนุนการวิจัยจากองค์การภาคเอกชน

ภารกิจด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของความเป็นสถาบันอุดมศึกษา คือ ภารกิจด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม คือ ศูนย์บริการการศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลได้ทำหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในหลายลักษณะ หลายโครงการ เช่น การจัดอบรมให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล การอบรมกฎหมายน่ารู้สำหรับชาวบ้าน การสัมมนาอาจารย์แนะแนวจากโรงเรียนมัธยมศึกษา การสัมมนาอารยธรรมไทย การให้บริการทางวิชาการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ศูนย์คอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลได้รับการแต่งตั้งจากศูนย์คอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (NECTEC) ให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ให้แก่ข้าราชการตามมติคณะรัฐมนตรี

ภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภารกิจด้านกิจการนักศึกษา

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นภารกิจที่สำคัญที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลได้ถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง โดยมหาวิทยาลัยได้จัดตั้ง สำนักศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ให้เป็นหน่วยงานหลักเพื่อทำหน้าที่ในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งการทำนุบำรุงอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของชาติให้เป็นที่แพร่หลายต่อไป สำนักศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีนโยบายที่จะศึกษาค้นคว้าความเป็นพื้นถิ่นของชาวไทยอีสานและความเป็นพื้นบ้านพื้นเมืองของชาวนครราชสีมาเป็นประการสำคัญ พร้อมทั้งนี้ได้มีการจัดตั้งวงดนตรีพื้นเมืองอีสาน คือ วงดนตรีโปงลาง โดยมีนักศึกษาที่มีทักษะในการแสดงแบบพื้นบ้านอีสานเข้าร่วมแสดงในวงดนตรีโปงลางเป็นจำนวนมาก ในส่วนของภารกิจด้านกิจการศึกษานั้นมหาวิทยาลัยได้จัดตั้งสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อทำหน้าที่จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาโดยเฉพาะคือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัยการพัฒนาบุคลิกภาพ การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงปรารถนา รวมทั้งกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ โดยเน้นกิจกรรมที่มีคุณค่านอกเหนือไปจากความรู้ในบทเรียน โดยได้จัดกิจกรรมในหลากหลายลักษณะ เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นต้น

วัตถุประสงค์หลัก

- เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม
- เพื่อสร้างงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ในระดับภูมิภาคและระดับชาติ
- เพื่อจัดบริการทางวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน และสังคมอย่างต่อเนื่อง
- เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัวและทันสมัย

นโยบาย

- นโยบายการผลิตบัณฑิต : ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมและสอดคล้องกับความเป็นไปทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
- นโยบายการวิจัย : ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยพื้นฐานและ
- วิจัยประยุกต์เพื่อนำไปสู่การ
- พัฒนาชุมชนและประเทศ

- นโยบายการบริการวิชาการและนโยบายการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม : ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดบริการทางวิชาการแก่สังคมรวมทั้งการทำนุบำรุง
- ศิลปวัฒนธรรมและ
- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วม
- นโยบายด้านการบริหาร : พัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความคล่องตัว โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้

3.8.3 สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ใช้เครื่องหมายซึ่งมีรูปร่างเป็นวงกลม มีส่วนโค้งภายในรอบวง 16 วงโค้งต่อเนื่องกัน ถัดเข้ามาตอนบนเป็นชื่อมหาวิทยาลัยเขียนเป็นภาษาไทยว่า "มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล" ภายในวงโค้งตอนล่างเป็นชื่อมหาวิทยาลัยเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า "VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY" ระหว่างชื่อภาษาไทยและชื่อภาษาอังกฤษทั้งสองด้าน มีรูปดอกไม้สี่กลีบเขตรอบกลม อยู่ทั้งสองด้านเนื้อที่ตรงกลางของวงกลมมีรูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีและซุ้มประตูชุมพล กับมีเส้นวงโค้งก้นเมฆอยู่เบื้องหลัง และด้านล่างของวงกลม มีข้อความปรัชญาของมหาวิทยาลัยคือ จริยธรรม

3.8.4 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ปัจจุบันคณะ/สำนัก/ศูนย์ในมหาวิทยาลัยประกอบด้วยดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย
 - สำนักอธิการบดี
 - สำนักศิลปวัฒนธรรม
 - ศูนย์บริการการศึกษา

2. ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย

- คณะบริหารธุรกิจ
- คณะนิเทศศาสตร์
- คณะนิติศาสตร์
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- คณะเศรษฐศาสตร์
- คณะวิศวกรรมศาสตร์
- คณะบัณฑิตวิทยาลัย
- สำนักวิชาศึกษาทั่วไป
- ศูนย์คอมพิวเตอร์
- สำนักทะเบียน
- สำนักวิชาการ
- สำนักบรรณสารและสารสนเทศ

3. ฝ่ายกิจการนักศึกษา ประกอบด้วย

- สำนักกิจการนักศึกษา

4. ฝ่ายวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

- สำนักวิจัย

บทที่ 3

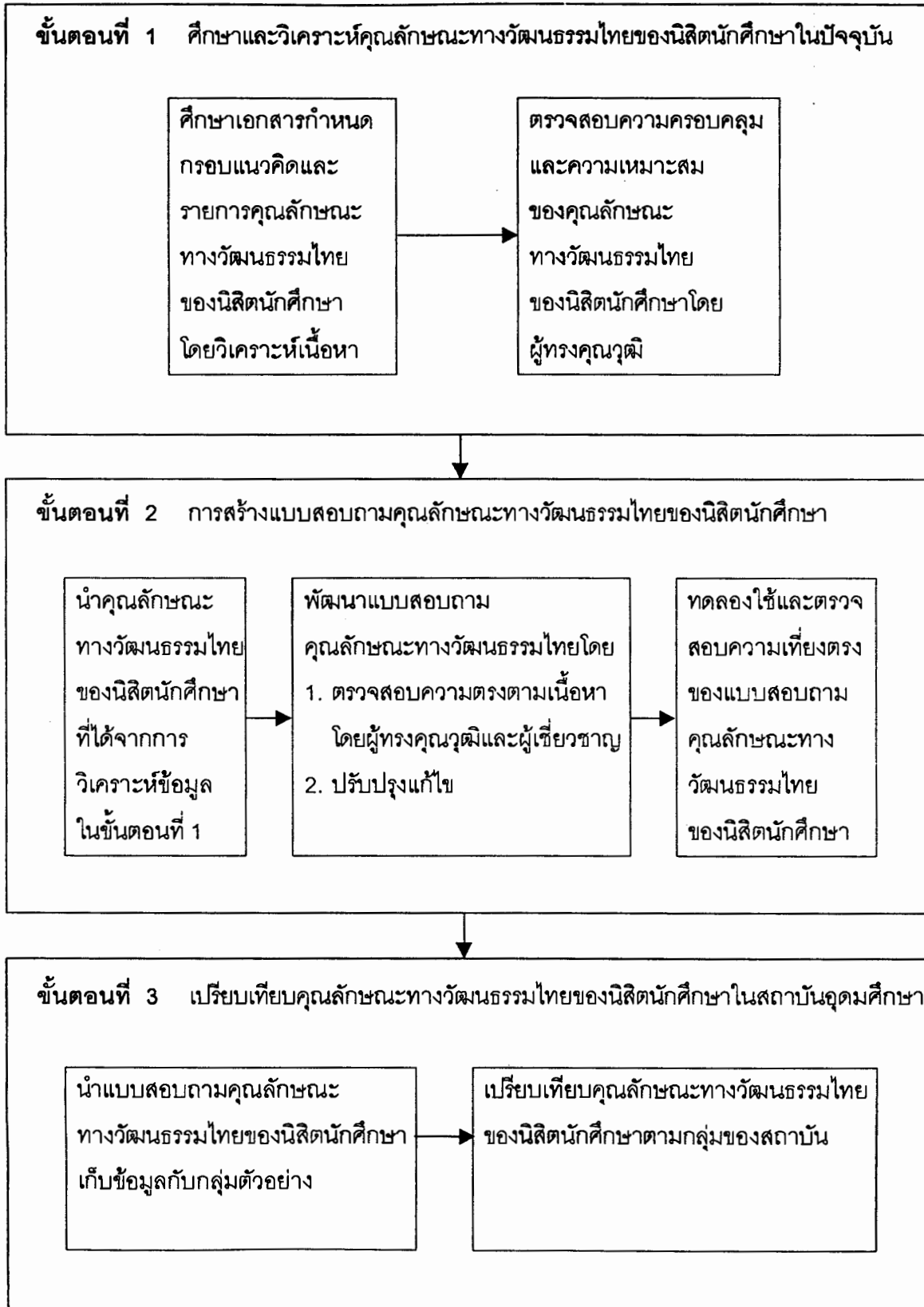
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมี
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ในปัจจุบัน
- ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
- ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษา

จากขั้นตอนทั้ง 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

ในการศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน
ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และรายการคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย จำนวน 30 รายการ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (สุภางค์ จันทวานิช, 2540) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสาร ดังนี้

1.1.1 เป็นเอกสารที่ปรากฏในรูปของบทความ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผลการประชุมสัมมนา ผลการวิจัย คำสอนที่กำหนดหรือเขียนหรือเสนอโดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งปรากฏอยู่ในวารสารวิชาการ หนังสือ สิ่งพิมพ์ รายงานการประชุมสัมมนา รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่น ๆ

1.1.2 คำหรือข้อความที่ปรากฏในเอกสารข้อ 1.1.1 จะปรากฏภายใต้คำหรือข้อความที่บ่งบอกหรือบ่งชี้เกี่ยวกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ได้แก่ คนไทย ลักษณะไทย คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย คุณลักษณะไทยที่พึงประสงค์ วัฒนธรรมไทย ระเบียบสังคมไทย ประเพณีไทย เมืองไทย การพัฒนาวัฒนธรรม การอนุรักษ์วัฒนธรรม

1.1.3 รายชื่อเอกสารที่คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 30 รายการ ดังนี้

- 1.1.3.1 ลักษณะสังคมไทย โดย ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน, 2515
- 1.1.3.2 การทดลองการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่วัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต โดย ชนิตา วัชรวิทย์เกียรติ, 2524
- 1.1.3.3 เมืองไทยของเรา เล่ม 1 โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยสำหรับเยาวชน, 2526
- 1.1.3.4 เมืองไทยของเรา เล่ม 2 โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยสำหรับเยาวชน, 2526
- 1.1.3.5 แนวทางพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียน, วารสารครูปริทรรศน์ โดย วิบูลย์ แซ่มชื่น, 2526
- 1.1.3.6 บทบาทของการศึกษาในการพัฒนาวัฒนธรรม, วารสารวัฒนธรรมไทย โดย เฉลียว มณีเลิศ, 2529

- 1.1.3.7 สังคมไทยกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม, วารสารการศึกษาแห่งชาติ
โดย เป็รื่อง เปลี่ยนสายสืบ, 2529
- 1.1.3.8 มหาวิทยาลัยกับสังคมไทย, วารสารการศึกษาแห่งชาติ
โดย วิทย์ วิศวเวทย์, 2529
- 1.1.3.9 ปัญหาในสังคมไทยกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม, วารสารการศึกษา
แห่งชาติ โดย เป็รื่อง เปลี่ยนสายสืบ, 2529
- 1.1.3.10 รวมเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม โดย พระยาอนุมานราชธน, 2531
- 1.1.3.11 พื้นฐานวัฒนธรรมไทย โดย ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา, 2532
- 1.1.3.12 วัฒนธรรมกับการพัฒนา โดย พระเทพเวที (ปยุตต์ ปยุตโต), 2532
- 1.1.3.13 ภาษากับวัฒนธรรม โดย ผศ.ทิพย์สุดา นัยทรัพย์, 2535
- 1.1.3.14 สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม:ครอบครัว:ศาสนา ประเพณี
โดย รศ.สุพัตรา สุภาพ, 2536
- 1.1.3.15 วัฒนธรรมและประเพณีไทย
โดย ท่านผู้หญิง พัว อนุรักษ์ราชมณฑเียร, 2536
- 1.1.3.16 ปัจจัยต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา
ในประเทศไทย, เอกสารประกอบโครงการประชุมวิชาการเรื่อง
“บทบาทอาจารย์ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม”
โดย ดร.สมหมาย จันทรเรือง, 2537
- 1.1.3.17 ในหลวงกับวัฒนธรรม, เอกสารประกอบโครงการประชุมวิชาการ
เรื่อง “บทบาทอาจารย์ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม”
โดย ท่านผู้หญิง สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา, 2537
- 1.1.3.18 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา, เอกสาร
ประกอบโครงการประชุมวิชาการเรื่อง “บทบาทอาจารย์ในการ
ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม”
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ, 2537
- 1.1.3.19 เพื่อความเข้าใจวัฒนธรรม โดย ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2538
- 1.1.3.20 การศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านวัฒนธรรม, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
โดย นางนิรมล หันหาบุญ, 2538

- 1.1.3.21 การพัฒนารวมศึกษา กระบวนการบริหาร และจัดการพัฒนารวม, เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อจัดทำแผนการศึกษาและการพัฒนารวมฉบับที่ 1 โดย กระทรวงศึกษาธิการ, 2538
- 1.1.3.22 มองสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ โดย สรัญญา พาณิชย์กุล, 2538
- 1.1.3.23 พัฒนารวมและพฤติกรรมของไทย โดย ผศ.วิเชียร รักการ, 2539
- 1.1.3.24 พัฒนารวมไทยในกระแสโลกาภิวัตน์, วารสารพัฒนารวมไทย โดย สมพจน์ จันทร์เที่ยง, 2539
- 1.1.3.25 การวิเคราะห์พัฒนารวมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย, วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต โดย นภาพร แก้วนิมิตชัย, 2539
- 1.1.3.26 ทศวรรษสืบสานพัฒนารวมเพื่อการพัฒนา, วารสารพัฒนารวมไทย โดย แดงด้อย มาลี, 2540
- 1.1.3.27 พัฒนารวมไทยกับขบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม โดย ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2540
- 1.1.3.28 พัฒนารวมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์ โดย ฯพณฯ เปรม ติณสูลานนท์, 2540
- 1.1.3.29 วิสัยทัศน์ประเทศไทยด้านการศึกษา สังคม พัฒนารวมและศาสนา มุมมองของสมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย โดย สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย, 2541
- 1.1.3.30 ความเข้มแข็งของสังคมไทย การลงทุนทางพัฒนารวมไทย, วารสารพัฒนารวมไทย โดย ชะวัชชัย ภาคินธู, 2541

1.2 นำกรอบแนวคิดและรายการคุณลักษณะทางพัฒนารวมไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนารวมและผู้เชี่ยวชาญด้านอุดมศึกษา จำนวน 8 คน (ภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของรายการคุณลักษณะทางพัฒนารวมไทย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นแล้วให้คงรายการคุณลักษณะไว้ หรือให้ตัดออกและให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยส่งกรอบแนวคิดและรายการคุณลักษณะทางพัฒนารวมไทยของนิสิตนักศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญก่อน แล้วจึงไปพบสัมภาษณ์ความคิดเห็น ทั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1.2.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนารวม และมีประสบการณ์การทำงานด้านพัฒนารวมไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน

1.2.2 เป็นนักวิชาการอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ด้านพัฒนานิสิตนักศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

2.1 นำผลที่ได้จาก 1.2 แล้วนำรายการคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยพัฒนาเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา โดยปรับรายการคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาแต่ละรายการให้เป็นพฤติกรรมในการประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา เป็นลักษณะการประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และนำแบบสอบถามไปตรวจสอบประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการอุดมศึกษา จำนวน 10 คน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Validity) ทั้งนี้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบประเมิน ดังนี้

2.1.1.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม และมีประสบการณ์การทำงานด้านวัฒนธรรมไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน

2.1.1.2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านนิสิตนักศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน

2.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ การแก้ไขข้อความที่ซ้ำซ้อน ปรับภาษาที่ใช้ให้อ่านเข้าใจง่าย โดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ได้แบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก ก)

2.2.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษา จำนวน 4 ข้อ

2.2.2 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี จำนวน 34 ข้อ ประกอบด้วย ความกตัญญูรู้คุณ 5 ข้อ การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง 6 ข้อ การรักษาความยุติธรรม 4 ข้อ การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ 7 ข้อ การรักษาคำพูด 4 ข้อ การเป็นคนมีเหตุผล 8 ข้อ

2.2.3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี จำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วย การรู้จักใช้สิทธิ 4 ข้อ การเคารพกฎหมาย 5 ข้อ การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน 7 ข้อ การมีวินัย 7 ข้อ

2.2.4 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี จำนวน 21 ข้อ ประกอบด้วย การรักษาจรรยาบรรณวิชาชีพและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ 9 ข้อ การวางตัว 7 ข้อ การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5 ข้อ

2.2.5 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน จำนวน 10 ข้อ

2.2.6 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน จำนวน 9 ข้อ

2.2.7 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา จำนวน 5 ข้อ

2.2.8 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย จำนวน 8 ข้อ

2.2.9 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง จำนวน 6 ข้อ

2.2.10 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา จำนวน 11 ข้อ

2.2.11 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จำนวน 13 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 80 คน ในภาคต้น ปีการศึกษา 2544 แล้วจึงนำผลที่ได้จากการทดลองใช้แบบประเมินตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าคงที่ภายในเท่ากับ 0.9674

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน โดยให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองตามแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ดังรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2544 มหาวิทยาลัยจำกัดรับ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 38 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันรัฐบาล 17 แห่ง และสถาบันเอกชน 19 แห่ง จำนวนประชากรทั้งสิ้น 371,127 คน โดยจำแนกมหาวิทยาลัยตามสถานที่ตั้งตามภูมิภาคดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรจำแนกตามมหาวิทยาลัยและสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยตามภูมิภาค

มหาวิทยาลัยของรัฐบาล		มหาวิทยาลัยของเอกชน	
ชื่อมหาวิทยาลัย	ประชากร	ชื่อมหาวิทยาลัย	ประชากร
<u>ภาคกลางและภาคตะวันออก</u>		<u>ภาคกลางและภาคตะวันออก</u>	
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18,091	1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	20,968
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	22,890	2. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	11,075
3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	20,217	3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี มหานคร	8,603
4. มหาวิทยาลัยมหิดล	10,943	4. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	14,259
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	11,527	5. มหาวิทยาลัยรังสิต	11,152
6. มหาวิทยาลัยศิลปากร	6,619	6. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	15,393
7. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	11,898	7. มหาวิทยาลัยสยาม	13,530
8. สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	10,910	8. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	19,645
9. มหาวิทยาลัยบูรพา	7,988	9. มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ	6,690
		10. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	15,135
		11. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	5,446
		12. มหาวิทยาลัยเกริก	1,709
		13. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	3,049
		14. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย	1,009
		15. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	1,402
		16. มหาวิทยาลัยคริสเตียน	1,103

มหาวิทยาลัยของรัฐบาล		มหาวิทยาลัยของเอกชน	
ชื่อมหาวิทยาลัย	ประชากร	ชื่อมหาวิทยาลัย	ประชากร
<u>ภาคเหนือ</u>		<u>ภาคเหนือ</u>	
10. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	17,586	17. มหาวิทยาลัยพายัพ	8,619
11. มหาวิทยาลัยนเรศวร	11,699		
12. มหาวิทยาลัยแม่โจ้	5,705		
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>		<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>	
13. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	14,868	18. มหาวิทยาลัยวงศ์ชวลิตกุล	3,836
14. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	10,967	19. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6,600
15. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	3,389		
<u>ภาคใต้</u>			
16. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	13,377		
17. มหาวิทยาลัยทักษิณ	3,230		
รวม	201,904	รวม	169,223

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเป็นนิสิตศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชนตามภูมิภาค โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาคได้กลุ่มตัวอย่าง 8 มหาวิทยาลัย โดยแต่ละภูมิภาคใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลากชื่อมหาวิทยาลัย ภูมิภาคละ 1 มหาวิทยาลัย ยกเว้นภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 2 มหาวิทยาลัย ส่วนภาคใต้ยกเว้นการสุ่ม เนื่องจากไม่มีมหาวิทยาลัยเอกชนที่สามารถสุ่มตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบได้ ได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยแล้ว สุ่มกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มตามตารางยามาเน่ ให้มีค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,070 คน

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัยและสถานที่ตั้งตามภูมิภาค

มหาวิทยาลัยของรัฐบาล			มหาวิทยาลัยของเอกชน		
มหาวิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	มหาวิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
<u>ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>			<u>ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18,091	390	1. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	19,645	390
2. มหาวิทยาลัยมหิดล	10,943	385	2. มหาวิทยาลัยรังสิต	11,152	385
<u>ภาคเหนือ</u>			<u>ภาคเหนือ</u>		
3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	17,586	390	3. มหาวิทยาลัยพายัพ	8,619	381
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>			<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>		
4. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	14,868	385	4. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	4,279	364
รวม	61,488	1,550	รวม	43,695	1,520

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละสถาบันแล้ว ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจาก 4 กลุ่มสาขาวิชาดังนี้

- ก. กลุ่มสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์
- ข. กลุ่มสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์
- ค. กลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์
- ง. กลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์

3.1.2 เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษา เป็นแบบเติมข้อความและเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ด้านจารีตประเพณี จำนวน 34 ข้อ ด้านขนบประเพณี จำนวน 23 ข้อ ด้านธรรมเนียมประเพณี จำนวน 21 ข้อ ด้านการเรียน จำนวน 10 ข้อ ด้านสังคมและเพื่อน จำนวน 9 ข้อ ด้านศาสนา จำนวน 5 ข้อ ด้านศิลปะและการแต่งกาย จำนวน 8 ข้อ ด้านการเมือง จำนวน 6 ข้อ ด้านการใช้ภาษา จำนวน 11 ข้อ ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จำนวน 13 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) มีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านนั้น
ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านนั้น
ในระดับมาก
- 3 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านนั้น
ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านนั้น
ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านนั้น
ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือถึงอธิการบดีของมหาวิทยาลัยทั้ง 8 สถาบัน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
2. หลังจากได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยแล้ว ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ เจ้าหน้าที่ งานบริการการศึกษา และงานกิจการนิสิตนักศึกษาของแต่ละคณะเพื่อประสานงานในการแจกแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย
3. ในบางคณะวิชาและมหาวิทยาลัยอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองได้ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองในชั้นเรียนของนิสิตนักศึกษาในกรณีที่ไม่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บด้วยตนเอง ผู้ประสานงานในแต่ละสถาบันจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลให้
4. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยแล้ว ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 2,476 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.65 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาที่มีความสมบูรณ์

มหาวิทยาลัย	กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์		กลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ ประยุกต์		รวม
	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	
รัฐบาล									
1. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	อักษร ศาสตร์	91	บัญชี	69	วิทยา ศาสตร์	109	วิศวกรรม ศาสตร์	68	337
2. มหาวิทยาลัย มหิดล	-	-	สังคม ศาสตร์ และ มนุษย ศาสตร์	29	วิทยา ศาสตร์	51	แพทย ศาสตร์ เภสัช ศาสตร์ ทันตแพทย ศาสตร์	21 51 41	193
3. มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	มนุษย ศาสตร์	64	ศึกษา ศาสตร์	49	วิทยา ศาสตร์	88	แพทย ศาสตร์	69	270
4. มหาวิทยาลัย ขอนแก่น	มนุษย ศาสตร์ และสังคม ศาสตร์	112	ศึกษา ศาสตร์	53	วิทยา ศาสตร์	59	เภสัช ศาสตร์	94	318
เอกชน									
5. มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย	มนุษย ศาสตร์	50	บริหารธุรกิจ บัญชี เศรษฐ ศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์	47 42 23 47 39	วิทยา ศาสตร์	72	-	-	320

มหาวิทยาลัย	กลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์		กลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ ปริสุทธิ์		กลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ ประยุกต์		รวม
	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	คณะ	จำนวน แบบ ประเมิน	
6. มหาวิทยาลัย รังสิต	ศิลป ศาสตร์	66	บริหาร ธุรกิจ	89	วิทยา ศาสตร์	80	พยาบาล ศาสตร์	99	334
7. มหาวิทยาลัย พายัพ	มนุษย ศาสตร์	100	นิติศาสตร์	98	วิทยา ศาสตร์	97	วิทยา ศาสตร์ การอาหาร	57	352
8. มหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล	-	-	นิติศาสตร์	42	วิทยา ศาสตร์	46	-	-	352
			นิเทศ ศาสตร์	44					
			บริหาร ธุรกิจ	205					
			เศรษฐ ศาสตร์	15					
รวม		483		891		602		500	2,476

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา นำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1.3.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ด้านสถานภาพ และ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี คณะวิชา และมหาวิทยาลัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ความถี่และหาค่าร้อยละ

3.1.3.2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อประเมินคุณลักษณะ ทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษามีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1970) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ในด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ในด้านนั้นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ในด้านนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้วยสถิติ ทดสอบที (t-test independent) ดังนี้

3.2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชน

3.2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลในภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ

3.2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยของเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยของเอกชน ในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

3.2.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้วยสถิติ ทดสอบเอฟ (f-test) ระหว่างกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ กลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา นำเสนอ
เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารและทำ Key Element

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ตามบริบทของสถาบัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ในปัจจุบัน นำเสนอเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของ
นิสิตศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยของเอกชน โดยนำเสนอ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วนดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่าง
มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน ในภาพรวมทั้งประเทศ

1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่าง
มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน ในภาคเหนือ

1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่าง
มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่าง
มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน ในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารและทำ Key Element

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารทั้งสิ้น 30 รายการ ได้รายการคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย 10 ด้าน คุณลักษณะดังนี้

ตารางที่ 4 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยและการแจกแจงน้ำหนักข้อมูลคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย

การแจกแจงนับความถี่ข้อมูลคุณลักษณะทางด้านวัฒนธรรม

1. วัฒนธรรมด้านจริยธรรม		2. วัฒนธรรมด้านขนบประเพณี		3. วัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี		4. วัฒนธรรมด้านการศึกษา		5. วัฒนธรรมด้านสังคมและเพื่อน	
คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่
1. การมีแนวคิดต่อสังคมอาชีพ	15	1. การมีระเบียบในการคิดและการทำงาน	16	1. การวางตัว	7	1. ให้ความสำคัญของผู้เรียน	23	1. การมีความสัมพันธ์กับสังคมต่าง ๆ	6
2. คุณธรรม	6	2. การเขียนและระเบียบการปรับตัว	13	2. การรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	7	2. ร่วมทำกิจกรรมในการเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร	9	2. การรับผิดชอบต่อสังคม	5
3. กล้ารับผิดชอบ	5	3. การรู้จักปฏิบัติหน้าที่	7	3. การรักษาระเบียบราชการ	3	3. มีเป้าหมายในการเรียนชัดเจน	8	3. การกล้าเผชิญปัญหาต่อสังคม	3
4. เป็นคนมีเหตุผล	5	4. การเคารพกฎหมาย	5	4. การทำความเคารพต่อบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามกาลเทศะ	2	4. การปรับตัวในการเรียน	6	4. การมีทัศนคติที่ดีต่อสังคม	3
5. ตอบแทนผู้มีพระคุณ	3	5. การรู้จักใช้สิทธิ	4			5. มีความซื่อสัตย์ในการเรียน	2	5. การคบหาเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน	2
6. การรักษาคำพูด	2								
7. ความอดทน	2								
8. รักษาความยุติธรรม	1								
รวม	39	รวม	45	รวม	19	รวม	48	รวม	19

6. วัฒนธรรมด้านศาสนา		7. วัฒนธรรมด้านศิลปะ		8. วัฒนธรรมด้านการเมือง		9. วัฒนธรรมด้านการศึกษา		10. วัฒนธรรมด้านการใช้ชีวิตประจำวัน	
คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่	คุณลักษณะ	ความถี่
1. ความเชื่อในหลักศาสนา	10	1. เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญ	8	1. รักษา ศาสนา และพระมหากษัตริย์	12	1. ความภาคภูมิใจที่มีภาษาไทยเป็นภาษาของตนเอง	11	1. ยิ้มง่าย	6
2. การปฏิบัติตามหลักคำสอนศาสนา	10	2. ขอบงานด้านศิลปะทุกสาขา	4	2. มีความเข้าใจบทบาทของตนทางด้านการเมือง	8	2. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามวิธีฟัง พูด อ่าน เขียน	10	2. ให้อภัย ไม่โกรธง่าย	4
3. การเคารพนิกายอื่นที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ	2	3. สะสมของที่ระลึกต่าง ๆ	1	3. มีการแสดงออกที่ถูกต้องในการแสดงความเห็นทางการเมือง	4	3. มีความสามารถในการเรียบเรียงข้อความได้อย่างถูกต้อง มีแบบแผน	2	3. ประหยัด มีอัธยาศัย	2
4. ยึดมั่นเลื่อมใสทั้งด้านคำพูดและปฏิบัติ	7	4. เข้าร่วมการแสดงศิลปะ	1	4. ติดตามข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง ทุกระดับ	2			4. รักษาความสนุกสนาน	1
				5. ใช้สิทธิการออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง	10				
รวม	29	รวม	14	รวม	36	รวม	23	รวม	13

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาตามบริบทของสถาบัน

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 337 คน แบ่งเป็น นิสิตชาย 64 คน นิสิตหญิง 273 คน และ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 231 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 69 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 15 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน (ภาคผนวก ค) คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีที่ควรส่งเสริม คือ การมีแนวคิดต่อสัมมาอาชีพด้านการงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมาย และไม่ขัดต่อศีลธรรม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$) อาจเป็นผลมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ถือกำเนิดจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และมีประวัติยาวนานตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2445 ที่มุ่งผลิตบุคลากรให้รับราชการ จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้นิสิตจุฬาลงกรณ์ได้รับการปลูกฝังให้ภาคภูมิใจในสถาบัน และตั้งมั่นที่จะประกอบอาชีพที่ทำประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา พบว่าสิ่งที่ควรได้รับการปลูกฝังคือ การระมัดระวังคำพูด และการใช้อารมณ์ นอกจากนี้ ยังต้องปลูกฝังให้ไม่ช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ผิดด้วย เนื่องจากคุณลักษณะที่กล่าวมามีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ในความเป็นจริงควรอยู่ในระดับมากหรือมากที่สุด จากผลการตอบแบบสอบถาม พบว่านิสิตมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีสูง คือ รู้จักใช้สิทธิของตน การเคารพกฎหมาย การมีระเบียบในการทำงาน การมีวินัย โดยมีข้อควรส่งเสริมคือ รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อน และทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม และการตรงต่อเวลา เพราะนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตอบแบบสอบถาม คุณลักษณะด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งที่ควรอยู่ในระดับมากหรือมากที่สุด เพราะเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของการใช้ชีวิตนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง นิสิตนักศึกษาต้องรู้จักแบ่งเวลาเนื่องจากการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ในขณะเดียวกันนิสิตนักศึกษายังต้องได้รับการพัฒนาด้านกิจกรรม และสังคมกลุ่มเพื่อน ลักษณะทางวัฒนธรรมทางด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ไม่สูบบุหรี่ไม่ดื่มสุรา และไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน ควรส่งเสริมและปลูกฝังด้านการรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน สังคม และกิจกรรมให้เหมาะสม คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี นิสิตจุฬาลงกรณ์อยู่ในระดับมาก รู้จักวางตัวและแต่งกายชุดนิสิตตามกฎระเบียบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจเป็นเพราะนิสิตที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปี

ที่ 1 ซึ่งมีกฎระเบียบเข้มงวดในการแต่งกายชุดนิสิตเข้าชั้นเรียนด้วย จากผลการตอบแบบสอบถาม ด้านการวางตัวอยู่ในระดับมากเกือบมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประพฤติตนและวางตัวเหมาะสม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น สำหรับคุณลักษณะด้านการเรียนอยู่ในระดับมากมีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ขยัน หมั่นเพียร ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรเสมอ และรู้จักใฝ่รู้ เสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการปลูกฝังให้อยู่ในระดับมาก หรือมากที่สุด เพราะการเรียนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความขยันหมั่นเพียร และการรู้จักใฝ่รู้เฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ เนื่องจากกระแสความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และจำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี เพื่อเฝ้าหาความรู้ อย่างมีขอบเขต การที่นิสิตมีคุณลักษณะด้านการเรียนใน 2 ด้านนี้ในระดับปานกลาง จึงทำให้ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมคุณลักษณะในด้านนี้ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา นิสิตมีคุณลักษณะด้านนี้อยู่ในระดับมาก แต่ในทางกลับกัน การเข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร หรือการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถืออยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษา เคารพ ศรัทธา และเชื่อถือ เลื่อมใสในศาสนาที่นับถือ แต่ไม่มีโอกาสได้เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร หรือปฏิบัติศาสนกิจบ่อยนัก เป็นเพราะนิสิตมีภารกิจด้านการเรียน และมีกิจกรรมมากมายที่ต้อง เข้าร่วม ในด้านการเมืองนิสิตมีความชื่นชมและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในทางกลับกันกิจกรรมการแสดงออกทางการเมือง กลับอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกันกับคุณลักษณะในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการใช้ภาษา นิสิต จุฬาลงกรณ์มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด แต่การใช้ภาษา การเรียบเรียงภาษาและการใช้ภาษาพูด นิสิตประเมินตนเองว่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้ เห็นว่านิสิตจุฬาลงกรณ์มีความสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทยในระดับมากที่สุด แต่การ ปฏิบัติตัวและยังคงมีลักษณะผสมผสานกับวัฒนธรรมใหม่ การใช้ชีวิตประจำวัน พบว่านิสิต จุฬาลงกรณ์ยังคงนิยมรับประทานอาหารไทย และขนมไทย แต่ก็ระมัดระวังไม่รับประทานอาหาร ที่ทำให้อ้วน ใช้เวลาว่างดูโทรทัศน์ และช่วยเหลืองานบ้างพอสมควร

โดยสรุป นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยในระดับมาก และคงความภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษาของตนเอง จึงมีลักษณะโดดเด่นในด้านการมีแนวคิด ในการทำงานอาชีพและด้านการเมือง ในส่วนของการดำเนินชีวิตนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแต่งกายชุดนิสิตที่ถูกต้อง และใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่าง มีความสุขพอสมควร และสิ่งที่นิสิตจะต้องปรับปรุงคือ การรู้จักแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับการเรียน และต้องพัฒนาตนเองในการใฝ่รู้ เฝ้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะจะทำให้ประสบ

ความสำเร็จในการทำงานอาชีพที่คาดหวังไว้ในอนาคต

2. มหาวิทยาลัยมหิดล

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 193 คน เป็นชาย 46 คน และหญิง 147 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 143 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 1 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 34 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 15 คน (ภาคผนวก ค) คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลประเมินตนเองใกล้เคียงกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ การไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาควรได้รับการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์ และสถาบันการศึกษา ต้องมีมาตรการเข้มงวดในการสอบ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคม และช่วยเพื่อนในทางที่ถูกต้อง สำหรับมหาวิทยาลัยมหิดล มีคุณลักษณะด้านรักความสงบและรักสันติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เพียงสถาบันเดียวเท่านั้น สำหรับคุณลักษณะที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) คือ การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม เช่นเดียวกัน ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการรักษาคำพูดและการเป็นคนมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก แต่มีข้อสังเกตว่าคุณลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลางมี 4 ด้าน คือ พูดแต่สิ่งที่จริง และดิงามเท่านั้น ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม ไม่ใช่อารมณ์ และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง และระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลไม่ลุกขึ้นต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคมสอดคล้องกับคุณลักษณะด้านรักความสงบและรักสันติ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการใช้อารมณ์และการระมัดระวังไม่ให้เกิดอารมณ์กับเหตุการณ์ที่เผชิญนั้น นักศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและปลูกฝัง รู้จักข่มใจ เพราะอาชีพที่นักศึกษาจะต้องทำในอนาคตเป็นอาชีพที่ต้องระมัดระวังการใช้อารมณ์และต้องใช้สมาธิ สติ โดยไม่ใช้อารมณ์และความคิดของตนเองเป็นที่ตั้ง ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) โดยมีคุณลักษณะด้านการรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจิวเคราะห์ได้เป็น 2 กรณี คือ นิสิตนักศึกษาทั้ง 2 สถาบัน มีภารกิจในการเรียนมาก ต้องใช้เวลาในการท่องหนังสือ ค้นคว้างานต่าง ๆ จึงไม่สามารถจัดแบ่งเวลาให้กับการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยได้ และในกรณีที่ 2 คือ นิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบันไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เนื่องจากไม่ตรงกับความสนใจและไม่เป็นประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งค่าเฉลี่ยเกือบทุกด้านอยู่ในระดับ 4 หรือใกล้เคียง 4 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็มีผลใกล้เคียงกัน อาจเป็นเพราะนิสิตและนักศึกษาทั้ง 2 สถาบัน ได้ผ่านการอบรมสั่งสอน และปลูกฝังกิริยามารยาท การวางตัวและการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จากพื้นฐานของครอบครัว สัมผัสกับความภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษาที่ทรงคุณค่าและมีประวัติอันยาวนาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมให้คงไว้ไม่ให้สูญสลายไป สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน อยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับด้านการรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน เพราะนักศึกษายังไม่สามารถแบ่งเวลาได้จึงยังไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนได้ ลักษณะดังกล่าว สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมให้นิสิตนักศึกษาสามารถจัดการกับเวลาทั้งในด้านการเรียน การทำกิจกรรม และกิจกรรมส่วนตัวของตนเอง โดยทั้ง 2 สถาบัน เป็นสถาบันที่เป็นที่รู้จักดีในด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ ทำให้นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องทุ่มเทกับการเรียนมาก จนไม่สามารถแบ่งเวลาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ส่วนคุณลักษณะทางด้านสังคมและเพื่อนอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุราในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมกับนิสิตนักศึกษา ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามใกล้เคียงกันกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ นักศึกษามีความศรัทธา เลื่อมใสในศาสนา แต่ในทางปฏิบัตินักศึกษาไม่ค่อยได้มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือได้บ่อยนัก ดังนั้นอาจเป็นข้อสรุปได้ว่า สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาส ได้ปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาของตนด้วย คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านศิลปะและการแต่งกายอยู่ในระดับมาก แต่ในคุณลักษณะด้านการชมศิลปะไทย การแต่งกายด้วยผ้าไทย การชมการแสดงแบบไทย เช่น ลิเก ลำตัด อยู่ในระดับปานกลาง นั้นเป็นเพราะกระแสวัฒนธรรมมีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยค่อนข้างอยู่ในระดับมาก แต่ในด้านการรับรู้และการปฏิบัติตนด้านศิลปะ และการแต่งกายเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ จึงทำให้คุณลักษณะด้านการแต่งกายเปลี่ยนแปลงไป แต่มิได้หมายถึงนักศึกษาไม่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย นั้นเป็นเพราะยุคสมัยและการเปลี่ยนไปของวัฒนธรรมนั่นเอง ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวเองให้เข้ากับยุคสมัยนั่นเอง ในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองจากผลการวิเคราะห์พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมี 3 ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชื่นชมการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา มหากษัตริย์ และไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่ควรได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมให้คงไว้

หรือให้อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านการใช้ภาษานักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลรู้สึกภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณลักษณะด้านการคิดเขียนไทย เรียบเรียงภาษาไทย และเขียนข้อความได้สุภาพไพเราะ ถูกต้องตามหลักภาษา อยู่ในระดับปานกลาง จึงเป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมด้านภาษาไทย คุณลักษณะด้านการไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นด้านที่นิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบันต้องได้รับการปรับปรุงให้ไม่พูดคำสบถ และสถาบันควรกำหนดมาตรการในการดูแลนิสิตนักศึกษาในคุณลักษณะด้านนี้โดยเฉพาะเพื่อส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ในระดับมาก คุณลักษณะด้านการรับประทานอาหารไทยอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลมักรับประทานอาหารไทย และนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ และในระหว่างวัน นักศึกษามีเวลารว่างน้อย จึงมักไม่ออกมารับประทานอาหารจวนต่าง ๆ ข้างนอกมหาวิทยาลัย

โดยสรุป นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลยังคงมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับมาก และใช้ชีวิตตามกระแสที่เปลี่ยนแปลงไปของวัฒนธรรมโดยส่วนใหญ่ยังคงคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยไว้ สำหรับคุณลักษณะด้านการเรียนควรได้รับการส่งเสริมด้านการแบ่งเวลาให้มีเวลาเพียงพอในการทำกิจกรรม และพักผ่อนด้วย สิ่งที่ดีควรได้รับการส่งเสริมคือ การปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาของตนเองด้วย

3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 270 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย 82 คน นักศึกษาหญิง 188 คน และชั้นปีที่ 1 จำนวน 41 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 28 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 67 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 64 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 70 คน (ภาคผนวก ค) คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ โดยคุณลักษณะด้านจารีตประเพณีมีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ อยู่ในระดับปานกลาง และการทำงาน และอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด คุณลักษณะทั้ง 2 นี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ในระดับเดียวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล นอกจากนี้ ยังมี

คุณลักษณะด้านการพูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและดังามเท่านั้น กับการไม่ใช้อารมณ์และความคิด ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง จึงเป็นข้อควรระวังของนิสิตนักศึกษาและควรเป็น คุณลักษณะที่สถาบันอุดมศึกษาควรหามาตรการส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักข่มใจตนเอง โดยอาจ อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับคุณลักษณะด้านขนบประเพณีอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้อง ตามระเบียบมหาวิทยาลัยที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เป็นเพราะมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็น มหาวิทยาลัยที่มีหอพักสำหรับนักศึกษาที่ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอื่น เลยทำให้นักศึกษาใช้ชีวิต ทั้งด้านการเรียน และการพักผ่อนอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ อาจทำให้ไม่เคร่งครัดใน การแต่งกายชุดนักศึกษามากนัก สำหรับคุณลักษณะด้านธรรมเนียมประเพณีทุกข้ออยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 ซึ่งหมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีคุณลักษณะในด้านการมี มารยาทและเคารพต่อบุคคล และสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ การวางตัว การรู้จักรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมให้มีคุณลักษณะด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ต่อไป ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น การ เข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นด้านที่นิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่มักจะอยู่ในระดับนี้ แต่นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีคุณลักษณะด้านการรู้จักแบ่ง เวลาอยู่ในระดับมาก แต่การเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง สถาบันจึงควรส่งเสริมการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการ และความสนใจของนักศึกษา เพื่อสร้าง แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร และสามารถพัฒนาคุณภาพของ นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน อยู่ในระดับมาก โดยมี ค่าเฉลี่ย 4.00 เนื่องจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต้องใช้ชีวิตกับกลุ่มเพื่อนมากกว่า ครอบครัวยุคใหม่ในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ เพราะการใช้ชีวิตในหอพักของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะอยู่ กับกลุ่มเพื่อน ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริม ปลูกฝังทัศนคติในการทำประโยชน์ต่อสังคม และ รับผิดชอบต่อส่วนรวมจะทำให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาในด้านสังคมได้เป็นอย่างดี และ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) แต่มีคุณลักษณะด้านการปฏิบัติศาสนกิจที่อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้าน ศิลปะและการแต่งกาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความ ภาคภูมิใจในงานศิลปะต่าง ๆ ของไทย อยู่ในระดับมากแต่การสนใจชมศิลปะและการแสดงทาง วัฒนธรรมไทย การเที่ยวงานวัด การนิยมแต่งกายด้วยผ้าไหม ชุดไทยต่าง ๆ อยู่ในระดับ

ปานกลาง แต่อย่างไรก็ดี นักศึกษาประเมินตนเองว่านักศึกษาแต่งกายถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม และไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ อยู่ในระดับมาก จึงเป็นข้อควรส่งเสริมคุณลักษณะด้านศิลปะให้กับนักศึกษาด้านศิลปะ การแสดงทางวัฒนธรรมไทย เพราะนักศึกษามีความภาคภูมิใจในงานที่แสดงออกทางศิลปะอยู่ในระดับมาก หากมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีการแสดงพื้นบ้านของไทยให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเข้าชมจะทำให้สร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าและเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยด้านการแสดงศิลปะได้เป็นอย่างดี

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาประเมินให้ตนเองชื่นชมการปกครองของประเทศไทย เกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับในด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยมีข้อนำสังเกตที่ค่าเฉลี่ยของด้านการติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.63$) ในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง จึงเป็นข้อควรส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีพฤติกรรมด้านการติดตามข่าวสารบ้านเมืองให้เพิ่มมากขึ้น เพราะการติดตามรับรู้ข่าวสารจะทำให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์และเข้าใจสภาพปัญหาด้านการเมืองและตระหนักถึงสภาวะของบ้านเมืองที่ต้องรับรู้และแก้ไขเพื่อเป็นการพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะด้านการเมืองมากขึ้น สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันในกรุงเทพมหานคร คือ อยู่ในระดับมาก แต่มี 3 ด้าน ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ คิดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย เขียนเรียงเรียงภาษาได้สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษา และไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม แต่ในคุณลักษณะด้านความภาคภูมิใจในภาษาไทยจะอยู่ในระดับมาก นั่นหมายถึงนักศึกษามีจิตสำนึกในความภาคภูมิใจแต่ในไม่ปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะด้านภาษาตามที่ตนเองภาคภูมิใจ ดังนั้นย่อมต้องมีมาตรการในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยทางด้านการใช้ภาษาให้มากขึ้น โดยเน้นให้นักศึกษามีพฤติกรรมการพูดที่ไม่ใช้คำไม่สุภาพในมหาวิทยาลัย สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษารับประทานไส้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ หรือจานด่วนต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาไม่รับประทานอาหารที่อ่อนง่ายและไม่รับประทานอาหารเสริม และนักศึกษารับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง เพราะส่วนมากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จะพักอยู่ในหอพัก จึงไม่มีโอกาสทานอาหารกับครอบครัวที่บ้าน นั่นคือสภาพวัฒนธรรมของนักศึกษาจึงเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม

4. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 318 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 101 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 217 คน และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 154 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 73 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 16 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน ชั้นปีที่ 5 จำนวน 18 คน

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านจารีตประเพณีอยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะด้านระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครู อาจารย์อยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และไม่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านจารีตประเพณีที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเลย

นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่ตอบแบบสอบถาม สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณีทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะด้านการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.92 ส่วนด้านการมีวินัย คุณลักษณะข้อรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อน และทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลางในข้อนี้เหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งหมด นั้นแสดงว่า ระบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาควรส่งเสริมคุณลักษณะด้านการแบ่งเวลาในการเรียนและการแบ่งเวลาในการทำกิจกรรม เพราะส่วนใหญ่ของนักศึกษามักจะไม่สามารถแบ่งเวลาในการดำเนินชีวิตด้านการเรียน การพักผ่อน การทำกิจกรรมได้ ซึ่งเป็นข้อที่เหมือนกันทุกสถาบัน คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ซึ่งในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันแทบทุกคุณลักษณะ สำหรับข้อที่มีความแตกต่าง คือมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือการรักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น และการพูดคำขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร คือมีค่าเฉลี่ย 4.15 และ 4.30 ตามลำดับ นั้นแสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงค่อนข้างมีคุณลักษณะด้านการอ่อนน้อมถ่อมตนพูดจาสุภาพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรรักษาไว้หรือส่งเสริมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมาก แต่เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะนักศึกษา ยังไม่สามารถแบ่งเวลาในการดำเนินชีวิตได้ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ และข้อมีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงกว่าข้ออื่น จึงเป็นข้อที่ควรส่งเสริมให้นักศึกษาใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะคุณลักษณะในข้อนี้จะทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในอนาคต คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.96 ซึ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีลักษณะคล้ายกัน คือนักศึกษาส่วนมากจะพักอยู่ในหอพักภายใน

มหาวิทยาลัยและใช้ชีวิตส่วนใหญ่กับกลุ่มเพื่อน ๆ และคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้าน ศาสนา นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีลักษณะคล้ายกับทุกมหาวิทยาลัย กล่าวคืออยู่ใน ระดับมาก โดยเข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร ปฏิบัติตามศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยควรส่งเสริมกิจกรรมทางการปฏิบัติศาสนกิจ ของนักศึกษา โดยอาจจัดให้มีกิจกรรมการใส่บาตรทุกวันพฤหัสบดี เป็นต้น คุณลักษณะทาง วัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคุณลักษณะอยู่ใน ระดับมาก โดยมี 3 ด้าน ที่อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดูลีเก ล่าตัด เทียวงานวัด นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ตามโอกาส และนิยมเสื้อผ้าที่ แสดงออกถึงความเป็นไทย ซึ่งทั้งสามข้อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคุณลักษณะเหมือนกับ ทุกสถาบันที่กล่าวมาแล้ว ทำให้สรุปได้ว่า ปัจจุบันวัฒนธรรมด้านศิลปะพื้นบ้านและวัฒนธรรม การแต่งกายของนักศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไป เพื่อปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ ในยุคปัจจุบัน

สำหรับด้านการเมือง นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 โดยมีด้านชื่นชมการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และ เติบโตทุน สถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งคุณลักษณะใน ด้านนี้จะคล้ายกับทุกมหาวิทยาลัย เป็นจุดเด่นของนักศึกษาที่ควรส่งเสริมและแนะนำในการ ปฏิบัติตนด้านการเมืองให้อยู่ในขอบเขต สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา อยู่ในระดับมาก โดยมีคิดและเขียนไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน เรียบเรียงภาษาไทยได้สละสลวย และไม่พูดคำสบถ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งก็คล้ายและใกล้เคียงกับทุกสถาบันที่กล่าวมาแล้ว ทั้งสิ้น แต่คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัย ขอนแก่นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษารับประทานไส้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ และอาหาร ประเภทฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ และจะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย อยู่ในระดับปานกลางทั้งสองด้าน ซึ่งลักษณะด้านนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคุณลักษณะอยู่ในระดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัย อื่น แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย รับประทานอาหารที่บ้าน และ โรงอาหารวันที่มีเรียน อาจเพราะการเดินทางจากมหาวิทยาลัยไปยังแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของ นักศึกษาไม่สะดวกและใช้เวลานาน ทำให้นักศึกษาไม่ออกมาพักผ่อนหย่อนใจระหว่างวันที่มีเรียน

โดยสรุป นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีลักษณะใช้ชีวิตเรียบง่ายในมหาวิทยาลัยเป็น ส่วนใหญ่ และมีคุณลักษณะด้านการแบ่งเวลาที่ดีควรได้รับการปรับปรุง และส่งเสริม และ มหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมด้านการปฏิบัติศาสนกิจในภาพรวม นักศึกษามีคุณลักษณะทาง วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับมาก

5. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 320 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 129 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 191 คน และแบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 24 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 94 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 52 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 128 คน ชั้นปีที่ 5 จำนวน 18 คน (ภาคผนวก ค) คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านจารีตประเพณีอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น การไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ และไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำให้ผิด อยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะด้านระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นข้อที่แตกต่าง และสอดคล้องกับคุณลักษณะด้านไม่ใช้อารมณ์และความคิดเห็นส่วนตัวเป็นที่ตั้ง ถึงแม้จะอยู่ในระดับมากแต่ค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับระดับปานกลาง คือ 3.56 จึงเป็นคุณลักษณะด้านที่ควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักสงบอารมณ์ ช่มใจ มีสติ รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องต่อไป คุณลักษณะด้านขนบประเพณีอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลักษณะด้านการแต่งกายตามสมัยนิยมของนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนที่ค่อนข้างมีฐานะ จึงเป็นที่นิยมการแต่งกายชุดนักศึกษาที่ดัดแปลง ตกแต่งตามสมัยนิยม จากการสังเกตพบว่า นักศึกษาชายจะใส่เสื้อเชิ้ตสีขาวแขนสั้นหรือยาวถึงข้อศอก ปลอยชายเสื้อออกนอกกางเกงโดยชายเสื้อจะมีขอบเป็นลักษณะเอวจัม นักศึกษาหญิงจะใส่เสื้อดีเทลัดข้างหน้า แขนจัม หรือแขนตุ๊กตา แต่ติดสัญลักษณ์ตรามหาวิทยาลัยด้วย แสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยส่วนมากไม่นิยมแต่งชุดนักศึกษาที่ถูกระเบียบของมหาวิทยาลัย

คุณลักษณะด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกข้อ แต่เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยที่กล่าวมาแล้ว คือนอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมีคุณลักษณะด้านการเรียน เช่น ความขยันหมั่นเพียร สามารถปรับตัวในสภาพการเรียน เรียนด้วยความสุขและความพอใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจไม่สามารถแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ จึงเป็นข้อที่ควรส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมให้มากขึ้น ปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมให้อยู่ในความสนใจของนักศึกษา คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อนอยู่ในระดับมากทุกข้อ และคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีคุณลักษณะด้านการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมอยู่ในระดับมาก เป็นข้อที่มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาส

แสดงออกด้านการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้น คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้าน ศาสนา นักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อแตกต่างคือ การปฏิบัติ ศาสนิกชนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับ ปานกลาง จึงเป็นข้อที่ควรส่งเสริมต่อไป สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ การแต่งกาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านนิยมแต่งกายด้วยผ้าไทยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.69$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ด้านการแต่งกายของนักศึกษา ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่อย่างไรก็ดีนักศึกษายังมีความภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกในความเป็นไทยอยู่ในระดับ มาก คือนักศึกษาเห็นคุณค่าของการแสดงรำไทย สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของไทย แต่นักศึกษา จะไม่นิยมฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ เทียบงานวัดที่เป็นศิลปะพื้นบ้าน แม้แต่การแต่งกายด้วยผ้าไทย ก็ไม่เป็นที่นิยมนัก เนื่องจากนักศึกษามีค่านิยมว่าเซ็กซี่ สลวย ไม่เข้ากับยุคสมัยของตนเอง สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง นักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมี คุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือชื่นชมการปกครองใน ระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นคุณลักษณะที่ไม่แตกต่างกันทุก สถาบัน สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมาก โดยมีความภาคภูมิใจในภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุด และเช่นเดียวกับ สถาบันอื่น คือมีคุณลักษณะ 3 ด้าน ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือคิดและเขียนไทยได้ถูกต้อง คิด และเขียนไทยด้วยลายมือสวยงาม และไม่พูดคำสบถถึงแม้ว่าอยู่ในหมู่เพื่อนสนิท

คุณลักษณะด้านการใช้ชีวิตประจำวันมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก โดยมี 2 ด้านที่อยู่ใน ระดับปานกลาง คือจะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย และรับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกาย แข็งแรง ในการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยนั้นมักนิยมรับประทานอาหาร ไล้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ และฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกับนักศึกษาในต่าง จังหวัด และนักศึกษาในสถาบันของรัฐบาล อาจเป็นเพราะสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่อยู่บน ถนนวิภาวดี ซึ่งสะดวกในการคมนาคม และมีอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ดอยู่มากมาย หาซื้อง่าย และสะดวกรวดเร็ว ทำให้นักศึกษาใช้บริการอาหารประเภทนี้เป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังรับประทาน อาหารกับครอบครัวที่บ้าน ช่วยเหลืองานบ้านบ้างและเวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี วีดีโอ เหมือนกับนักศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปในสถาบันอื่น ๆ

6. มหาวิทยาลัยรังสิต

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 334 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 111 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 223 คน และชั้นปีที่ 1 จำนวน 13 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 9 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 122 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 129 คน ชั้นปีที่ 5 จำนวน 21 คน (ภาคผนวก ค) คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่ด้านระลึกถึง บุญคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ อยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะในสองด้านนี้ใกล้เคียงกับทุก มหาวิทยาลัย โดยการมีแนวคิดต่อสัมมาอาชีพด้านการงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้อง ไม่ผิดกฎหมาย และไม่ขัดต่อศีลธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดด้วย สำหรับด้านการรักษาคำพูดและเป็นคนมีเหตุผล ทุกข้อจะอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณีของ นิสิตศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตทุกข้ออยู่ในระดับมาก แต่มีด้านการมีวินัยเรื่องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด อยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว คุณลักษณะทาง วัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 โดยคุณลักษณะด้าน การวางตัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.12 แต่การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ นักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว และคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเช่นเดียวกัน การเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร เสมอจะอยู่ในระดับปานกลาง เป็นคุณลักษณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะเดียวกัน คือ การไม่ เข้าร่วมกิจกรรมทำให้สถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักถึงการพัฒนารูปแบบของกิจกรรมให้ เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา และต้องเป็นรูปแบบที่ตรงกับความสนใจของนักศึกษา ด้วย และคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อนทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา จากผลการตอบแบบสอบถาม นักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิตมีคุณลักษณะเช่นเดียวกับทุกสถาบัน คืออยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการเข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร หรือปฏิบัติศาสนกิจ อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรม ส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาของตนเอง สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้าน ศิลปะและการแต่งกาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคุณลักษณะ 2 ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ คือ การฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด และนิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าไหม คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองอยู่ในระดับมาก และเช่นเดียวกัน คือ ชื่นชม การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อยู่ในระดับมากที่สุด

ในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง ส่วนใหญ่ทุกสถาบันอยู่ในระดับมากที่สุด จึงเป็นข้อควรส่งเสริมให้อยู่ในระดับนี้หรือให้เพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตมีคุณลักษณะคล้ายกับนักศึกษาทั่วไป คือ มีความภาคภูมิใจในภาษาไทยที่เป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ แต่ในทางปฏิบัตินักศึกษามีคุณลักษณะด้านการคิดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา และไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนมอยู่ในระดับปานกลางและเป็นลักษณะแทบทุกสถาบัน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนควรตระหนักถึงการส่งเสริมให้นิสิตและนักศึกษาของตนได้พัฒนาคุณลักษณะด้านการใช้ภาษาไทยทั้งการเขียนและการพูดของนักศึกษา คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตส่วนใหญ่ยังคงเป็นคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย คือ รับประทานอาหารไทย ขนมไทย ร่วมรับประทานอาหารกับครอบครัวที่บ้าน ในขณะเดียวกันก็ยังรับประทานอาหารสมัยใหม่ คือ พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ และอาหารฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตมีคุณลักษณะรักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย ไม่โกรธง่าย อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ 4.12 และนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตมักจะไม่รับประทานอาหารที่ทำให้อ้วนง่าย อยู่ในระดับปานกลาง

7. มหาวิทยาลัยพายัพ

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 352 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 168 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 184 คน และแบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 3 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 104 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 178 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 60 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 7 คน คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพค่อนข้างใกล้เคียงกับนักศึกษาโดยทั่วไป คือ คุณลักษณะด้านจารีตประเพณีส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่มีคุณลักษณะด้านระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และคุณลักษณะด้านการมีแนวคิดต่อสัมมาอาชีวะ ต่อการงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีคุณลักษณะด้านการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง ด้านไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ และไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิดอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีในด้านอื่น ๆ จะอยู่ในระดับมากทั้งหมด สำหรับคุณลักษณะด้านขนบประเพณีก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือทุกข้อจะอยู่ในระดับมากแต่ในส่วนของการมีวินัยจะมี 2 ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือการรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน

พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับมาก แต่มีด้านการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัยผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง อยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว แสดงให้เห็นว่านักศึกษาไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยด้านการแต่งกายชุดนักศึกษาที่ถูกระเบียบ

คุณลักษณะด้านการเรียนพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยยกเว้นการเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และการทำกิจกรรมซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษายังไม่สามารถแบ่งเวลาได้จึงยังไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีข้อที่คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์ หรือคิดทำสิ่งผิด คือมีค่าเฉลี่ย 4.26 และรู้จักคบเพื่อน รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ย 4.14 เป็นเพราะมหาวิทยาลัยพ่ายัพเน้นพัฒนาให้นักศึกษามีน้ำใจและช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังมีความทุกข์ตามปณิธานของมหาวิทยาลัยที่แสดงถึงความรักของพระเจ้า ความเชื่อ ความศรัทธา ความเกื้อกูลกันและกันของมนุษยชาติ จึงทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยพ่ายัพมีคุณลักษณะในด้านนี้ค่อนข้างสูง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ คือ อยู่ในระดับมาก โดยการปฏิบัติศาสนกิจอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยคุณลักษณะด้านภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษามักไม่นิยมเสื้อผ้าที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เสื้อมือฮ่อมหรือการแต่งกายด้วยผ้าไทย จะอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองนักศึกษามหาวิทยาลัยพ่ายัพอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการชื่นชมการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา นักศึกษามหาวิทยาลัยพ่ายัพอยู่ในระดับมาก แต่ด้านการภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุด และมหาวิทยาลัยพ่ายัพเป็นสถาบันที่ไม่มีระดับปานกลางในคุณลักษณะด้านการใช้ภาษาไทย ดังนั้น คุณลักษณะด้านการใช้ภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยพ่ายัพควรส่งเสริมให้คงไว้และเร่งพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป คุณลักษณะด้านการใช้ชีวิตประจำวัน นักศึกษามหาวิทยาลัยพ่ายัพอยู่ในระดับมาก คือ ยังคงลักษณะความเป็นไทย คือ รับประทานอาหารไทยและขนมไทย แต่ก็ยังมีรับประทาน

อาหารพิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ และอาหารจานด่วนบ้าง แต่ก็ยังมีระดับน้อยกว่าอาหารไทย ถ้ามีเรียนจะรับประทานอาหารในโรงอาหาร ยังคงช่วยเหลืองานบ้านในบางโอกาส ด้านการใช้ชีวิตประจำวันจะมีด้านที่มีระดับปานกลางด้านเดียว คือนักศึกษาจะไม่รับประทานอาหารที่อ่อนง่าย ซึ่งด้านนี้จะได้ผลใกล้เคียงกัน

8. มหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุล

จากการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุล พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 352 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 129 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 223 คน และชั้นปีที่ 1 จำนวน 144 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 83 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 101 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 17 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 7 คน คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุลด้านจารีตประเพณีคล้ายกับทุกสถาบัน คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการระลึกถึงบุญคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และการมีแนวคิดต่อสัมมาอาชีพด้านการงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมาย และไม่ขัดต่อศีลธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณลักษณะด้านชนบประเพณีเป็นคุณลักษณะที่นักศึกษามหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุลแตกต่างจากสถาบันในทุกข้ออยู่ในระดับมาก ไม่มีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะด้านการแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อน และทำกิจกรรมที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปานกลาง แต่มหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุลอยู่ในระดับมากที่สุด จึงเป็นข้อที่ควรส่งเสริมสนับสนุนและศึกษาว่านักศึกษามีการใช้เวลา แบ่งเวลาในการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งในสถาบันอื่นจะมีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ ไปมหาวิทยาลัยแต่นักศึกษามหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุลอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะด้านการเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรที่ส่วนมากจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่มหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุลอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะด้านสังคมและเพื่อนอยู่ในระดับมากทุกข้อ

คุณลักษณะด้านศาสนา พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 และนักศึกษามหาวิทยาลัยวงศชวลิตกุลยังเข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากด้วย ซึ่งข้อนี้จะแตกต่างจากทุกสถาบันที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งสิ้น คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกายค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าไหม จึงเป็น

ข้อแตกต่างจากสถาบันอื่น ๆ ทุกสถาบัน เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยกุลยังนิยมศิลปะพื้นบ้านของไทย เช่น ฟังเพลงลูกทุ่ง เทียนวงวัด ดุริยางค์ โนรา ลำตัด และการแต่งกาย นักศึกษาที่ยึดถือธรรมเนียมเดิม ไม่ใส่เสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป อยู่ในระดับมาก ในขณะที่สถาบันอื่น ๆ ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น แต่คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยกุลมีคุณลักษณะใกล้เคียงกับสถาบันอื่น ๆ คือ อยู่ในระดับมาก แต่มีมากที่สุด 2 ด้าน คือ ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเทิดทูนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ คุณลักษณะด้านการใช้ภาษาทุกข้ออยู่ในระดับมาก แต่ด้านความภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยกุลค่อนข้างมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษาได้ดี คุณลักษณะด้านการใช้ชีวิตประจำวันทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีด้านการรับประทานอาหารจานด่วน พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ อยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยกุลมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยค่อนข้างมากกว่าสถาบันอื่น อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยส่งเสริมด้านการรักษาวัฒนธรรมและมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรม เนื่องจากสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีประวัติอันยาวนาน และเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านศิลปะพื้นบ้านหลายสาขา จึงทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยมากกว่าในทุกด้านคุณลักษณะ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานภาพของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน
 ตารางที่ 5 สถานภาพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปี

ข้อ	สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1.1 ชาย	830	33.5
	1.2 หญิง	1,646	66.5
2.	ชั้นปี		
	2.1 ชั้นปีที่ 1	753	30.4
	2.2 ชั้นปีที่ 2	501	20.2
	2.3 ชั้นปีที่ 3	585	23.6
	2.4 ชั้นปีที่ 4	492	19.9
	2.5 ชั้นปีที่ 5	145	5.9

จากตารางที่ 5 สถานภาพของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาหญิงร้อยละ 66.5 เมื่อจำแนกตามชั้นปีพบว่า เป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุดคือ ร้อยละ 30.4 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 คือ ร้อยละ 23.6 และชั้นปีที่ 5 น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 5.9

ตารางที่ 6 สถานภาพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาและมหาวิทยาลัย

ข้อ	สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
3.	กลุ่มสาขาวิชา		
	3.1 สาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์	483	19.5
	3.2 สาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์	891	35.9
	3.3 สาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	602	24.3
	3.4 สาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์	500	20.3
4.	มหาวิทยาลัย		
	4.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	337	13.6
	4.2 มหาวิทยาลัยมหิดล	193	7.9
	4.3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	270	10.9
	4.4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น	318	12.8
	4.5 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	320	12.9
	4.6 มหาวิทยาลัยรังสิต	334	13.5
	4.7 มหาวิทยาลัยพายัพ	352	14.2
	4.8 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	352	14.2

จากตารางที่ 6 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาพบว่ากลุ่มสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์มีมากที่สุดคือ ร้อยละ 35.9 รองลงมาคือ กลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์คือ ร้อยละ 24.3 น้อยที่สุดคือ กลุ่มสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์คือ ร้อยละ 19.5 ส่วนการจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า เป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมากที่สุดจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 14.2 รองลงมาคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคือ ร้อยละ 13.6 น้อยที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมหิดลคือ ร้อยละ 7.9

ตอนที่ 3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

ตารางที่ 7 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตศึกษาด้านจารีตประเพณี (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.95	0.42	มาก
1.1 ความกตัญญูรู้คุณ	4.28	0.54	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.52	0.65	มากที่สุด
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.17	0.77	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.30	0.74	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.16	0.72	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.27	0.75	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.71	0.56	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.61	0.86	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.02	0.88	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	3.98	0.85	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.27	0.97	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.89	0.79	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.52	0.95	มาก

จากตารางที่ 7 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี ประกอบด้วย ความกตัญญูรู้คุณ การกล้ารับผิดกล้าเผชิญต่อความจริง การรักษาความยุติธรรม การมีแนวคิดต่อสัมมาอาชีพ การรักษาคำพูด และการเป็นคนมีเหตุผลพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยจะนำเสนอรายละเอียดในตารางที่ 6-8 ตามลำดับ

ความกตัญญูรู้คุณผู้มีพระคุณอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 คือระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมออยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52 รองลงมาคือ ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.30 และน้อยที่สุดคือ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ มีค่าเฉลี่ยคือ 4.16

สำหรับด้านการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.71 ประกอบด้วยมีกล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 รองลงมาคือ ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.98 น้อยที่สุดคือ ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.27

ตารางที่ 8 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านจารีตประเพณี (n = 2476) (ต่อ)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.04	0.58	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.84	0.79	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.15	0.77	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.39	0.76	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง	3.77	0.77	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.16	0.51	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.95	0.81	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.56	0.67	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.26	0.67	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.20	0.70	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.76	0.90	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.11	0.77	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.25	0.77	มาก

จากตารางที่ 8 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ประกอบด้วยรักความสงบและรักสันติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.39 รองลงมาคือ ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.15 น้อยที่สุดคือ แก้ไขพิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง มีค่าเฉลี่ย 3.77

สำหรับการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 ประกอบด้วยมีการงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมาคือ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน มีค่าเฉลี่ย 4.26 และน้อยที่สุดคือ การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.76

ตารางที่ 9 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านจารีตประเพณี (n = 2476) (ต่อ)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.75	0.63	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.14	0.74	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.67	0.84	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.50	0.83	มาก
26. เลือกล้อคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.70	0.91	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.82	0.57	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.70	0.84	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.17	0.78	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.90	0.78	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.85	0.80	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.52	0.87	มาก
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความตรงเป็นที่ยึด	3.83	0.80	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.58	0.88	มาก
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.97	0.73	มาก

จากตารางที่ 9 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในด้านจารีตประเพณี เรื่อง การรักษาคำพูด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75 ประกอบด้วยต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.14 รองลงมาคือ เลือกล้อคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง มีค่าเฉลี่ย 3.70 และน้อยที่สุดคือ พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น มีค่าเฉลี่ย 3.50

สำหรับการเป็นคนมีเหตุผล อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.82 ประกอบด้วยละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.17 รองลงมาคือ ใช้เหตุผลในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.97 และน้อยที่สุดคือ ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.52

ตารางที่ 10 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านชนบประเพณี (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านชนบประเพณี	3.91	0.48	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.13	0.56	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.11	0.71	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.17	0.70	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.95	0.78	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.31	0.83	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.83	0.64	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.70	0.82	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.80	0.81	มาก
41. ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง	3.97	0.79	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.07	0.77	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.63	1.03	มาก

จากตารางที่ 10 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี ประกอบด้วย การรู้จักใช้สิทธิ การเคารพกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน การมีวินัยพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 โดยจะนำเสนอรายละเอียดในตารางที่ 9-10 ตามลำดับ

การรู้จักใช้สิทธิอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ประกอบด้วย มีใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.31 รองลงมาคือ เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.17 และน้อยที่สุดคือ รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 3.95

การเคารพกฎหมายอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 ประกอบด้วย มีปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.07 รองลงมาคือ ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง มีค่าเฉลี่ย 3.97 และน้อยที่สุดคือ ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล มีค่าเฉลี่ย 3.63

ตารางที่ 11 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านชนบประเพณี (n = 2476) (ต่อ)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.04	0.55	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.21	0.67	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	4.00	0.71	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.79	0.83	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.12	0.81	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	3.98	0.77	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตาม กาลเทศะ	4.01	0.77	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.20	0.73	มาก
2.4 การมีวินัย	3.73	0.61	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่าง เหมาะสม	3.50	0.91	มาก
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงใจและ ปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.88	0.76	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.81	0.84	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.51	0.99	มาก
55. รับผิดชอบหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงาน ตรงเวลา	3.79	0.91	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถว ตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.97	0.86	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.60	0.94	มาก

จากตารางที่ 11 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านชนบประเพณีเรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ประกอบด้วยเมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.21 รองลงมาคือ มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา มีค่าเฉลี่ย 4.12 และน้อยที่สุดคือ ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.79

สำหรับการมีวินัย อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.73 ประกอบด้วยการรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย และในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.97 รองลงมาคือ การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.88 และน้อยที่สุดคือ รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.50

ตารางที่ 12 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านธรรมเนียมประเพณี (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.07	0.48	มาก
3.1 การรักษารรยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.07	0.54	มาก
58. รักษากริยามารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.10	0.74	มาก
59. พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.75	0.90	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.32	0.72	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.28	0.74	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูดายต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.11	0.72	มาก
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก้งทำ	4.13	0.73	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.68	1.05	มาก
65. รักษา มารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.24	0.75	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออกจากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	3.99	1.10	มาก

จากตารางที่ 12 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี ประกอบด้วย การรักษารรยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ การวางตัว การรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 โดยจะนำเสนอรายละเอียดในตารางที่ 11-12 ตามลำดับ

การรักษารรยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 ประกอบด้วยกล่าวคำว่า "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.32 รองลงมาคือ ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.28 และน้อยที่สุดคือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัยผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง มีค่าเฉลี่ยคือ 3.68

ตารางที่ 13 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านธรรมเนียมประเพณี (n = 2476) (ต่อ)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3.2 การวางตัว	4.13	0.53	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.32	0.66	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.11	0.71	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.10	0.76	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.11	0.71	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.15	0.80	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.14	0.76	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	3.99	1.05	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.03	0.58	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.16	0.67	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.11	0.69	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.84	0.77	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.05	0.82	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	3.97	0.79	มาก

จากตารางที่ 13 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่อง การวางตัวอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ย 4.13 ประกอบด้วยแสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.32 รองลงมาคือ ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.15 และน้อยที่สุดคือ ไม่จับมือหรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย 3.99

การรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.03 ประกอบด้วยยอมรับ และให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.16 รองลงมาคือ มีมารยาท ในการรับฟังผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.11 และมีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.84

ตารางที่ 14 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการเรียน (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.64	0.87	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมอ	3.40	1.00	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.79	0.79	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.80	0.82	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.73	0.93	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.80	0.87	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.85	0.85	มาก
86. รู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.63	0.88	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.02	0.80	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.90	0.80	มาก
รวม	3.75	0.62	มาก

จากตารางที่ 14 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75 ประกอบด้วยมีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 รองลงมาคือ ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.90 และน้อยที่สุดคือ นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.40

ตารางที่ 15 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านสังคมและเพื่อน (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.74	0.88	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.63	0.87	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.82	1.18	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	4.13	1.24	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	3.98	0.80	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.77	0.87	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	4.13	1.25	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.17	0.80	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.20	0.73	มาก
รวม	3.95	0.59	มาก

จากตารางที่ 15 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านสังคมและเพื่อน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ประกอบด้วยช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิดอยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.20 รองลงมาคือ รู้จักเลือกคบเพื่อน มีค่าเฉลี่ย 4.17 และน้อยที่สุดคือ หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที มีค่าเฉลี่ย 3.63

ตารางที่ 16 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านศาสนา (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.41	1.08	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.08	0.88	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.08	0.83	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.95	0.80	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.09	0.75	มาก
รวม	3.92	0.64	มาก

จากตารางที่ 16 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านศาสนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 ประกอบด้วยมีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมาคือ เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และยึดมั่นเลื่อมใสในหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.08 และน้อยที่สุดคือ เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร หรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคือ 3.41

ตารางที่ 17 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านศิลปะและการแต่งกาย (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมปราสาท ฯลฯ	4.15	0.87	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย	3.55	1.05	มาก
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดุหนังกลางแปลง	3.16	1.17	ปานกลาง
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.79	1.19	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.14	1.19	ปานกลาง
108. ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล้อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.56	1.15	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.77	1.17	มาก
110. แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.07	0.87	มาก
รวม	3.52	0.73	มาก

จากตารางที่ 17 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านศิลปะและการแต่งกาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.52 ประกอบด้วยภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมปราสาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.15 รองลงมาคือ แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.07 และน้อยที่สุดคือ นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือผ้าไหม ตามวาระโอกาส อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.79

ตารางที่ 18 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการเมือง (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข	4.62	0.69	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	3.98	0.84	มาก
113. เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.56	0.70	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.79	0.90	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.67	0.97	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.29	0.97	มาก
รวม	4.15	0.58	มาก

จากตารางที่ 18 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการเมืองส่วนใหญ่
อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.15 ประกอบด้วยชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.62 รองลงมาคือ เทิดทูน
สถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 และน้อยที่สุดคือ
ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.67

ตารางที่ 19 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ภาษา (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.53	0.69	มากที่สุด
118. พูดย่อภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.72	0.86	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.69	0.86	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.82	0.82	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.76	0.91	มาก
122. คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.41	1.05	ปานกลาง
123. เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.42	0.90	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.62	0.85	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.80	0.91	มาก
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.30	1.11	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.88	0.79	มาก
รวม	3.72	0.58	มาก

จากตารางที่ 19 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ภาษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.72 ประกอบด้วยภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.53 รองลงมาคือ ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.88 และน้อยที่สุดคือ ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30

ตารางที่ 20 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ชีวิตประจำวัน (n = 2476)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทุ ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.38	0.81	มาก
129. รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.96	1.06	มาก
130. รับประทานได้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู๊ดต่าง ๆ	3.50	1.09	มาก
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.06	0.87	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	4.05	0.85	มาก
133. แม้มีภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.78	0.95	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.13	0.84	มาก
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.75	0.91	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.70	1.17	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	4.05	1.02	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.14	1.16	ปานกลาง
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.52	1.11	มาก
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	3.99	1.05	มาก
รวม	3.84	0.49	มาก

จากตารางที่ 20 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 ประกอบด้วยรับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทุ ต้มยำกุ้ง ฯลฯ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.38 รองลงมาคือ รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย น้อยที่สุดคือ จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่ายอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือ 3.14

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 1.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชนในภาพรวมทั้งประเทศ

ตารางที่ 21 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชน

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล		มหาวิทยาลัย เอกชน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.90	0.39	3.99	0.44	-5.36*
1.1 ความกตัญญูรู้คุณ	4.23	0.53	4.32	0.54	-4.30*
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.70	0.51	3.72	0.59	0.87
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.98	0.54	4.08	0.59	-4.45*
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.10	0.48	4.20	0.51	-5.03*
1.5 การรักษาคำพูด	3.67	0.60	3.82	0.64	-5.82*
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.76	0.55	3.85	0.58	-4.12*

จากตารางที่ 21 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 และ 3.90 ตามลำดับ และมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายข้อคุณลักษณะ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 22 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชน

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล		มหาวิทยาลัย เอกชน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี	3.87	0.46	3.95	0.50	-3.88*
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.07	0.54	4.17	0.56	-4.44*
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.80	0.61	3.86	0.65	-2.31*
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	3.98	0.52	4.08	0.56	-4.69*
2.4 การมีวินัย	3.70	0.57	3.74	0.64	-1.86

จากตารางที่ 22 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.87 ตามลำดับ และมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น การมีวินัยที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 23 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชน

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล		มหาวิทยาลัย เอกชน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียม ประเพณี	4.06	0.44	4.08	0.51	-1.05
3.1 การรักษาวรรยามารยาทและเคารพต่อบุคคล และสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.05	0.50	4.07	0.57	-0.93
3.2 การวางตัว	4.12	0.49	4.14	0.55	-0.75
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.55	4.03	0.59	-1.14

จากตารางที่ 23 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย
ของนิสิตนักศึกษาด้านธรรมเนียมประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล โดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.06
ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัย
รัฐบาลทุกรายข้อ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกรายข้อ

ตารางที่ 24 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชน

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล		มหาวิทยาลัย เอกชน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน	3.66	0.58	3.82	0.65	-6.51*
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน	4.02	0.50	3.89	0.64	5.71*
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา	3.89	0.60	3.94	0.67	-2.24*
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ การแต่งกาย	3.48	0.71	3.55	0.75	-2.17*
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง	4.12	0.55	4.17	0.60	-2.23*
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา	3.65	0.53	3.78	0.61	-5.50*
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิต ประจำวัน	3.79	0.45	3.89	0.52	-4.78*

จากตารางที่ 24 มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.66 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ย 4.02 และ 3.89 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.89 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.55 และ 3.48 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.12 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.78 และ 3.65 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.89 และ 3.79 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ

ตารางที่ 25 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย รัฐบาลในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.91	0.38	4.00	0.43	-2.65*
1.1 ความกตัญญูรู้คุณ	4.25	0.51	4.33	0.56	-1.94
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.69	0.49	3.70	0.61	-0.17
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.98	0.53	4.09	0.56	-2.61*
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.10	0.50	4.28	0.49	-4.49*
1.5 การรักษาคำพูด	3.69	0.61	3.77	0.66	-1.62
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.78	0.51	3.84	0.58	-1.32

จากตารางที่ 25 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะทาง วัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.91 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่า มหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือทุกรายข้อ

การรักษาความยุติธรรมและการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ มหาวิทยาลัยรัฐบาลใน ภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ความกตัญญูรู้คุณ การกล้ารับผิดชอบ กล้าเผชิญต่อความจริง การรักษาคำพูดและ การเป็นคนมีเหตุผลมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 26 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
รัฐบาลในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี	3.89	0.44	3.92	0.46	-0.95
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.11	0.51	4.20	0.53	-2.25*
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.81	0.59	3.80	0.62	0.14
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.00	0.53	4.11	0.54	-2.51*
2.4 การมีวินัย	3.70	0.55	3.66	0.63	0.89

จากตารางที่ 26 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และ 3.89 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการรู้จักใช้สิทธิมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.20 และ 4.11 ตามลำดับ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเคารพกฎหมาย มหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.81 และ 3.80 ตามลำดับ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การรู้จักปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงานมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.11 และ 4.00 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การมีวินัย มหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.70 และ 3.66 ตามลำดับ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 27 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
รัฐบาลในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียม ประเพณี	4.06	0.44	4.11	0.47	-1.11
3.1 การรักษากรรยามารยาทและเคารพต่อบุคคล และสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.05	0.50	4.08	0.53	-0.78
3.2 การวางตัว	4.12	0.49	4.16	0.53	-0.96
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.54	4.07	0.56	-1.33

จากตารางที่ 27 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.11 และ 4.06 ตามลำดับ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือทุกรายชื่อ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกรายชื่อ

ตารางที่ 28 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
รัฐบาลในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน	3.66	0.58	3.82	0.64	-3.13*
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน	4.00	0.51	3.85	0.64	3.29*
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา	3.90	0.60	3.92	0.69	-0.43
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ การแต่งกาย	3.46	0.70	3.46	0.77	0.14
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง	4.14	0.56	4.25	0.56	-3.42*
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา	3.70	0.54	3.82	0.59	-2.29*
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิต ประจำวัน	3.76	0.48	3.92	0.50	-4.08*

จากตารางที่ 28 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.66 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.85 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และ 3.90 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่าทั้งมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะเท่ากัน มีค่าเฉลี่ย 3.46 โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.25 และ 4.14 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.70 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และ 3.76 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 29 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.94	0.38	4.07	0.45	-3.77*
1.1 ความกตัญญูรู้คุณ	4.34	0.48	4.39	0.49	-1.50
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.76	0.50	3.78	0.60	-0.61
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.99	0.52	4.11	0.64	-2.74*
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ	4.04	0.48	4.24	0.50	-5.30*
1.5 การรักษาคำพูด	3.75	0.58	3.92	0.62	-3.73*
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.83	0.53	3.97	0.59	-3.16*

จากตารางที่ 29 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 3.94 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายข้อ

ความกตัญญูรู้คุณและการกล้ารับผิดและกล้าเผชิญต่อความจริง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การรักษาความยุติธรรม การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ การรักษาคำพูด และการเป็นคนมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 30 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี	3.87	0.44	4.05	0.50	-4.81*
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.03	0.53	4.23	0.58	-4.61*
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.79	0.62	3.95	0.62	-3.21*
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	3.92	0.50	4.12	0.55	-4.81*
2.4 การมีวินัย	3.77	0.51	3.93	0.62	-3.58*

จากตารางที่ 30 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีสูงกว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
รัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.05 และ 3.87 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุก
รายข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกรายข้อ

ตารางที่ 31 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.02	0.45	4.17	0.52	-3.77*
3.1 การรักษาวินัยมารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.04	0.50	4.19	0.58	-3.69*
3.2 การวางตัว	4.02	0.51	4.19	0.56	-4.26*
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.53	4.08	0.60	-1.68

จากตารางที่ 31 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีสูงกว่านิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.02 ตามลำดับ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกรายข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกข้อ ยกเว้นการรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 32 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน	3.71	0.54	3.99	0.63	-6.01*
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน	3.96	0.52	3.97	0.68	-0.09
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา	3.92	0.58	4.05	0.66	-2.58*
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ การแต่งกาย	3.59	0.63	3.82	0.68	-4.49*
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง	4.15	0.51	4.22	0.61	-1.56
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา	3.68	0.52	3.93	0.63	-5.61*
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิต ประจำวัน	3.76	0.44	3.96	0.54	-5.29*

จากตารางที่ 32 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนสูงกว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.99 และ 3.71 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน มหาวิทยาลัยเอกชนในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีค่าเฉลี่ย 3.97 และ 3.96 ตามลำดับ โดยไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.05
และ 3.92 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือมีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.59 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.22 และ 4.15 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือมีค่าเฉลี่ย 3.93 และ 3.68 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือมีค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.76 ตามลำดับ โดยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 1.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 33 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ของรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยของเอกชนใน ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.87	0.40	3.95	0.45	-3.13*
1.1 ความกตัญญูรู้คุณ	4.15	0.56	4.28	0.55	-3.81*
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.67	0.52	3.69	0.57	-0.81
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.98	0.56	4.06	0.58	-2.47*
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ	4.13	0.46	4.14	0.53	-0.09
1.5 การรักษาคำพูด	3.61	0.61	3.78	0.63	-4.69*
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.71	0.58	3.80	0.57	-2.78*

จากตารางที่ 33 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและ กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.87 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานครทุกข้อ โดยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง และการมีแนว ความคิดต่อสัมมาอาชีวะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 34 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยของเอกชนใน
ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี	3.86	0.47	3.90	0.52	-1.44
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.08	0.56	4.13	0.57	-1.35
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.79	0.62	3.84	0.67	-1.12
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.01	0.52	4.05	0.57	-1.33
2.4 การมีวินัย	3.65	0.62	3.68	0.63	-1.04

จากตารางที่ 34 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร
มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีสูงกว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐบาล
ในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.90 และ 3.86 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน
ในภาคกลางและกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและ
กรุงเทพมหานครทุกรายข้อ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 35 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยของเอกชนใน
ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียม ประเพณี	4.09	0.43	4.03	0.51	2.17*
3.1 การรักษาวินัยมารยาทและเคารพต่อบุคคล และสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.06	0.51	4.00	0.57	1.88
3.2 การวางตัว	4.18	0.46	4.09	0.55	3.08*
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.56	3.99	0.60	0.50

จากตารางที่ 35 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร
มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในส่วนภาคกลาง
และกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.03 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร
มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานครทุกรายข้อ และไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการวางตัวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

ตารางที่ 36 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยของเอกชนใน
ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย รัฐบาล ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		มหาวิทยาลัย เอกชน ในภาคกลาง และกรุงเทพฯ		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน	3.63	0.61	3.74	0.64	-2.94*
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน	4.07	0.49	3.87	0.63	6.09*
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา	3.86	0.61	3.90	0.65	-1.12
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ การแต่งกาย	3.43	0.74	3.45	0.74	-0.49
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง	4.09	0.56	4.11	0.61	-0.37
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา	3.60	0.54	3.67	0.60	-1.92
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิต ประจำวัน	3.83	0.44	3.82	0.52	0.07

จากตารางที่ 36 มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.74 และ 3.63 ตามลำดับ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 3.87 ตามลำดับ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.90 และ 3.86 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.45 และ 3.43 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร คือ มีค่าเฉลี่ย 4.11 และ 4.09 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.67 และ 3.60 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ในกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค

ตารางที่ 37 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยใน
กรุงเทพมหานครและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย ในกรุงเทพ		มหาวิทยาลัย ในภูมิภาค		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.91	0.43	3.98	0.42	-4.09*
1.1 ความกตัญญูรู้คุณ	4.22	0.56	4.33	0.52	-5.04*
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.68	0.55	3.74	0.56	-2.40*
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.02	0.57	4.05	0.57	-1.02
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ	4.13	0.50	4.17	0.50	-1.88
1.5 การรักษาคำพูด	3.71	0.63	3.79	0.62	-3.30*
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.76	0.57	3.86	0.56	-4.27*

จากตารางที่ 37 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภูมิภาคมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.98 และ 3.91 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครทุกรายข้อ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น การรักษาความยุติธรรม และการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 38 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยใน กรุงเทพมหานครและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย ในกรุงเทพ		มหาวิทยาลัย ในภูมิภาค		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี	3.89	0.50	3.94	0.47	-2.56*
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.11	0.56	4.15	0.54	-1.90
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.82	0.65	3.84	0.61	-0.95
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.03	0.55	4.05	0.54	-0.83
2.4 การมีวินัย	3.67	0.62	3.77	0.59	-4.23*

จากตารางที่ 38 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.89 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครทุกข้อ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น การมีวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 39 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย ในกรุงเทพ		มหาวิทยาลัย ในภูมิภาค		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.05	0.48	4.09	0.48	-1.96*
3.1 การรักษาราชการยามรบและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.03	0.54	4.09	0.53	-3.00*
3.2 การวางตัว	4.13	0.51	4.13	0.53	0.13
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.00	0.58	4.05	0.56	-2.01*

จากตารางที่ 39 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.05 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพ 2 ด้านคือ การรักษาราชการยามรบ และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ กับการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการวางตัวมีคุณลักษณะเท่ากันคือ มีค่าเฉลี่ย 4.13 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 40 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยใน กรุงเทพมหานครและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	มหาวิทยาลัย ในกรุงเทพ		มหาวิทยาลัย ในภูมิภาค		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน	3.69	0.63	3.81	0.67	-4.60*
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน	3.96	0.58	3.94	0.60	0.78
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา	3.88	0.63	3.95	0.64	-2.69*
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ การแต่งกาย	3.44	0.74	3.59	0.71	-4.99*
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง	4.10	0.59	4.19	0.56	-3.94*
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา	3.64	0.57	3.79	0.58	-6.60*
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิต ประจำวัน	3.83	0.48	3.86	0.50	-1.62

จากตารางที่ 40 นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.81 และ 3.69 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่า มหาวิทยาลัยใน กรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.94 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.88 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่า มหาวิทยาลัยใน ภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครคือ มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3.44 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.19 และ 4.10 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.79 และ 3.64 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.86 และ 3.83 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

ตารางที่ 41 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างสาขาวิชา

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	สาขาวิชา มนุษยศาสตร์		สาขาวิชา สังคมศาสตร์		สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์		สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ ประยุกต์		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.94	0.42	3.96	0.44	3.87	0.41	4.03	0.40	13.35*
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี	3.89	0.45	3.92	0.49	3.82	0.48	4.02	0.46	15.65*
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.10	0.45	4.05	0.50	3.98	0.47	4.20	0.44	19.32*
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน	3.78	0.60	3.75	0.65	3.72	0.61	3.76	0.60	0.96
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน	3.96	0.57	3.88	0.63	3.87	0.58	4.16	0.47	28.56*
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา	3.84	0.65	3.95	0.65	3.82	0.66	4.00	0.57	9.54*
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย	3.34	0.76	3.54	0.73	3.46	0.72	3.67	0.69	16.17*
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง	4.12	0.56	4.18	0.58	4.04	0.61	4.22	0.52	10.25*
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา	3.69	0.59	3.76	0.60	3.61	0.57	3.77	0.55	9.27*
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน	3.88	0.47	3.83	0.52	3.80	0.48	3.88	0.45	3.11

จากตารางที่ 41 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี พบว่าสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.96 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.87

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.92 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.82

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุดคือ 4.20 รองลงมาคือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์คือ มีค่าเฉลี่ย 4.10 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.98

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน พบว่าสาขาวิชามนุษยศาสตร์มีคุณลักษณะสูงสุดคือ 3.78 รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์คือ มีค่าเฉลี่ย 3.76 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.72

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุดคือ 4.16 รองลงมาคือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.96 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.87

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุดคือ 4.00 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.95 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.82

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.67 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.54 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.34

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 4.18 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 4.04

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.77 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.76 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.61

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่าสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณลักษณะสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.88 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.83 น้อยที่สุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 3.80

แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านจารีตประเพณี ด้านขนบประเพณี ด้านธรรมเนียมประเพณี ด้านสังคมและเพื่อน ด้านศาสนา ด้านศิลปะและการแต่งกาย ด้านการเมือง และด้านการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน และด้านการใช้ชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อเปรียบเทียบว่านิสิตศึกษากลุ่มวิชาใดบ้างที่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบต่อ โดยใช้ Scheffe's test ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 42 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	7.24	2.41	13.35*
ภายในกลุ่ม	2415	436.89	.18	
รวม	2418	444.14		

จากตารางที่ 42 นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 43 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.94	-	-.02	.07	-.09*
สังคมศาสตร์	3.96		-	.09*	-.06
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.87			-	-.16*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.03				-

จากตารางที่ 43 นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 44 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านจารีตประเพณี เรื่องความกตัญญูรู้คุณ
ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	13.83	4.61	15.88*
ภายในกลุ่ม	2415	701.28	.29	
รวม	2418	715.12		

จากตารางที่ 44 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านจารีตประเพณี เรื่องการตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 45 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องความกตัญญูรู้คุณ
จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.20	-	-.10*	.02	-.17*
สังคมศาสตร์	4.30		-	.13*	-.07
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	4.17			-	-.20*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.38				-

จากตารางที่ 45 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการตอบแทนผู้มีพระคุณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการตอบแทนผู้มีพระคุณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการตอบแทนผู้มีพระคุณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 46 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่อง การกล้ำกรับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	8.37	2.79	9.05*
ภายในกลุ่ม	2415	744.33	.30	
รวม	2418	752.70		

จากตารางที่ 46 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการกล้ำกรับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 47 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการกล้ำกรับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.04	-	.00	.07	-.06
สังคมศาสตร์	4.04		-	.07	-.06
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.96			-	-.13*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.10				-

จากตารางที่ 47 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการกล้ำกรับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 48 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรม ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	5.04	4.68	5.06*
ภายในกลุ่ม	2415	801.14	.33	
รวม	2418	806.18		

จากตารางที่ 48 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 49 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรม จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.71	-	.00	.07	-.10
สังคมศาสตร์	3.71		-	.08*	-.09*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.63			-	-.17*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.81				-

จากตารางที่ 49 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 50 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	7.79	2.59	10.30*
ภายในกลุ่ม	2415	608.59	.25	
รวม	2418	616.38		

จากตารางที่ 50 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 51 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.25	-	.13*	.16*	.05
สังคมศาสตร์	4.18		-	.03	-.07
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	4.02			-	-.10*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.19				-

จากตารางที่ 51 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีวะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 52 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูด ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	16.31	5.44	13.68*
ภายในกลุ่ม	2415	960.03	.39	
รวม	2418	976.35		

จากตารางที่ 52 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 53 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูด จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.69	-	-.11*	.07	-.13*
สังคมศาสตร์	3.81		-	.18*	-.01
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.62			-	-.20*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.82				-

จากตารางที่ 53 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการรักษาคำพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 54 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผล ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	10.93	3.64	11.21*
ภายในกลุ่ม	2415	784.84	.32	
รวม	2418	795.77		

จากตารางที่ 54 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 55 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผล จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.74	-	-.09*	.01	-.16*
สังคมศาสตร์	3.84		-	.11*	-.06
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.73			-	-.17*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.91				-

จากตารางที่ 55 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี เรื่องการเป็นคนมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 56 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	10.90	3.63	15.65*
ภายในกลุ่ม	2415	561.01	.23	
รวม	2418	571.92		

จากตารางที่ 56 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 57 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.89	-	-.02	.07	-.13*
สังคมศาสตร์	3.92		-	.09*	-.10*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.82			-	-.20*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.02				-

จากตารางที่ 57 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 58 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ
ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.05	2.01	6.51*
ภายในกลุ่ม	2415	748.26	.31	
รวม	2418	754.31		

จากตารางที่ 58 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 59 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ
จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.14	-	.00	.09	-.04
สังคมศาสตร์	4.14		-	.09*	-.04
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	4.04			-	-.14*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.19				-

จากตารางที่ 59 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการรู้จักใช้สิทธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 60 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมาย
ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	18.01	6.00	15.09*
ภายในกลุ่ม	2415	961.02	.39	
รวม	2418	979.04		

จากตารางที่ 60 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 61 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมาย
จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.76	-	.08	.03	-.21*
สังคมศาสตร์	3.84		-	.11*	-.13*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.72			-	-.24*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.97				-

จากตารางที่ 61 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการเคารพกฎหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 62 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบ
ในการทำงาน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.22	2.07	6.95*
ภายในกลุ่ม	2415	721.01	.29	
รวม	2418	727.24		

จากตารางที่ 62 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 63 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบ
ในการทำงาน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.05	-	.02	.06	-.08
สังคมศาสตร์	4.02		-	.03	-.11*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.98			-	-.14*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.13				-

จากตารางที่ 63 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์

ตารางที่ 64 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการมีวินัยระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	18.49	6.16	16.62*
ภายในกลุ่ม	2415	895.57	.37	
รวม	2418	914.06		

จากตารางที่ 64 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการมีวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 65 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการมีวินัยจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.68	-	-.06	.08	-.17*
สังคมศาสตร์	3.74		-	.14*	-.11*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.59			-	-.25*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.85				-

จากตารางที่ 65 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการมีวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการมีวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี เรื่องการมีวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 66 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	13.20	4.40	19.32*
ภายในกลุ่ม	2415	550.06	.22	
รวม	2418	563.27		

จากตารางที่ 66 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 67 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.10	-	.05	.12*	-.09*
สังคมศาสตร์	4.05		-	.06	-.15
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.98			-	-.21*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.20				-

จากตารางที่ 67 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 68 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาราชการยามารยาท และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	21.49	7.16	25.04*
ภายในกลุ่ม	2415	690.85	.28	
รวม	2418	712.35		

จากตารางที่ 68 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาราชการยามารยาท และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 69 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาราชการยามารยาท และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.05	-	.00	.11*	-.17*
สังคมศาสตร์	4.05		-	.12*	-.16*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.93			-	-.28*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.22				-

จากตารางที่ 69 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาราชการยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาราชการยามารยาท และเคารพต่อบุคคล และสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรักษาราชการยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 70 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัว
ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	13.27	4.42	16.23*
ภายในกลุ่ม	2415	658.49	.27	
รวม	2418	671.77		

จากตารางที่ 70 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 71 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัว
จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.19	-	.11*	.13*	-.05
สังคมศาสตร์	4.08		-	.02	-.16*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	4.06			-	-.18*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.25				-

จากตารางที่ 71 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการวางตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 72 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.42	2.14	6.48*
ภายในกลุ่ม	2415	797.94	.33	
รวม	2418	804.37		

จากตารางที่ 72 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 73 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.08	-	.08	.11*	-.01
สังคมศาสตร์	3.99		-	.02	-.10*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.97			-	-.12*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.09				-

จากตารางที่ 73 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 74 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1.14	.38	.96
ภายในกลุ่ม	2415	952.41	.39	
รวม	2418	953.55		

ตารางที่ 75 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.78	-	.03	.06	.02
สังคมศาสตร์	3.75		-	.03	-.01
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.72			-	-.04
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.76				-

จากตารางที่ 75 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกสาขาวิชา

ตารางที่ 76 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	29.18	9.72	28.56*
ภายในกลุ่ม	2415	822.28	.34	
รวม	2418	851.46		

จากตารางที่ 76 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 77 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.96	-	.08	.08	-.19*
สังคมศาสตร์	3.88		-	.00	-.28*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.87			-	-.28*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.16				-

จากตารางที่ 77 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 78 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	11.79	3.93	9.54*
ภายในกลุ่ม	2415	994.24	.41	
รวม	2418	1006.03		

จากตารางที่ 78 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 79 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.34	-	-.20*	-.11*	-.33*
สังคมศาสตร์	3.54		-	.08	-.12*
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.46			-	-.21*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.67				-

จากตารางที่ 79 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 80 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	25.62	8.54	16.17*
ภายในกลุ่ม	2415	1275.49	.52	
รวม	2418	1301.12		

จากตารางที่ 80 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 81 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.84	-	-.11*	.01	-.15*
สังคมศาสตร์	3.95		-	.13*	-.04
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.82			-	-.17*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.00				-

จากตารางที่ 81 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และ นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 82 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านการเมือง ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	10.32	3.44	10.25*
ภายในกลุ่ม	2415	810.28	.33	
รวม	2418	820.60		

จากตารางที่ 82 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 83 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริหารธุรกิจ	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	4.12	-	-0.06	.07	-.10
สังคมศาสตร์	4.18		-	.14*	-.03
วิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ	4.04			-	-.17*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	4.22				-

จากตารางที่ 83 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 84 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	9.48	3.16	9.27*
ภายในกลุ่ม	2415	823.58	.34	
รวม	2418	833.07		

จากตารางที่ 84 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 85 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.69	-	-.06	.07	-.07
สังคมศาสตร์	3.76		-	.14*	-.01
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.61			-	-.15*
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.77				-

จากตารางที่ 85 นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ตารางที่ 86 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.f.	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.30	.76	3.11*
ภายในกลุ่ม	2415	595.37	.24	
รวม	2418	595.68		

จากตารางที่ 86 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 87 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชา	\bar{X}	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์
มนุษยศาสตร์	3.88	-	.04	.07	-.00
สังคมศาสตร์	3.83		-	.03	-.04
วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	3.80			-	-.08
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.88				-

จากตารางที่ 87 นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาต่างสาขาวิชากัน มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวันต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างสถาบันของรัฐบาลและเอกชน
3. เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างสถาบันในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	การศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน
ขั้นตอนที่ 2	การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ขั้นตอนที่ 3	การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยและลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1/2544 ทั้งสิ้น 8 สถาบัน แบ่งเป็นสถาบันของรัฐบาล 4 แห่ง และเอกชน 4 แห่ง ดังนี้ สถาบันของรัฐบาล ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันของเอกชนประกอบด้วย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยวงศขวลิตกุล ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,070 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) โดยมีทั้งสิ้นจำนวน 140 ข้อ แบ่งเป็นคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีจำนวน 34 ข้อ ด้านขนบประเพณีจำนวน 23 ข้อ ด้านธรรมเนียมประเพณีจำนวน 21 ข้อ ด้านการเรียนรู้จำนวน 10 ข้อ ด้านสังคมและเพื่อนจำนวน 9 ข้อ ด้านการใช้ภาษาจำนวน 11 ข้อ ด้านการใช้ชีวิตประจำวันจำนวน 13 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และสถาบันที่ศึกษา ตอนที่ 2 เป็นการประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 10 ด้าน จำนวน 140 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1-4 คณะมนุษยศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 80 คน โดยหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าคงที่ภายในเท่ากับ 0.9674

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บด้วยตนเองได้แบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ฉบับสมบูรณ์ 2,476 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.65 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละและนำเสนอด้วยตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ใช้วิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นตัวอธิบายและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างสถาบัน ใช้สถิติที (t-test) นำเสนอด้วยตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษาใช้สถิติเอฟ (f-test) โดยหาค่าความแตกต่างโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัธยิมเลขคณิตด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสถานภาพส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

สถานภาพของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาหญิง ร้อยละ 66.5 ศึกษาในชั้นปีที่ 1 มากที่สุดคือ ร้อยละ 30.4 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 3 คือ ร้อยละ 23.6 และเป็นนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์มากที่สุดคือ ร้อยละ 40.4 และรองลงมาคือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมากที่สุดคือ ร้อยละ 14.2 เท่ากัน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ร้อยละ 13.6

2. ผลการศึกษาคคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย จากการประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษาทั้ง 10 ด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรม ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

2.1 ด้านจารีตประเพณี

จากผลการวิจัยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ การตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ การกล้ารับผิดกล้าเผชิญต่อความจริง การรักษาความยุติธรรม การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ การรักษาคำพูด การเป็นคนมีเหตุผล พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$)

การตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 โดยระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.52 รองลงมาคือ ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ คิดและระวังการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.30 4.27 และ 4.17 น้อยที่สุดคือ มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.16

การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.71 โดยการกล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 รองลงมาคือ ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น ให้อภัยแก่ผู้ที่ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด เมื่อทำผิดจะยอมรับผิดและไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.98 3.89 3.61 น้อยที่สุดคือ ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27

การรักษาความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 โดยรักความสงบและรักสันติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.39 รองลงมาคือ ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.15 และ 3.84 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ แก้ไขพิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรมตั้งาม ปราศจากความลำเอียง มีค่าเฉลี่ย 3.77

การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 โดยการงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมาคือ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีความสุข และเพลิดเพลินในการทำงาน เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 4.26 4.25 4.11 3.95 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ อาชีพทุกสายอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 3.76

การรักษาคำพูด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75 โดยต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.14 รองลงมาคือ เลือกถ้อยคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง มีค่าเฉลี่ย 3.70 3.67 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตั้งามเท่านั้น มีค่าเฉลี่ย 3.50

การเป็นคนมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82 โดยละเอียดต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.17 รองลงมาคือ ใช้เหตุผลในการทำงาน การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบ ไม่สรุปง่าย ๆ รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล ใช้หลักเหตุผล กฎหมายและความดีงามเป็นที่ตั้ง ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ มีค่าเฉลี่ย 3.97 3.90 3.85 3.83 3.70 และ 3.58 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ ไม่ใช้อารมณ์และความคิด ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.52

2.2 ด้านขนบประเพณี

จากผลการวิจัยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ การรู้จักใช้สิทธิ การเคารพกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน และการมีวินัย จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($X = 3.91$)

การรู้จักใช้สิทธิ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 โดยใช้สิทธิตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.31 รองลงมาคือ เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.17 4.11 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 3.95

การเคารพกฎหมาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.07 รองลงมาคือ ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้ ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎจราจรอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ย 3.97 3.80 และน้อยที่สุดคือ ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล มีค่าเฉลี่ย 3.63

การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 โดยเมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย สูงสุด 4.21 รองลงมาคือ มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ การทำงานต้องทำงานอย่างรอบคอบและไม่ประมาท มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.12 4.01 4.00 3.98 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.79

การมีวินัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 โดยการรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย และในสังคม ต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.97 รองลงมาคือ การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงจัง และปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน รับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของ มหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ย 3.88 3.81 3.79 3.60 และ 3.51 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อน และทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.50

2.3 ด้านธรรมเนียมประเพณี ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ การรักษาวินัยมารยาท และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ การวางตัว และการรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

การรักษาวินัยมารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ อยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 โดยกล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.32 รองลงมาคือ ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคล ตามสถานภาพ รักษา มารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือ ของผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่งัดทำ มีน้ำใจไม่ดูดยต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสม สุภาพถูกกาลเทศะ ทำความเคารพบิดามารดา ผู้ปกครอง โดยการไหว้ก่อนออกจากบ้านและหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.28 4.24 4.13 4.11 4.10 3.99 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ พุดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พุดคำหยาบ และ ไม่พุดด่าทอ มีค่าเฉลี่ย 3.75

การวางตัวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 โดยแสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.32 รองลงมาคือ ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราและไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.15 4.14 ตามลำดับ รองลงมาคือ รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัยและฐานะของตนและโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อ เพื่อนฝูง และผู้อื่นเสมออยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.11 ลำดับสุดท้ายคือ ไม่ใช้อำนาจ ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น น้อยที่สุดคือ ไม่จับมือหรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย 3.99

การรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.03 โดยยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.16 รองลงมาคือ มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว รอให้คนอื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งไม่ใช้อารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.84

2.4 ด้านการเรียน จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75 โดยมีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 รองลงมาคือ ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา มีความแน่วแน่ในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.90 และ 3.85 ตามลำดับ รองลงมาคือ ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอเพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และเรียนด้วยความสุขและความพอใจอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.80 รองลงมาอีกคือ รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยวางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน ขยันหมั่นเพียรในการเรียน และรู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.79 3.73 3.64 และ 3.63 ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายคือ นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.40

2.5 ด้านสังคมและเพื่อน จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมาคือ รู้จักเลือกคบเพื่อน คือมีค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมาอีกคือ ไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา และไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.13 รองลงมาอีกคือ มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม ไม่มองโลกในแง่ร้าย เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส น้อยที่สุดคือ หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที มีค่าเฉลี่ย 3.63 สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เกิดปัญหาสภาพเศรษฐกิจ ทำให้คนในสังคมนวมถึงนิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวและพยายามที่จะทำให้อยู่รอดในสภาพเศรษฐกิจอย่างปัจจุบัน จึงมีคุณลักษณะในด้านที่น้อยที่สุดนั้น หมายถึงสถาบันการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้สามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมได้ทันที

2.6 ด้านศาสนา จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 โดยมีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุขอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมาคือ ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และยึดมั่นเลื่อมใสในหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.08 น้อยที่สุดคือ เข้าวัด ทำบุญตักบาตรหรือปฏิบัติ

ศาสนิกตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.41 สอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2537) กล่าวว่า พุทธศาสนาสอนให้คนมีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข ถ้าพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย ความมีเมตตาย่อมเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย สำหรับคุณลักษณะด้านการปฏิบัติศาสนิกตามหลักศาสนา สถาบันอุดมศึกษาควรมีกิจกรรมรองรับในเรื่องการปฏิบัติศาสนิกตามศาสนา เช่น การจัดให้มีกิจกรรมตักบาตรทุกวันพระ หรือจัดให้มีห้องสำหรับพิธีละหมาดตามหลักศาสนาอิสลาม เป็นต้น

2.7 ด้านศิลปะและการแต่งกาย จากการให้ประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.52 โดยภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความ เป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมปราสาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.15 รองลงมาคือ แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิงไม่สวมสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชายไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือ ปล้อยชายเสื้อออกนอกกางเกง และสนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดง โขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.07 3.77 3.56 และ 3.55 ตามลำดับ ลำดับรองลงมาอีกคือ ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนรา หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ

2.8 ด้านการเมือง จากการให้ประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.15 โดยชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมาคือ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมาคือ ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง แสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในขอบเขตน้อยที่สุดคือ ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์บ้านเมือง มีค่าเฉลี่ย 3.67

2.9 ด้านการใช้ภาษา จากการให้ประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.72 โดยภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.53 รองลงมาคือ ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้ ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยไม่อ้างอิง เขียนภาษาไทยและเลขไทย ได้ถูกต้องตามแบบแผน พุดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว "ร" และ "ล" และอ่านออกเสียง

ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู และเขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.88 3.82 3.80 3.76 3.72 3.69 และ 3.62 ตามลำดับ ส่วนรองลงมาคือ เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษา คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย น้อยที่สุดคือ ไม่พุดคำสบถแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30

2.10 ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 โดยรับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทุ ต้มยำกุ้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.38 รองลงมาคือ รักความสนุกสนานยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.13 และ 4.06 ตามลำดับ รองลงมาอีกคือ ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต และวันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารเช้าที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.05 รองลงมาอีกคือ เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ รับประทานขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน รับประทานอาหารเช้าเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และรับประทานได้กรอก พิซซ่า แยมเบอร์เกอร์และอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.99 3.96 3.75 3.70 3.52 3.50 ตามลำดับ ส่วนจะไม่รับประทานอาหารเช้าที่อ่อนง่ายอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.14

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาพรวมทั่วประเทศ พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายชื่อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.99 และ 3.90 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านชนบประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายชื่อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.97 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัย
รัฐบาลทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.06 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล
มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.66 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล
มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ย 4.02 และ 3.89 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ย
สูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.89 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่ามหาวิทยาลัย
เอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.55 และ 3.48 ตามลำดับ โดยแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ย
สูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.12 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน
มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.78 และ 3.65 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัย
เอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.89 และ 3.79 ตามลำดับ โดยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างมหาวิทยาลัย
รัฐบาลในภาคเหนือและมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ
มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายข้อคุณลักษณะ
มีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.91 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านชนบประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และ 3.89 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อคุณลักษณะ พบว่าการเคารพกฎหมายและการมีวินัยนั้น มหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ คือ 3.81 และ 3.80 กับ 3.70 และ 3.66 ตามลำดับ

ด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.11 และ 4.06 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.66 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.85 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และ 3.90 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่าทั้งมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะเท่ากัน มีค่าเฉลี่ย 3.46 โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.25 และ 4.14 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.70 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ในภาคเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และ 3.76 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างมหาวิทยาลัย รัฐบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีต ประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 3.94 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านขนบประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.05 และ 3.87 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐบาลทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.02 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณลักษณะ สูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.99 และ 3.71 โดยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน มหาวิทยาลัยเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 3.97 และ 3.96 ตามลำดับ โดยไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.05 และ 3.92 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย มหาวิทยาลัยเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือมีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.59 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ย 4.22 และ 4.15 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีค่าเฉลี่ย 3.93 และ 3.68 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.76 ตามลำดับ โดยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานครกับมหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.87 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านขนบประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานครทุกรายข้อคุณลักษณะ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.03 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียน พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.74 และ 3.63 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 3.87 ตามลำดับ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.90 และ 3.86 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.45 และ 3.43 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร คือมีค่าเฉลี่ย 4.11 และ 4.09 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.67 และ 3.60 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานครและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค พบว่า

4.1 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีมหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่าทุกรายข้อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.98 และ 3.91 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่าทุกรายชื่อคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.89 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่า มีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.05 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าสูงกว่าทุกรายชื่อคุณลักษณะ ยกเว้น การวางตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.13 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 คุณลักษณะด้านการเรียน มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่า คือ มีค่าเฉลี่ย 3.81 และ 3.69 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.94 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.6 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.88 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.7 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่ามหาวิทยาลัย ในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครคือ มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3.44 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.8 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่า มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.19 และ 4.10 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.9 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่า มหาวิทยาลัยใน ภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.79 และ 3.64 ตามลำดับ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.10 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ามหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.86 และ 3.83 ตามลำดับ โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า

5.1 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.03 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.87 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.02 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.82 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.20 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.98 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน พบว่าสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.78 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.72 โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.16 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.87 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.6 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.00 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.82 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.7 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.67 และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.34 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.8 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.22 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 4.04 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.9 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.77 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.61 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.10 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่าสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและเท่ากันคือ 3.88 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.80 และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ผลการวิเคราะห์ภาพรวมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

จากผลการวิเคราะห์พบว่าในภาพรวมนิสิตนักศึกษายังคงมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในด้านการยิ้มแย้มแจ่มใส การกตัญญูรู้คุณ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น อ่อนน้อมต่อมตน และมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองที่ค่อนข้างสูง แต่ก็ยังคงรับวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามาโดยแสดงออกทางการแต่งกาย การใช้ชีวิตประจำวัน การรับประทานอาหาร สำหรับคุณลักษณะทางด้านอื่น ๆ นิสิตนักศึกษาจะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และชื่นชมการปกครองของไทย และภาคภูมิใจในภาษาไทย แต่ในการปฏิบัติยังคงต้องได้รับการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียนเพิ่มเติม สำหรับในภาพรวมคุณลักษณะด้านการเรียนนิสิตนักศึกษาต้องได้รับการปลูกฝังให้รู้จักแบ่งเวลา และต้องส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่นิยมชมการแสดงศิลปะพื้นบ้านทุกชนิด แต่ยังคงภาคภูมิใจในศิลปะและการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ไทย สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความศรัทธา เชื่อมั่น ในหลักคำสอนของศาสนา แต่ในการปฏิบัติ ศาสนกิจตามหลักศาสนาของตนยังไม่สามารถปฏิบัติได้ เป็นเพราะมีภารกิจด้านการเรียนและยังไม่สามารถแบ่งเวลาได้

7. ผลการวิเคราะห์ภาพรวมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาล

จากผลการวิเคราะห์พบว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการเมือง นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลมีคุณลักษณะด้านจารีตประเพณีด้านความกตัญญูรู้คุณค่อนข้างสูง และคุณลักษณะด้านชนบประเพณี เช่น การวางตัว การอ่อนน้อม อ่อนโยน การมีน้ำใจ ยังคงอยู่ในระดับสูง แต่ข้อที่ควรได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก คือการไม่ช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ผิด ต้องซื่อสัตย์ในการเรียน ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ เนื่องจากค่าเฉลี่ยของการมีน้ำใจค่อนข้างสูง แต่ต้องส่งเสริมให้มีน้ำใจกับเพื่อนในทางที่ถูกต้องด้วย การแต่งกายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐบาล จะแต่งกายตามกาลเทศะ โดยเมื่อเวลาไปมหาวิทยาลัยจะแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษา แต่นิสิตศึกษามักจะไม่นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย และไม่นิยมชมการแสดงทางศิลปะที่เป็นศิลปะพื้นบ้าน เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีความเป็นสมัยนิยมค่อนข้างสูง สำหรับด้านการใช้ภาษานิสิตนักศึกษาควรได้รับการส่งเสริมการพูด และการเขียนที่ถูกต้องตามหลักแบบแผน และควรได้รับการปลูกฝังเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาของตน

8. ผลการวิเคราะห์ภาพรวมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน

จากผลการวิเคราะห์พบว่า นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนพบว่า นิสิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยของรัฐบาล แต่ควรได้รับการส่งเสริมด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการแต่งกายชุดนักศึกษา สำหรับคุณลักษณะด้านการเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสม และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และควรส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม นิสิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษาและด้านการใช้ชีวิตประจำวันใกล้เคียงกับนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล คือต้องได้รับการส่งเสริมด้านการพูดให้สุภาพ เขียนภาษาไทยให้ถูกต้องตามแบบแผนและสามารถเรียบเรียงภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา ด้านการใช้ชีวิตประจำวันนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนยังคงความเป็นไทยด้านการรับประทานอาหาร ถึงแม้จะมีวัฒนธรรมการรับประทานอาหารจานด่วนบ้างแต่ก็ยังอยู่ในค่าเฉลี่ยน้อยกว่า

9. ผลการวิเคราะห์ภาพรวมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิเคราะห์ภาพรวมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่านิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครนั้น พบว่านิสิตนักศึกษาค่อนข้างมีความเป็นสมัยนิยมมากกว่าต่างจังหวัด แต่ก็ยังคงคุณลักษณะของความเป็นไทยอยู่ โดยรับวัฒนธรรมด้านการใช้ชีวิต การรับประทานอาหารจานด่วนมาบ้าง แต่ยังคงรับประทานอาหารไทย และรับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน คุณลักษณะด้านศาสนา ด้านศิลปะ และการแต่งกาย พบว่านักศึกษาในกรุงเทพมหานครยังคงศรัทธา เชื่อมมั่น เลื่อมใส ในหลักศาสนา พร้อมกับชื่นชมกับศิลปะและการแต่งกายแบบไทย ๆ ด้วย แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามศาสนกิจตามหลักศาสนาของตน และไม่นิยมชมการแสดงพื้นบ้านพร้อมกับไม่นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เป็นเพราะนักศึกษาต้องใช้เวลาในการเรียนยังไม่รู้จักแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมได้ จึงยังคงไม่สามารถปฏิบัติตามหลักศาสนาของตนได้ และนิสิตนักศึกษาต้องปรับตนเองให้เข้ากับยุคโลกาภิวัตน์จึงไม่นิยมศิลปะพื้นบ้าน เพราะสื่อต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทมากในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามากขึ้น มีพฤติกรรมเลียนแบบตามสื่อต่าง ๆ มากขึ้น แต่อย่างไรก็ดี นักศึกษา ยังคงเอกลักษณ์ไทยบางส่วนไว้ได้ เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น เติบโตสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกตัญญูรู้คุณ

10. ผลการวิเคราะห์ภาพรวมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

จากผลการวิเคราะห์ในภาพรวมนิสิตนักศึกษาในภูมิภาค มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะเด่นคือ จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการแต่งกายชุดนักศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบและยังคงคุณลักษณะด้านศิลปะและการแต่งกายไว้ได้มาก คือยังมีโอกาสชมศิลปะ และการแสดงพื้นบ้านบ้าง และยังคงแต่งกายด้วยผ้าไทยบ้างหากมีโอกาส ยังปฏิบัติตามศาสนกิจตามหลักศาสนาของตน สูงกว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สำหรับคุณลักษณะด้านการใช้ภาษา ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร คือมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของภาษาไทย แต่ในการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีคุณลักษณะเพิ่มขึ้น โดยการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาในภูมิภาคยังคงมีวัฒนธรรมการรับประทานอาหารไทยสูงกว่าการรับประทานอาหารจานด่วน ยังคงรับประทานขนมไทยบ้าง แต่มีการรับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้านค่อนข้างน้อย เป็นเพราะนักศึกษาใช้ชีวิตอยู่ในหอพักเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาในภูมิภาคมีความใกล้ชิดกับวัฒนธรรมมากกว่าในกรุงเทพมหานครเป็นเพราะสภาพ

แวดล้อม สภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาค และวัฒนธรรมพื้นบ้านต่าง ๆ ยังคงอยู่ในภูมิภาคมากกว่าในกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีประเด็นการอธิบายตามด้านคุณลักษณะดังนี้

1. ด้านจารีตประเพณี ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้ 1) การตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ
- 2) การกล่าวรับผิด กล่าวเผชิญต่อความจริง 3) การรักษาความยุติธรรม 4) การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ 5) การรักษาคำพูด 6) การเป็นคนมีเหตุผล

จากผลการวิจัย ในภาพรวมนิสิตนักศึกษาประเมินตนเองว่ามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะที่สูงที่สุดคือ การระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ การกล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด รักความสงบและรักสันติ การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา และละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม ซึ่งสอดคล้องกับพระดำรัสของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา (อ้างถึงใน สุจิตรา สุนทรทรัพย์, 2540) ความว่า

...เรายังมีเอกลักษณ์ที่ควรแก่การภาคภูมิใจอีกหลายประการ
เช่น ความโอบอ้อมอารี มีน้ำใจ มีเมตตากรุณาต่อผู้อื่น
โดยเฉพาะผู้ตกทุกข์ได้ยาก ความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ
อันมีบิดามารดา บุพการี ครูบาอาจารย์ ประมุข ผู้ปกครอง
ตลอดจนประเทศชาติ...

นอกจากนี้ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (2528) กล่าวถึงลักษณะของเอกลักษณ์ไทยว่า "ความกตัญญู ซึ่งทำให้เกิดความเคารพบิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ ตลอดจนความรัก ความเอื้อเฟื้อที่มีต่อคนในครอบครัว ทำให้ชีวิตคนไทยมีครอบครัวเป็นสุข มีความมั่นคงทางใจ มีความยึดเหนี่ยว"

งานวิจัย เรื่องการศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ของนักเรียนใน ทศวรรษหน้าตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ของ นิรมล หันหาบุญ (2538) กล่าวไว้ว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมไทยได้ให้ความเห็นว่า นักเรียน นิสิตนักศึกษาจะต้องกล้าขอโทษด้วย ตนเองเมื่อรู้ว่าผิด ไม่ขัดทอดความผิดของตน ยุติด้วยเหตุผล รู้จักเลือกอาชีพที่สุจริตไม่ขัดต่อ กฎหมายและศีลธรรม คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยเรื่องการรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำ สัญญา และละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรมนั้นสอดคล้องกับแนวพระราชดำริสตอนหนึ่ง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2542) ว่า

...ประชาชนแต่ละคนจะต้องขวนขวาย สร้างสรรค์
ประโยชน์ และดำรงอยู่ในคุณธรรม อันสมควรแก่
ฐานะของตน คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อม
นำมาปฏิบัติมีอยู่สี่ประการ

ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเอง
ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้
ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออมที่
จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุ
ประการใด...

คุณลักษณะเรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ โดยนักเรียนนิสิตนักศึกษาจะต้อง รู้จักเลือกอาชีพที่สุจริต ไม่ขัดต่อกฎหมาย รู้จักเลือกอาชีพที่สุจริตไม่ขัดต่อศีลธรรม ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณของอาชีพโดยไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่ตามลำดับนั้น สอดคล้องกับพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2523) เกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ของคนไทยตอนหนึ่งว่า

“แต่ไหนแต่ไรชาวไทยมีความรู้สึกสำนึกประจำใจว่า
เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่จะต้องร่วมแรง
ร่วมใจกันทะนุบำรุงประเทศชาติให้เจริญมั่นคงและ

ผาสุข ร่มเย็น คนไทยแต่ละคนจึงชวนชายที่จะ
ประกอบอาชีพ และการงานหาเลี้ยงตัวและครอบครัว
ด้วยความขยันหมั่นเพียร และเมตตาเอื้อเฟื้อกันด้วย
อัธยาศัยไมตรี อันสนิทสนมยึดมั่นในความจริง
ความสามัคคี วัฒนธรรม และแบบแผนการครองชีวิต
ซึ่งเป็นของตัวเอง"

สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณีที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีน้ำใจ
ช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด แก้ไขพิจารณาหรือตัดสินใจ
ด้วยหลักเหตุผลเที่ยงธรรมดั่งาม ปราศจากความลำเอียง อาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงิน
เป็นใหญ่ พุดแต่สิ่งที่เป็นจริงและดั่งามเท่านั้น ไม่ใช่อารมณ์และความคิดเห็นส่วนตัวเป็นที่ตั้งนั้น
สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งควรนำทุกประเด็นที่กล่าวมาไปพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการ
พัฒนานิสิตนักศึกษาและที่สำคัญคือ สะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมและเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อ
นิสิตนักศึกษาในเรื่องมีน้ำใจ การตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต

2. ด้านชนบประเพณี

จากผลการวิจัยคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านชนบประเพณี ประกอบด้วย 4 ด้าน
ดังนี้ การรู้จักใช้สิทธิ การเคารพกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน และ
การมีวินัย จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้าน
ชนบประเพณี พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$)

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาประเมินตนเองว่ามีคุณลักษณะด้าน
ชนบประเพณีว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะที่สูงที่สุดคือ ใช้สิทธิตามกฎหมาย ปฏิบัติตาม
กฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคมและไม่ละเมิดกฎหมายเมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้อง
ตั้งใจทำให้ดีที่สุด รับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับ สอดคล้อง
กับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (2542) ว่า

“วินัยแท้จริงมีอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งคือวินัยตามที่
ทราบกันและถือกันอันได้แก่ ข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้เป็น
กฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติ
อีกอย่างหนึ่งคือ วินัยในตนเองที่แต่ละคนจะต้อง
บัญญัติขึ้นสำหรับควบคุม บังคับให้มีความจริงใจ

และให้ประพฤติปฏิบัติตามความจริงใจนั้นอย่างมั่นคง
มีลักษณะเป็นสัจจาธิษฐาน หรือการตั้งสัตย์สัญญาให้
แก่ตัว วินัยอย่างนี้จัดเป็นตัววินัยแท้ เพราะให้ผลจริง
และแน่นอนยิ่งกว่าวินัยที่เป็นบทบัญญัติ"

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่ได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด
นั้น สอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2542)
ตอนหนึ่งว่า

...การจะเล่าเรียนหรือทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยดี
โดยตลอดนั้น ขึ้นอยู่กับความตั้งใจจริงเป็นใหญ่
เพราะความตั้งใจจริงนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วย
กำจัดความเกียจคร้าน ความอ่อนแอและความห้อถอย
ได้อย่างดียิ่ง จะปลุกฝังความเอาใจใส่ ความขยัน
หมั่นเพียร และความเข้มแข็ง ให้เกิดเป็นนิสัย และ
นิสัยที่ดีที่ปลูกไว้แต่เยาว์วัยจะเป็นคุณสมบัติติดตัวไป
ในวันข้างหน้า จะช่วยพาตัวให้องอาจ สามารถเอา
ชนะอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ได้โดยตลอดและ
ประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองต่อไปในชีวิต...

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณีที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ รู้จักใช้สิทธิ
ในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล ต้องมีการ
วางแผนและจัดระบบในการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อน และทำ
กิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม

นิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็นตามสิทธิ
ของตนให้มากขึ้น และมุ่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีการวางแผนการทำงานและรู้จักแบ่งเวลาทั้งใน
การเรียนและการพักผ่อน รวมถึงการทำกิจกรรมในหลักสูตรด้วย

3. ด้านธรรมเนียมประเพณี ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ การรักษาวินัยมารยาทและเคารพต่อ
บุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ การวางตัว และการรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จากการ
ให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

3. ด้านธรรมเนียมประเพณี ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ การรักษาจรรยา มารยาท และเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ การวางตัว และการรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จากการทำให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองในคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร” ตามโอกาสและสถานการณ์ แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิรมล หันหาบุญ (2528) กล่าวว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมได้ให้ความเห็นว่า นักเรียนนิสิตนักศึกษา จะต้องใช้คำพูด “ขอบใจ ขอขอบคุณ ขอโทษ” ตามควรแก่โอกาสและฐานะของบุคคล สำหรับคำพูด “ไม่เป็นไร” เป็นคำพูดที่แสดงให้เห็นว่าคนไทยมักจะไม่ถือโกรธและจะให้ภัยแก่ผู้ประพฤติผิดเสมอ คุณลักษณะการแสดง ความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ นั้นเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ซึ่ง สอดคล้องกับ วิบูลย์ แซ่มชื่น (2526) ในบทความเรื่อง แนวทางพัฒนาวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน ว่า “การพัฒนาควรเริ่มจากเอกลักษณ์ที่แสดงออกถึงความเป็นคนไทย ส่งเสริมให้นักเรียนมีการแสดงออกถึงความอ่อนโยน อ่อนน้อม ไปลามาไหว้ กิจกรรมที่พัฒนาควรเน้นรูปแบบ...”

เรื่องการยอมรับและให้เกียรติผู้อื่นนั้น สอดคล้องกับ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ (2526) เคยกล่าวในพิธีเปิดสัมมนาเรื่อง “เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย” ว่า

...เอกลักษณ์ที่ดีของชาตินั้นจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ผูกมัดจิตใจของคนไทยด้วยกันให้มีความคิดความเชื่อแบบไทย ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตแบบไทย มีความสำนึกและภูมิใจที่เป็นคนไทย แต่ต้องยอมรับและให้เกียรติผู้อื่นเสมอ...

สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณีที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ พุดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบไม่พูดคำทอ ไม่จับมือหรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้ง ไม่ใช้อารมณ์นั้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนากิจกรรมที่เสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษาพุดจาสุภาพ และมีมารยาท ไม่ใช้อารมณ์ และให้ความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะที่ดีของนิสิตนักศึกษา ไม่โอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ โดยส่งเสริมให้ซาบซึ้งในเกียรติภูมิของสถาบัน

4. ด้านการเรียน จากผลการวิจัย พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) โดยข้อดีที่สุดของการประเมินตนเองพบว่านิสิตนักศึกษามีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.02 รองลงมาคือ ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา มีความแน่วแน่ในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.90 และ 3.85 ตามลำดับ รองลงมาคือ ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอเพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และเรียนด้วยความสุขและความพอใจอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.80 รองลงมาอีกคือ รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน ขยันหมั่นเพียรในการเรียน และรู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.79 3.64 และ 3.63 ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายคือนอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.40

จากผลการวิจัยที่พบสอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537) ว่าปัจจุบันนิสิตนักศึกษาไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมากนัก จึงต้องปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนา นิสิตนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของถนอมวงศ์ ทวีบุญ (2524) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาใช้เวลาใน ส่วนน้อยเท่านั้นในการร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยทั้งในและนอกหลักสูตร เนื่องจากมีภารกิจในการเรียนค่อนข้างเต็มเวลา ไม่สามารถแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัยได้ สะท้อนให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาไม่สามารถแบ่งเวลาเรียน เวลาพักผ่อน และเวลาเข้าร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยในด้านการรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนในข้อคุณลักษณะด้านขนบประเพณี ที่ค้นพบว่านิสิตนักศึกษาไม่สามารถวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ และไม่สามารถแบ่งเวลาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5. ด้านสังคมและเพื่อน จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเองพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 โดยช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิดอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมาคือ รู้จักเลือกคบเพื่อน คือมีค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมาอีกคือ ไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา และไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.13 รองลงมาอีกคือ มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม ไม่มองโลกในแง่ร้าย เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส น้อยที่สุดคือ หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที มีค่าเฉลี่ย 3.63 สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เกิดปัญหาสภาพเศรษฐกิจ

ทำให้คนในสังคมรวมถึงนิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวและพยายามที่จะทำให้อยู่รอดในสภาพเศรษฐกิจอย่างปัจจุบัน จึงมีคุณลักษณะในด้านที่น้อยที่สุดนั้น หมายถึงสถาบันการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้สามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมได้ทันที

6. ด้านศาสนา จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.92 โดยมีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุขอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมาคือ ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และยึดมั่นเลื่อมใสในหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.08 น้อยที่สุดคือ เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.41 สอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2537) กล่าวว่า พุทธศาสนาสอนให้คนมีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข ถ้าพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย ความมีเมตตา ย่อมเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย สำหรับคุณลักษณะด้านการปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนา สถาบันอุดมศึกษาควรมีกิจกรรมรองรับในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนา เช่น การจัดให้มีกิจกรรมตักบาตรทุกวันพระ หรือจัดให้มีห้องสำหรับพิธีละหมาดตามหลักศาสนา อิสลาม เป็นต้น

7. ด้านศิลปะและการแต่งกาย จากการให้ประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.52 โดยภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โលหะปราสาท อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.15 รองลงมาคือ แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิงไม่สวมสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชายไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปลอ่ยชายเสื้อออกนอกกางเกง และสนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภพฉายไทย การละเล่นของไทย อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.07 3.77 3.56 และ 3.55 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยคือ ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ ดังนั้น มีค่าเฉลี่ย 3.16 3.14 ตามลำดับ จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษามีความซาบซึ้งและภาคภูมิใจในศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทยค่อนข้างสูง

ซึ่งสอดคล้องกับผลกรวิจัยของ กอบแก้ว สิงห์ดี (2521) เรื่องความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อวัฒนธรรมไทย พบว่านิสิตส่วนใหญ่รู้สึกซาบซึ้งต่อวัฒนธรรมไทย ด้านศิลปกรรม ภาษา ศาสนา จรรยา มารยาท การแต่งกายไปในทางที่ดี แต่ในทางกลับกัน นิสิตนักศึกษาไม่นิยมการแสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ไม่นิยมใส่ผ้าไทยมักนิยมใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยม เสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรต้องมีนโยบายและมาตรการ ในการวางกฎระเบียบในการแต่งกายของนิสิตนักศึกษา และมีนโยบายในการส่งเสริมให้บุคลากร และนิสิตนักศึกษาใส่ผ้าไทย เช่น กำหนดวันในหนึ่งสัปดาห์ เพื่อให้ทุกคนได้แต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าไหม เป็นต้น

8. ด้านการเมือง จากการให้ประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.15 โดยขึ้นชมการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข มีค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมาคือ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับ มากที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมาคือ ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของ คนไทยที่ต้องสนใจการเมือง แสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในขอบเขตน้อยที่สุดคือ ติดตาม ข่าวสารและเหตุการณ์บ้านเมือง มีค่าเฉลี่ย 3.67 ในภาพรวมจากผลการวิจัย นิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมืองอยู่ในเกณฑ์ดี คุณลักษณะในเรื่องการ ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมือง ควรได้รับการพัฒนาตรงกับงานวิจัยของ พรรณวิภา ัญญะคุปต์ (2530) เรื่องวิถีชีวิตนักศึกษาแพทย์ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาแพทย์มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด ติดตามการอภิปรายทางการเมือง พฤติกรรมที่ปฏิบัติปานกลางคือ ออกกำลังกาย เล่นกีฬา พฤติกรรมที่มากที่สุดคือ การฟัง ปาฐกถาทางวิชาการ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษารับรู้ข่าวสาร ตลอดเวลาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ควรใช้แนวนโยบายในการส่งเสริมให้ นิสิตนักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้รับรู้ข่าวสารโดยการจัดตั้งหอกระจายข่าว ห้องส่งเสียงตามสายภายในสถาบัน และรายงานข่าวสารความเป็นไปต่าง ๆ ของชุมชน สังคม โดยใช้เวลาพักหรือติดตามโรงอาหาร ลานพักผ่อนของนิสิตนักศึกษา

9. ด้านการใช้ภาษา จากการให้ประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก คือ มีค่าเฉลี่ย 3.72 โดยภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.53 รองลงมาคือ ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม รู้จักเลือกอ่าน หนังสือที่ให้ความรู้ ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยไม่อ้างอิง เขียนภาษาไทยและ เลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน พุดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว "ร" และ "ล"

และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี พูดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู และเขียนข้อความได้
 สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.88 3.82 3.80
 3.76 3.72 3.69 และ 3.62 ตามลำดับ ส่วนรองลงมาคือ เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย
 ถูกต้องตามหลักภาษา คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยงามอ่านง่าย น้อยที่สุดคือ ไม่พูดคำสบถ
 แม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30 ทั้งนี้เพราะภาษาไทยเป็น
 เอกลักษณ์ของชาติ โดยใช้ภาษากลางเป็นภาษาหลัก แม้จะมีภาษาถิ่นพูดคนละสำเนียงก็
 สามารถสื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ เขียนออกมาเป็นอย่างเดียวกัน สื่อความหมายได้หมด
 ถึงจะอยู่ที่ไหนก็ถือว่าเป็นคนไทย ภาษาและหนังสือไทยถือเป็นภาษาของชาติ ซึ่งนิสิตนักศึกษา
 ต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ควรที่สถาบันต่าง ๆ จะต้องปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษารู้ถึงคุณค่าของ
 การใช้ภาษาไทย เพื่อให้ภาษาไทยดำรงความเป็นเอกลักษณ์ไทยต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับพระราช
 ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (4 ธันวาคม 2535) ว่า

“คนไทยทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ช่วยกันตระหนักรัก
 และห่วงแหนภาษาไทย ศึกษาหาความรู้ให้เกิดความ
 เข้าใจและความซาบซึ้งในภาษาไทย ใช้ภาษาไทยให้
 ถูกต้องสมกับที่เราเป็นคนไทย เท่านั้นก็จะได้ชื่อว่าเรา
 เป็นคนไทยที่ช่วยกันธำรงรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย”

10. ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จากการให้นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง พบว่าส่วนใหญ่อยู่ใน
 ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 โดยรับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทุ ต้มยำกุ้ง อยู่ในระดับ
 มาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.38 รองลงมาคือ รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย ชื่อของใช้
 ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 4.13 และ 4.06 ตามลำดับ
 รองลงมาอีก คือ ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต และวันที่มีการเรียนจะ
 รับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.05
 รองลงมาอีกคือ เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ รับประทานขนมไทย เช่น ทองหยอด
 ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง รับประทานอาหาร
 พร้อมกับครอบครัวที่บ้าน รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และรับประทานไส้กรอก
 พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภทจานด่วนต่าง ๆ อยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย 3.99
 3.96 3.75 3.70 3.52 3.50 ตามลำดับ ส่วนจะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่ายอยู่ในระดับ
 ปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 3.14

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษายังคงมีความเป็นคนไทย รับประทานอาหารไทย มีนิสัยร่าเริง สนุกสนาน ยิ้มง่าย ไม่โกรธง่าย วิถีชีวิตยังคงเป็นแบบไทย ถึงแม้ว่าจะมีบางส่วน บางลักษณะที่ต้องผสมผสานกับวัฒนธรรมใหม่ตามการพัฒนาของกระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับพระยาอนูมานราชชน ผู้ซึ่งองค์การยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมระดับโลก กล่าวว่า “วัฒนธรรมคือ สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม วัฒนธรรมคือ วิถีแห่งชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดกันได้เรียนกันได้ เอาอย่างกันได้”

11. ผลการเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยเอกชนกับมหาวิทยาลัยของรัฐ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล (ค่าเฉลี่ย 3.99 และ 3.90 ตามลำดับ) คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณี มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.06 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.06 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.82 และ 3.66 ตามลำดับ สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลมีคุณลักษณะสูงกว่า มีค่าเฉลี่ย 4.02 และ 3.89 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.89 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.55 และ 3.48 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.12 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา มหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.78 และ ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล มีค่าเฉลี่ย 3.89 และ 3.79 ตามลำดับ

สำหรับภาคเหนือเมื่อเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชนแล้ว ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยการเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยเอกชนในภาคเหนือมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคเหนือ เกือบทุกคุณลักษณะยกเว้นด้านสังคมและเพื่อนที่พบว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลมีคุณลักษณะสูงกว่า

สำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าเฉลี่ยของ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุกด้านคุณลักษณะ

สำหรับภาคกลางและกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านจารีตประเพณี ด้านขนบประเพณี ด้านการเรียน ด้านศาสนา ด้านศิลปะและการแต่งกาย ด้านการเมือง ด้านการใช้ภาษา มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาล

สำหรับคุณลักษณะด้านธรรมเนียมประเพณี ด้านสังคมและเพื่อน และด้านการใช้ชีวิต ประจำวัน มหาวิทยาลัยรัฐบาลในภาคกลางและกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะสูงกว่า

มหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่ามหาวิทยาลัยรัฐบาลทุก คุณลักษณะ ยกเว้นคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อนที่มหาวิทยาลัยรัฐบาล มีคุณลักษณะสูงกว่า เป็นเพราะมหาวิทยาลัยเอกชนมีขนาดและจำนวนนิสิตนักศึกษาน้อยกว่า และมีการส่งเสริมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทยที่สามารถเข้าถึงกลุ่มนิสิตนักศึกษาได้ง่ายกว่า จึงทำให้นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่า มหาวิทยาลัยรัฐบาล นอกจากนี้ ยังพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนหลายแห่งมีการจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมและจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องทำให้นิสิตนักศึกษายังคง คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยได้มากกว่า

12. ผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาใน กรุงเทพมหานครและในภูมิภาค พบว่าคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครคือ มีค่าเฉลี่ย 3.98 และ 3.91 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านขนบประเพณีมหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.94 และ 3.89 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะ สูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.05 ตามลำดับ คุณลักษณะทาง วัฒนธรรมไทยด้านการเรียนมหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยใน กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.81 และ 3.69 สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคม และเพื่อน พบว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีค่าเฉลี่ย 3.96 และ 3.94 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศานามหาวิทยาลัย ในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และคุณลักษณะทางวัฒนธรรม ไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย มหาวิทยาลัยในภูมิภาคจะมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัย

ในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3.44 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร คือ มีค่าเฉลี่ย 4.19 และ 4.10 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา มหาวิทยาลัยในภูมิภาค มีคุณลักษณะสูงกว่า มีค่าเฉลี่ย 3.79 และ 3.64 ตามลำดับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยในภูมิภาคมีคุณลักษณะสูงกว่า มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 3.86 และ 3.83 ตามลำดับ

ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาในภูมิภาคส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ยกเว้นด้านสังคมและเพื่อน ที่มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะสูงกว่า แสดงให้เห็นว่า สภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดกับภูมิภาคจะเป็นผลทำให้นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาในต่างจังหวัดหรือในภูมิภาค ไม่มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลายเหมือนกับนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีกระแสความเจริญทางวัตถุที่มีความทันสมัยมาทำให้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย

13. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่าคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน กับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านอื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันมีผลต่อคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย จากการผลการวิจัยพบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จะมีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ อาจเป็นเพราะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีเนื้อหาและโครงสร้างหลักสูตรที่ต้องเน้นทักษะในการใช้ประโยชน์ของความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาเพื่อนำสู่ประโยชน์ของมนุษย์ จึงต้องรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับมนุษย์ตลอดเวลา ดังนั้นการที่ธรรมชาติของเนื้อหาวิชาทำให้ต้องใกล้ชิดกับสังคมมากขึ้น นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์จึงมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยสูงกว่า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ทั้งสิ้น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านอารมณ์ ควรได้รับการพัฒนาด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ รู้จักระบอบอารมณ์ขมใจ มีสติและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ไม่โกรธง่าย ตลอดทั้งด้านการปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาของตน

ด้านสังคม ควรได้รับการพัฒนาด้านการมีน้ำใจ การตรงเวลา การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การพัฒนาบุคลิกภาพ การวางตัวให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา การรู้จักใช้สิทธิในขอบเขตของตน การมีมารยาทและการเข้าสังคม

ด้านสติปัญญา ควรได้รับการพัฒนาการใฝ่รู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การรู้จักแบ่งเวลาในการเรียนและการทำงาน การความขยันหมั่นเพียร การกล้าคิด วิเคราะห์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 **ด้านนโยบาย** สถาบันอุดมศึกษาต้องวางนโยบายเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาต้องสนใจอย่างจริงจังและต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษา

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมให้มีการสร้างองค์ความรู้และสรรหาข้อมูล ในด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย โดยการส่งเสริมให้มีงานวิจัยด้านวัฒนธรรมให้มากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาด้านวัฒนธรรมแก่สถาบันอุดมศึกษาและจะส่งผลอย่างต่อเนื่องกับการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย โดยมีแนวทางปฏิบัติ 5 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานวิจัยเพื่อได้องค์ความรู้ด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา และนำผลที่ได้มาพิจารณาเสริมในคุณลักษณะเด่นและแก้ไขพัฒนาในคุณลักษณะที่ยังต้องปรับปรุง มุ่งมั่นงานวิจัยที่สอดคล้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ควรมีการดำเนินงานวิจัยต่อเนื่องและลึกซึ้งในด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย เพื่อให้นิสิตนักศึกษาในระดับประเทศ และนานาชาติ ตระหนักและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยยิ่งขึ้น

แนวทางที่ 2 สนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรในการดำเนินการวัฒนธรรมโดยอาจอยู่ในรูปศูนย์วัฒนธรรมของสถาบัน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานพัฒนานิสิตนักศึกษาและเพื่อรองรับคณะทำงานฝ่ายวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เผยแพร่ผลงานทางศิลปวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาด้วยศูนย์วัฒนธรรมจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาในด้านศิลปะและยังเป็นสถานที่ที่นิสิตนักศึกษาจะสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เข้าใจและซาบซึ้งในวัฒนธรรมไทย โดยอาจจัดเป็นนิทรรศการถาวรในเรื่องวิถีชีวิตคนไทย มารยาทไทย คุณลักษณะของคนไทยเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นิสิตศึกษามีจิตสำนึกในการแสดงออกถึงความเป็นคนไทย โดยมีสถานที่ที่จัดการแสดงและสถานที่ตั้งชมรมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมขึ้นในรูปขององค์กร

แนวทางที่ 3 มุ่งส่งเสริมการสร้างความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายร่วมระหว่างชุมชนสถาบันอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมุ่งเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารประสบการณ์ ข้อคิดความเห็น ในการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยเพื่อก่อให้เกิดการสอดคล้องกันในการพัฒนา เช่น โครงการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน สถาบันอุดมศึกษาจะได้ประโยชน์ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านการมีน้ำใจ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ในส่วนของชุมชนจะได้ประโยชน์ด้วย เน้นการประสานสัมพันธ์ การร่วมมือร่วมใจ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเครือข่ายด้วยกันในอันที่จะประสานประโยชน์อย่างถาวรต่อไป

แนวทางที่ 4 มุ่งส่งเสริมความเข้าใจอันดีในเรื่องวัฒนธรรมให้แก่บุคลากรในมหาวิทยาลัยทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กิจกรรมนิสิตศึกษา มุ่งส่งเสริมให้มีการประสานงานด้านวัฒนธรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

แนวทางที่ 5 มุ่งส่งเสริมให้มีการจัดสรรเงินงบประมาณหาแหล่งเงินทุน เพื่อสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

มาตรการที่ 2 ส่งเสริมให้มีการเสริมแรงและการลงโทษ สำหรับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการแต่งกาย การปฏิบัติตนให้เหมาะสมในสังคม และฝึกปฏิบัติมารยาทในการรับบริการต่าง ๆ ในสังคม มีแนวทางปฏิบัติ 3 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาต้องออกกฎระเบียบ โดยบุคลากรต้องเข้มงวดกวดขัน เป็นการระดมสรรพกำลังในการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาแต่งตัวให้ถูกต้องตามระเบียบและปฏิบัติตนตามระเบียบในสังคม เช่น การแต่งกายชุดนักศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบ ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยจะรับผิดชอบกับนิสิตนักศึกษาที่แต่งกายถูกระเบียบเท่านั้น หรือการเข้าแถว เข้าคิว ในการรับบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

แนวทางที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ชักชวนให้นิสิตนักศึกษาแต่งกายถูกระเบียบ ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมฝึกอบรมมารยาท การวางตัวในสังคมให้เหมาะสมกับเพศ และวัย เน้นพัฒนาด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

แนวทางที่ 3 ใช้ศูนย์วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการให้รางวัลแก่นิสิตนักศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในด้านวัฒนธรรมไทย

มาตรการที่ 3 ส่งเสริมให้มีการจัดทำวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการบริหารและการจัดการ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา โดยมีแนวทางปฏิบัติ 2 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 ระดมความคิด สร้างเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษาด้วยกัน หรือองค์กร ด้านวัฒนธรรม เช่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ วิทยาลัยนาฏศิลป์ หรือกรมศิลปากร เป็นต้น โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำแผนพัฒนา แผนแม่บท เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

แนวทางที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนของตนเองขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย โดยกำหนดให้เป็นลายลักษณ์อักษร และต้องเน้นการทำความเข้าใจกับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษามีความตระหนักเข้าใจ ทิศทางและร่วมมือ ในการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ตลอดจนสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความรู้ด้านวัฒนธรรมมาเป็นผู้ดำเนินการดำเนินนโยบาย โดยอาจจัดตั้งเป็นคณะทำงานฝ่ายวัฒนธรรมและส่งเสริมให้คณะทำงานได้ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นรูปแบบวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

1.2 ด้านหลักสูตรและการสอน สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอนที่ตอบสนองต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยโดยเน้นการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กิจกรรมบูรณาการ สร้างเสริม ประสบการณ์มุ่งสู่การพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย เน้นให้มีรูปแบบที่ต้องใฝ่รู้ แสวงหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

มาตรการที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เป็นการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ของนิสิตนักศึกษา โดยสร้างรูปแบบให้เป็นหลักสูตรบูรณาการ เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของ นิสิตนักศึกษา มีแนวทางปฏิบัติ 4 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมให้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้นิสิตนักศึกษามีเป้าหมาย ชัดเจนในอนาคต และสามารถนำความรู้ ความสามารถไปปฏิบัติอาชีพได้ตรงตามสาขาวิชาที่ เลือกเรียน รวมทั้งบูรณาการหลักสูตรให้นิสิตนักศึกษาได้สามารถวางแผนในอนาคตของตนเองได้ สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมให้มีรูปแบบหลักสูตรที่เน้นส่งเสริมศักยภาพในการคิด การ ตัดสินใจ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการแสดงออกทางความคิดเห็นอย่างมีขอบเขต และการแบ่งเวลาในการเรียนและทำกิจกรรมของตนเอง ตระหนักถึงความหมั่นเพียรในการเรียน

แนวทางที่ 3 รูปแบบของการสอนต้องส่งเสริมให้เป็นการอภิปรายประเด็นปัญหาใน สังคม ชุมชน เพื่อฝึกให้นักศึกษาติดตาม ข่าวสาร ความเป็นไปของชุมชน เป็นการแสวงหาและ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

แนวทางที่ 4 เน้นหลักสูตรและรายวิชาที่มุ่งการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา ฝึกฝน มารยาทในสังคม มารยาทไทย พัฒนาศิลปะภาพ

มาตรการที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับ คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ มีแนวทางปฏิบัติ 3 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 ผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษา ร่วมกันกำหนดรูปแบบ สภาพแวดล้อม ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่ต้องการ พัฒนา โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์ของหลักสูตรด้านวัฒนธรรม

แนวทางที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยควรเป็นรูปแบบการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้นรูปแบบของหลักสูตรและการสอนต้องเน้นการฝึก ทักษะ การอบรมระยะสั้น เช่น การฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ด้านการพูดตามอักขรวิธี การอบรมการเขียนรายงาน แต่ละหลักสูตรเน้นระยะเวลาสั้น ๆ และต้องมีการติดตามประเมินผล ของการเรียนการสอนทุกครั้ง

แนวทางที่ 3 การเสริมแรง สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตัวถูกต้องตามกฎของ มหาวิทยาลัย การแต่งกายถูกระเบียบ การพูดจาไพเราะอ่อนหวาน การไม่พูดคำหยาบ อาจทำ ได้โดยใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา หรือการที่ผู้สอนวางมาตรการในวิชาของตน และมีรางวัลให้แก่ นิสิตนักศึกษาที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมตามที่กล่าวมา นอกจากนี้ยังมีบทลงโทษสำหรับนิสิตนักศึกษาที่กระทำผิดกฎระเบียบ เช่น การไม่แต่งกายชุด นักศึกษา การเข้าห้องเรียนช้า การพูดคำไม่สุภาพในชั้นเรียน และการแสดงกริยามารยาทไม่ดี กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

มาตรการที่ 3 มุ่งเน้นหลักสูตรรายวิชาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรม โดยส่งเสริมให้มีรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป เป็นวิชาว่าด้วยเรื่องวัฒนธรรมและเรื่อง ศิลปพื้นบ้านของไทยหรือการแสดงออกในเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย โดยมีแนวทางปฏิบัติ 3 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมให้มีการปรับโครงสร้างหลักสูตรเพิ่มเติมเนื้อหาด้านวัฒนธรรม ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และวิชาเลือกเสรี เพิ่มเนื้อหาด้านการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง จัดให้มี วิชาภาษาไทยในหมวดวิชาบังคับหรือจัดให้มีวิชาการรณคดีไทยในหมวดวิชาเลือก

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการสอนให้ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม โดยอาศัยหลักสูตรซ่อนเร้น ที่ยึดครูเป็นแบบอย่างในการมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์

แนวทางที่ 3 จัดอบรมหลักสูตรสั้น ๆ เน้นทักษะการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ทั้งภาษาเขียนและภาษาพูด นอกจากนี้ยังสามารถเปิดหลักสูตรเพื่อบริการชุมชนและบุคคลภายนอกด้วย เพื่อเชื่อมโยงระบบเครือข่ายด้านวัฒนธรรมและเป็นการปฏิบัติภารกิจด้านการบริการชุมชนของมหาวิทยาลัยด้วย

1.3 ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อให้กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของ นิสิตนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาได้ทำหน้าที่ทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมของชาติ และสามารถพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

มาตรการที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษา ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง พัฒนารูปแบบของชมรมต่าง ๆ ให้รองรับกับงานวัฒนธรรม และจุดประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมในสถาบัน มุ่งปฏิบัติงานกิจกรรมและเผยแพร่งานด้านวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็น กิจกรรมด้านวัฒนธรรม 5 ด้าน ดังนี้

1.1 สาขามนุษยศาสตร์ ได้แก่ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มารยาท ในสังคม การปกครอง กฎหมาย บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

1.2 สาขาศิลปะ ได้แก่ วัฒนธรรมในด้านภาษา วรรณคดี ดนตรี ฟิล์มร่า จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม เป็นต้น

1.3 สาขาการช่างฝีมือ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก การ ทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องเงิน เครื่องเงิน เครื่องทอง เครื่องถม การจัดดอกไม้ การทำ ตุ๊กตา การทอเสื่อ การประดิษฐ์ การทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

1.4 สาขาคหกรรมศิลป์ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องอาหาร เสื้อผ้า การแต่งกาย ความรู้เรื่องบ้าน การจัดและดูแลที่อยู่อาศัย ความรู้เรื่องยา ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ความรู้ที่จะอยู่กินครองเรือนอย่างมีความสุข มารยาทในการรับประทานอาหาร การต้อนรับแขก การรู้จักประกอบอาชีพเพื่อช่วยเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น

1.5 สาขากีฬาและนันทนาการ ได้แก่ วัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับการกีฬา การละเล่น ทั้งเพื่อการกีฬาและนันทนาการ เช่น มวยไทย ฟันดาบ กระบี่กระบอง และการละเล่นพื้นเมือง ต่าง ๆ

โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

แนวทางที่ 1 ประชุมสัมมนา หรือโดยผู้บริหาร ฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา คณะ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ประธานชมรม ประธานคณะ องค์กนิสิตนักศึกษา เพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม มุ่งสร้างความเข้าใจ ขอความร่วมมือในการดำเนินนโยบาย ทุกฝ่ายต้องร่วมมือปฏิบัติการเชิงรุก โดยเฉพาะฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา อาจใช้วิธีตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อประสานงานกับศูนย์วัฒนธรรมในสถาบัน

แนวทางที่ 2 ร่วมกันกำหนดรูปแบบของกิจกรรมทางวัฒนธรรมกับศูนย์วัฒนธรรม เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับการส่งเสริมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษา ทั้ง 5 สาขาด้านวัฒนธรรมตามที่กล่าวมาข้างต้น

แนวทางที่ 3 ส่งเสริมให้กิจการนิสิตนักศึกษา มีความคล่องตัวในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม เน้นการกระจายอำนาจและการตัดสินใจในการดำเนินงานวัฒนธรรม สามารถส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับด้านวิชาการด้วย เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีการวางแผนการทำกิจกรรมได้อย่างเต็มที่

แนวทางที่ 4 ผู้บริหารและฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาต้องเพิ่มงบประมาณ เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ และส่งเสริมให้มีการลงทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

แนวทางที่ 5 ส่งเสริมให้มีหน่วยงานในการติดตามประเมินผลทุกกิจกรรมที่นักศึกษาดำเนินการ มุ่งเน้นให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม และนิสิตนักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะทุกด้านของงานวัฒนธรรม และส่งเสริมให้มีหน่วยงานตรวจสอบ ควบคุมการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมด้านพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรม

มาตรการที่ 2 ปรับปรุงกิจกรรมให้มีความหลากหลายสามารถพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ทั้งด้านคุณลักษณะด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

แนวทางที่ 1 ควรร่วมมือกันเพื่อสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการของนิสิตนักศึกษา หรือแม้แต่การใช้แบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย เพื่อหาข้อมูลมาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องพัฒนา เช่น การจัดกิจกรรมรณรงค์ที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง รณรงค์ให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย รณรงค์การแต่งกายด้วยผ้าไทย เป็นต้น

แนวทางที่ 2 ใช้ศูนย์วัฒนธรรมเป็นเวทีการแสดงทางวัฒนธรรม เช่น นาฏศิลป์ไทย โดยนิสิตนักศึกษาในสถาบันที่เรียนวิชาวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้มีการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น ลำตัด โนราห์ หรือการแสดงเพลงลูกทุ่ง โดยจัดหมุนเวียนไป เพื่อกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา ได้สัมผัสกับการแสดงอันเป็นเอกลักษณ์ไทยตลอดเวลา

แนวทางที่ 3 ใช้รูปแบบนิทรรศการและการสาธิต รวมถึงการขายสินค้าพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น เช่น ส้มปาดแหกเป็นภาคเหนือ นิทรรศการจะจัดให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของภาคเหนือ ประเพณีของชาวเหนือ และจะมีการสาธิตทำร่ม ทำไม้แกะสลัก และนำสินค้ามาขาย โดยทั้งนี้ต้องมีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและต้องทำให้ทั่วทุกภาค

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาโดยมหาวิทยาลัยต้องมีการดำเนินกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาสามารถเข้าร่วมได้เป็นจำนวนมาก เช่น จัดกิจกรรมการตักบาตรทุกวัน พุทธัส การหล่อเทียนพรรษาในวันเข้าพรรษา มีการจัดกิจกรรมเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงกิจกรรมตามประเพณีไทยอื่น ๆ เช่น การลอยกระทง ด้วย

มาตรการที่ 3 ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงรูปแบบของกิจกรรมในการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่สามารถตอบสนองและสอดคล้องต่อคุณลักษณะวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมกิจกรรมในการเรียนรู้วิถีชีวิตทางวัฒนธรรมไทย เพื่อให้นิสิตนักศึกษาระดับถึงถึงความสำคัญของแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทย อันจะนำไปสู่การสืบทอดและสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท เพื่อเป็นการให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง ลงสนามจริง สัมผัสชีวิตของคนชนบท และสามารถเข้าใจการดำเนินชีวิตของคนในชนบทที่ยังมีแบบแผนเป็นลักษณะทางสังคมของคนไทย

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างคุณค่า สร้างสามัญสำนึก ปลุกจิตสำนึกให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญกับสังคม ชุมชน ท้องถิ่น เน้นความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ชุมชนโดยนำนิสิตนักศึกษาไปออกพื้นที่พบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชน และกลับมาอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชนให้นิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรมอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาในชุมชนด้วย กิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้สร้างสรรค์ขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความหลากหลายและความแตกต่างของชุมชนเป็นสำคัญ

แนวทางที่ 3 ระดมสรรพกำลังความคิดโดยจัดประชุมสัมมนาผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษา กรรมการชุมชน ตัวแทนชาวบ้าน และนิสิตนักศึกษาโดยรวมถึงเครือข่ายทางวัฒนธรรม เช่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือวิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อหาแนวทางการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับประโยชน์ของชุมชนเอง และได้พัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สามารถทำวิจัยโดยแบ่งตามนิสิตนักศึกษาตามชั้นปี และดูการเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย

2.2 ดำเนินการวิจัยเพื่อหารูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่มีค่าเจ็ลยน้อยของสถาบันตนเอง

2.3 ดำเนินการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และในสังกัดอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัย. การสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษา

เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ. หน่วยพัฒนาวิชาการ. สำนักวิชาการ, 2540.
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า.

กรุงเทพมหานคร. ชัคเซสมิเดย์, 2539.

กองทัพเรือ. แนวทางการปฏิบัติงานตามเบื้องพระยุคลบาท. ประมวลและกลั่นกรองจาก
พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. 2542.

กอบแก้ว สิงห์ดี. ความคิดเห็นของนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อ
วัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521.

กฤตวรรณ โอปนพันธ์. การพัฒนาดัชนีรวมชี้คุณลักษณะของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ชัตติยา กรรณสูต (แปล) Reflections on Thai Culture. William J. Klausner 1987.

กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ, ในแผนพัฒนา
ฉบับที่ 8. กรุงเทพมหานคร, 2542

คณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยสำหรับเยาวชน. เมืองไทยของเรา
เล่ม 1, 2526.

คณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยสำหรับเยาวชน. เมืองไทยของเรา
เล่ม 2, 2526.

จรัล ทองเกษม. ปรัชญาและทฤษฎีทางวัฒนธรรม. วารสารวัฒนธรรมไทย. 33 (กรกฎาคม 2539) :
14-28.

จรัล ทองเกษม. (เรื่องเดียวกัน). วารสารวัฒนธรรมไทย. 33 (กุมภาพันธ์ 2539) : 17-24.

จรัล ทองเกษม. (เรื่องเดียวกัน). วารสารวัฒนธรรมไทย. 33 (มีนาคม 2539) : 20-26.

จรัล ทองเกษม. (เรื่องเดียวกัน). วารสารวัฒนธรรมไทย. 33 (เมษายน 2539) : 27-36.

จรัล ทองเกษม. (เรื่องเดียวกัน). วารสารวัฒนธรรมไทย. 33 (พฤษภาคม 2539) : 27-36.

จรัล ทองเกษม. ทฤษฎีทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมกับภาษา. วารสารวัฒนธรรมไทย.
33 (สิงหาคม 2539) : 7-11.

- จิตต์นิภา ศรีไสย. **ทัศนคติของนิสิตปีที่ 1 ที่มีต่อชีวิตการเรียนในมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. **การวิจัยอนาคต**. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย 1 (มกราคม – เมษายน) 2529.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. **พัฒนาวัฒนธรรมพัฒนาวิถีชีวิตคนด้วยสี่สັນชนบท** วารสารวัฒนธรรมไทย.
36 (เมษายน 2542) : 45-50.
- เฉลียว มณีเลิศ. **บทบาทของการศึกษาในการพัฒนาวัฒนธรรม**. วารสารการศึกษาแห่งชาติ
20 (สิงหาคม – กันยายน 2529) : 17-35.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. **วัฒนธรรมไทยกับขบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.
- ชนิดา วิทยุฉวีเกียรติ. **การทดลองการถ่ายถอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น แก่เด็กวัยรุ่นใน
จังหวัดเชียงใหม่** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- ชนิดา รักษ์พลเมือง รัตนา ตุงคสวัสดิ์ และประภาศรี สีหอำไพ. **แนวโน้มการศึกษาในระบบ
โรงเรียนในระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 และ 7**. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ชะวักชัย ภาคินธุ์. **การลงทุนทางวัฒนธรรมในฐานะหน่วยงานทางวัฒนธรรมควรเน้นที่อะไร**.
วารสารวัฒนธรรมไทย. 35 (สิงหาคม – กันยายน 2529) : 46-57.
- ถนนอมวงศ์ ทวีบุรณ์ และคณะ. **รายงานการสำรวจและวิจัยการใช้เวลาว่างเวลาเรียนของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- นักเรียนทุนรัฐบาลไทย. สมาคม. **วิสัยทัศน์ประเทศไทยด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและ
ศาสนา มุมมองของสมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย**. บริษัทรุ่งเรืองรัตน์ พรินติ้ง จำกัด :
กรุงเทพมหานคร, 2541.
- นภาพร แก้วนิมิตชัย. **การวิเคราะห์วัฒนธรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย**.
วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- นิคม ทาแดง. **หน่วยที่ 11 การศึกษากับวัฒนธรรมในชุมชน**. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษา
เพื่อชีวิตและชุมชน. หน่วย 11-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- นิรมล หันหาบุญ. **การศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ของนักเรียนประถม
ศึกษาในทศวรรษหน้า ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- บุญเรือง ขจรศิลป์. **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, 25-30.

- ประกอบ คูปรัตน์. แนวทางการสร้างบัณฑิตในอนาคต : หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบัน
อุดมศึกษา. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 20 (เมษายน – พฤษภาคม 2529) 58-79.
- ประกอบ คูปรัตน์. ความเป็นผู้นำเป้าหมายและอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ประสิทธิ์ ลีระพันธ์. การสร้างแบบวัดวัฒนธรรมอันทันสมัยสำหรับนักศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและการพัฒนารูปแบบ
การพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- ประโยชน์ คูปต์กาญจนกุล. แบบการเรียนรู้ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.
- เปรม ตินสุลานนท์. วัฒนธรรมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์. ปาฐกถาพิเศษ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2540.
- เป็รื่อง เปลี่ยนสายสืบ. ปัญหาในสังคมไทยกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม. วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
20 (สิงหาคม – กันยายน 2529) : 46-57.
- แปลก สนธิรักษ์. ระเบียบ สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
ลาดพร้าว, ม.ป.ป.
- พยนต์ เอี่ยมสำอางค์. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีต่อการส่งเสริม
วัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527.
- พรณวิภา ธัญญะคุปต์. วิถีชีวิตนักศึกษาแพทย์ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พระเทพเวที (ปยุตต์ ปยุตโต). ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไป. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.
- พระเทพเวที (ปยุตต์ ปยุตโต). วัฒนธรรมกับการพัฒนา. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์ดิงกรุป จำกัด, 2532
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พัทยา สายหู. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
2514.

- พั้ว อนุรักษ์ราชมณฑลเชียร. **วัฒนธรรมและประเพณีไทย**. โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
กรุงเทพมหานคร (พิมพ์ครั้งที่ 2), 2526.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน. **ลักษณะสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ.
2515
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2524.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. **สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา**. เอกสารการศึกษาศาขารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2515.
- ยศ สันตสมบัติ, รศ.ดร. **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
รายงานของคณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรม. สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนา
คุณภาพของเยาวชน. กองกรรมาธิการ.
- วรพิทย์ มีมาก. **การศึกษาเพื่อพัฒนานโยบายและแผนงานทางวัฒนธรรมในการอนุรักษ์
วัฒนธรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่ม หนุ่มสาว จังหวัดเชียงใหม่**. ภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.
- วิบูลย์ แซ่มชื่น. **แนวทางพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียน**. **วารสารครูปริทัศน์ 8** (กรกฎาคม 2526) :
40-50.
- วิเชียร รักการ. **วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย**. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพมหานคร
(พิมพ์ครั้งที่ 2), 2539.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. **งานบุคคลากรนิสิตนักศึกษา**. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. **การพัฒนานิสิตนักศึกษาท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง**.
วารสารครุศาสตร์. (ตุลาคม – ธันวาคม 2537) : 1-8.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2537.
- ศิลปากร. มหาวิทยาลัย. **วัฒนธรรมเมือง : ชุมชนเมืองและการเปลี่ยนแปลงในกรุงเทพและ
ปริมณฑล**. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. เอกสารสัมมนาทางวิชาการ (อัดสำเนา), มปป.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. **แผนแม่บทโครงการสืบสาน
วัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2538-2540** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : นีลนาราการพิมพ์, 2536.

- ศึกษาธิการ. กระทรวง. การพัฒนาระบบการศึกษา กระบวนการบริหารและจัดการพัฒนาระบบ.
เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อจัดทำแผนการศึกษา และการพัฒนาระบบฉบับที่ 1, 2538.
สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม. ชั้นแต่งตั้งสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์บุ๊ค
เซ็นเตอร์, 2542.
- สนธิ สมัครการ. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม กรุงเทพมหานคร.
โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- สว่างจิตต์ ศรีระชา. ชีวิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- สมชัย ใจดี, ยรรยง ศรีวิยาภรณ์. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, 2528.
- สมพจน์ จันทรเทียง. วัฒนธรรมไทยในกระแสโลกาภิวัตน์. วารสารวัฒนธรรมไทย. 33
(กุมภาพันธ์ 2539) : 25-34.
- สมพจน์ จันทรเทียง. (เรื่องเดียวกัน). วารสารวัฒนธรรมไทย. 33 (มีนาคม 2539) : 27-33.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม : แนวทางการศึกษา วิเคราะห์
และวางแผน. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.
- สิริชัยชาญ พักจำรูญ. วิวัฒนาการและอนาคตภาพของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการพัฒนา
ศิลปวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุริยางิศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2539.
- สร้อยญา พาณิชย์กุล. มองสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์ จำกัด,
2538.
- สุจิตรา สุนทรทรัพย์. การวิเคราะห์คุณลักษณะไทย คุณค่า และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะ
การต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย : กระบี่กระบอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุริยางิศาสตร์.
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.
- สุนทราวดี เขียรพิเชฐ. การวิเคราะห์วัฒนธรรม อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุริยางิศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุบรรณ พันธวิศวาส และชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร :
โอเดียนสโตร์, 2522.
- สุพัทธา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม : ครอบครัว : ศาสนาประเพณี. โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช. กรุงเทพมหานคร (พิมพ์ครั้งที่ 8), 2536.
- สุพัทธา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช. 2523.

- สุพิศวง สุภาพ. **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. ดิดีบุ๊กสโตร์, 2532.
- สุภางค์ จันทวานิช. **การวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและบริการนักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2537.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โสภา ชูพิบูลชัย. **จิตวิทยาสังคมประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- อนุমানราชธน, พระยา. **การวัฒนธรรม**. พระนคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2497.
- อนุমানราชธน, พระยา. **รวมเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง. **เพื่อความเข้าใจวัฒนธรรม**. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2538.
- เอกสารประกอบการอภิปราย. **ศิลปวัฒนธรรมกับนิสิตนักศึกษา**. ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต, 2528.
- อมรา พงศาพิชญ์. **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.
- อุทุมพร จามรมาน. **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร :
พินนี่พับลิชชิง, 2532.
- อุทุมพร จามรมาน. **วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อุทุมพร จามรมาน. **การสุ่มตัวอย่างทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : พินนี่พับลิชชิง, 2537.
- อุบลวรรณ ภวภานันท์. **การทดลองถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น แก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
นครราชสีมา**. ปรินญาณิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

ภาษาอังกฤษ

- Arnold W. Green, *Sociology*. New York: McGraw-Hill, Inc., 1972.
- Astin, Alexander W. *Personality and Self-Concept. What Matters in College?* San Francisco: Jossey-Bass, 1993.
- Astin, Alexander W. "An Empirical Typology of College Students." *Journal of college Student Development*. 34 (January 1993): 36-46.
- Astin, Alexander W. *Student Involvement: A Developmental Theory for Higher Education*. *Journal of College Student Personnel*. (July 1984): 297-308.

- Benedict, Ruth. *Thai Cultural and Behavior: An Unpublished Wartime Study*. Cornell University, Southeast Asia Program. 1964.
- Best, W. John. *Research in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1970.
- Chew, Marion Wony. "A Cross cultural Study: A Comparison of Asian-American and Caucasian-American Women of Several Personality Dimensions." *Dissertation Abstract*. George Mason University, 1993.
- Chickering, A.W. *Education and Identity*. San Francisco: Jossey-Bass, 1969.
- Clark, B.R., and Trow. M. The Organization Context. In T.M. Newcomb and E.K. Wilson (Eds.) *College Peer Groups : Problem and Prospect for Research*. Chicago : Aldine, 1966.
- Cronbach, L.J. *Essential of Psychological Testing*. New York: Harper & Brothers, 1960.
- Edwards, Allen I. *Techniques of Attitude Scale Construction*. New York: Appleton – Century Crofts, Inc., 1957.
- Englesberg, Paul Mask. "University Student Culture in China, 1978-1990: Formal and Informal Organization. *Dissertation Abstract*. University of Massachusetts, 1993.
- Evereth M. Rogers. *Social Change in Rural Society*. New York. Appleton Century Crafts, 1976.
- Gary L. Dickson. *Developmental Theory and Organizational Structure: An Integration*. *Naspa Journal* (Vol 28 No. 3, Spring 1991.)
- Gordon, Leonard V. *Manual (of) Gordon Personal Profile*. New York: Test Department of Harcourt, Brace & World, 1963.
- Joyce and Weil M. *Model of Teaching*. 3rd New York: Prentice-Hall, 1986.
- Keeves, J.P.. *Educational Research Methodology and Measurement*. 2nd New York: Pergamon, 1997.
- Linton, Ralph. *The Study of Man*. New York : Appleton Century cooperation, 1973.
- Mason -Sowell, - Marsha; Sedlacek, -William-E. Changes in Campus Subculture by Sex Over Thirteen Years. *Journal of College and University* 60, 1 (Fall 1984): 63-67.
- Moffatt, Michael. "College Life: Undergraduate Culture and Higher Education." *Journal of Higher Education*. 15 (July, 1991): 44-61.
- Miller, T.K., & Prince, J.S. (Eds.) *The Future of Student Affairs*. San Francisco: Jossey – Bass.

- Person, Dawn Ranee. *The Black Student Culture of Lafayette College. Dissertation Abstracts.* Columbia University, 1991.
- Ralph Linton, *The Study of Man*, (New York: Appleton Century Cooperation, 1973)
- Redfield, Robert., *The Little community and peasant society and culture.* Chicago : University of Chicago Press, 1961 .
- Redfield, Robert., *The Primitive world and Its Transformations.* Ithaca: Cornell University Press, 1966.
- Rogers, Everett M. *Politics and the Stages Growth.* New York : Cambridge University Press, 1976.
- Tylor, Edward B., *Primitive Culture.* London: John Murray, 1871.
- Tylor, Edward B., *Religion in Primitive Culture.* New York: Harper Torchbooks Wallace, Anthony F.C., 1958.
- Wallace, Walter L. *Student Culture.* Chicago: Aldine Publishing Company, 1996.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือในการวิจัย

แบบการตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ของนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง

แบบการตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและผู้เชี่ยวชาญด้านนิสิตนักศึกษาตอบ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ตอบคือผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและผู้เชี่ยวชาญด้านนิสิตนักศึกษา
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
3. การตอบแบบสอบถามนี้เป็นการตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยแต่ละข้อว่าเห็นด้วยหรือไม่ หรือมีข้อเพิ่มเติมและข้อคิดเห็นอย่างไร เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดไปปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาต่อไป

กราบขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามนี้และผู้วิจัยสัญญาว่าจะนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแนะนำมาใช้ประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

น.ส.ภัทริยา งามมุข

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544

การตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมของคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย
ของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับลักษณะของท่าน

1. ชื่อ - สกุล.....

2. ตำแหน่งทางวิชาการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 รองศาสตราจารย์
 ศาสตราจารย์

3. สถานที่ทำงานปัจจุบัน.....ตำแหน่ง.....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน / สอน
 ไม่น้อยกว่า 5 ปี
 ไม่น้อยกว่า 10 ปี

5. ประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านเลือกหรือเติมข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
	1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี			
	1.1 เรื่องความกตัญญูรู้คุณ			
1.	ระลึกถึงบุญคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ			
2.	หาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ			
3.	ยกย่องสรรเสริญผู้มีพระคุณเสมอ			
4.	มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีพระคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	1.2 เรื่องการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง			
5.	เมื่อทำผิดจะยอมรับผิดและไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์			
6.	กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าทำผิด			
7.	ไม่ขัดทอดความผิดของตนเองให้ผู้อื่น			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	1.3 เรื่องการรักษาความยุติธรรม			
8.	ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ			
9.	ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด			
10.	ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด			
11.	มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม			
12.	ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น			
13.	รักความสงบและรักสันติ			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
	1.4 เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ			
14.	เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ			
15.	การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและ ไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม			
16.	ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน			
17.	การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา			
18.	การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	1.5 เรื่องการใช้ภาษาและการรักษาคำพูด			
19.	ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา			
20.	ต้องคิดให้รอบคอบก่อนที่จะทำอะไร			
21.	ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	1.6 เรื่องการเป็นคนมีเหตุผล			
22.	ต้องลุกขึ้นต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม			
23.	ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม			
24.	การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่าง รอบคอบ ไม่ด่วนสรุปง่าย ๆ			
25.	รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
	2. วัฒนธรรมด้านชนบประเพณี			
	2.1 เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ			
26.	ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้			
27.	เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น			
28.	รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง			
29.	ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	2.2 เรื่องการเคารพกฎหมาย			
30.	ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด			
31.	ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้			
32.	ช่วยรักษาสถาธารณสมบัติของบ้านเมือง			
33.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคมและไม่ละเมิดกฎหมาย			
34.	ไปเป็นพยานเมื่อศาลหรือเจ้าพนักงานเรียกร้อง			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	2.3 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน			
35.	เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด			
36.	การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท			
37.	ต้องมีการวางแผนและมีการจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ			
38.	มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา			
39.	ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตาม			
	กาลเทศะ			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
	2.4 เรื่องการมีวินัย			
40.	ในชีวิตการเรียนและการทำงานต้องมีการแบ่งเวลาพักผ่อนและแบ่งเวลาไว้ทำกิจกรรมอย่างอื่นด้วย			
41.	การทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ			
42.	การเป็นนิสิตนักศึกษาต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน			
43.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย			
44.	รับผิดชอบต่อนหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา			
45.	การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย และในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสาร หรือการซื้ออาหาร			
46.	ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผิดนัดประกันพ่วงอื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	3. วัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี			
	3.1 เรื่องการรักษาจรรยาบรรณและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ			
47.	รักษาจรรยาบรรณให้เหมาะสมสภาพถูกกาลเทศะ			
48.	พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ			
49.	กล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ” ตามโอกาสและสถานการณ์			
50.	ยกมือไหว้พร้อมกล่าวว่า “สวัสดี” แก่บุคคลตามสถานภาพ			
51.	มีน้ำใจไม่ดูค้ายต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ			
52.	ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจไม่แสวงแสวงแก่สิ่งทำ			
53.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ฯลฯ			
54.	รักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
	3.2 เรื่องการวางตัว			
55.	แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่			
56.	รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ และวัย ตามฐานะของตน			
57.	ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น			
58.	โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ			
59.	ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น			
60.	รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น			
61.	ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	3.3 เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
62.	ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น			
63.	มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น			
64.	มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้ง			
65.	ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว			
66.	รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านการเรียน			
67.	ขยันหมั่นเพียรในการเรียน			
68.	นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมอ			
69.	รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย			
70.	ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอเพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต			
71.	วางแผนเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
	5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
72.	เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส			
73.	หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที			
74.	ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล			
75.	ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา			
76.	มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น			
77.	มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม ไม่มองโลกในแง่ร้าย			
78.	ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
79.	เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตน นับถือสม่ำเสมอ			
80.	เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนา			
81.	ยึดมั่นเลื่อมใสในหลักธรรมคำสั่งสอนของหลักศาสนา			
82.	ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและ			
	การแต่งกาย			
83.	ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โលะปราสาท ฯลฯ			
84.	เข้าชมศิลปะ การแสดงทางวัฒนธรรมไทยเสมอ เช่น การแสดง โขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่น ของไทย			
85.	ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์หรือ เที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
86.	นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมตามวาระโอกาส			
87.	ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ			
88.	ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้านนักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชายไม่สวมเสื้อกล้าม เสื้อปลอยชาย			
89.	ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดและทำสีแปลก ๆ อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง				
90.	ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข			
91.	เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง			
92.	เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			
93.	แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต			
94.	ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ			
95.	ไม่รับสินบนเพื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา				
96.	ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์			
97.	พูดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขระวิธี			
98.	พูดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู			
99.	รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้			
100.	เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน			
101.	คิดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย			
102.	เขียนเรียงเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา			

ข้อที่	รายการคุณลักษณะ	ความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ควรแก้ไขเป็น
103.	เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ			
104.	ให้เกียรติแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้อ้างอิงในการเขียน			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			
	10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านวิถีชีวิตปัจจุบัน			
105.	ขอรับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาหู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ			
106.	ขอรับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ			
107.	ขอรับประทานไส้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ และอาหาร ประเภทฟาสฟู้ดต่าง ๆ			
108.	ซื้อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป			
109.	ซื้อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้า และซูเปอร์มาร์เก็ต			
110.	แม้มีภาระเรื่องการเรียนรู้แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน			
111.	รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย			
112.	ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง			
	อื่น ๆ โปรดเพิ่มเติม			

แบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาเป็นการศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในภาพรวม โดยให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของตนเอง ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ตอบแบบประเมินฉบับนี้ คือ นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2	เป็นแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย
3. ขอความกรุณาและขอความร่วมมือจากนิสิตนักศึกษารอกข้อมูลที่เป็นจริง เพราะข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษาต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลที่ท่านให้ไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของท่าน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวมทางวิชาการ

ขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง และขอให้ทุกท่านประสบความสำเร็จในการเรียนตลอดไป

น.ส.ภัทริยา งามมุข

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับลักษณะของท่าน

ข้อที่	สำหรับผู้ประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ 1.1 ชาย ☐ 1.2 หญิง	
2.	ท่านกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ ☐ 2.1 ชั้นปีที่ 1 ☐ 2.2 ชั้นปีที่ 2 ☐ 2.3 ชั้นปีที่ 3 ☐ 2.4 ชั้นปีที่ 4 ☐ 2.5 อื่น ๆ	
3.	ท่านกำลังศึกษาอยู่ในคณะ.....	
4.	ท่านกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย.....	

ตอนที่ 2 คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับลักษณะของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ ซึ่งแต่ละข้อมีความหมายดังนี้

- 5 หมายความว่า ท่านมีคุณลักษณะนั้นในระดับมากที่สุด
 4 หมายความว่า ท่านมีคุณลักษณะนั้นในระดับมาก
 3 หมายความว่า ท่านมีคุณลักษณะนั้นในระดับปานกลาง
 2 หมายความว่า ท่านมีคุณลักษณะนั้นในระดับน้อย
 1 หมายความว่า ท่านมีคุณลักษณะนั้นในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี						
	1.1 เรื่องความกตัญญูรู้คุณ						
1.	ระลึกถึงบุญคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ						
2.	หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ						
3.	ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ						
4.	มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ						
5.	คิดและระวังการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน						
	1.2 เรื่องการกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง						
6.	เมื่อทำผิดจะยอมรับผิดและไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์						
7.	กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าทำผิด						
8.	ไม่ขัดทอดความผิดของตนเองให้ผู้อื่น						
9.	ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ						
10.	ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด						
11.	ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด						
	1.3 เรื่องการรักษาความยุติธรรม						
12.	มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม						
13.	ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น						
14.	รักความสงบและรักสันติ						
15.	แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรมตั้งมาปราศจากความลำเอียง						

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	1.4 เรื่องการมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ						
16.	เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ						
17.	การทำงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม						
18.	ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน						
19.	การทำงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา						
20.	การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่						
21.	มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน						
22.	เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต						
	1.5 เรื่องการรักษาคำพูด						
23.	ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา						
24.	ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ						
25.	พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและดีงามเท่านั้น						
26.	เลือกถ้อยคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง						
	1.6 เรื่องการเป็นคนมีเหตุผล						
27.	ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม						
28.	ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม						
29.	การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่ด่วนสรุปง่าย ๆ						
30.	รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล						
31.	ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง						
32.	ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความดีงามเป็นที่ตั้ง						
33.	ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ						
34.	ใช้เหตุผลในการทำงาน						
	2. วัฒนธรรมด้านขนบประเพณี						
	2.1 เรื่องการรู้จักใช้สิทธิ						
35.	ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้						
36.	เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ผู้อื่น						
37.	รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง						
38.	ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร						

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	2.2 เรื่องการเคารพกฎหมาย						
39.	ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด						
40.	ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้						
41.	ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง						
42.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคมและไม่ละเมิดกฎหมาย						
43.	ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล						
	2.3 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน						
44.	เมื่อได้รับมอบหมายการทำงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด						
45.	การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท						
46.	ต้องมีการวางแผนและมีการจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ						
47.	มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา						
48.	มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ						
49.	ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ						
50.	ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ						
	2.4 เรื่องการมีวินัย						
51.	รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อน และทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม						
52.	การทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ						
53.	ต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน						
54.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย						
55.	รับผิดชอบต่อหน้าที่ การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา						
56.	การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย และในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสาร หรือการซื้ออาหาร						
57.	ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผิดวันประกันพุง						
	3. วัฒนธรรมด้านธรรมเนียมประเพณี						
	3.1 เรื่องการรักษาจรรยาบรรณและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ						
58.	รักษาจรรยาบรรณให้เหมาะสมสุภาพถูกกาลเทศะ						
59.	พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ						
60.	กล่าวคำ “ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร” ตามโอกาสและสถานการณ์						

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
61.	ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ						
62.	มีน้ำใจไม่ดูคายเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ						
63.	ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจไม่แสวงแสวงแลกสิ่งทำ						
64.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง						
65.	รักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหย้าล่วงเกินบุคคลและสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น						
66.	ทำความสะอาดพิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออกจากบ้าน และหลังจากกลับเข้าบ้านเป็นประจำทุกวัน						
	3.2 เรื่องการวางตัว						
67.	แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่						
68.	รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน						
69.	ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น						
70.	โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ						
71.	ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น						
72.	รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความสะดวกสบายให้แก่ผู้อื่น						
73.	ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ						
	3.3 เรื่องการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						
74.	ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น						
75.	มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น						
76.	มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์						
77.	ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว						
78.	รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น						
	4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน						
79.	ขยันหมั่นเพียรในการเรียน						
80.	นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตรเสมอ						
81.	รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย						
82.	ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอเพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต						
83.	วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน						
84.	เรียนด้วยความสุขและความพอใจ						
85.	มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน						
86.	รู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง						

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
87.	มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ						
88.	ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา						
	5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน						
89.	เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส						
90.	หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที						
91.	ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล						
92.	ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา						
93.	มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น						
94.	มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม ไม่มองโลกในแง่ร้าย						
95.	ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน						
96.	รู้จักเลือกคบเพื่อน						
97.	ช่วยเหลือ และแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด						
	6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา						
98.	เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ สม่ำเสมอ						
99.	เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ						
100.	ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาในศาสนาที่ตนนับถือ						
101.	ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด						
102.	มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข						
	7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย						
103.	ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โลหะปราสาท ฯลฯ						
104.	สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย						
105.	ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ลูกเกด ลำตัด โนราห์หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง						
106.	นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมตามวาระโอกาส						
107.	ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อหม้อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ						

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
108.	ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้านนักศึกษาหญิงไม่สวมเสื้อ สายเดี่ยว เกาเซอร์ครูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชายไม่สวมเฉพาะ เสื้อกล้ามหรือปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง						
109.	ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ						
110.	แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม						
	8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง						
111.	ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข						
112.	เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง						
113.	เกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์						
114.	แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต						
115.	ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ						
116.	ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง						
	9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา						
117.	ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์						
118.	พูดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำตัว “ร” และ “ล” และ อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี						
119.	พูดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู						
120.	รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้						
121.	เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน						
122.	คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย						
123.	เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา						
124.	เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ						
125.	ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง						
126.	ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม						
127.	ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม						
	10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน						
128.	รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ						
129.	รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ						
130.	รับประทานอาหารไส้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์ และอาหารประเภท ฟาสต์ฟู้ดต่าง ๆ						
131.	ซื้อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป						

ข้อที่	คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	ระดับ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
132.	ชื่อของไข่ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้า และซูเปอร์มาร์เก็ต						
133.	แม้มีภาระเรื่องการเรียนรู้แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน						
134.	รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย						
135.	ประหยัด มีธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง						
136.	รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน						
137.	วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารเช้าที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย						
138.	จะไม่รับประทานอาหารเช้าที่อื่นง่าย						
139.	รับประทานอาหารเช้าเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง						
140.	เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ						

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

**รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบกรอบแนวคิด
และรายการคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย**

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม

1. พระธรรมปิฎก (ปยุตต์ ปยุตโต)	เจ้าอาวาสวัดยานเฑศกวัน ศาลายา นครปฐม
2. พระครูปลัดปิฎกวัฒน์	วัดยานเฑศกวัน ศาลายา นครปฐม
3. รองศาสตราจารย์ สิวลี ศิริไล	ภาควิชาบริหารบัณฑิตศึกษาระดับปริญญา รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
4. คุณกุลวดี เจริญศรี	นักวิชาการวัฒนธรรม ส่วนส่งเสริมวิจัยและพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิสิตนักศึกษา

1. ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช	ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ สุรี บุรณธินิต	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
4. ดร.จิรวัดน์ วิริงกร	หัวหน้าฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
และตอบแบบประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย**

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม

1. พระครูปลัดปิฎกวัฒน์	วัดยานเวศกวัน ศาลายา นครปฐม
2. รองศาสตราจารย์ สิวลี ศิริไล	ภาคีสมาชิกราชบัณฑิตยสถาน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. คุณกุลวดี เจริญศรี	นักวิชาการวัฒนธรรม ส่วนส่งเสริมวิจัยและพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
4. คุณสมโภชน์ ฉายะเกษตริน	ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม สำนักงานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิสิตนักศึกษา

1. ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย	ประธานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุษ	ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ดร.มัทนา สานติวัตร	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
5. อาจารย์ สุรี บุรณธินิต	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
6. ดร.สิริวรรณ รัตนาคาร	Executive Committee, Asia Pacifics of Student Services Association ผู้อำนวยการวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ภาคผนวก ค

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย

ของนิสิตศึกษารายสถาบัน

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	64	19.0
1.2 หญิง	273	81.0
รวม	337	100
2. ชั้นปีที่		
1	231	68.5
2	69	20.5
3	15	4.5
4	22	6.5
5	-	-
รวม	337	100
3. คณะ		
3.1 อักษรศาสตร์	91	27.0
3.2 บัญชี	69	20.5
3.3 วิทยาศาสตร์	109	32.3
3.4 วิศวกรรมศาสตร์	68	20.2
รวม	337	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.84	0.40	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.12	0.59	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.34	0.72	มาก
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	3.90	0.85	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.15	0.84	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.02	0.76	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.22	0.77	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.66	0.53	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เกี่ยงแสดงอารมณ์	3.53	0.88	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	3.97	0.83	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	3.12	0.85	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.27	0.95	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.86	0.82	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.48	0.88	ปานกลาง
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.94	0.57	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.66	0.80	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.10	0.79	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.41	0.77	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดังามปราศจากความลำเอียง	3.59	0.73	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.13	0.45	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.87	0.81	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.62	0.66	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.28	0.65	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.19	0.69	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.58	0.89	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.10	0.83	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.26	0.77	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.56	0.61	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.01	0.73	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.44	0.87	ปานกลาง
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.21	0.83	ปานกลาง
26. เลือกด้อยค่าที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.60	0.91	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.67	0.61	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.48	0.89	ปานกลาง
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.11	0.83	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.82	0.76	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.80	0.80	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.25	0.83	ปานกลาง
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความตรงเป็นที่ยึด	3.64	0.87	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.33	0.94	ปานกลาง
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.85	0.75	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.83	0.47	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.07	0.56	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.09	0.72	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.16	0.70	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.74	0.80	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.30	0.83	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.76	0.61	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.66	0.80	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.63	0.81	มาก
41. ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง	3.92	0.80	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.10	0.75	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.51	0.99	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	3.96	0.52	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.12	0.70	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	3.87	0.74	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.58	0.90	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.12	0.86	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	3.94	0.77	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	3.96	0.73	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.20	0.70	มาก
2.4 การมีวินัย	3.62	0.63	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.19	0.95	ปานกลาง
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.73	0.81	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.62	0.92	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.59	1.00	มาก
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.76	0.98	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	4.09	0.84	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.36	0.99	ปานกลาง
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.07	0.45	มาก
3.1 การรักษาราชการยามรยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.03	0.54	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.00	0.74	มาก
59. พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.56	0.94	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.35	0.70	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.28	0.77	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูค้ายต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.04	0.71	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก้งทำ	4.12	0.77	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.78	1.09	มาก
65. รักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.36	0.69	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	3.80	1.34	มาก
3.2 การวางตัว	4.16	0.48	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.28	0.67	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.02	0.70	มาก
69. ไม่ใช่อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.19	0.71	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.02	0.71	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.17	0.78	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.17	0.73	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	4.28	0.97	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.58	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.18	0.68	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.09	0.71	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.75	0.79	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.11	0.82	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	3.93	0.80	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.42	0.88	ปานกลาง
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.39	1.01	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.61	0.78	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.63	0.86	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.55	1.04	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.64	0.93	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.68	0.82	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักไม่รู้และเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.36	0.88	ปานกลาง
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	3.98	0.78	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.71	0.81	มาก
รวม	3.59	0.62	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.64	0.90	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.40	0.89	ปานกลาง
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	4.19	1.12	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	4.55	0.97	มากที่สุด
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	3.93	0.88	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.59	0.84	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	4.67	0.81	มากที่สุด
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.24	0.75	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.27	0.70	มาก
รวม	4.05	0.52	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.11	1.08	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.01	0.92	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.04	0.81	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.93	0.76	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.12	0.72	มาก
รวม	3.84	0.65	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โถงพระราสาท ฯลฯ	1.12	0.93	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย	3.37	1.19	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง	2.70	1.23	ปานกลาง
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.32	1.15	น้อย
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	2.90	1.30	ปานกลาง
108. ยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิงไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชายไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.64	1.25	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.61	1.27	มาก
110. แต่งกายให้ถูกต้องตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.10	0.87	มาก
รวม	3.34	0.79	ปานกลาง
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.62	0.69	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	3.88	0.93	มาก
113. เติบโตในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.50	0.77	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.58	0.98	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.25	1.01	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.47	0.85	มาก
รวม	4.05	0.57	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.54	0.70	มากที่สุด
118. พูดยกภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.57	0.88	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.52	0.86	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.65	0.90	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.61	0.92	มาก
122. คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.19	1.12	ปานกลาง
123. เขียนเรียงเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.12	0.84	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.44	0.81	ปานกลาง
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.79	0.89	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	2.91	1.16	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.83	0.77	มาก
รวม	3.56	0.56	มาก
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาหู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.47	0.77	มาก
129. รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.91	1.09	มาก
130. รับประทานอาหารได้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู๊ดต่าง ๆ	3.59	1.04	มาก
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	3.95	0.96	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	4.14	0.76	มาก
133. แม้มีภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.49	1.05	ปานกลาง
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.15	0.85	มาก
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.74	0.94	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.81	1.18	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	4.43	0.77	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	2.79	1.14	ปานกลาง
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.23	1.18	มาก
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	4.01	1.02	มาก
รวม	3.82	0.46	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	46	23.8
1.2 หญิง	147	76.2
รวม	193	100
2. ชั้นปีที่		
1	143	74.1
2	1	0.5
3	34	17.6
4	15	7.8
5	-	-
รวม	193	100
3. คณะ		
3.1 สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์	29	15.0
3.2 วิทยาศาสตร์	51	26.4
3.3 แพทยศาสตร์	21	10.9
3.4 เกษตรศาสตร์	51	26.4
3.5 ทันตแพทยศาสตร์	41	21.3
รวม	193	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.92	0.39	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.21	0.50	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.54	0.66	มากที่สุด
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.07	0.76	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.20	0.69	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.05	0.75	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.22	0.81	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.68	0.50	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.54	0.85	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.04	0.86	มาก
8. ไม่ขัดท้อความผิดของตนให้ผู้อื่น	3.94	0.76	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.20	0.99	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.90	0.79	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.47	0.92	ปานกลาง
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.05	0.52	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.74	0.80	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.32	0.68	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.54	0.65	มากที่สุด
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง	3.61	0.77	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.14	0.48	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.74	0.94	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.75	0.49	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.36	0.66	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.17	0.73	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.72	1.02	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.03	0.81	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.25	0.72	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.70	0.60	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.15	0.69	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.59	0.90	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.46	0.81	ปานกลาง
26. เลือกล้อคำที่ไม่ให้กระแสบใจผู้ฟัง	3.62	0.86	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.77	0.50	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.44	0.91	ปานกลาง
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.38	0.63	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.79	0.81	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.94	0.69	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.40	0.82	ปานกลาง
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความดีงามเป็นที่ตั้ง	3.85	0.72	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.47	0.88	ปานกลาง
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.98	0.72	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.92	0.47	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.11	0.55	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.08	0.73	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.22	0.65	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.73	0.84	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.41	0.82	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.85	0.63	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.80	0.87	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.78	0.83	มาก
41. ช่วยรักษาสถาบันสมบัติของบ้านเมือง	3.98	0.75	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.19	0.75	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.51	1.03	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.08	0.52	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.35	0.66	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	4.07	0.75	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.76	0.92	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.30	0.76	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	3.91	0.82	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	4.01	0.77	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.18	0.69	มาก
2.4 การมีวินัย	3.70	0.59	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.31	0.89	ปานกลาง
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงจังและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.91	0.72	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.69	0.79	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.68	0.95	มาก
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.80	0.88	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.96	0.86	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.56	0.97	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.13	0.40	มาก
3.1 การรักษาราชการยามรยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.12	0.45	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.05	0.74	มาก
59. พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.82	0.88	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.40	0.62	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมมกกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.31	0.67	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูคยต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.09	0.66	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก้งทำ	4.10	0.67	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.94	0.91	มาก
65. รักษา มารยาท ไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหยามล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.38	0.66	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	4.01	1.09	มาก
3.2 การวางตัว	4.22	0.41	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.42	0.59	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.09	0.65	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.26	0.63	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.13	0.67	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.14	0.80	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.18	0.69	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	4.36	0.89	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.53	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.18	0.62	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.12	0.67	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.77	0.74	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.17	0.75	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	3.85	0.82	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.77	0.87	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.38	0.86	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.62	0.75	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.76	0.78	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.58	0.93	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.67	0.83	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.89	0.80	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักไม่รู้และเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.58	0.92	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	3.89	0.82	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.89	0.76	มาก
รวม	3.70	0.58	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.60	0.83	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.50	0.84	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	4.30	0.97	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	4.67	0.86	มากที่สุด
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	4.04	0.66	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.71	0.83	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	3.62	0.92	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.31	0.72	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.23	0.66	มาก
รวม	4.10	0.42	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.26	0.92	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.06	0.87	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.12	0.73	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.96	0.73	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.07	0.70	มาก
รวม	3.89	0.55	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โលนะปราสาท ฯลฯ	4.26	0.86	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลวงไทย การละเล่นของไทย	3.43	1.03	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ล้าตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง	3.02	1.14	ปานกลาง
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.56	1.09	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อหม้อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	2.98	1.15	ปานกลาง
108. ยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิงไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชายไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	4.67	0.98	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	4.08	1.04	มาก
110. แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.31	0.75	มาก
รวม	3.58	0.62	มาก
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.77	0.49	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	3.94	0.86	มาก
113. เคารพสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.77	0.45	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.67	0.91	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.46	1.05	ปานกลาง
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.50	0.90	มากที่สุด
รวม	4.18	0.52	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.67	0.57	มากที่สุด
118. พูดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.80	0.86	มาก
119. พูดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.63	0.72	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.73	0.76	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.68	0.93	มาก
122. คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.23	0.98	ปานกลาง
123. เขียนเรียงเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.22	0.83	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.47	0.78	ปานกลาง
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.85	0.87	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.41	1.02	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.88	0.75	มาก
รวม	3.68	0.48	มาก
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทุ ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.50	0.72	
129. รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.85	1.06	
130. รับประทานได้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู้ดต่าง ๆ	3.21	1.12	
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.13	0.76	
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	3.98	0.88	
133. แม้มีภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.77	0.93	
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.15	0.77	
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.90	0.85	
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.98	1.00	
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	4.41	0.76	
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.04	1.06	
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.32	1.10	
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	3.77	1.09	
รวม	3.84	0.41	

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	82	30.4
1.2 หญิง	188	69.6
รวม	270	100
2. ชั้นปีที่		
1	41	15.2
2	28	10.4
3	67	24.8
4	64	23.7
5	70	25.9
รวม	270	100
3. คณะ		
3.1 มนุษยศาสตร์	64	23.7
3.2 ศึกษาศาสตร์	49	18.1
3.3 วิทยาศาสตร์	88	32.6
3.4 แพทยศาสตร์	69	25.6
รวม	270	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.91	0.38	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.25	0.51	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.44	0.66	มาก
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.10	0.77	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.20	0.78	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.18	0.67	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.33	0.73	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.68	0.49	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.63	0.83	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.02	0.84	มาก
8. ไม่ขัดท้อความผิดของตนให้ผู้อื่น	3.90	0.80	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.25	0.90	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.87	0.80	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.51	0.92	มาก
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.98	0.53	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.80	0.74	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.08	0.71	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.32	0.81	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง	3.73	0.73	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.10	0.50	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.88	0.84	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.54	0.68	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.20	0.67	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.16	0.70	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.65	0.86	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.09	0.75	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.20	0.83	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.69	0.61	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.12	0.71	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.62	0.84	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.40	0.81	ปานกลาง
26. เลือกว่าจะพูดหรือไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.63	0.96	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.78	0.51	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.65	0.75	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.15	0.79	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.86	0.75	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.77	0.78	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.46	0.87	ปานกลาง
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความตรงเป็นที่ยึด	3.84	0.74	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.62	0.82	มาก
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.93	0.75	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.89	0.44	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.11	0.51	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.13	0.68	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.10	0.67	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.91	0.75	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.31	0.83	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.81	0.59	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.54	0.79	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.77	0.81	มาก
41. ช่วยรักษาสถาบันสมมติของบ้านเมือง	3.96	0.77	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.07	0.72	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.72	1.03	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.00	0.53	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการทำงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.22	0.68	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	3.94	0.71	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.76	0.82	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.08	0.82	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	3.87	0.79	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	4.01	0.78	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.19	0.71	มาก
2.4 การมีวินัย	3.70	0.55	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.53	0.85	มาก
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความตั้งใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.87	0.71	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.68	0.80	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.33	0.89	ปานกลาง
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.84	0.90	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	4.07	0.79	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.63	0.89	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.05	0.44	มาก
3.1 การรักษารัชยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.05	0.50	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพถูกกาลเทศะ	4.11	0.69	มาก
59. พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.74	0.90	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.34	0.69	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมกล่าวว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.31	0.72	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูค้ายต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.11	0.71	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่ง้งทำ	4.15	0.71	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.55	1.03	มาก
65. รักษา มารยาท ไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดเย้า ล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.27	0.71	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครอง โดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	3.90	1.12	มาก
3.2 การวางตัว	4.12	0.49	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.36	0.61	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.07	0.70	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.06	0.69	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.10	0.68	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.15	0.49	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.09	0.77	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	4.06	0.99	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.54	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.19	0.64	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.10	0.69	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.81	0.78	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	3.99	0.76	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	3.99	0.81	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.51	0.86	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.47	0.99	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.71	0.73	มาก
82. ไม่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.67	0.79	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.54	0.92	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.71	0.85	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.73	0.85	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักไม่รู้และเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.53	0.84	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	3.97	0.86	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.81	0.79	มาก
รวม	3.66	0.58	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.84	0.81	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.75	0.79	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.79	1.17	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	4.21	1.14	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	4.03	0.72	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.74	0.81	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	4.32	1.09	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.13	0.80	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.25	0.74	มาก
รวม	4.00	0.51	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.43	1.03	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.03	0.86	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.05	0.80	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.95	0.76	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.06	0.75	มาก
รวม	3.90	0.60	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โลหะปราสาท ฯลฯ	4.02	0.94	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลวงไทย การละเล่นของไทย	3.46	1.01	ปานกลาง
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง	2.98	1.13	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.75	1.21	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.07	1.18	ปานกลาง
108. ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยัดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล้อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.59	1.09	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.82	1.12	มาก
110. แต่งกายให้ถูกต้องตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.07	0.81	มาก
รวม	3.46	0.70	
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.59	0.69	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	3.98	0.81	มาก
113. เติบโตในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.51	0.71	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.73	0.86	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.63	1.01	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.41	0.83	มาก
รวม	4.12	0.56	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.48	0.67	มาก
118. พูดยาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.85	0.77	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.62	0.83	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.84	0.77	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.73	0.89	มาก
122. คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.33	1.03	ปานกลาง
123. เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.48	0.87	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.64	0.84	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.80	0.88	มาก
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.11	1.10	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.84	0.76	มาก
รวม	3.70	0.53	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.35	0.76	มาก
129. รับประทานอาหารชนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.93	1.03	มาก
130. รับประทานอาหารได้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู๊ดต่าง ๆ	3.41	1.06	ปานกลาง
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.00	0.91	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	3.92	0.85	มาก
133. แม้มີภาระเรื่องการเรียนรู้ แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.67	0.93	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.12	0.86	มาก
135. ประหยัด มีธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.70	0.90	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.48	1.25	ปานกลาง
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	4.19	0.90	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	2.96	1.18	ปานกลาง
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.49	1.11	ปานกลาง
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	3.76	1.19	มาก
รวม	3.76	0.48	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	129	40.3
1.2 หญิง	191	59.7
รวม	320	100
2. ชั้นปีที่		
1	24	7.5
2	94	29.4
3	52	16.3
4	128	40.0
5	22	6.8
รวม	320	100
3. คณะ		
3.1 บัญชี	42	13.1
3.2 นิติศาสตร์	47	14.7
3.3 นิเทศศาสตร์	39	12.2
3.4 เศรษฐศาสตร์	23	7.2
3.5 บริหารธุรกิจ	47	14.7
3.6 มนุษยศาสตร์	50	15.6
3.7 วิทยาศาสตร์	72	22.5
รวม	320	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.93	0.45	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.23	0.56	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.48	0.69	มาก
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.13	0.75	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.21	0.77	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.14	0.73	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.22	0.77	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.67	0.52	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.50	0.92	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	3.94	0.93	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	4.02	0.86	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.30	0.92	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.89	0.78	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.43	0.98	ปานกลาง
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.04	0.57	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.88	0.77	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.16	0.76	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.34	0.81	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง	3.81	0.77	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.10	0.52	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.92	0.80	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.45	0.76	มาก
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.15	0.68	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.18	0.68	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.75	0.89	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.11	0.75	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.18	0.82	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.78	0.63	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.12	0.78	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.72	0.84	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.59	0.83	มาก
26. เลี่ยงถ้อยคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.72	0.88	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.79	0.56	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.78	0.84	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.07	0.80	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.87	0.76	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.86	0.75	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.56	0.87	มาก
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความตรงเป็นที่ยึด	3.81	0.81	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.48	0.86	ปานกลาง
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.91	0.75	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.88	0.52	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.10	0.59	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.02	0.80	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.09	0.77	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.97	0.77	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.32	0.84	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.83	0.67	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.80	0.84	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.79	0.84	มาก
41. ช่วยรักษาสถาบันสมบัติของบ้านเมือง	3.94	0.81	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.03	0.82	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.63	0.98	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.03	0.57	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการทำงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.20	0.71	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	4.03	0.70	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.82	0.82	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.07	0.83	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	4.00	0.79	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	3.96	0.76	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.18	0.77	มาก
2.4 การมีวินัย	3.64	0.63	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.50	0.93	มาก
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงจังและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.79	0.75	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.71	0.86	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.36	1.02	ปานกลาง
55. รับผิดชอบต่อนหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.64	0.89	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.93	0.89	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.61	0.93	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.00	0.49	มาก
3.1 การรักษารายการมารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	3.99	0.55	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพถูกกาลเทศะ	4.07	0.74	มาก
59. พุดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.57	0.98	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.24	0.79	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.24	0.76	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูดาตต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.08	0.71	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่งัดทำ	4.13	0.71	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.44	1.04	ปานกลาง
65. รักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหยามล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.12	0.83	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	4.05	1.05	มาก
3.2 การวางตัว	4.06	0.52	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.28	0.73	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.11	0.69	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.01	0.78	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.04	0.74	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.11	0.84	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.10	0.75	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	3.79	1.06	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.95	0.60	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.07	0.68	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.07	0.70	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.73	0.83	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.02	0.85	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	3.88	0.82	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.61	0.94	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.20	1.11	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.78	0.82	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.82	0.86	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.68	0.92	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.81	0.87	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.76	0.85	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักไม่รู้และเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.61	0.89	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.00	0.81	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.86	0.83	มาก
รวม	3.71	0.66	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.64	0.93	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.64	0.84	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.71	1.15	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	3.92	1.37	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	3.89	0.83	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.75	0.88	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	4.03	1.29	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.13	0.81	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.18	0.72	มาก
รวม	3.87	0.61	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.51	1.09	มาก
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.09	0.92	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.05	0.90	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.89	0.81	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.07	0.73	มาก
รวม	3.91	0.66	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมงามปราสาท ฯลฯ	4.07	0.88	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลวงไทย การละเล่นของไทย	3.51	1.03	มาก
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดุหนังกลางแปลง	3.10	1.13	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.69	1.16	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.03	1.18	มาก
108. ยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกั๊กหรือปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.34	1.11	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.65	1.18	มาก
110. แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.01	0.94	มาก
รวม	3.42	0.73	ปานกลาง
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.56	0.77	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	3.89	0.87	มาก
113. เติบโตในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.48	0.76	มาก
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.77	0.93	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.71	0.93	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.37	0.97	มาก
รวม	4.13	0.61	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.52	0.68	มากที่สุด
118. พูดย่อภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.63	0.87	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.59	0.91	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.79	0.81	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.82	0.89	มาก
122. คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.44	1.01	ปานกลาง
123. เขียนเรียงเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.48	0.92	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.63	0.85	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.75	0.92	มาก
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.20	1.15	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.82	0.82	มาก
รวม	3.69	0.57	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.41	0.81	มาก
129. รับประทานอาหารขมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.94	1.02	มาก
130. รับประทานอาหารไส้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู้ดต่าง ๆ	3.80	0.97	มาก
131. ซื้อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.04	0.87	มาก
132. ซื้อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	4.11	0.85	มาก
133. แม้มีภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.85	0.93	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.13	0.87	มาก
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.67	0.93	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.69	1.14	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	3.57	1.14	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.20	1.17	ปานกลาง
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.46	1.13	ปานกลาง
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	4.14	0.94	มาก
รวม	3.85	0.52	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	101	31.8
1.2 หญิง	217	68.2
รวม	318	100
2. ชั้นปีที่		
1	154	48.4
2	73	23.0
3	16	5.0
4	57	17.9
5	18	5.7
รวม	318	100
3. คณะ		
3.1 มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	112	35.2
3.2 ศึกษาศาสตร์	53	16.7
3.3 วิทยาศาสตร์	59	18.5
3.4 เกษตรศาสตร์	94	29.6
รวม	318	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.94	0.38	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.34	0.48	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.58	0.59	มากที่สุด
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.21	0.70	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.36	0.65	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.21	0.69	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.34	0.66	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.76	0.50	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.61	0.78	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.03	0.75	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	3.85	0.80	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.54	0.89	มาก
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.92	0.69	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.62	0.83	มาก
1.3 การรักษาความยุติธรรม	3.99	0.52	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.77	0.74	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.07	0.69	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.31	0.69	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงามปราศจากความลำเอียง	3.82	0.69	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.04	0.48	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.89	0.69	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.44	0.60	มาก
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.18	0.61	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	3.97	0.75	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.69	0.86	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	3.97	0.76	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.16	0.67	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.75	0.58	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.17	0.65	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.67	0.75	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.50	0.78	มาก
26. เลือกล้อเล่นคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.68	0.87	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.83	0.53	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.60	0.79	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.19	0.64	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.92	0.71	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.79	0.78	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.61	0.80	มาก
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความตรงเป็นที่ยึด	3.90	0.71	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.66	0.78	มาก
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.99	0.63	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.87	0.44	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.03	0.53	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.04	0.60	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.16	0.68	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.89	0.73	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.06	0.85	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.79	0.62	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.68	0.74	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.76	0.79	มาก
41. ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง	3.95	0.77	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.01	0.77	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.60	0.96	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	3.92	0.50	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.12	0.56	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	3.88	0.65	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.68	0.72	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.01	0.71	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	3.86	0.72	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	3.95	0.73	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.01	0.74	มาก
2.4 การมีวินัย	3.77	0.51	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.49	0.81	ปานกลาง
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงจังและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.87	0.70	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.92	0.70	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.70	0.77	มาก
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.87	0.75	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.96	0.78	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.65	0.85	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.02	0.45	มาก
3.1 การรักษาราชการยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.04	0.50	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.10	0.65	มาก
59. พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำท้อ	3.88	0.72	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.30	0.61	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.18	0.66	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูค้ายต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	3.92	0.73	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่งัดทำ	3.93	0.74	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.88	0.78	มาก
65. รักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียบย่ำล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.15	0.73	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	4.02	0.91	มาก
3.2 การวางตัว	4.02	0.51	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.24	0.58	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	3.96	0.68	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	3.90	0.74	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.01	0.68	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	3.98	0.76	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.05	0.71	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	4.01	0.96	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.53	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.12	0.59	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.08	0.61	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.84	0.70	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	3.99	0.77	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	4.03	0.65	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.69	0.80	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.42	0.84	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.75	0.74	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.81	0.70	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.74	0.75	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.67	0.79	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.83	0.75	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.59	0.77	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	3.89	0.77	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.80	0.76	มาก
รวม	3.71	0.54	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.73	0.81	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.61	0.82	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.85	1.06	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	4.30	0.89	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	3.89	0.77	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.72	0.83	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	4.35	0.93	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.13	0.73	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.10	0.65	มาก
รวม	3.96	0.52	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.48	1.03	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.09	0.82	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.18	0.73	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.88	0.76	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.00	0.72	มาก
รวม	3.92	0.58	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย จำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมปราสาท ฯลฯ	4.13	0.71	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย	3.57	0.91	มาก
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง	3.29	1.01	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	3.00	1.07	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.28	1.05	ปานกลาง
108. ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.61	1.04	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.81	0.99	มาก
110. แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.06	0.75	มาก
รวม	3.59	0.63	มาก
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.71	0.58	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	4.02	0.74	มาก
113. เติบโตในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.70	0.55	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.86	0.81	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.66	0.85	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.99	0.96	มาก
รวม	4.15	0.51	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.36	0.64	มาก
118. พุดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.69	0.77	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.77	0.76	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.87	0.72	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.76	0.83	มาก
122. คิดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.45	0.94	ปานกลาง
123. เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.42	0.79	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.56	0.75	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.61	0.84	มาก
126. ไม่พุดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.26	0.95	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.86	0.70	มาก
รวม	3.68	0.52	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาหู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.11	0.80	มาก
129. รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.84	0.97	มาก
130. รับประทานอาหารได้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู้ดต่าง ๆ	3.36	0.97	ปานกลาง
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	3.97	0.74	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	3.93	0.77	มาก
133. แม้มิภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.73	0.82	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	3.92	0.80	มาก
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.67	0.80	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.65	1.08	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	4.20	0.79	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.14	0.74	ปานกลาง
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.54	0.91	มาก
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วิดีโอ หรือวิดีโอ	3.84	0.95	มาก
รวม	3.76	0.44	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	111	33.2
1.2 หญิง	223	66.8
รวม	334	100
2. ชั้นปีที่		
1	13	3.9
2	49	14.7
3	122	36.5
4	129	38.6
5	21	6.3
รวม	334	100
3. คณะ		
3.1 ศิลปศาสตร์	66	19.8
3.2 บริหารธุรกิจ	89	26.6
3.3 วิทยาศาสตร์	80	24.0
3.4 พยาบาลศาสตร์	99	29.6
รวม	334	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	3.97	0.45	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.32	0.55	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.53	0.64	มากที่สุด
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.27	0.74	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.37	0.70	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.19	0.73	มาก
5. คิดและระงับการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.26	0.77	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.71	0.56	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.70	0.85	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.03	0.87	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	4.06	0.85	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.13	0.98	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.84	0.78	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.53	0.98	มาก
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.08	0.59	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.90	0.80	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.21	0.83	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.44	0.74	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง	3.77	0.80	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.16	0.54	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	3.98	0.81	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.56	0.72	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.21	0.74	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.28	0.67	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.83	0.89	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.10	0.75	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.24	0.82	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.78	0.64	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.14	0.74	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.76	0.84	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.56	0.84	มาก
26. เลือกล้อยคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.69	0.94	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.82	0.58	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.71	0.78	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.15	0.81	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.94	0.79	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.89	0.84	มาก
31. ไม่ใช้อารมณ์และความคิดเห็นส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.55	0.90	มาก
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความดีงามเป็นที่ตั้ง	3.75	0.80	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.61	0.91	มาก
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	3.97	0.74	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.93	0.51	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.16	0.55	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.10	0.71	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.22	0.69	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	3.99	0.77	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.33	0.76	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.84	0.67	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจราจรอย่างเคร่งครัด	3.78	0.82	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.84	0.81	มาก
41. ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง	3.94	0.81	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.06	0.77	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.59	1.08	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.06	0.57	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.19	0.68	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	4.06	0.69	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.77	0.85	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.16	0.79	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	4.00	0.75	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	4.07	0.78	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.25	0.73	มาก
2.4 การมีวินัย	3.72	0.63	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.56	0.89	มาก
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.89	0.76	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.88	0.84	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.38	1.03	ปานกลาง
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.83	0.96	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.94	0.85	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.60	0.89	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.05	0.52	มาก
3.1 การรักษารายการยาตราและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.01	0.59	มาก
58. รักษากริยามารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.07	0.78	มาก
59. พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.72	0.97	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.25	0.80	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.22	0.76	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูคายเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.11	0.74	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่งัดทำ	4.18	0.71	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปลดอยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.42	1.15	ปานกลาง
65. รักษา มารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหย่าล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.22	0.78	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	3.99	1.09	มาก
3.2 การวางตัว	4.12	0.58	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.28	0.70	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.14	0.74	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.12	0.80	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.16	0.70	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.20	0.79	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.16	0.80	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	3.79	1.11	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.03	0.60	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.15	0.68	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.09	0.72	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.86	0.75	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.11	0.82	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	3.97	0.78	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.68	0.85	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.29	1.05	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.89	0.78	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.83	0.80	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.79	0.94	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.83	0.86	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.88	0.85	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.63	0.87	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.00	0.77	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	3.90	0.77	มาก
รวม	3.77	0.63	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.65	0.93	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.52	0.90	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.64	1.20	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	3.99	1.30	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	3.99	0.77	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.81	0.89	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	3.93	1.33	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.17	0.77	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.16	0.72	มาก
รวม	3.87	0.64	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.40	1.07	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.07	0.86	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.01	0.84	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	3.90	0.81	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.07	0.78	มาก
รวม	3.89	0.64	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย จำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมปราสาท ฯลฯ	4.13	0.91	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย	3.52	1.08	มาก
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง	3.22	1.11	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.82	1.19	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.17	1.21	มาก
108. ยังยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปлойชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.36	1.18	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.76	1.18	มาก
110. แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	3.90	0.91	มาก
รวม	3.48	0.75	ปานกลาง
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.51	0.77	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	3.89	0.83	มาก
113. เกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.49	0.78	มาก
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.71	0.91	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.73	0.95	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.25	0.99	มาก
รวม	4.09	0.61	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.43	0.77	มาก
118. พุดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.54	0.93	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.63	0.87	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.74	0.83	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.72	0.94	มาก
122. คิดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.32	1.07	ปานกลาง
123. เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.31	0.94	ปานกลาง
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.55	0.88	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.75	0.95	มาก
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.30	1.11	ปานกลาง
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.82	0.83	มาก
รวม	3.64	0.63	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.43	0.76	มาก
129. รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	3.89	1.09	มาก
130. รับประทานอาหารผัก พืชป่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู้ดต่าง ๆ	3.58	1.00	มาก
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.10	0.87	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	4.11	0.81	มาก
133. แม้มีภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.77	0.98	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.12	0.83	มาก
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.71	0.85	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.63	1.17	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	3.55	1.19	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.16	1.16	มาก
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.41	1.13	มาก
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	4.06	1.00	มาก
รวม	3.80	0.52	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	168	47.7
1.2 หญิง	184	52.3
รวม	352	100
2. ชั้นปีที่		
1	3	0.9
2	104	29.5
3	178	50.6
4	60	17.0
5	7	2.0
รวม	352	100
3. คณะ		
3.1 มนุษยศาสตร์	100	28.4
3.2 นิติศาสตร์	98	27.8
3.3 วิทยาศาสตร์	97	27.6
3.4 วิทยาศาสตร์การอาหาร	57	16.2
รวม	352	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	4.00	0.43	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.33	0.56	มาก
1. ระลึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.55	0.64	มากที่สุด
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.25	0.78	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.34	0.77	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.25	0.73	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.29	0.78	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.70	0.61	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.65	0.86	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.00	0.94	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	4.02	0.87	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.24	1.01	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.85	0.85	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.48	1.04	ปานกลาง
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.09	0.56	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.92	0.82	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.17	0.79	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.43	0.73	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงมาปราศจากความลำเอียง	3.87	0.76	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.28	0.49	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	4.13	0.81	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.64	0.63	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.40	0.63	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.34	0.65	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.82	0.92	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.28	0.75	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.36	0.73	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.77	0.66	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.18	0.78	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.73	0.86	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและตรงตามเท่านั้น	3.50	0.83	มาก
26. เลือกด้อยคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.70	0.95	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.84	0.58	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	3.77	0.85	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.12	0.83	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.96	0.76	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.83	0.80	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.54	0.87	มาก
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความตรงเป็นที่ยึด	3.88	0.79	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.60	0.88	มาก
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	4.05	0.71	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	3.92	0.46	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.20	0.53	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.19	0.68	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.20	0.69	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	4.14	0.69	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.30	0.91	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.80	0.62	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.51	0.81	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.80	0.84	มาก
41. ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง	3.91	0.81	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.04	0.79	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.76	1.02	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.11	0.54	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.26	0.66	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	4.09	0.71	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.96	0.80	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.16	0.78	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	4.06	0.78	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	4.04	0.80	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.26	0.72	มาก
2.4 การมีวินัย	3.66	0.63	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.48	0.92	ปานกลาง
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความตั้งใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	3.94	0.80	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	3.80	0.86	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.21	1.03	ปานกลาง
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.66	0.94	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.96	0.88	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.60	0.94	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.17	0.47	มาก
3.1 การรักษารัชยามารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.08	0.53	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.16	0.75	มาก
59. พุดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.80	0.90	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.35	0.70	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.38	0.72	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูค้ายต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.24	0.72	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่งัดทำ	4.20	0.75	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	3.45	1.09	ปานกลาง
65. รักษามารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียบย่ำล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.25	0.74	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	3.95	1.13	มาก
3.2 การวางตัว	4.16	0.53	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.36	0.68	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.24	0.71	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.21	0.73	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.16	0.73	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.22	0.80	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.15	0.78	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	3.82	1.12	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.07	0.56	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.18	0.69	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.18	0.69	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.91	0.75	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.06	0.85	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	4.05	0.78	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.63	0.86	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.41	1.02	ปานกลาง
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.86	0.81	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	3.79	0.85	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.87	0.93	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	3.93	0.84	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	3.88	0.88	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.73	0.90	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.14	0.81	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	4.00	0.78	มาก
รวม	3.82	0.64	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.77	0.91	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.70	0.90	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.53	1.27	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	3.74	1.44	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	4.00	0.80	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.87	0.89	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	3.66	1.46	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.14	0.87	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.26	0.77	มาก
รวม	3.85	0.64	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.37	1.18	ปานกลาง
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.07	0.94	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.03	0.91	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	4.01	4.01	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.15	4.15	มาก
รวม	3.92	0.69	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย จำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โฉมปราสาท ฯลฯ	4.16	0.92	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย	3.55	1.10	ปานกลาง
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดุหนังกลางแปลง	3.09	1.16	ปานกลาง

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	2.76	1.17	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อม่อฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.03	1.21	ปานกลาง
108. ยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล้องชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.37	1.17	ปานกลาง
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.70	1.30	มาก
110. แต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.05	0.94	มาก
รวม	3.46	0.77	ปานกลาง
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.70	0.60	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	4.10	0.85	มาก
113. เกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.58	0.67	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	3.94	0.91	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	3.82	0.98	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.39	0.97	มาก
รวม	4.25	0.56	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.65	0.67	มากที่สุด
118. พูดยาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.82	0.83	มาก
119. พูดยด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.77	0.86	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	3.88	0.81	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.77	0.93	มาก
122. คิดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.50	1.07	มาก
123. เขียนเรียงเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.55	0.94	มาก
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.71	0.87	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.95	0.89	มาก
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.53	1.11	มาก
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	3.98	0.83	มาก
รวม	3.82	0.59	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทุ ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.39	0.89	มาก
129. รับประทานอาหารชนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	4.16	1.05	มาก
130. รับประทานอาหารผัก พืชชา แยมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู๊ดต่าง ๆ	3.63	1.11	มาก
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.13	0.93	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	4.20	0.87	มาก
133. แม้มักจะเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	3.92	0.95	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.22	0.83	มาก
135. ประหยัด มัธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.77	0.97	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.68	1.24	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	3.95	1.08	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.21	1.22	ปานกลาง
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.69	1.11	มาก
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	4.13	1.08	มาก
รวม	3.92	0.50	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	129	36.6
1.2 หญิง	223	63.4
รวม	352	100
2. ชั้นปีที่		
1	144	40.9
2	83	23.6
3	101	28.7
4	17	4.8
5	7	2.0
รวม	352	100
3. คณะ		
3.1 นิติศาสตร์	42	11.9
3.2 นิเทศศาสตร์	44	12.5
3.3 บริหารธุรกิจ	205	58.2
3.4 เศรษฐศาสตร์	15	4.3
3.5 วิทยาศาสตร์	46	13.1
รวม	352	100

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านจารีตประเพณี	4.07	0.45	มาก
1.1 การกตัญญูรู้คุณ	4.39	0.49	มาก
1. รู้สึกถึงบุญคุณบิดามารดา ครูอาจารย์อยู่เสมอ	4.65	0.56	มากที่สุด
2. หาโอกาสตอบแทนผู้มีบุญคุณเสมอ	4.35	0.74	มาก
3. ยกย่องสรรเสริญผู้มีบุญคุณเสมอ	4.48	0.66	มาก
4. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้มีบุญคุณในเรื่องต่าง ๆ เสมอ	4.21	0.69	มาก
5. คิดและระวางการกระทำไม่ให้ผู้มีบุญคุณเดือดร้อน	4.30	0.74	มาก
1.2 การกล้ารับผิด กล้าเผชิญต่อความจริง	3.78	0.60	มาก
6. เมื่อทำผิดจะยอมรับผิด และไม่ได้เถียงแสดงอารมณ์	3.70	0.89	มาก
7. กล่าวคำขอโทษทันทีเมื่อรู้ตัวว่าผิด	4.04	0.93	มาก
8. ไม่ขัดทอดความผิดของตนให้ผู้อื่น	4.04	0.95	มาก
9. ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในทางที่ผิด เช่น ไม่ให้เพื่อนลอกข้อสอบ	3.36	1.02	ปานกลาง
10. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิดแล้วสำนึกในความผิด	3.96	0.83	มาก
11. ไม่อาฆาตมาดร้ายแก่ผู้ที่ทำผิด	3.64	0.99	มาก
1.3 การรักษาความยุติธรรม	4.11	0.64	มาก
12. มีเหตุผลในการพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยใจเป็นธรรม	3.99	0.80	มาก
13. ไม่ข่มเหงและเบียดเบียนผู้อื่น	4.17	0.85	มาก
14. รักความสงบและรักสันติ	4.39	0.81	มาก
15. แก้ไข พิจารณาหรือตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลที่เที่ยงธรรม ดึงงามปราศจากความลำเอียง	3.91	0.82	มาก
1.4 การมีแนวความคิดต่อสัมมาอาชีพ	4.24	0.50	มาก
16. เลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ	4.09	0.80	มาก
17. การงานและอาชีพที่เลือกทำในอนาคตต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม	4.57	0.70	มากที่สุด
18. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน	4.32	0.69	มาก
19. การงานและอาชีพทุกอย่างต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา	4.29	0.69	มาก
20. การประกอบอาชีพทุกสาขาอาชีพต้องไม่เห็นแก่เงินเป็นใหญ่	3.95	0.83	มาก
21. มีความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน	4.16	0.77	มาก
22. เลือกเรียนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพในอนาคต	4.35	0.72	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.5 การรักษาคำพูด	3.92	0.62	มาก
23. ต้องรักษาสัจจะและยึดมั่นในคำสัญญา	4.26	0.75	มาก
24. ก่อนที่จะพูดอะไรต้องคิดก่อนเสมอ	3.81	0.82	มาก
25. พูดแต่สิ่งที่เป็นจริงและดีงามเท่านั้น	3.72	0.81	มาก
26. เลือกล้อคำที่ไม่ให้กระเทือนใจผู้ฟัง	3.92	0.83	มาก
1.6 การเป็นคนมีเหตุผล	3.97	0.59	มาก
27. ต้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องในสังคม	4.01	0.82	มาก
28. ละอายต่อความประพฤติที่ผิดศีลธรรม	4.24	0.79	มาก
29. การตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกผิดต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบไม่สรุปง่าย ๆ	3.98	0.86	มาก
30. รู้จักบังคับใจตนเองให้ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล	3.96	0.84	มาก
31. ไม่ใช่อารมณ์และความคิดส่วนตัวเป็นที่ตั้ง	3.74	0.90	มาก
32. ใช้หลักเหตุผล กฎหมาย และความดีงามเป็นที่ตั้ง	3.75	0.84	มาก
33. ระวังไม่ให้เกิดอารมณ์จากเหตุการณ์ที่เผชิญ	3.80	0.87	มาก
34. ใช้เหตุผลในการทำงาน	4.09	0.76	มาก
2. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมด้านขนบประเพณี	4.05	0.49	มาก
2.1 การรู้จักใช้สิทธิ	4.23	0.58	มาก
35. ใช้สิทธิของตนเองตามขอบเขตที่กำหนดไว้	4.17	0.73	มาก
36. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น	4.22	0.72	มาก
37. รู้จักใช้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง	4.10	0.78	มาก
38. ใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.47	0.71	มาก
2.2 การเคารพกฎหมาย	3.95	0.62	มาก
39. ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจรรยาอย่างเคร่งครัด	3.85	0.85	มาก
40. ให้ความร่วมมือกับทางราชการเท่าที่สามารถทำได้	3.98	0.75	มาก
41. ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของบ้านเมือง	4.14	0.75	มาก
42. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของสังคม และไม่ละเมิดกฎหมาย	4.09	0.79	มาก
43. ไปเป็นพยานเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานบุคคล	3.71	1.11	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.3 การปฏิบัติหน้าที่และมีระเบียบในการทำงาน	4.12	0.55	มาก
44. เมื่อได้รับมอบหมายการงานสิ่งใดแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด	4.30	0.69	มาก
45. การทำงานต้องทำอย่างรอบคอบและไม่ประมาท	4.06	0.73	มาก
46. ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานไว้ล่วงหน้าเสมอ	3.92	0.78	มาก
47. มีความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จทันเวลา	4.13	0.85	มาก
48. มีความพยายามที่จะเรียนรู้และพัฒนางานเสมอ	4.10	0.76	มาก
49. ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและปฏิบัติตัวถูกต้องตามกาลเทศะ	4.11	0.78	มาก
50. ให้ความร่วมมือและมีไมตรีกับเพื่อนร่วมงานเสมอ	4.29	0.72	มาก
2.4 การมีวินัย	3.93	0.62	มาก
51. รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน พักผ่อนและทำกิจกรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม	3.85	0.91	มาก
52. การงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายต้องทำด้วยความจริงจังและปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.77	มาก
53. เชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน	4.10	0.79	มาก
54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย	3.90	0.94	มาก
55. รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียนเสมอ เช่น เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3.95	0.88	มาก
56. การรับบริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและในสังคมต้องเข้าแถวตามลำดับทุกครั้ง เช่น การใช้ลิฟท์โดยสารหรือการซื้ออาหาร	3.90	0.93	มาก
57. ตรงต่อเวลา ไม่เป็นคนผัดวันประกันพรุ่ง	3.80	0.98	มาก
3. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านธรรมเนียมประเพณี	4.17	0.52	มาก
3.1 การรักษารายการมารยาทและเคารพต่อบุคคลและสิ่งควรเคารพตามกาลเทศะ	4.19	0.58	มาก
58. รักษาภิรียมารยาทให้เหมาะสมสุภาพทุกกาลเทศะ	4.19	0.81	มาก
59. พุดจาด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโยน ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดคำทอ	3.94	0.84	มาก
60. กล่าวคำ "ขอบคุณ ขอโทษ ไม่เป็นไร" ตามโอกาสและสถานการณ์	4.35	0.76	มาก
61. ยกมือไหว้พร้อมกล่าวว่า "สวัสดี" แก่บุคคลตามสถานภาพ	4.31	0.79	มาก
62. มีน้ำใจไม่ดูคายเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	4.24	0.73	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
63. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งแก่งัดทำ	4.22	0.76	มาก
64. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ถูกกาลเทศะ เช่น ไปมหาวิทยาลัย ผู้หญิงต้องสวมกระโปรงคลุมเข่า ผู้ชายต้องไม่ปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง	4.07	0.97	มาก
65. รักษา มารยาทไม่แสดงอาการดูหมิ่น เหยียดหย่าล่วงเกินบุคคล และสถานที่ซึ่งเป็นที่นับถือของผู้อื่น	4.24	0.79	มาก
66. ทำความเคารพบิดา มารดา ผู้ปกครองโดยการไหว้ก่อนออก จากบ้าน และหลังจากกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน	4.19	0.94	มาก
3.2 การวางตัว	4.19	0.56	มาก
67. แสดงความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	4.41	0.68	มาก
68. รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะของตน	4.25	0.71	มาก
69. ไม่ใช้อำนาจทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่น	4.11	0.84	มาก
70. โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูงและผู้อื่นเสมอ	4.22	0.71	มาก
71. ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้อื่น	4.21	0.79	มาก
72. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น	4.22	0.79	มาก
73. ไม่จับมือ หรือโอบกอดเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะ	3.98	1.06	มาก
3.3 การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.08	0.60	มาก
74. ยอมรับและให้เกียรติในเหตุผลของผู้อื่น	4.21	0.72	มาก
75. มีมารยาทในการรับฟังผู้อื่น	4.18	0.71	มาก
76. มีมารยาทและใช้เหตุผลแสดงข้อโต้แย้งโดยไม่ใช้อารมณ์	3.96	0.80	มาก
77. ไม่ผูกขาดการพูดอยู่คนเดียว	4.03	0.87	มาก
78. รอให้ผู้อื่นพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น	4.04	0.82	มาก
4. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเรียน			
79. ขยันหมั่นเพียรในการเรียน	3.87	0.84	มาก
80. นอกจากเวลาเรียนแล้วยังเข้าร่วมกิจกรรมในและนอกหลักสูตร เสมอ	3.61	0.96	มาก
81. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัย	3.97	0.79	มาก
82. ใฝ่รู้ในการเรียนเสมอ เพราะจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	4.06	0.79	มาก
83. วางเป้าหมายของการเรียนในอนาคตอย่างชัดเจน	3.95	0.88	มาก
84. เรียนด้วยความสุขและความพอใจ	4.04	0.88	มาก
85. มีความตั้งใจแน่วแน่ในการเรียน	4.12	0.88	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
86. รู้จักไม่รู้และเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.93	0.86	มาก
87. มีความสุขในการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.20	0.77	มาก
88. ทำตนเป็นผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา	4.17	0.77	มาก
รวม	3.99	0.62	มาก
5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านสังคมและเพื่อน			
89. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเมื่อมีโอกาส	3.97	0.83	มาก
90. หากมีโอกาสก็จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทันที	3.90	0.86	มาก
91. ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในยามวิกาล	3.77	1.22	มาก
92. ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา	3.96	1.37	มาก
93. มีสำนึกในการรับผิดชอบที่จะทำให้สังคมรอบ ๆ ตัวดีขึ้น	4.08	0.85	มาก
94. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมไม่มองโลกในแง่ร้าย	3.92	0.90	มาก
95. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	3.78	1.40	มาก
96. รู้จักเลือกคบเพื่อน	4.18	0.85	มาก
97. ช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนเมื่อเห็นเขามีทุกข์หรือคิดทำสิ่งผิด	4.18	0.84	มาก
รวม	3.97	0.68	มาก
6. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศาสนา			
98. เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือสม่ำเสมอ	3.65	1.08	มาก
99. เคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	4.18	0.83	มาก
100. ยึดมั่นเลื่อมใสหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาในศาสนาที่ตนนับถือ	4.19	0.81	มาก
101. ให้อภัยแก่ผู้ทำผิด	4.06	0.85	มาก
102. มีเมตตาอยากให้ผู้อื่นมีความสุข	4.17	0.81	มาก
รวม	4.05	0.66	มาก
7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านศิลปะและการแต่งกาย			
103. ภาคภูมิใจในงานศิลปะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เช่น ลายไทย รำไทย ฯลฯ หรือสถาปัตยกรรมของไทย เช่น วัดพระแก้ว โถงประสาธน์ ฯลฯ	4.35	0.77	มาก
104. สนใจชมศิลปะและการแสดงทางวัฒนธรรมไทย เช่น การแสดงโขน การแสดงดนตรีไทย การแสดงภาพลายไทย การละเล่นของไทย	3.91	0.93	มาก
105. ถ้ามีโอกาสจะฟังเพลงลูกทุ่ง ดุริยางค์ ลำตัด โนราห์ หรือเที่ยวงานวัด ดูหนังกลางแปลง	3.76	1.11	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
106. นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย หรือ ผ้าไหม ตามวาระโอกาส	3.27	1.17	ปานกลาง
107. ชื่นชอบเสื้อผ้าแบบต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นไทย เช่น เสื้อมอฮ่อม ชินไหม เสื้อแขนกระบอก ฯลฯ	3.57	1.07	มาก
108. ยึดถือตามธรรมเนียมไทยเมื่อออกนอกบ้าน นักศึกษาหญิง ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว เกาะอกรัดรูป เสื้อยืดไม่มีแขน นักศึกษาชาย ไม่สวมเฉพาะเสื้อกล้ามหรือปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	3.75	1.12	มาก
109. ไม่นิยมทำผมทรงประหลาดหรือทำสีแปลก ๆ	3.82	1.18	มาก
110. แต่งกายให้ถูกต้องตามกาลเทศะและวัฒนธรรม	4.13	0.85	มาก
รวม	3.82	0.68	มาก
8. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการเมือง			
111. ชื่นชมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.58	0.74	มากที่สุด
112. เป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องสนใจการเมือง	4.14	0.81	มาก
113. เกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.56	0.71	มากที่สุด
114. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยอยู่ในขอบเขต	4.01	0.84	มาก
115. ติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์บ้านเมืองเสมอ	4.01	0.86	มาก
116. ไม่รับสินบนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.04	1.07	มาก
รวม	4.22	0.61	มาก
9. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ภาษา			
117. ภาคภูมิใจที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์	4.63	0.67	มากที่สุด
118. พุดภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง ทั้งคำควบกล้ำ ตัว “ร” และ “ล” และอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	3.91	0.87	มาก
119. พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล รื่นหู	3.90	0.91	มาก
120. รู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้	4.04	0.85	มาก
121. เขียนภาษาไทยและเลขไทยได้ถูกต้องตามแบบแผน	3.96	0.90	มาก
122. คัดและเขียนไทยด้วยลายมือสวยอ่านง่าย	3.68	1.07	มาก
123. เขียนเรียบเรียงภาษาได้สละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษา	3.70	0.89	มาก
124. เขียนข้อความได้สุภาพไพเราะและเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ	3.86	0.90	มาก
125. ไม่นำข้อความของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้อ้างอิง	3.90	0.95	มาก
126. ไม่พูดคำสบถถึงแม้จะอยู่ในหมู่เพื่อนที่สนิทสนม	3.70	1.04	มาก
127. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามฐานะในสังคม	4.03	0.80	มาก
รวม	3.93	0.63	มาก

คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยด้านการใช้ชีวิตประจำวัน			
128. รับประทานอาหารไทย เช่น น้ำพริกปลาทู ต้มยำกุ้ง ฯลฯ	4.42	0.83	มาก
129. รับประทานอาหารขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง ฯลฯ	4.03	1.10	มาก
130. รับประทานอาหารได้กรอก พิซซ่า แฮมเบอร์เกอร์และอาหารประเภท ฟาสฟู้ดต่าง ๆ	3.26	1.29	ปานกลาง
131. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากตลาดและร้านค้าทั่วไป	4.18	0.84	มาก
132. ชื่อของใช้ต่าง ๆ จากห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต	3.96	0.98	มาก
133. แม้มีกภาระเรื่องการเรียน แต่ก็ยังช่วยเหลืองานบ้าน	4.04	0.90	มาก
134. รักความสนุกสนาน ยิ้มง่าย และไม่โกรธง่าย	4.25	0.82	มาก
135. ประหยัด มีธยัสถ์ ตามฐานะและรายได้ของตัวเอง	3.86	0.94	มาก
136. รับประทานอาหารพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน	3.72	1.20	มาก
137. วันที่มีการเรียนจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย	4.26	0.92	มาก
138. จะไม่รับประทานอาหารที่อ้วนง่าย	3.55	1.16	มาก
139. รับประทานอาหารเสริมเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.93	1.02	มาก
140. เวลาว่างมักดูโทรทัศน์ วีซีดี หรือวีดีโอ	4.05	1.08	มาก
รวม	3.96	0.54	มาก

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม.0302(2700.0603)1481

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๑๗ สิงหาคม 2544

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

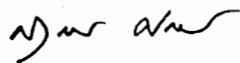
เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวภัทริยา งามมุข นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวภัทริยา งามมุข ได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 218-2682

ที่ ทม.0302(2770.0603)1543

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

16 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวภัทริยา งามมุข นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวภัทริยา งามมุข ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร.218-2682

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว ภัทริยา งามมุข เกิดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2510 ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต เมื่อปี พ.ศ. 2532
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับสูงและการศึกษาต่อเนื่อง จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. 2535
- เข้าศึกษาต่อระดับศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2540

ประวัติการทำงาน

- ปี พ.ศ. 2532 เข้าทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง บริษัทกันตนาวิดีโอ โปรดักชั่น
- ปี พ.ศ. 2533 เข้าทำงานตำแหน่งพนักงานโอนเงินต่างประเทศ ธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่
- ปี พ.ศ. 2536 เข้าทำงานตำแหน่งอาจารย์ประจำฝ่ายโครงการนานาชาติ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ปัจจุบันตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ